

**ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ**

**«Η ΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ
ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΜΕ ΤΑ
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ»**

**ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΛΗΨΗ ΠΤΥΧΙΟΥ ΣΤΗΝ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΤΟΥ ΑΝΩΤΑΤΟΥ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΥ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΠΑΤΡΑΣ**

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ: ΣΙΚΕΛΙΑΝΟΥ ΔΕΣΠΟΙΝΑ

**ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΕΣ: ΚΑΒΟΥΚΤΣΙΔΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ**

ΜΑΙΟΣ 2004

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	4354
----------------------	------

Στους παθολογικούς παίχτες

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Στην προσπάθειά μας για την εκπόνηση της συγκεκριμένης μελέτης μας συμπαραστάθηκαν ορισμένοι άνθρωποι που επιθυμούμε να τους ευχαριστήσουμε.

Αρχικά ευχαριστούμε την κα. Σικελιανού για την εποικοδομητική συνεργασία μας, την Ελένη για την αρχική της ιδέα, τους γονείς μας για την ηθική και υλική τους συμπαράσταση, τον Γιάννη και την Μαρία για την υποστήριξή τους και τον Γιάννη, την Αλεξάνδρα και την Μαρία για τη βοήθειά τους.

Επίσης, ευχαριστούμε τις κοινωνικές λειτουργούς Κυριακή Κουτμερίδου και Χριστοδουλοπούλου Αναστασία, τον ψυχίατρο Γρίγλια Ανδρέα και το προσωπικό των Κέντρων Πρόληψης και Αγωγής υγείας στα Εξάρχεια και στο Βοτανικό για τις πληροφορίες που μας παρείχαν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κεφάλαιο I

1.1 Εισαγωγή.....	1
1.2 Σκοπός μελέτης.....	3
1.3 Ορισμοί εννοιών.....	4
1.4 Ιστορική αναδρομή.....	8

Κεφάλαιο II

Αιτιολογικοί παράγοντες παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια- Θεωρητικές προσεγγίσεις

2.1 Η ψυχαναλυτική θεώρηση.....	15
2.2 Η συμπεριφοριολογική θεώρηση.....	19
2.3 Η γνωσιακή θεώρηση.....	22
2.4 Επιδημιολογικά στοιχεία ερευνών σχετικά με την εμφάνιση της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια.....	25

Κεφάλαιο III

Η ψυχοπαθολογία των παθολογικών παιχτών

3.1 Οι τύποι των παθολογικών παιχτών.....	27
3.2 Τα ψυχοπαθολογικά χαρακτηριστικά της προσωπικότητας των παθολογικών παιχτών.....	31
3.3 Φάσεις της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια.....	37
3.4 Οι ψυχολογικές επιπτώσεις της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια.....	39
3.5 Οι κοινωνικοοικονομικές και επαγγελματικές επιπτώσεις της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια.....	43

Κεφάλαιο IV

Η πρόληψη και θεραπεία της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια

4.1 Οι ψυχοθεραπευτικές μέθοδοι.....	56
4.1.1 Η θεραπεία ψυχοδυναμικού τύπου.....	58
4.1.2 Η θεραπεία συμπεριφοριστικού τύπου.....	59
4.1.3 Η θεραπεία γνωσιακού τύπου.....	62
4.2 Η ομαδική και οικογενειακή θεραπεία.....	64
4.3 Η φαρμακοθεραπεία.....	67
4.4 Η πρόληψη της διαταραχής της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια.....	68
4.5 Έρευνες σχετικές με την αποτελεσματικότητα της πρόληψης και της θεραπείας της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια.....	71

Κεφάλαιο V

5.1 Στόχος έρευνας.....	76
5.2 Μεθοδολογία-Υλικό	
5.2.1 Μεθοδολογία της έρευνας.....	78
5.2.2 Υλικό.....	82
5.3 Ανάλυση αποτελεσμάτων.....	83
5.4 Περιγραφική ανάλυση έρευνας.....	109
5.5 Συμπεράσματα.....	116
5.6 Προτάσεις.....	119
5.7 Ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού.....	121
Βιβλιογραφία.....	124
Παραρτήματα	

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα μελέτη έχει ως γενικό στόχο τη διερεύνηση στάσεων των επαγγελματιών ψυχικής υγείας σχετικά με το πρόβλημα της παθολογικής ενασχόλησης ατόμων με τα τυχερά παιχνίδια. Συγκεκριμένα διερευνώνται οι γνώσεις των επαγγελματιών υγείας πάνω στο συγκεκριμένο γνωστικό πεδίο και οι πρακτικές που ακολουθούνται για την αντιμετώπιση και πρόληψη του προβλήματος.

Στο πρώτο κεφάλαιο καθορίζονται οι έννοιες των τυχερών παιχνιδιών καθώς και της προβληματικής και παθολογικής ενασχόλησης με αυτά και παρουσιάζεται μία σύντομη ιστορική ανασκόπηση του προβλήματος.

Στο δεύτερο κεφάλαιο διερευνώνται οι αιτιολογικοί παράγοντες που οδηγούν το άτομο στην ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια και παρουσιάζονται ορισμένα επιδημιολογικά στοιχεία ερευνών σχετικά με την εμφάνιση του προβλήματος.

Στο τρίτο κεφάλαιο γίνεται παρουσίαση των χαρακτηριστικών και των τύπων των παθολογικών παιχτών και ο εντοπισμός και η ανάλυση των φάσεων από τις οποίες διέρχεται ένας παθολογικός παίχτης. Παράλληλα παρουσιάζονται οι ψυχολογικές, κοινωνικές, οικονομικές και επαγγελματικές συνέπειες της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια.

Στο τέταρτο κεφάλαιο ακολουθεί η ανάλυση των υπαρχόντων θεραπευτικών μεθόδων καθώς και των προτάσεων για την πρόληψη και αντιμετώπιση του προβλήματος.

Στο πέμπτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η διεξαγωγή της παρούσας μελέτης η οποία αναφέρεται στη διερεύνηση της στάσης των επαγγελματιών ψυχικής

υγείας ως προς την παθολογική ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια.

Παρουσιάζεται η ανάλυση και ερμηνεία των αποτελεσμάτων καθώς και η διεξαγωγή συμπερασμάτων και προτάσεων για την πρόληψη και αντιμετώπιση του προβλήματος της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια.

Το είδος της έρευνας που χρησιμοποιήθηκε ήταν η διερευνητική και η επιλογή του δείγματος έγινε με τη μέθοδο της σταδιακής δειγματοληψίας. Το δείγμα το αποτέλεσαν συνολικά 66 άτομα, 19 άνδρες και 47 γυναίκες, οι οποίοι εργάζονταν σε 3 γενικά και 3 ψυχιατρικά νοσοκομεία.

1.2 ΣΚΟΠΟΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η παρουσίαση του προβλήματος της παθολογικής ενασχόλησης ατόμων με τα τυχερά παιχνίδια και η διερεύνηση στάσεων των επαγγελματιών ψυχικής υγείας σχετικά με το πρόβλημα αυτό. Συγκεκριμένα διερευνώνται οι γνώσεις των επαγγελματιών υγείας πάνω στο συγκεκριμένο γνωστικό πεδίο και οι πρακτικές που ακολουθούνται για την αντιμετώπιση και πρόληψη του προβλήματος.

Για την ολοκλήρωση του στόχου της συγκεκριμένης μελέτης βασιστήκαμε στα εξής θεωρητικά δεδομένα:

- οι αιτιολογικοί παράγοντες που ωθούν ένα άτομο στην ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια, όπως είναι η διαφυγή από τα καθημερινά προβλήματα, η κατάθλιψη, η επιβεβαίωση του Εγώ, το εύκολο κέρδος.
- η παρουσίαση των χαρακτηριστικών της προσωπικότητας των παθολογικών παιχτών και των επιπτώσεων που επέρχονται από την ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια σε προσωπικό, οικογενειακό, κοινωνικοοικονομικό και επαγγελματικό επίπεδο.
- οι θεραπευτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται για την απεξάρτηση των παθολογικών παιχτών (ατομική, ομαδική, οικογενειακή θεραπεία), αλλά και οι τρόποι πρόληψης του προβλήματος με σχετική ενημέρωση κυρίως σε μικρές ηλικίες, αλλά και στο ευρύτερο κοινό.

Για τη διερεύνηση των στάσεων των επαγγελματιών υγείας πραγματοποιείται έρευνα λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω στοιχεία της βιβλιογραφίας. Αναλύοντας τα ερευνητικά αποτελέσματα πραγματοποιείται μια σύγκριση ανάμεσα στα δεδομένα της έρευνας και της βιβλιογραφίας και επιχειρείται η παρουσίαση προτάσεων για την αποτελεσματικότερη πρόληψη

και αντιμετώπιση του προβλήματος της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια.

1.3 ΟΡΙΣΜΟΙ ΕΝΝΟΙΩΝ

Τυχερά παιχνίδια: παιχνίδια των οποίων η έκβαση εξαρτάται αποκλειστικά από την τύχη. Εκείνα όπου κατά τη διεξαγωγή τους πραγματοποιείται κατάθεση χρηματικού ποσού, καθώς και εκείνα από την έκβαση των οποίων πρόσωπα αμέτοχα, πράγματι, στη διεξαγωγή τους εξαρτούν όφελος διακυβεύοντας για το σκοπό αυτό χρηματικές αξίες ή στοιχηματίζουν υπέρ ορισμένης έκβασης (Πάπυρος Λαρούς Μπριτάνικα, 1993).

Τυχερά παιχνίδια: Κάθε στοιχείο σε χρήμα ή άλλη αξία που η έκβασή του εξαρτάται από την πραγματοποίηση κάποιου αβέβαιου γεγονότος (Μελετητική Ομάδα ΚΕΠΕ, 2000).

Τεχνικά παιχνίδια: όσα προϋποθέτουν κυρίως την τεχνική ικανότητα του παίκτη (Πάπυρος Λαρούς Μπριτάνικα, 1993).

Μεικτά παιχνίδια: εκείνα των οποίων η έκβαση εξαρτάται τόσο από την τύχη όσο και από την τεχνική δεξιότητα του παίκτη (Πάπυρος Λαρούς Μπριτάνικα, 1993).

Στιγμιαία τυχερά παιχνίδια: εκείνα στα οποία ο παίκτης συμμετέχει και γνωρίζει την έκβαση του αποτελέσματος αμέσως, π.χ. το παιχνίδι Ξυστό, όλα τα παιχνίδια του καζίνο, κ.λ.π.

Τυχερά παιχνίδια διαρκείας: εκείνα στα οποία ο παίκτης πρέπει να αναμένει ένα χρονικό διάστημα για την έκβαση του αποτελέσματος, π.χ. παιχνίδια Προπό, Λόττο, Τζόκερ, κ.λ.π. (<http://www.paignio.com/gr/ch1>).

Η ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια ορίζεται ως:

- Η τοποθέτηση οποιουδήποτε είδους αντικειμένου ή περιουσίας με υλική αξία σε ένα παιχνίδι ή γεγονός με αβέβαιη έκβαση, όπου ο παράγοντας τύχη, σε διαφορετικό βαθμό κάθε φορά, καθορίζει αυτή την έκβαση, σύμφωνα με τους Bolen και Boyd (1970) (Griffiths, 1995).
- Η κερδοσκοπία ενός αβέβαιου γεγονότος που εμπεριέχει τη διακινδύνευση της κατοχής κινητής και ακίνητης περιουσίας με σκοπό και ελπίδα την κατάκτηση περισσότερου και μεγαλύτερου κέρδους. Επίσης, το στοίχημα των κεφαλαίων σε γεγονότα που διαδραματίζονται σε καζίνο και οπουδήποτε αλλού συμπεριλαμβανομένων και των στοιχημάτων στα αθλήματα και στα είδη παιχνιδιών που εμπεριέχουν την κλήρωση (Marcel, 2001).
- Κάθε στοίχημα που τοποθετείται για το ίδιο το άτομο ή για άλλους, είτε πρόκειται για χρήματα είτε όχι, ανεξάρτητα από το πόσο ασήμαντο ή σημαντικό είναι και που το αποτέλεσμα είναι αβέβαιο ή εξαρτάται από την τύχη ή τις 'ικανότητες' του ατόμου (Gamblers Anonymous, http://www.azccg.org/about_gambling/action_escp.html).

Σύμφωνα με τον Blaszczynski (1998), κατά την ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια εμπλέκονται δύο ή περισσότερα μέρη (το ένα μπορεί να είναι ένας οργανισμός), τα γεγονότα βασίζονται στην αβεβαιότητα, τα αντικείμενα με υλική αξία αναδιανέμονται ανάλογα με την έκβαση αυτών των αβέβαιων γεγονότων, με τον όρο 'αντικείμενα με υλική αξία' δεν εννοούνται μόνο τα χρήματα και η συμμετοχή είναι εκούσια.

Σύμφωνα με τον Marcel (2001), τα τυχερά παιχνίδια χωρίζονται σε δύο είδη: τα τυχερά και τα παιχνίδια ικανοτήτων. Στην πρώτη κατηγορία ανήκουν η ρουλέτα, τα ζάρια, ο τροχός της τύχης, το bingo, οι λοταρίες και η

αυτόματη μηχανή τυχερών παιχνιδιών (φρουτάκια). Στη δεύτερη κατηγορία ανήκουν το μπλακτζάκ, το μπακαρά, το πόκερ και οι ιπποδρομίες.

Η παθολογική ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια κατατάσσεται στις Διαταραχές Ελέγχου των Παρορμήσεων μη ταξινομούμενες αλλιώς.

Διαταραχή Παρόρμησης: Αποτυχία να αντισταθεί το άτομο σε μια παρόρμηση ή πειρασμό να προβεί σε πράξη που είναι επιβλαβής στο ίδιο ή σε άλλους (American Psychiatric Association, 1980).

Για την παθολογική ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια δίνονται οι εξής ορισμοί:

-Ως χρόνια και προοδευτική εκφυλιστική αποτυχία να ελέγξει το άτομο τη συμπεριφορά του καταναγκαστικού κυνηγητού της τύχης, σύμφωνα με το διαγνωστικό εγχειρίδιο της Αμερικανικής Ψυχιατρικής Ένωσης (Πιπερόπουλος, 2002).

-Ως επίμονη και επαναλαμβανόμενη ασχολία με το τζόγο που διαλύει προσωπικές, οικογενειακές ή επαγγελματικές επιδιώξεις (Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, 1994).

-Ως διαδοχική ασθένεια που ισοπεδώνει όχι μόνο τον παίκτη, αλλά οποιοδήποτε άτομο με το οποίο έχει σημαντική σχέση. Είναι μια χρόνια ασθένεια που όμως μπορεί να θεραπευτεί (Illinois Institute for Addiction Recovery, <http://www.addictionrecov.org/aboutgam.htm>).

-Ως επανειλημμένη αδυναμία του ατόμου να ελέγξει την παρόρμησή του να παίζει χαρτιά, ζάρια, στο καζίνο, κτλ. που του δημιουργεί προβλήματα προσωπικά, οικογενειακά, εργασιακά, κ.α. (Μάνος, 1997).

-Ως προοδευτική διαταραχή που χαρακτηρίζεται από μια συνεχή ή περιοδική απώλεια ελέγχου κατά την ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια,

υπεραπασχόληση με την εξεύρεση χρημάτων, άλογη σκέψη, επαναλαμβανόμενη συμπεριφορά παρόλες τις αρνητικές συνέπειες (Canadian Centre on Substance Abuse(CCSA) National Working Group on Addictions Policy, 1998).

-Ως διαταραχή που συνίσταται σε συχνά και επαναλαμβανόμενα επεισόδια ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια, τα οποία κυριαρχούν στη ζωή του ασθενούς προς βλάβη των κοινωνικών, επαγγελματικών, υλικών και οικογενειακών αξιών και υποχρεώσεων (World Health Organization, 1992).

Η προβληματική ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια ορίζεται ως:

-Η εμπλοκή σε επικίνδυνες ασχολίες με τυχερά παιχνίδια που σταδιακά επηρεάζουν τη ζωή του ατόμου, την οικογένεια, τις σχέσεις, τα οικονομικά και προσωπικά του θέματα (Arizona Council of Compulsive Gambling, 1995).

1.4 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Η ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια είναι μία από τις κοινωνικές ασχολίες που έχουν συμβεί σχεδόν σε όλους τους πολιτισμούς και σχεδόν σε όλες τις ιστορικές περιόδους. Οι Αιγύπτιοι, οι αρχαίοι Κινέζοι, οι Ρωμαίοι, οι Έλληνες και ορισμένες ινδιάνικες φυλές στην Αμερική, δοκίμασαν κάποια είδη τυχερών παιχνιδιών προκειμένου να διασκεδάσουν και να πλουτίσουν. Επίσης, μερικές φορές, ο τζόγος ήταν ένα μέσο ειρηνικό για να τερματιστούν οι διαμάχες (Marcel, 2001).

Αρχαιολογικά ευρήματα αποκαλύπτουν ότι οι Ετρούσκοι και οι Ρωμαίοι χρησιμοποιούσαν το εξάπλευρο ζάρι γύρω στο 900π.Χ. Ακόμη ενδεικτικό είναι ότι οι Ρωμαίοι και οι Έλληνες στρατιώτες στον ελεύθερο χρόνο τους στοιχημάτιζαν στους αριθμημένους τροχούς των αρμάτων. Το παιχνίδι αυτό τελειοποιήθηκε από το Γάλλο μαθηματικό Μπλεζ Πασκόλ και έκανε την εμφάνισή του για πρώτη φορά το 1739 στην Αγγλία ως τη γνωστή ρουλέτα. Η ρουλέτα εμφανίστηκε στην Αμερική κατά τον δέκατο ένατο αιώνα και στην Αυστραλία το 1973 όπου και επικράτησε με μεγάλη επιτυχία. Το γεγονός αυτό συνετέλεσε στο να καθιερωθεί σε κάθε πολιτεία της Αυστραλίας όπου υπάρχει καζίνο.

Οι Κινέζοι άρχισαν τη χαρτοπαιξία κατά το δωδέκατο αιώνα όπου αργότερα επεκτάθηκε μέσω της Ισπανίας και σε όλη την Ευρώπη προς τα τέλη του δέκατου τέταρτου αιώνα. Αντίθετα οι λοταρίες έκαναν την εμφάνιση τους στη ρωμαϊκή περίοδο. Οι λαχνοί, η τυχαία επιλογή μιας σειράς αριθμών χρησίμευε στον καθορισμό της ενοχής, την εκλογή των πολιτικών ηγετών, αλλά και τη διανομή περιουσιών. Οι λοταρίες χρησίμευαν ακόμη στη συγκέντρωση χρημάτων για την επίτευξη δημόσιων έργων. Η βασίλισσα

Ελίσαβετ Α΄ το 1569 χρησιμοποίησε λοταρίες για να στηρίξει οικονομικά ασθενέστερους αλλά και να φέρει εις πέρας δημόσια έργα.

Οι λοταρίες, επίσης, χρησιμοποιήθηκαν για να στηριχθεί οικονομικά ο αμερικανικός πόλεμος της ανεξαρτησίας. Ο διευθυντής του εγκληματολογικού τμήματος του Σικάγο, Βίργκιλ Πέτερσον, δημοσίευσε ένα άρθρο το 1950 στο οποίο αναφέρει ότι μέχρι το 1790 η μανία με τις λοταρίες φαίνεται να είχε εξαπλωθεί ανεξέλεγκτα. 'Οι αδίστακτοι διοργανωτές πυροδοτούσαν τη μανία των ανθρώπων για πλουτισμό'.

Ένα άλλο παιχνίδι που αποβλέπει στην τύχη είναι και οι ιπποδρομίες που σύμφωνα με τον Τζον Ντέι χρονολογούνται μερικές χιλιάδες χρόνια πριν την εμφάνιση του Χριστιανισμού. Ο Οβίδιος και ο Ηρόδοτος ήταν από τους πρώτους χρονολογικά συγγραφείς των ιπποδρομιών. Οι ιπποδρομίες ήταν ένα συνηθισμένο γεγονός στο Λονδίνο του ενδέκατου αιώνα οι οποίες αργότερα εξαπλώθηκαν σε όλη τη χώρα κατά τη διάρκεια της βασιλείας του Ιακώβου Α΄(1603-1625) και ύστερα από μία περίοδο περιορισμού ιδρύθηκε η Λέσχη Αναβατών του Newmarket το 1750. Το 1875 ο Αμερικανός Τσαρλς Φρέι ανακάλυψε τον κουλοχέρη ή αλλιώς φρουτάκια. Το παιχνίδι αυτό ήταν ιδιαίτερα δημοφιλές επειδή ήταν κερδοφόρο (Blaszczynski, 1998).

Ανατρέχοντας πίσω στην ιστορία μπορεί κανείς να διαπιστώσει την ύπαρξη ειδικών χώρων που είχαν δημιουργηθεί προκειμένου να εξυπηρετήσουν την ανάγκη των ανθρώπων για την ένασχόληση τους με τα τυχερά παιχνίδια.

Κατά τη διάρκεια των αρχαίων χρόνων, Έλληνες και Ρωμαίοι αριστοκράτες συγκεντρώνονταν σε λουτροπόλεις προκειμένου να ξεκουραστούν και να παίξουν. Όταν επεκτάθηκε η ρωμαϊκή αυτοκρατορία επεκτάθηκαν και οι λουτροπόλεις που σχετίζονταν με τις δραστηριότητες παιγνίων. Από το Μεσαίωνα έως τον δέκατο όγδοο αιώνα, οι δραστηριότητες των παιγνίων μεταφέρθηκαν από τις λουτροπόλεις στην κοινωνική ζωή της αστικής τάξης

και των επώνυμων προσώπων. Οι κυβερνήσεις εκείνη την περίοδο ξεκίνησαν μια εκστρατεία για να θεραπεύσουν όσους ανθρώπους είχαν εξαρτηθεί από τα τυχερά παιχνίδια.

Το 1625 στην Ιταλία, συγκεκριμένα στη Βενετία, για πρώτη φορά νομιμοποιήθηκε ένας δημόσιος χώρος ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια. Σε σύντομο χρονικό διάστημα η υψηλή κοινωνία της Βενετίας που επισκεπτόταν αυτόν τον χώρο, τον ονόμασε **casini** που σημαίνει μικρό σπίτι. Στο **casini** ελάμβαναν χώρα πολλές δραστηριότητες όπως η σύναψη επιχειρηματικών συμφωνιών, πολιτική, καρναβαλικές απολαύσεις και η ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια. Έχοντας ως πρότυπο τη Βενετία, τα **casini** εξαπλώθηκαν σε ολόκληρη την Ευρώπη και αναπτύχθηκαν ιδιαίτερα στη Γαλλία, την Αγγλία και τη Γερμανία.

Το δέκατο ένατο αιώνα, συγκεκριμένα το 1806, ο Ναπολέων αναγνώρισε ως νόμιμα τα **casino** τα οποία ήταν πλέον μεγάλοι χώροι που αποτελούνταν από περισσότερα τυχερά παιχνίδια, μεγαλύτερη εξυπηρέτηση, άνεση και ασφάλεια. Το 1837 όλα τα **casino** στη Γαλλία κρίθηκαν παράνομα. Αντίθετα στη Γερμανία αναπτύχθηκαν **casino** όπως το Μπάντεν-Μπάντεν και το Βαισμάντεν όπου για πρώτη φορά χρησιμοποιήθηκαν οι μάρκες ως μέσο στοιχήματος.

Το 1860 στο Μονακό εξαιτίας των μεγάλων οικονομικών προβλημάτων που επικρατούσαν στη χώρα ένας άνδρας, ο Φράνσις Μπλανκ, πρότεινε να ανοίξουν **casino** με σκοπό την επίλυση αυτών των προβλημάτων. Τρία χρόνια μετά η **Societe des Bains de Mer** άνοιξε καζίνο που έγινε το πιο δημοφιλές στον κόσμο, το γνωστό Μόντε Κάρλο. Η βρετανική αριστοκρατία επισκεπτόταν συχνά το Μόντε Κάρλο προκειμένου να παίξει (http://www.greekcasinos.gr/greekcasinos_history.htm).

Επίσης, στο τέλος του δέκατου όγδοου αιώνα πρωτοεμφανίστηκαν στην Αγγλία επαγγελματίες μεσίτες στοιχημάτων και στα μέσα του 1800 παρουσίασαν μία γρήγορη εξέλιξη. Η κοινωνία της Αγγλίας τότε αποδοκίμασε αυτή την εξέλιξη και το γεγονός αυτό οδήγησε την κυβέρνηση της Αγγλίας να καταστείλει το τζόγο το 1853. Οι επαγγελματίες στοιχημάτων τότε άρχισαν να ασχολούνται με τα τυχερά παιχνίδια στο δρόμο. Το 1906 καταδικάστηκε ο τζόγος στο δρόμο και νομιμοποιήθηκε η διαχείριση ενός γραφείου με τη χορήγηση άδειας από τους επαγγελματίες στοιχημάτων (Marcel, 2001).

Το 1932 υπήρξε μια εκτενής ανάπτυξη του παράνομου τζόγου στις ΗΠΑ με εξαίρεση τη Νεβάδα όπου νομιμοποιήθηκε το 1931. Ο Σίγκελ Μπέντζαμιν, με το ψευδώνυμο Μπάγκσι, υπήρξε ο ιδρυτής του πρώτου καζίνο στο Λας Βέγκας, πρωτεύουσα του τζόγου (http://www.greekcasinos.gr/greekcasinos_history.htm).

Στη σύγχρονη εποχή η ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια αναπαριστά μια διαρκώς αυξανόμενη βιομηχανία. Για τους περισσότερους ανθρώπους η ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια αναπαριστά τη διασκέδαση, τον ενθούσιασμό και την ευχάριστη φυγή από τις υποχρεώσεις της καθημερινής ζωής (Ciarracchi, 2002). Για άλλους είναι μια μορφή ρίσκου. Μην έχοντας ξεκάθαρες προκλήσεις στη ζωή τους που να τους επιφέρουν επιβεβαίωση του 'Εγώ' τους, ρισκάρουν τα χρήματά τους σε ένα τυχερό παιχνίδι (Ελληνικό Κέντρο Διαπολιτισμικής Ψυχιατρικής και Περίθαλψης).

Η περιστασιακή ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια που έχει ως σκοπό τη διασκέδαση των ανθρώπων στον ελεύθερο χρόνο τους αποτελεί ένα κοινωνικά αποδεκτό γεγονός. Οι περισσότεροι από τους ενήλικες τουλάχιστον μία φορά στη ζωή τους έχουν επιδοθεί σε μία τέτοιου είδους διασκέδαση. Στη σύγχρονη κοινωνία οι άνθρωποι επισκέπτονται καζίνο κυρίως στις εορταστικές περιόδους,

παιζουν λόττο και αγοράζουν λαχεία. Επομένως, εκούσια διακινδυνεύουν ένα ποσό χρημάτων προκειμένου να κερδίσουν ένα μεγαλύτερο χρηματικό ποσό.

Μέσω της ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια, οι άνθρωποι δεν καλύπτουν μόνο την ανάγκη τους για διασκέδαση αλλά και την ελπίδα και το όνειρο να κερδίσουν πολλά χρήματα και να αλλάξουν τη ζωή τους, να πάνε διακοπές, να αγοράσουν ένα μεγαλύτερο σπίτι και ένα καινούργιο αυτοκίνητο ή ακόμα και να αποπληρώσουν ένα δάνειο. Οι πιο πολλοί από αυτούς είναι ρεαλιστές και παρόλο που ελπίζουν να κερδίσουν και να εκπληρώσουν τα όνειρα τους, γνωρίζουν ότι υπάρχει μεγάλη πιθανότητα να χάσουν. Για αυτό το λόγο διαθέτουν στην ενασχόληση τους αυτή τα χρήματα που είναι πρόθυμοι να χάσουν. Είναι γεγονός ότι ο παίχτης βιώνει ένα αίσθημα απογοήτευσης όταν χάσει, το γεγονός όμως αυτό δεν έχει συνέπειες στην προσωπική και επαγγελματική του ζωή. Σε αντίθετη περίπτωση μιλάμε για παθολογία (Blaszczynski, 1998).

Το άτομο δεν οδηγείται σε προβλήματα από όλα τα είδη του τζόγου, γιατί τα διαφορετικά επίπεδα ρίσκου καθορίζονται από διαφορετικά είδη τζόγου. Είναι περισσότερο πιθανό να χάσουν τον έλεγχο άτομα που παθιάζονται με τα φρουτάκια παρά άτομα που αγοράζουν λαχεία κι αυτό γιατί στην πρώτη περίπτωση το παιχνίδι μπορεί να συνεχιστεί μετά από λίγα δευτερόλεπτα ή ώρες, ενώ στη δεύτερη μεσολαβεί ένα αρκετά μεγάλο διάστημα από την αγορά του λαχείου μέχρι την κλήρωση και κατά συνέπεια τη συμμετοχή του ατόμου στην επόμενη κλήρωση.

Σύμφωνα, λοιπόν με τον Blaszczynski (1998), τα είδη των τυχερών παιχνιδιών που οδηγούν άμεσα σε απώλεια του ελέγχου έχουν δύο κοινά χαρακτηριστικά:

-Προσφέρουν την ευκαιρία για τοποθέτηση μεγάλου στοιχήματος (π.χ. στις ιπποδρομίες ή το καζίνο).

-Προσφέρουν την ευκαιρία για συχνή τοποθέτηση μικρών στοιχημάτων σε σχετικά σύντομο χρόνο (π.χ. φρουτάκια), όπου το διάστημα ανάμεσα στα παιχνίδια μπορεί να είναι μικρότερο από είκοσι δευτερόλεπτα.

Επίσης, άλλο ένα σημαντικό στοιχείο είναι και η ευκολία πρόσβασης σε χώρους που υπάρχουν τα τυχερά παιχνίδια, η απόσταση δηλαδή που θα πρέπει να διανυθεί, η δυσκολία μετακίνησης ή και στάθμευσης του οχήματος καθώς και η σχετική νομοθεσία, όπως το όριο ηλικίας στο καζίνο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Π

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΜΕ ΤΑ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ-ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται οι κυριότεροι αιτιολογικοί παράγοντες της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια, οι οποίοι παρουσιάζονται και ερμηνεύονται μέσα από τις θεωρητικές προσεγγίσεις της ψυχαναλυτικής θεωρίας, της συμπεριφοριστικής θεωρίας και της γνωσιακής θεωρίας. Το πρόβλημα της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια συγκαταλέγεται στα είδη του ευρύτερου προβλήματος της εξάρτησης ακόμα κι αν μην είναι παρούσα κάποια χημική ουσία. Ο παθολογικός παίχτης έχει ανάγκη να αυξάνει τα στοιχήματά του, όπως οι τοξικομανείς την ποσότητα της ουσίας που λαμβάνουν (Lesieur, 1998). Επίσης, οι παθολογικοί παίχτες περιγράφουν την αίσθηση που νιώθουν με τον ίδιο τρόπο που οι τοξικομανείς νιώθουν όταν λαμβάνουν μια ουσία. Όπως οι τοξικομανείς και οι αλκοολικοί, έτσι και οι παθολογικοί παίχτες έχουν αυξημένα επίπεδα ανοχής, μεγάλης επιθυμίας και νιώθουν μια επίμονη ανάγκη να συνεχίσουν τη συγκεκριμένη συμπεριφορά (http://www.camh.net/egambling/issue 3/research_langewisch.html).

2.1 Η ΨΥΧΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ

Σύμφωνα με τον Πιπερόπουλο (2002), οι παθολογικοί παίχτες ανήκουν σε μια κατηγορία ατόμων που αδυνατούν να συμμορφωθούν σε κοινά αποδεκτούς κανόνες συμπεριφοράς. "Τα άτομα αυτά έχουν ενσωματώσει στη δομή του Εγώ τους τους κανόνες εκείνους που είναι αποδεκτοί από την κοινωνία, αλλά δε διαθέτουν τους υποκειμενικούς μηχανισμούς ελέγχου της συμπεριφοράς τους ώστε να εφαρμόσουν αυτούς τους κανόνες".

Η ψυχοδυναμική θεώρηση αντιμετωπίζει την ανάπτυξη εξαρτημένης συμπεριφοράς σα μια γενικότερη διαταραχή της ανάπτυξης της προσωπικότητας. Η εξαρτημένη συμπεριφορά είναι μια προσπάθεια βίωσης μόνο ευχάριστων καταστάσεων και αποφυγή των δυσάρεστων.

Η εξάρτηση θεωρείται ως διαταραχή στις λειτουργίες του Εγώ που αναπτύσσεται σε τρία επίπεδα:

- Στο επίπεδο των αντικειμενοτρόπων σχέσεων και της σχέσης με το περιβάλλον.
- Στο συναισθηματικό επίπεδο και ιδιαίτερα στον τρόπο που το Εγώ του εξαρτημένου ατόμου αντιμετωπίζει διάφορα έντονα συναισθήματα, όπως άγχους και κατάθλιψης.
- Στο επίπεδο της συνείδησης και τις διάφορες αλλαγές αυτής (Παπαγεωργίου, 1990).

Στην ψυχανάλυση ο όρος αντικείμενο αναφέρεται σε κάθε πράγμα ή πρόσωπο μέσω του οποίου είναι δυνατή η ικανοποίηση μιας σχετικής παρόρμησης. Στις πρώτες μέρες της ζωής το αντικείμενο με το οποίο συνδέεται το άτομο είναι εκείνο που του παρέχει την τροφή. Στη φάση αυτή (στοματική) το αντικείμενο βιώνεται είτε ως καλό είτε ως κακό ανάλογα με τις στιγμιαίες ανάγκες του ατόμου. Στις εξαρτημένες προσωπικότητες υπήρξε

κάποιος τραυματισμός στη φάση αυτή στη σχέση με το αντικείμενο. Το Εγώ του ατόμου συνδέθηκε με το αντικείμενο μονοδιάστατα χωρίς να βιώσει και τις καλές και τις κακές του πλευρές. Συνδέθηκε, δηλαδή, είτε με έντονα συναισθήματα απογοήτευσης είτε απόλυτης ικανοποίησης και κατά συνέπεια ταύτισης με αυτό. Τα αντικείμενα που αργότερα θα αντικαταστήσουν το πρωτοπαθές αντικείμενο για το άτομο, θα συνδεθούν με το Εγώ του ατόμου κατά τον ίδιο τρόπο είτε δηλαδή ολοκληρωτική ένωση με αυτά είτε επίθεση προκειμένου να εκπληρώσουν τις επιθυμίες του. Συγχρόνως όμως, το άτομο νιώθει ενοχές και φόβο μήπως το αντικείμενο εξαφανιστεί.

Κατά συνέπεια, το άτομο όταν ανακαλύψει αυτό το οποίο αργότερα θα γίνει η εξάρτηση του (ναρκωτικά, αλκοόλ, τυχερά παιχνίδια), νιώθει πως έχει βρει τον ιδανικό αντικαταστάτη του πρωτοπαθούς αντικειμένου, γιατί μπορεί να ελέγξει και να επαναλάβει την ικανοποίηση του ανάλογα με τις επιθυμίες του και παράλληλα να μην έχει φόβο πως αυτό θα εξαφανιστεί. Με τη χρήση του αντικειμένου αυτού, το άτομο μπορεί να αντιμετωπίσει το άγχος και την κατάθλιψη, κάτι που δε μπορεί να κάνει μόνο του, γιατί υπάρχει δυσλειτουργία στους μηχανισμούς άμυνας. Τα άτομα με εξαρτημένη συμπεριφορά δυσκολεύονται να αντιμετωπίσουν έντονα συναισθήματα κι έτσι καταφεύγουν σε υποκατάστατα της άμυνάς τους (Παπαγεωργίου, 1990).

Σύμφωνα με τον Blaszczynski (1998), η αδυναμία αντιμετώπισης των στρεσογόνων καταστάσεων και των προβλημάτων μπορεί να οφείλεται σε τραύματα του παρελθόντος, κακοποίηση στην παιδική ηλικία, διαταραγμένες οικογενειακές σχέσεις ή ανεπαρκή πρότυπα. Τα άτομα μπορεί να νιώθουν αισθήματα ανασφάλειας, χαμηλής αυτοεκτίμησης και απόρριψης που τα οδηγούν στη θλίψη, την κακή διάθεση, το άγχος και την ένταση. Ως μέσο συναισθηματικής απόδρασης καταλήγουν να θεωρούν την ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια. Σε ένα ποσοστό παιχτών η κατάθλιψη παρουσιάζεται πριν

την αρχή της ενασχόλησης τους με τα τυχερά παιχνίδια, με αποτέλεσμα το άτομο να παίζει για να ξεφύγει από την κατάθλιψή του.

Συχνά οι παθολογικοί παίχτες προέρχονται από οικογένειες όπου οι γονείς δεν τους προσέφεραν την αγάπη και την προσοχή που είχαν ανάγκη. Σε αρκετές περιπτώσεις οι πατέρες υπήρξαν συναισθηματικά απόμακροι και ψυχροί, ήταν απόντες λόγω διαζυγίου ή λόγω υπεραπασχόλησης με την εργασία τους και οι μητέρες ήταν υπερπροστατευτικές και εμπλέκονταν συχνά στη ζωή των παιδιών τους. Τα άτομα αυτά μην έχοντας βιώσει την εκτίμηση που ήθελαν, όποτε αντιμετώπιζαν προβλήματα στη ζωή τους έψαχναν για διέξοδο και ανακούφιση. Στην παιδική τους ηλικία έβρισκαν ανακούφιση στη φαντασία, αργότερα έβρισκαν διέξοδο όπου υπήρχε δράση, όπως τα τυχερά παιχνίδια (Heinman, 1992).

Η παθολογική ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια θεωρήθηκε από τους ψυχαναλυτές της δεκαετίας του 1940 ως ισοδύναμη με τον αυνανισμό (Griffiths, 1995). Ο Simmel (1920), θεώρησε το τζόγο σα μια παλινδρομική, παιδική δραστηριότητα σχετιζόμενη με προγεννητικές ψυχοσεξουαλικές φάσεις για την απόκτηση μακρόχρονης ερωτικής ικανοποίησης. Στην ισοδυναμία αυτή είχαν συντελέσει οι απόψεις του Freud (1928), ο οποίος θεωρούσε πως ο αυνανισμός και η παθολογική ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια είναι ακαταμάχητες παρορμήσεις, που όσο κι αν προσπαθήσει το άτομο να τις σταματήσει δε θα μπορέσει, είναι ευχάριστες πράξεις, αλλά οδηγούν και οι δύο σε αισθήματα ενοχής (Griffiths, 1995). Η παθολογική αυτή ασχολία, λοιπόν θεωρήθηκε ως αυτοτιμωρία εξαιτίας της ενοχής που νιώθει το άτομο η οποία οδηγεί στη διαμόρφωση της ασυνείδητης τάσης του ατόμου να χάνει. Η αυτοτιμωρητική αυτή συμπεριφορά θεωρείται ότι μειώνει τις ασυνείδητες ενοχές (Χριστοδούλου, 2000).

Ο Bergler (1957), ύστερα από έρευνα συμπέρανε πως η παθολογική

ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια είναι μια επαναστατική πράξη ενάντια στη λογική, στην εξυπνάδα, στις κρινωνικές και ηθικές αρχές. "Η αποτυχία είναι επανάσταση απέναντι στη γονεϊκή εξουσία, γεγονός που επιφέρει ενοχές και ανάγκη τιμωρίας η οποία γενικεύεται σε μια επαναστατικότητα απέναντι στο ευρύτερο περιβάλλον" (Πιπερόπουλος, 1998).

Σύμφωνα με τον Ciarrocchi (2002), η παθολογική αυτή ασχολία πηγάζει και από συναισθήματα ναρκισσιστικά και παντοδυναμίας που έχουν αρκετοί παθολογικοί παίχτες οι οποίοι θεωρούν τη νίκη ως απόδειξη της παντοδυναμίας τους. Ύστερα από έρευνες που πραγματοποιήθηκαν βρέθηκε πως άτομα με υψηλό αυτοσεβασμό ήταν πιο πιθανό να ρισκάρουν σε υψηλά στοιχήματα μετά από μια προσβολή παρά τα άτομα με χαμηλό αυτοσεβασμό. Τα άτομα με υψηλό αυτοσεβασμό παίζουν για διασκέδαση και ενθουσιασμό κι όταν χάνουν ξαναπαίζουν για να αποδείξουν την αξία τους, ενώ τα άτομα με χαμηλό αυτοσεβασμό παίζουν για να ξεφύγουν από τα προβλήματα τους κι όταν χάσουν γίνονται αυτοκαταστροφικοί και συνεχίζουν την ασχολία τους (Ciarrocchi, 2002).

Ο Custer θεωρεί πως κάθε άτομο έχει τέσσερις βασικές συναισθηματικές ανάγκες: στοργή, επιδοκιμασία, αναγνώριση και αυτοπεποίθηση. Όταν αυτές οι ανάγκες δεν καλύπτονται, το άτομο νιώθει ανεπαρκές, απορριπτέο και αβοήθητο. Σύμφωνα με έρευνες που πραγματοποίησε με παθολογικούς παίχτες, υποστήριξε πως οι παθολογικοί παίχτες μεγάλωσαν νιώθοντας όλα αυτά τα συναισθήματα και όταν έπαιζαν και κέρδιζαν, μπορούσαν να "αγοράσουν" φίλους, αγάπη και αυτοεκτίμηση. Σαν αποτέλεσμα τα κέρδη τους έκαναν να νιώθουν παντοδύναμοι (Heinman, 1992).

2.2 Η ΣΥΜΠΕΡΙΦΕΡΙΟΛΟΓΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ

Σύμφωνα με τη θεώρηση αυτή, το άτομο μαθαίνει συμπεριφορές που του δημιουργούν ευχάριστα συναισθήματα και το οδηγούν σε ευχάριστες εμπειρίες και τις επαναλαμβάνει ευκολότερα σε σχέση με εκείνες που του δημιουργούν δυσάρεστα συναισθήματα. Επικρατεί, δηλαδή, ένα σύστημα αμοιβής και τιμωρίας όπου η αμοιβή λειτουργεί ενισχυτικά και οδηγεί στην επανάληψη της πράξης, ενώ η τιμωρία οδηγεί στην αποφυγή της (Παρασκευόπουλος, 1985).

Ο Skinner (1953), θεώρησε πως η παθολογική ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια είναι μια λειτουργία που βασίζεται σε παρελθούσες ενισχύσεις. Η ενίσχυση είναι μια διαδικασία που περιλαμβάνει μια πράξη η οποία έχει κάποια συνέπεια που οδηγεί στην επιθυμία επανάληψης της πράξης εφόσον αυτή δημιουργεί ευχάριστα συναισθήματα (Oakley, 1999). Η αρχική τάση του παίχτη να κερδίζει, λειτουργεί ενισχυτικά και ωθεί το άτομο στη συνέχεια του παιχνιδιού (Moran, 1970). Ακόμα, όμως κι αν έχει φτάσει στο σημείο να χάσει τα περισσότερα χρήματά του, το άτομο δε σταματάει να παίζει γιατί οι αμοιβές που δίνονται κατά διαστήματα, παράγουν μεγαλύτερη επιμονή όταν σταματήσουν από εκείνες που δίνονται στη συνέχεια. Αυτό ονομάζεται, κατά τον Keppel (1967), "αποτέλεσμα της εξαφάνισης της μερικής ενίσχυσης" (partial reinforcement extinction). Όταν, δηλαδή, το άτομο αρχίζει να χάνει, νιώθει απογοητευμένο. Μόλις, όμως συμβούν τα επόμενα κέρδη, η απογοήτευση χάνεται και η αντίδραση που οδήγησε στη μείωση της απογοήτευσης λειτουργεί ενισχυτικά (Griffiths, 1995).

Οι παθολογικοί παίχτες νιώθουν ενθουσιασμό, ευφορία και διέγερση όταν παίζουν και αυτά τα συναισθήματα λειτουργούν ως κίνητρο για να συνεχίσουν την ασχολία τους (Ciarracchi, 2002). Η δράση είναι το ζητούμενο για τους

παίχτες, η αίσθηση του ρίσκου που οδηγεί στη διέγερση (Heinman, 1992) και αυτή η διέγερση είναι που εξαλείφει την ανία τους (Downes, 1976).

Σύμφωνα με τη συμπεριφερσιολογική θεώρηση, το αντικείμενο που δημιουργεί την εξάρτηση και η δράση του πάνω στο συγκεκριμένο άτομο θεωρείται ως πρωτογενές στοιχείο και τα διάφορα στοιχεία του περιβάλλοντος θεωρούνται δευτερογενή. Τέτοια στοιχεία είναι η επιτυχία κοινωνικής επικοινωνίας, η αποδοχή του ατόμου από άλλα άτομα και η ένταξή του σε μια ομάδα (Παπαγεωργίου, 1990). Επομένως, πέρα από την ευχαρίστηση που μπορεί να νιώθει κάποιος όταν ασχολείται με τα τυχερά παιχνίδια, έχει την αίσθηση πως ανήκει κάπου, πως γίνεται αποδεκτός από την ομάδα, ίσως ακόμα και πως αποκτά καταξίωση όταν κερδίζει. Όταν το άτομο κερδίζει, δημιουργεί ένα χαρακτήρα που κινδυνεύει να χαθεί όταν αρχίσουν οι απώλειες. Στην προσπάθειά του να διατηρήσει ή να επανακτήσει αυτόν τον χαρακτήρα παρασύρεται σε ένα φαύλο κύκλο παιχνιδιού όπου κερδίζει και χάνει (Downes, 1976).

Σύμφωνα με τον Blaszczynski (1986) και τον McConaghy (1998), όταν μια συμπεριφορά γίνει συνήθεια, κάθε ερέθισμα στο άτομο ή στο περιβάλλον σχετιζόμενο με αυτήν την συμπεριφορά, θα δημιουργήσει στο άτομο την ανάγκη να συνεχίσει. Αν δεν το κάνει θα νιώσει δυσάρεστα συναισθήματα, με αποτέλεσμα η συμπεριφορά αυτή να μη γίνεται για την απόκτηση ευχάριστων εμπειριών, αλλά για την αποφυγή των δυσάρεστων (German Journal of Psychiatry).

Σύμφωνα με τον Ciarracchi (2002), έρευνες που έχουν δημοσιευθεί στο National Academy Press (1999), έχουν δείξει πως ένα ποσοστό παικτών έχουν γονείς που εμφανίζουν προβλήματα εξάρτησης από τα τυχερά παιχνίδια. Θα μπορούσε να θεωρηθεί πως οι γονείς αυτοί λειτούργησαν ως πρότυπα για τα παιδιά τους, σύμφωνα με τη θεωρία της κοινωνικής μάθησης που κάνει λόγο

για τη μίμηση προτύπων (<http://www.casino-gambling-reports.com/GamblingStudy/ProblemGambling/page3.htm>). Τα πρότυπα που διαθέτουν περισσότερη δύναμη και έχουν μεγαλύτερη ομοιότητα με το παιδί, καθώς και εκείνα των οποίων οι πράξεις συνοδεύονται από αμοιβές και όχι τιμωρίες, λειτουργούν αρκετά ενισχυτικά (Παρασκευόπουλος, 1985).

2.3 Η ΓΝΩΣΙΑΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ

Αρκετές έρευνες που έχουν πραγματοποιηθεί έδειξαν πως οι παθολογικοί παίχτες πάσχουν από ορισμένες γνωσιακές διαστρεβλώσεις. Τα άτομα αυτά έχουν την τάση να χάνουν τον έλεγχο ακριβώς γιατί νομίζουν πως μπορούν να ελέγξουν το παιχνίδι. Πιστεύουν πως διαθέτουν δεξιότητες πάνω από το μέσο όρο και πως έχουν την ικανότητα να επηρεάσουν το αποτέλεσμα του παιχνιδιού (Blaszczynski, 1998).

Η Ellen Langer (1975), βρήκε κάποιους παράγοντες που επηρεάζουν αυτή την αυταπάτη του ελέγχου. Αυτοί είναι οι εξής:

-**Προσωπική επιλογή.** Οι άνθρωποι πιστεύουν πως αν επιλέξουν μόνοι τους ένα λαχείο αξίζει περισσότερο από το να τους δοθεί τυχαία.

-**Εξάσκηση.** Οι άνθρωποι πιστεύουν πως με την εξάσκηση μπορούν να κερδίσουν ακόμα και σε ένα παιχνίδι τύχης.

-**Αρχικά κέρδη.** Όσοι προβλέπουν επιτυχώς το αποτέλεσμα ενός παιχνιδιού για αρκετές φορές πιστεύουν εντονότερα στον έλεγχο τους από εκείνους που η πρόβλεψή τους είναι ανεπιτυχής.

-**Εξοικείωση.** Όσοι είναι εξοικειωμένοι με μια κατάσταση πιστεύουν περισσότερο στον έλεγχό τους από εκείνους που δεν είναι, ακόμα κι αν είναι παιχνίδι τύχης.

-**Τύπος του αντιπάλου.** Οι άνθρωποι στοιχηματίζουν περισσότερο ενάντια ενός φαινομενικά αδύναμου αντιπάλου παρά ενάντια σε κάποιον που φαίνεται ικανός, ακόμα και σε παιχνίδια που καθορίζονται από την τύχη (Ciaffocchi, 2002).

Σύμφωνα με τους Gaboury και Ladouceur (1989), οι παθολογικοί παίχτες έχουν την τάση να ερμηνεύουν τα κέρδη τους ως αποτέλεσμα των

προσωπικών τους ικανοτήτων, ενώ τις απώλειες τους τις αποδίδουν σε εξωτερικούς παράγοντες όπως η κακή τύχη. Θεωρούν πως η κακή τύχη κάποια στιγμή θα σταματήσει και θα κερδίσουν πάλι (Griffiths, 1995).

Σύμφωνα με τον Leopard (1978), 60% από τους παθολογικούς παίχτες ρίσκαραν περισσότερο όταν είχαν χάσει παρά όταν είχαν κερδίσει. Ξανακερδίζοντας, όμως, αποκτάνε μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση, αφού αποδίδουν τα κέρδη τους στις ικανότητές τους κι όχι στην τύχη με αποτέλεσμα να μη σταματάνε να παίζουν (German Journal of Psychiatry).

Οι παθολογικοί παίχτες συνηθίζουν να σκέφτονται περισσότερο τα κέρδη τους από τις απώλειες τους για τις οποίες συζητάνε λιγότερο και καταλήγουν να μην τις υπολογίζουν, ενώ υποστηρίζουν κυρίως τα κέρδη τους (Griffiths, 1995). Ο Ciarrocchi (2002), κάνει λόγο για την 'πλάνη του παίχτη', σύμφωνα με την οποία ο παίχτης συνδέει γεγονότα και βγάζει λανθασμένα συμπεράσματα. Ένα παράδειγμα είναι η επιμονή του ατόμου να παίζει σε ένα μηχάνημα πιστεύοντας πως θα κερδίσει επειδή το μηχάνημα δεν έχει δώσει ακόμα χρήματα. Σύμφωνα με τον Reid (1986), οι αποτυχίες που παραλίγο να ήταν νίκες, όπως το να φέρεις δύο όμοια φρούτα κι όχι τρία, ενισχύουν τον παίχτη να ξαναπροσπαθήσει κάνοντας τον να νομίζει πως είναι κοντά στην επιτυχία (Ciarrocchi, 2002).

Ο Blaszczynski (1998), κάνει λόγο για το φαινόμενο της σχάσης. Η σχάση είναι ένα είδος διαστρέβλωσης της αντίληψης που βοηθά το άτομο να ξεχνά τα δυσάρεστα συναισθήματά του. Έτσι, πολλοί παθολογικοί παίχτες παίζουν για να ξεφύγουν από τα προβλήματά τους ή την καθημερινή ρουτίνα, για να καταπολεμήσουν τη μοναξιά ή την κατάθλιψή τους, ακόμα και την ανία τους, σύμφωνα με τον Gotestam (1991) (Koran, 1999). Ύστερα από έρευνα που πραγματοποίησαν οι Gupta και Derevensky συμπέραναν πως οι παθολογικοί παίχτες παίζουν για ενθουσιασμό, για διαφυγή από την κατάθλιψη

και τη μοναξιά και για να νιώσουν χαλάρωση (American Psychological Association).

Αρκετές γυναίκες ασχολούνται υπερβολικά με τα τυχερά παιχνίδια λόγω του άγχους που νιώθουν από μια άσχημη σχέση, λόγω ενός αποτυχημένου γάμου ή αισθημάτων μοναξιάς. Σε κάποιες περιπτώσεις μια σύγκρουση με το σύζυγό τους ή η ανακάλυψη μιας εξωσυζυγικής σχέσης γίνονται αιτίες μιας ασυνείδητης επιθετικότητας που εκδηλώνεται με την υπερβολική ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια. Σκοπός αυτής της ενασχόλησης είναι να ξοδέψουν όλες τις οικονομίες του συζύγου τους για να τον εκδικηθούν. Προκειμένου οι γυναίκες να οδηγηθούν στην κατάθλιψη οδηγούνται στα τυχερά παιχνίδια (Blaszczynski, 1998).

Επίσης, η παρορμητικότητα που διαθέτουν οι παθολογικοί παίχτες δεν τους επιτρέπει να ελέγξουν τη συμπεριφορά τους. Η ανάγκη για ενθουσιασμό μπορεί να οδηγήσει το άτομο στην ασχολία με τα τυχερά παιχνίδια, αλλά η παρορμητικότητα οδηγεί στην έλλειψη ελέγχου και κατά συνέπεια στην εμφάνιση παθολογικής συμπεριφοράς (Ciarracchi, 2002). Σύμφωνα με τον Blaszczynski (1998), τα άτομα με έντονη παρορμητικότητα αναζητούν συνέχεια καινούργιες δραστηριότητες, θέλουν να ζήσουν νέες εμπειρίες, ασχολούνται με τα τυχερά παιχνίδια από μικρή ηλικία και χάνουν συχνά τον έλεγχο με αποτέλεσμα να αντιμετωπίζουν προβλήματα οικονομικά, προσωπικά και επαγγελματικά.

Σύμφωνα με την Heiman (1992), η παρορμητική συμπεριφορά του παίχτη προέρχεται από την ανικανότητά του να καθυστερήσει την ευχαρίστησή του. Εξαιτίας του προβλήματός του επιμένει πάντα να έχει ό,τι θέλει όταν το θέλει. Αυτό γίνεται ιδιαίτερα αισθητό όταν ο παίχτης δε μπορεί να κρατήσει χρήματα πάνω του και πάντα θα βρει τρόπο να τα ξοδέψει αγοράζοντας ο,τιδήποτε βλέπει. Τα χρήματα δεν έχουν σημασία για εκείνον αφού πιστεύει

πως οποιαδήποτε στιγμή μπορεί να έχει περισσότερα.

2.4 ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΤΗΣ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΜΕ ΤΑ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

Υστερα από έρευνες που έχουν πραγματοποιηθεί, οι ειδικοί κατέληξαν σε ορισμένα ενδιαφέροντα συμπεράσματα. Στις σύγχρονες κοινωνίες τα άτομα αρχίζουν να παίζουν σε νεαρή ηλικία. Σύμφωνα με τον Ladouceur (1991), οι άντρες αρχίζουν να παίζουν στην εφηβεία ή ακόμα και στην παιδική ηλικία και εμφανίζουν συμπτώματα παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια ύστερα από μία περίοδο οχτώ-εννέα χρόνων ελεγχόμενης ενασχόλησης (Koran, 1999). Σύμφωνα με τους Rosenthal και Lorenz (1992), οι γυναίκες συνήθως ξεκινούν αργότερα να παίζουν στην ενήλικη ζωή, αλλά χάνουν τον έλεγχο μετά από τρία με πέντε χρόνια (Koran, 1999). Οι ηλικιωμένοι και των δύο φύλων παίζουν με τη μικρότερη συχνότητα (Downes, 1976).

Σύμφωνα με τους Lesier και Rosenthal (1991), οι άντρες παίζουν δύο φορές περισσότερο από τις γυναίκες (Ciarrocchi, 2002) και τα άτομα και από τις δύο κατηγορίες που είναι πιο ευάλωτα σε προβλήματα που σχετίζονται με το τζόγο είναι άνεργοι και με χαμηλά εισοδήματα (Blaszczynski, 1998). Οι άντρες ηλικίας 16-30 ετών που παίζουν φρουτάκια και ποντάρουν σε ιπποδρομίες αντιμετωπίζουν μεγαλύτερο κίνδυνο από εκείνους της ίδιας ηλικίας που αγοράζουν λαχεία σε εβδομαδιαία βάση. Επίσης, οι γυναίκες μεγαλύτερης ηλικίας ασχολούνται κυρίως με λοταρίες και ξυστό (Blaszczynski, 1998). Για νεαρές γυναίκες η ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια εμφανίζει

αύξηση στα χαμηλότερα κοινωνικά στρώματα (Downes, 1976).

Ο Ντειβιντ Μίερς, καθηγητής δικαίου στη Νομική σχολή του Cardiff, θεωρεί πως οι γυναίκες που ανήκουν στην εργατική τάξη καθώς και οι μητέρες που μεγαλώνουν τα παιδιά τους ασχολούνται περισσότερο με το ξυστό, γιατί οι μεν πρώτες δυσκολεύονται να επισκέπτονται τα γραφεία στοιχημάτων λόγω κοινωνικών συνθηκών και οι δεύτερες μπορούν να το αγοράζουν με ευκολία όταν βγαίνουν για ψώνια (Blaszczynski, 1998).

Σύμφωνα με τον Volberg (1994), μια έρευνα του South Oaks Gambling Screen (SOGS) στις ΗΠΑ έδειξε πως οι περισσότεροι που είχαν πρόβλημα εξάρτησης από τα τυχερά παιχνίδια ήταν άντρες, ανύπαντροι και μέτριας μόρφωσης. Τα ίδια ευρήματα παρουσιάστηκαν και ύστερα από μια έρευνα που πραγματοποιήθηκε στη Λουϊζιάνα, όπως αναφέρουν οι Westphal και Rush (1996) (Koran, 1999).

Σύμφωνα με την Εθνική Ακαδημία Τύπου (1999), προβληματική αλλά όχι παθολογική συμπεριφορά είναι πιο συχνή στους λευκούς σε σχέση με τους Αφροαμερικανούς και οι γονείς των παθολογικών παιχτών εμφανίζουν προβλήματα εξάρτησης από το αλκοόλ, τα ναρκωτικά, αλλά και τα τυχερά παιχνίδια (Ciarracchi, 2002). Τέλος, σύμφωνα με μια έρευνα που πραγματοποιήθηκε από το National Opinion Research Center (NORC), οι παθολογικοί παίχτες είναι πιθανό να έχουν προβλήματα υγείας, να νιώθουν συναισθηματικά μπερδεμένοι και να καταφεύγουν σε επαγγελματική βοήθεια. Μπορεί, επίσης, να κάνουν χρήση ναρκωτικών ή/και αλκοόλ (Ciarracchi, 2002).

αποτελούν το επάγγελμά του που περιλαμβάνει προσεχτική προετοιμασία και εκπαίδευση και μπορεί να αφήσει χρόνο για άλλες ασχολίες

(<http://www.wscpg.org/h/types.htm>).

Σύμφωνα με τον Griffiths (1995), μόνο δύο συγγραφείς ο Moran (1970) και ο Kusyszyn (1978), έχουν επισημάνει ποικίλους ψυχολογικούς τύπους των παθολογικών παιχτών. Ύστερα από έρευνα που πραγματοποίησε ο Moran (1970) σε πενήντα παθολογικούς παίχτες που παρακολουθούσαν ένα θεραπευτικό πρόγραμμα κατέληξε στους εξής τύπους:

i) Ο μιμητής: Παίζει υπερβολικά εξαιτίας άλλων ατόμων που παίζουν στο ίδιο κοινωνικό περιβάλλον. Αυτός ο τύπος έχει έλλειψη ανεξαρτησίας και συμμορφώνεται με την κοινωνική ομάδα.

ii) Ο νευρωτικός: Παίζει υπερβολικά με σκοπό την ανακούφιση από το στρες και τις συναισθηματικές δυσκολίες.

iii) Ο παρορμητικός: Παίζει υπερβολικά λόγω της έλλειψης ελέγχου. Τα χρήματα ξοδεύονται μέχρι να τελειώσουν και να εμφανιστούν συμπτώματα 'μεγάλης στέρησης'. Αυτός ο τύπος είναι ο πιο σοβαρός και προκαλεί οικονομική και κοινωνική δυσλειτουργία.

iv) Ο ψυχοπαθητικός: Παίζει υπερβολικά ως μέρος μιας γενικής εγκεφαλικής ενόχλησης, όπως η ψυχοπαθητική κατάσταση. Συνήθως συμβαίνουν περιπτώσεις εγκληματικότητας που όμως δεν σχετίζονται με την παθολογική ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια.

v) Ο συμπτωματικός: Παίζει υπερβολικά εξαιτίας μιας ψυχικής ασθένειας, όπως η κατάθλιψη. Στην περίπτωση αυτή, η ασθένεια είναι πρωταρχική και η ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια είναι μια δευτερεύουσα συμπτωματική παρουσία.

Η κατηγοριοποίηση που κάνει ο Kysyszyn (1978), για τους παθολογικούς παίχτες βασίζεται σε τέσσερις παράγοντες:

-τα χρήματα (κέρδη ή απώλειες)

-ο χρόνος που αφιερώνεται στο παιχνίδι

-άλλα άτομα (που επηρεάζονται αρνητικά ή όχι)

-τα συναισθήματα του παίχτη (αισθάνεται όμορφα ή άσχημα όταν παίζει)

Το μοντέλο αυτό παράγει δεκαέξι τύπους παιχτών από τους οποίους ο Griffiths (1995), παραθέτει τους τέσσερις:

i) **Ο αρχέτυπος παθολογικός παίχτης:** Χάνει πολλά χρήματα, ξοδεύει πολύ χρόνο παίζοντας, αισθάνεται άσχημα και επηρεάζει αρνητικά τους άλλους.

ii) **Ο επαγγελματίας παίχτης:** Κερδίζει πολλά χρήματα, ξοδεύει πολύ χρόνο παίζοντας, αισθάνεται όμορφα και δεν επηρεάζει κανένα.

iii) **Ο εκατομμυριούχος ευτυχισμένος-‘μεθυσμένος’ παίχτης:** Χάνει πολλά χρήματα, ξοδεύει ελάχιστο χρόνο παίζοντας, νιώθει όμορφα και δεν επηρεάζει κανένα.

iv) **Ο οξύς καταναγκαστικός παίχτης:** Χάνει πολλά χρήματα, ξοδεύει ελάχιστο χρόνο παίζοντας, νιώθει άσχημα και επηρεάζει αρνητικά τους άλλους.

3.2 ΤΑ ΨΥΧΟΠΑΘΟΛΟΓΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΑΙΧΤΩΝ

Η παθολογική ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια θεωρείται ως διαταραχή του ελέγχου των παρορμήσεων (Μάνος, 1997). Σύμφωνα με τον Murray (1993), τα άτομα που παρουσιάζουν τέτοιου είδους διαταραχή έχουν τα εξής χαρακτηριστικά:

-Αποτυγχάνουν να αντισταθούν στην παρόρμησή τους να προβούν σε πράξη που είναι επιβλαβής στους ίδιους ή σε άλλους.

-Βιώνουν μια αυξανόμενη αίσθηση έντασης πριν προβούν σε μια πράξη.

-Νιώθουν ευχαρίστηση ή ανακούφιση μετά από την πράξη

(<http://www.camh.net/egambling/issue3/research-langewisch.html>).

“Ο παίχτης προβάλλει ως άτομο με έντονα στοιχεία κοινωνικότητας, πρόσχαρο στη συμπεριφορά του με τους άλλους, όμως είναι ψυχοσυναισθηματικά ανώριμο με έντονα χαρακτηριστικά εχθρότητας και σαφείς τάσεις μαζοχισμού που συνοδεύονται από υπέρμετρη αντικοινωνικότητα και επαναστατικότητα. Επίσης, διαθέτει μια χαρακτηριστική ροπή προς τη μαγεία, την παραψυχολογία και τις μεταφυσικές ανησυχίες” (Πιπερόπουλος, 2002).

Ο παίχτης μπορεί να πιστέψει ότι διαθέτει μια ουσιώδη επιρροή πάνω στη νίκη κυρίως σε περιπτώσεις όπου ο υπολογισμός των ικανοτήτων μπορεί να είναι υπερβολικός, όπως στα χαρτιά ή τις ιπποδρομίες. Αποδίδει την αποτυχία σε άσχετους παράγοντες, όπως στον τρόπο που τραβήχτηκε ο μοχλός του μηχανήματος ή στον άνθρωπο που καθόταν δίπλα του. Επίσης, πιστεύει πως μπορεί να προβλέψει πότε θα νικήσει ή πότε θα λήξει μια φάση αποτυχίας, πως μπορεί να επηρεάσει τη “θεά Τύχη” και πως είναι καλύτερα να

περιμένει μια ευκαιρία να κερδίσει παρά να αποδεχτεί τις απώλειες που έχουν ήδη συμβεί (Koran, 1999).

Ο παίχτης εξαρτάται από συγκεκριμένα αντικείμενα, ανθρώπους ή ενέργειες έτσι ώστε η θεά Τύχη να είναι με το μέρος του. Μπορεί να κρατάει κάποιο φυλαχτό όταν παίζει ή να φοράει ένα συγκεκριμένο ρούχο επειδή έτυχε να το φορέσει κάποια φορά που κέρδισε. Ακόμη είναι πιθανό να μιλάει στα χαρτιά ή τα ζάρια παρακαλώντας τα να του φέρουν τύχη και να του χαρίσουν κέρδη. Πιστεύει ότι εάν συγκεντρωθεί πολύ με τη σκέψη του θα επηρεάσει το μοίρασμα των χαρτιών ή το ρίξιμο των ζαριών και μπορεί να παίζει έχοντας δίπλα του συγκεκριμένα άτομα νομίζοντας ότι θα του φέρουν τύχη (Heinman, 1992).

“Η ψυχοσύνθεση του παθολογικού παίχτη φαίνεται να είναι ταυτόσημη με την αναζήτηση της δράσης και της περιπέτειας και υποδηλώνει άτομο που εάν δε ρισκάρει αδυνατεί να επιβεβαιώσει την ύπαρξή του, αδυνατεί να αισθανθεί ότι πραγματικά ζει” (Πιπερόπουλος, 2002). Ο παίχτης πιστεύει ότι εάν συνεχίσει να παίζει θα κερδίσει τελικά τόσα πολλά χρήματα που δε θα χρειαστεί να δουλέψει ξανά στη ζωή του και νομίζει πως με τη νίκη του η σύζυγός του θα αισθανθεί μεγάλη αγάπη και θαυμασμό για εκείνον (Heinman, 1992).

Ο παίχτης πριν από το παιχνίδι απορροφάται σε τέτοιο σημείο ώστε τίποτα άλλο δεν είναι σημαντικό γι' αυτόν, φοβάται μήπως χάσει κάποια ευκαιρία να κερδίσει, έχει παράλογες φαντασιώσεις ότι θα κερδίσει, νιώθει διέγερση εξαιτίας της ανυπομονησίας να παίζει και βιώνει αισθήματα δυσφορίας, θυμού και κλιμακούμενης έντασης αν κάτι τον εμποδίζει να παίζει. Κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού, είναι απόλυτα αφοσιωμένος στο παιχνίδι, έχει ταχυκαρδία λόγω του ενθουσιασμού και της σωματικής διέγερσης και εμφανίζει προληπτική συμπεριφορά. Όταν κερδίσει, νιώθει ανακούφιση και

ανυπομονησία για το επόμενο παιχνίδι, έχει εγωισμό και εμπιστοσύνη στον εαυτό του θεωρώντας ότι το κέρδος ήταν αποτέλεσμα της ικανότητάς του και η διάθεσή του είναι χαρούμενη (Blaszczynski, 1998).

Σύμφωνα με την Heinman (1992), ο παθολογικός παίχτης που βρίσκεται σε φάση να κερδίζει, γίνεται εγωιστής αναπτύσσοντας ένα βαθύ αίσθημα εξουσίας. Πιστεύει πως του αξίζει να έχει αυτό που θέλει όταν το θέλει. Η συμπεριφορά αυτή συνεχίζεται σε όλη τη διάρκεια της ασθένειας.

Όταν όμως χάσει, νιώθει ενοχές και τύψεις, φόβο ότι κάποιος θα τον ανακαλύψει, θυμό προς τον εαυτό του και ανησυχία για τον τρόπο εξασφάλισης χρημάτων. Έχει παράλληλες σκέψεις να μην ξαναπαίξει, αλλά και να βρει χρήματα ώστε να επιχειρήσει να πάρει πίσω όσα έχασε και είναι πιθανό να καταναλώσει αλκοόλ (Blaszczynski, 1998).

Ο παθολογικός παίχτης, εκτός από τις ώρες που αναλύει στο συγκεκριμένο παιχνίδι, ξοδεύει και τις υπόλοιπες ώρες του προσδιορίζοντας την κακοτυχία της περασμένης νύχτας ή μέρας και πλάθοντας όνειρα για το επόμενο παιχνίδι. Θεωρείται άτομο με υπαρξιακό άγχος, με έντονα συναισθήματα ανασφάλειας και με έλλειψη ικανοτήτων χειρισμού των απογοητεύσεων και ματαιώσεων που μας επιφυλάσσει η καθημερινότητα (Πιπερόπουλος, 1998). Δεν έχει αρκετές αντιστάσεις και συνεχίζει να παίζει ακόμα κι αν έχει χάσει πολλά χρήματα ή έχει προκαλέσει προβλήματα στην προσωπική και επαγγελματική του ζωή (Χριστοδούλου, 2000).

Πολλές φορές οι παθολογικοί παίχτες είναι άτομα ανταγωνιστικά, ενεργητικά, ακούραστα και πλήττουν εύκολα. Είναι, επίσης, πιθανό να απασχολούνται υπερβολικά με την έγκριση των άλλων και να είναι γενναιόδωροι σε σημείο υπερβολής. Όταν δεν παίζουν, μπορεί να είναι εργασιομανείς ή εργαζόμενοι που περιμένουν μέχρι τη λήξη μιας προθεσμίας μέχρι να δουλέψουν σκληρά. Μπορεί, επίσης, να είναι επιρρεπείς σε ασθένειες

που σχετίζονται με το άγχος, έχουν υψηλά ποσοστά παρουσίας Διαταραχών Διάθεσης, υπερκινητικότητας και έλλειψης προσοχής, κατάχρησης ουσιών και Αντικοινωνικές και Ναρκισσιστικές Διαταραχές. Τέλος, έχουν παρατηρηθεί περιπτώσεις απόπειρας αυτοκτονίας (<http://www.dhh.state.la.us/oada/gambling-directory/path-gambling.htm>).

Ύστερα από έρευνες αποδείχτηκε πως πάνω από το ένα τρίτο των παθολογικών παιχτών παρουσιάζουν συμπτώματα στέρησης, όπως ερεθιστικότητα, ψυχική ταραχή, δυσκολίες στη συγκέντρωση και άλλες σωματικές ενοχλήσεις. Επίσης, βιώνουν την ανοχή όταν χρειάζεται να αυξήσουν τη συχνότητα των στοιχημάτων ή την ποσότητα των χρημάτων που ξοδεύουν για να αποκτήσουν το επιθυμητό επίπεδο διέγερσης. Οι παθολογικοί παίχτες ασχολούνται σταδιακά όλο και περισσότερο και εμπλέκονται στις δραστηριότητες που αφορούν τα τυχερά παιχνίδια, εγκαταλείποντας άλλες πηγές ευχαρίστησης και διασκέδασης, παρ' όλες τις αρνητικές συνέπειες της συμπεριφοράς τους στις προσωπικές, επαγγελματικές και κοινωνικές τους σχέσεις (German Journal of Psychiatry).

Τα κριτήρια που χαρακτηρίζουν τον παθολογικό παίχτη σύμφωνα με το εγχειρίδιο της Αμερικανικής Ψυχιατρικής Εταιρίας (DSM-IV) είναι τα εξής παρακάτω:

i) Το άτομο παρουσιάζει έντονη ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια (ενασχόληση με το να βιώνει ξανά παλιές εμπειρίες σχετικές με παιχνίδια, να παρεμποδίζει ή να προγραμματίζει το επόμενο εγχείρημα ή να σκέφτεται τρόπους για ανεύρεση χρημάτων με τα οποία συνεχίζει να παίζει).

ii) Το άτομο έχει ανάγκη να παίζει με συνεχώς αυξανόμενα ποσά χρημάτων για να επιτύχει την επιθυμητή συγκίνηση.

iii) Το άτομο έχει επανειλημμένες, ανεπιτυχείς προσπάθειες να ελέγξει, να ελαττώσει ή να διακόψει την παθολογική ενασχόληση.

iv) Το άτομο είναι ανήσυχο ή ευερέθιστο όταν επιχειρεί να ελαττώσει ή να διακόψει την παθολογική ενασχόληση.

v) Το άτομο παίζει σαν να είναι ένας τρόπος να ξεφύγει από τα προβλήματα του ή να ανακουφιστεί από μία δυσφορική διάθεση (π.χ. συναισθήματα ενοχής, άγχους, κατάθλιψης).

vi) Το άτομο, αφού χάνει χρήματα στο παιχνίδι, συχνά επιστρέφει μια άλλη μέρα να ξανακερδίσει τα χαμένα ("κυνήγημα" των χαμένων).

vii) Το άτομο λέει ψέματα στα μέλη της οικογένειάς του, στον θεραπευτή του ή σε άλλους για να αποκρύψει την έκταση της εμπλοκής του στο παθολογικό παιχνίδι.

viii) Το άτομο έχει κάνει παρανομίες, όπως πλαστογραφία, απάτη, κλοπή ή κατάχρηση για να χρηματοδοτήσει την ασχολία του.

ix) Το άτομο έχει βάλει σε κίνδυνο ή έχει χάσει μια σημαντική σχέση, εργασία ή εκπαιδευτική ευκαιρία ή ευκαιρία να κάνει καριέρα λόγω της ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια.

x) Το άτομο επαφίεται στους άλλους να του δώσουν χρήματα για να ανακουφίσει μια απελπιστική οικονομική κατάσταση που προκλήθηκε από την παθολογική ασχολία του (Μάνος, 1997).

Σύμφωνα με το National Opinion Research Center(NORC) (1999), το άτομο θεωρείται παθολογικός παίχτης με πέντε ή παραπάνω κριτήρια, προβληματικός παίχτης με τρία έως τέσσερα κριτήρια, παίχτης υψηλού κινδύνου με ένα έως δύο κριτήρια και παίχτης χαμηλού κινδύνου εκείνος που δεν έχει χάσει πάνω από εκατό δολάρια την ίδια μέρα ή τον ίδιο χρόνο ή αν έχει χάσει αυτό το ποσό, εκείνος που δεν εμφανίζει κανένα από τα παραπάνω κριτήρια (Ciarrocchi, 2002).

Παράλληλα, η ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια μπορεί να θεωρηθεί και ως **σύμπτωμα** στις εξής διαταραχές:

-Σχιζότυπη διαταραχή της προσωπικότητας με παράδοξες πεποιθήσεις ή μαγική σκέψη που επηρεάζουν τη συμπεριφορά και που είναι ασύμβατες με τις πολιτισμικές σταθερές καθώς και παράδοξος τρόπος σκέψης και παράδοξος λόγος.

-Αντικοινωνική συμπεριφορά της προσωπικότητας με περιπτώσεις εξαπάτησης, όπως φαίνεται από επανειλημμένα ψέματα, χρήση πλαστών ονομάτων ή εξαπάτηση άλλων ατόμων για προσωπικό κέρδος, παρορμητικότητα ή αδυναμία να κάνει το άτομο σχέδια και σταθερή ασυνέπεια, όπως φαίνεται από επανειλημμένη αδυναμία να διατηρήσει σταθερή εργασιακή συμπεριφορά ή να εκπληρώσει οικονομικές υποχρεώσεις.

-Μεταιχμιακή Διαταραχή με έντονη παρορμητικότητα που μπορεί να αποδειχτεί αυτοκαταστροφική.

-Ναρκισσιστική Διαταραχή με μεγαλειώδη αίσθηση σπουδαιότητας για τον εαυτό του και ενασχόληση με φαντασιώσεις απεριόριστης επιτυχίας, δύναμης και εξυπνάδας.

-Διπολική I Διαταραχή (κατά τη διάρκεια μανιακού επεισοδίου), με διογκωμένη αυτοεκτίμηση, ελαττωμένη ανάγκη για ύπνο και υπερβολική εμπλοκή σε δραστηριότητες που μπορεί να έχουν οδυνηρές συνέπειες (Μάνος, 1997).

Υπάρχουν ορισμένες διαταραχές που έχουν παρόμοια ή ακόμα και τα ίδια συμπτώματα με την παθολογική ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια, καθώς και άλλες που συνοδεύουν τη διαταραχή αυτή. Διαφοροδιάγνωση γίνεται στην Αντικοινωνική και Нарκισσιστική διαταραχή, στο μανιακό επεισόδιο και στην κοινωνική ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια. Συνοδές διαταραχές είναι η κατάθλιψη, η υπερκινητικότητα, η αγοραφοβία, η κατάχρηση ουσιών και η Нарκισσιστική διαταραχή

(http://www.psychnetuk.com/dsm_iv/pathological_gambling.htm)

(<http://www.ccsa.ca/ncw/gmbiv.htm>).

3.3 ΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΜΕ ΤΑ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

Οι Lesier και Custer (1984), ύστερα από μια έρευνα κατέληξαν ότι η παθολογική ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια αποτελείται από τρεις φάσεις:

- i) Φάση του κέρδους
- ii) Φάση των απωλειών
- iii) Φάση της απελπισίας

Ειδικότερα:

i) **Η φάση του κέρδους.** Η φάση αυτή αρχίζει συνήθως με μικρά αλλά επιτυχή στοιχήματα, κυρίως στην εφηβική ηλικία. Στη φάση αυτή, που μπορεί να διαρκέσει χρόνια, το άτομο βιώνει αισθήματα ενθουσιασμού, ικανοποίησης και συγκίνησης και θεωρεί τα τυχερά παιχνίδια ως ένα μέσο για να αποκτήσει αρκετά χρήματα σε σύντομο χρονικό διάστημα. Ακόμα κι αν υπάρξει κάποια απώλεια χρημάτων είναι πολύ μικρή σε σχέση με τα κέρδη. Το άτομο αρχίζει να έχει υπερβολική αυτοπεποίθηση και πιστεύει πως δεν πρόκειται να χάσει.

ii) **Η φάση των απωλειών.** Κατά τη φάση των απωλειών το άτομο αρχίζει να χάνει σημαντικά ποσά χρημάτων, αλλά αντί να σταματήσει συνεχίζει να παίζει στοιχηματίζοντας και τις τελευταίες του οικονομίες. Ακόμα κι όταν έχει χάσει και αυτές, συνεχίζει να παίζει με χρήματα που έχει δανειστεί από συγγενείς ή φίλους προσπαθώντας να πάρει πίσω ό,τι έχασε (κυνηγητό

χρημάτων). Ο παίχτης αρχίζει να παίζει κρυφά, λέει ψέματα για τις δραστηριότητες του και τις απώλειες, χάνει χρόνο από τη δουλειά του και αδιαφορεί για την οικογενειακή του ζωή.

iii) Η φάση της απελπισίας. Όσοι δεν καταφέρουν να ξεφύγουν από την παραπάνω φάση, προχωρούν στη φάση της απελπισίας όπου παρατηρούνται περιπτώσεις εμφάνισης εγκληματικής συμπεριφοράς (απάτη, κατάχρηση, ληστεία) ακόμα και απόπειρες αυτοκτονίας. Το άτομο έχοντας εγκλωβιστεί σε ένα φαύλο κύκλο όπου παίζει, χάνει, ψάχνει για χρήματα για να ξαναπαίξει, αδιαφορεί για την οικογενειακή, επαγγελματική και κοινωνική του ζωή, είναι εκτός ελέγχου και αρχίζει τη χρήση αλκοόλ και ναρκωτικών (Blaszczynski, 1998)(Ciarrocchi,2002)(Griffiths,1995)(<http://www.addictionrecov.org/aboutgam.htm>).

3.4 ΟΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΜΕ ΤΑ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

Σύμφωνα με την Heinman (1992), η παθολογική ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια οδηγεί τα άτομα που πάσχουν σε συναισθηματική καταστροφή. Κάθε θετικό συναίσθημα που έχει ο παίχτης εξαλείφεται. Το άτομο γίνεται αντικοινωνικό, απομονώνεται και δεν σκέπτεται τίποτα άλλο εκτός από το παιχνίδι ή την επόμενη επίσκεψη στο καζίνο. Παύει να έχει κοινωνικές σχέσεις, ενώ ίσως αναπτύξει μια ιδιόμορφη σχέση με άλλους παίχτες που συνήθως περιορίζεται σε αυτόν τον χώρο (<http://www.paignio.com/gr/ch1>).

Πολλοί παθολογικοί παίχτες κατέληξαν να είναι άτομα απομονωμένα, καταθλιπτικά και μοναχικά (Heinman, 1992). Κλινικές έρευνες έχουν αποδείξει ότι ένα μεγάλο ποσοστό των καταναγκαστικών παιχτών, της τάξης του 95%, υποφέρει από βαριά κατάθλιψη. Ορισμένα από τα συμπτώματα της κατάθλιψης είναι η κακή διάθεση, οι διαταραχές του ύπνου, η ευερεθιστότητα, η κοινωνική απομόνωση και ο εκνευρισμός (Blaszczynski, 1998).

Τα άτομα που υποφέρουν από κατάθλιψη εξαιτίας της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια έχουν μια απαισιόδοξη θεώρηση και στάση για τη ζωή και τους ανθρώπους. Πιστεύουν ότι η ζωή συνωμοτεί εναντίον τους και ότι οι ίδιοι δεν είναι τυχεροί. Ο καταθλιπτικός παίχτης μπορεί να δει τον εαυτό του ως ένα παθητικό θύμα του πάθους του για τα τυχερά παιχνίδια, γίνεται μεμψίμοιρος και αισθάνεται λύπη για τον εαυτό του. Οι παθολογικοί παίχτες με κατάθλιψη πιστεύουν ότι ο κόσμος είναι άδικος και ότι τίποτα δεν πάει καλά. Χαρακτηριστικό είναι ότι αυτές οι απαισιόδοξες απόψεις για τη ζωή μπορεί να συνυπάρχουν με αισιόδοξες αντιλήψεις σχετικά με το κέρδος που θα έχουν στα τυχερά παιχνίδια (Ciarracchi, 2002).

Οι παθολογικοί παίχτες που υποφέρουν από κατάθλιψη συχνά έχουν χαμηλή αυτοεκτίμηση και πιστεύουν ότι είναι αποτυχημένοι και ανάξιοι για οτιδήποτε και ότι δε μπορούν να προσφέρουν σε κανένα τίποτα. Ο καταθλιπτικός παίχτης δε βρίσκει πουθενά διέξοδο, νιώθει δυστυχισμένος και πιστεύει πως το μέλλον του είναι δυσοίωνο. Τα αισθήματα ενοχής που νιώθουν συχνά οι παίχτες απορρέουν από την κατάθλιψη και τους καθιστούν περισσότερο επιρρεπείς σε μια αρνητική αντίληψη για τον εαυτό τους (Blaszczynski, 1998).

Ωστόσο, έχει διατυπωθεί και η άποψη ότι η κατάθλιψη οδηγεί στην ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια, ότι λειτουργεί δηλαδή ως αιτία και όχι πάντα ως αποτέλεσμα (Heinman, 1992).

Μία ακόμα σοβαρή επίπτωση είναι οι σκέψεις αυτοκτονίας που βιώνουν αρκετοί από τους παθολογικούς παίχτες. Ένα ποσοστό 65% των παθολογικών παιχτών έχει σκεφτεί σοβαρά την αυτοκτονία ως λύση στα προβλήματα που αντιμετωπίζει, ενώ ένα 20% έχει πραγματοποιήσει απόπειρα αυτοκτονίας. Πολλοί από τους παθολογικούς παίχτες που έχουν αυτοκτονικούς ιδεασμούς, βιώνουν έντονα συναισθήματα δυσφορίας και πανικού εξαιτίας των

οικονομικών τους προβλημάτων. Ιδιαίτερα φοβούνται μήπως ο/η σύζυγος ανακαλύψει το πάθος τους για τα τυχερά παιχνίδια και τους εγκαταλείψει. Ακόμη φοβούνται μήπως τους ανακαλύψει η αστυνομία εάν έχουν υποπέσει σε κάποιο παράπτωμα ή μήπως τους απολύσει ο εργοδότης τους.

Συχνό φαινόμενο είναι η χρήση αλκοόλ ή ναρκωτικών ουσιών σε άτομα με πρόβλημα εξάρτησης από τα τυχερά παιχνίδια. Ο παίχτης ψάχνοντας μια διέξοδο στα προβλήματα και τις ανησυχίες του αλλά και στο άγχος που τον καταβάλλει εξαιτίας των χρεών του, επιδίδεται στο αλκοόλ ή στη χρήση ουσιών. Έρευνες έχουν δείξει ότι το 20%-40% των παθολογικών παιχτών παρουσιάζει συμπτώματα αλκοολισμού και το 4%-10% κάνει χρήση παράνομων ουσιών. Η κατανάλωση αλκοόλ και η χρήση ουσιών εντείνουν το

πρόβλημα και καθιστούν την επίλυσή του πιο δύσκολη καθώς εξασθενίζει η κριτική ικανότητα του παίχτη, χάνει τον αυτοέλεγχό του και αποδυναμώνονται οι προσπάθειές του να σταματήσει να παίζει.

Το αλκοόλ μπορεί να παρασύρει το άτομο σε μεγαλύτερη ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια. Ο παίχτης όταν αρχίσει να χάνει πανικοβάλλεται, πίνει περισσότερο, δανείζεται χρήματα και συνεχίζει να παίζει. Όταν χάσει κι αυτά τα χρήματα αρχίζει πάλι το ποτό προσπαθώντας να νιώσει καλύτερα και να εκμηδενίσει τον συναισθηματικό του πόνο (Blaszczynski, 1998).

Οι παθολογικοί παίχτες καταλήγουν να κατηγορούν τον εαυτό τους, νιώθουν θυμό και αισθήματα ενοχής και φτάνουν στο σημείο να θεωρούν την αυτοκτονία ως τη μόνη διέξοδο από τα ψυχολογικά και τα οικονομικά προβλήματά τους. Ο κίνδυνος της αυτοκτονίας αυξάνεται ακόμα περισσότερο εάν υπάρχει πρόβλημα κατάχρησης οινόπνευματων ποτών και ναρκωτικών. Επίσης, ο κίνδυνος είναι μεγάλος εάν υπάρχει στην οικογένεια του παίχτη ιστορικό αυτοκτονιών ή εάν οι ίδιοι οι παίχτες έχουν υποπέσει σε ποινικά αδικήματα. Σε αυτή την κρίσιμη στιγμή του ατόμου είναι βοηθητικό να υπάρχει το κατάλληλο υποστηρικτικό, συγγενικό περιβάλλον κοντά στο άτομο καθώς επίσης και το κατάλληλο ιατρικό προσωπικό από επαγγελματίες ψυχικής υγείας.

Το άγχος και ο θυμός αποτελούν χαρακτηριστικές συνέπειες της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια. Τα άτομα νιώθουν υπερβολική ανησυχία, ένταση, αδυναμία να ηρεμήσουν και αναταραχή. Η ένταση αυτή εκδηλώνεται με σωματικά συμπτώματα όπως αισθήματα κακής διάθεσης και κόπωσης. Υπάρχει αδυναμία συγκέντρωσης σε μια ασχολία ή μια δραστηριότητα, όπως για παράδειγμα το να παρακολουθήσει το άτομο τηλεόραση ή να διαβάσει εφημερίδα. Ακόμη υπάρχουν διαταραχές στον ύπνο και έντονος εκνευρισμός. Σημαντικό είναι το γεγονός ότι το άτομο

δυσκολεύεται να δείξει ανοχή στις απογοητεύσεις. Επίσης, μπορεί να εκδηλωθούν εκρήξεις θυμού με έντονο θυμό και ευερεθιστότητα, αλλά και κρίσεις πανικού, δηλαδή σύντομες χρονικές περίοδοι έντονου άγχους όπου το άτομο πιστεύει ότι θα πεθάνει ή θα χάσει τα λογικά του (Blaszczynski, 1998).

Οι παθολογικοί παίχτες πολλές φορές προκειμένου να ικανοποιήσουν το πάθος τους για τα τυχερά παιχνίδια διακινδυνεύουν σημαντικές σχέσεις στη ζωή τους, τη δουλειά τους, αλλά και τις επαγγελματικές και εκπαιδευτικές ευκαιρίες που τους δίνονται. Είναι πολύ δύσκολο να διατηρηθούν οι φιλικές σχέσεις του παθολογικού παίχτη εξαιτίας της χαοτικής και γεμάτης αβεβαιότητα ζωής του. Πρόκειται για έναν αγώνα του παίχτη και του φιλικού του περιβάλλοντος έτσι ώστε να διατηρήσουν τη σχέση τους ζωντανή. Έρευνες αναγνωρίζουν τον κεντρικό ρόλο που διαδραματίζουν οι φιλικές σχέσεις του παίχτη που επιδρούν υποστηρικτικά στη διατήρηση της ψυχικής του υγείας (Ciarrocchi, 2002).

3.5 ΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΜΕ ΤΑ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

Ο παθολογικός παίχτης λειτουργεί παρορμητικά και ξοδεύει μέχρι και τα τελευταία του χρήματα για να ικανοποιήσει το πάθος του ακόμα κι αν έχει χάσει ήδη μεγάλα χρηματικά ποσά. Είναι δεδομένο ότι κάποια στιγμή η ενασχόληση του αυτή θα οδηγήσει στην οικονομική εξαθλίωση και τη συσσώρευση χρεών που θα είναι πολύ δύσκολο έως αδύνατο να εξοφληθούν. Η αδυναμία κάλυψης των βασικότερων εξόδων διαβίωσης σημαίνει ότι δεν υπάρχουν διαθέσιμα χρήματα για:

-την εξόφληση του ενοικίου και των δόσεων των δανείων καθώς και την εξόφληση των λογαριασμών των επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας

-κοινωνικές δραστηριότητες

-επιδιορθώσεις που χρειάζεται να γίνουν στο σπίτι και στο αυτοκίνητο

-διακοπές

-την κάλυψη οποιασδήποτε επιπρόσθετης ανάγκης

-την αγορά δώρων για εορταστικές περιόδους (Blaszczynski, 1998).

Το σπίτι του παίχτη μπορεί να είναι υποθηκευμένο, τα έπιπλα και το αυτοκίνητό του να έχουν κατασχεθεί και να μην έχει χρήματα να αγοράσει ρούχα και τρόφιμα για την οικογένειά του. Αυτή η κατάσταση συχνά τον κάνει να συνειδητοποιεί ότι η ασχολία του έχει φέρει τη σύζυγο και τα παιδιά του στη φτώχεια. Δυστυχώς, όμως, παρά τη συνειδητοποίησή του αυτή εάν κάποιος τον ενισχύσει οικονομικά θα διαθέσει και πάλι τα χρήματα στα τυχερά παιχνίδια. Το μυαλό του θα του πει “ακόμα μια νίκη και θα είσαι στο σπίτι σου ελεύθερος”(Heinman, 1992).

Ο παθολογικός παίχτης βρίσκεται σε αδιέξοδο, αδυνατεί να καλύψει τα χρέη του, καθώς επίσης και να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της οικογένειας για τα έξοδα του σπιτιού. Επίσης, βρίσκεται σε δύσκολη θέση όταν γίνεται λόγος για τα οικονομικά ή όταν δέχεται ερωτήσεις σχετικά με τα χρήματα.

Επειδή δεν έχει άλλες οικονομικές πηγές καταφεύγει στις παρακάτω ενέργειες:

-Ξοδεύει τις οικονομίες της συντρόφου του.

-Εισπράττει επιδόματα διακοπών και ασθενοίας.

-Ρευστοποιεί περιουσιακά στοιχεία, όπως κεφάλαια, μετοχές και ομόλογα.

-Βάζει υποθήκη κοσμήματα και άλλα αντικείμενα που έχουν ιδιαίτερη αξία.

-Παίρνει δάνεια ακόμη και εάν έχουν υψηλό επιτόκιο.

-Διαπράττει παράνομες ενέργειες, όπως καταχρήσεις, κλοπές ή ληστείες.

-Πραγματοποιεί αναλήψεις από τραπεζικούς λογαριασμούς άλλων ατόμων εν αγνοία τους. Επίσης κάνει αναλήψεις μετρητών από πιστωτικές κάρτες (Blaszczyński, 1998).

Ο παθολογικός παίχτης θα χρησιμοποιήσει κάθε μέσο για να πετύχει αυτό που θέλει. Προκειμένου να μη χρειαστεί να αντιμετωπίσει τους άλλους και να συμβιβαστεί με τις επιθυμίες τους ψεύδεται σε όλους για τα πάντα. Ο σκοπός του είναι διπλός, να θέσει σε προτεραιότητα τις ανάγκες του και να αποφύγει οποιαδήποτε διαμάχη ανεξάρτητα από το πόσο μικρή μπορεί να είναι (Heinman, 1992).

Για να καλύψει, λοιπόν, ο παίχτης τα αδικαιολόγητα χρέη του καταφεύγει σε ψέματα και δικαιολογίες. Μερικά από τα τεχνάσματα που χρησιμοποιεί είναι τα εξής:

-Πλαστογραφεί την υπογραφή του/της συζύγου του σε αιτήσεις για δάνεια ή σε άλλα έγγραφα.

-Δεν επιτρέπουν στο/στη σύζυγο να ανοίγει την αλληλογραφία.

-Πετούν τους λογαριασμούς για να μη γνωρίζει κανείς ότι είναι απλήρωτοι.

-Υποθηκεύουν αντικείμενα αξίας και στη συνέχεια υποστηρίζουν ότι έχουν κλαπεί ή χαθεί.

-Ενημερώνονται απ'ευθείας από την τράπεζα για τις κινήσεις των λογαριασμών.

-Εφευρίσκουν δικαιολογίες για να καλύψουν την αδυναμία τους να αγοράσουν αγαθά.

-Ξεδιαλέγουν τα γράμματα πριν μπορέσει να δει ο/η σύζυγος από που προέρχονται (Blaszczynski, 1998).

Οι παθολογικοί παίχτες ψεύδονται στην οικογένειά τους, τους φίλους τους, τους συναδέλφους τους και στον θεραπευτή τους. Το ψέμα γίνεται με ένα αντιδραστικό και απότομο τρόπο, π.χ. ρωτάει ο/η σύζυγος πού ήσουν απόψε; Στον κινηματογράφο, απαντάει ο παίχτης. Υπάρχει και ένα άλλο επίπεδο εξαπάτησης που εισχωρεί στο πρόβλημα της εξάρτησης με τα τυχερά παιχνίδια. Πρόκειται για την ανάπτυξη μιας ψευδούς εικόνας του παίχτη σύμφωνα με την οποία ο ίδιος είναι επιτυχημένος και αισιόδοξος, πράγμα το οποίο απέχει πολύ από την πραγματικότητα (Ciarrocchi, 2002).

Η παθολογική ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια μπορεί να οδηγήσει στην εγκληματική συμπεριφορά. Οι παθολογικοί παίχτες συχνά στρέφονται προς το έγκλημα όταν όλες οι οικονομικές τους πηγές έχουν εξαντληθεί. Κατά συνέπεια, προσπαθούν να εξοικονομήσουν χρήματα για να συνεχίσουν να παίζουν στα τυχερά παιχνίδια. Έρευνες έχουν δείξει ότι δύο στους τρεις παίχτες διαπράττουν έγκλημα με σκοπό να ξεπληρώσουν τα χρέη τους, να συνεχίσουν να παίζουν, να πληρώσουν τις δόσεις των δανείων και να καλύψουν τις απώλειες για να μη γίνουν αντιληπτοί από τους συζύγους τους (<http://www.ccsa.ca/ncw/gmciv.htm>).

Σύμφωνα με τον Ciarrocchi (2002), οι παθολογικοί παίχτες συχνά διαπράττουν απάτη, ληστεία, κατάχρηση χρημάτων, παράνομη οικειοποίηση

διαθέσιμων χρημάτων, υπογράφουν πλαστές επιταγές, δε πληρώνουν φόρους στο κράτος και περιστασιακά έχουν παρατηρηθεί φαινόμενα φόνου οικογενειακού προσώπου του παίχτη για την είσπραξη χρημάτων από την ασφάλεια ζωής.

Οι επιπτώσεις της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια στο οικογενειακό περιβάλλον του παίχτη είναι καταστροφικές. Τα χρήματα που ξοδεύουν οι κοινωνικοί παίχτες για τα τυχερά παιχνίδια δεν επηρεάζουν τα οικονομικά της οικογένειας για το λόγο ότι τα χρήματα αυτά έχουν διατεθεί για τη συγκεκριμένη δραστηριότητα. Το πρόβλημα ξεκινάει όταν το άτομο ασχολείται παθολογικά με τα τυχερά παιχνίδια και κατά συνέπεια ξοδεύει μεγάλα χρηματικά ποσά (<http://www.ccsa.ca/ncw/gmciv.htm>).

Οι σύζυγοι των παθολογικών παιχτών αρχικά δε γνωρίζουν τίποτα για τις δραστηριότητες του συντρόφου τους. Είναι φανερό ότι ο/η σύζυγος ψεύδεται για να καλύψει την ανάρμοστη συμπεριφορά του/της και τα υπερβολικά έξοδα. Η εξαπάτηση αυτή μπορεί να διαρκέσει για χρόνια χωρίς να γίνει αντιληπτή από τους συζύγους οι οποίοι μπορεί να παρατηρήσουν μια αλλαγή στη συμπεριφορά του συντρόφου τους που θα τους ανησυχήσει, όπως οι συχνές απουσίες από το σπίτι και η έλλειψη ενδιαφέροντος (Blaszczynski, 1998).

Νιώθουν το σύντροφό τους απρόσιτο, υποθέτουν ότι διατηρεί εξωσυζυγικές σχέσεις ή έχει πρόβλημα αλκοολισμού και γίνονται καχύποπτοι για κάθε του κίνηση (Heinman, 1992). Η εξάρτησή τους από τα τυχερά παιχνίδια αποκαλύπτεται συνήθως με αιφνιδιαστικό τρόπο και από απρόσμενες πηγές:

-Πλαστογραφημένες υπογραφές σε έγγραφα.

-Ανακρίσεις από την αστυνομία ή απαγγελία κατηγοριών για παραπτώματα που έχει διαπράξει ο παίχτης.

-Ειδοποιητήρια για κατάσχεση.

-Αποδείξεις από ενεχυροδανειστήρια για αντικείμενα που ο παίχτης υποστηρίζει ότι χάθηκαν ή έχουν κλαπεί.

-Ειδοποιητήρια από την τράπεζα για την εξόφληση λογαριασμών ή δόσεων από δάνεια.

-Αναλυτικές κινήσεις λογαριασμών που αποδεικνύουν την ρευστοποίηση περιουσιακών στοιχείων.

-Αναλυτικές κινήσεις πιστωτικών καρτών που αποδεικνύουν τις αναλήψεις μετρητών (Blaszczynski, 1998).

Όταν οι σύζυγοι ανακαλύψουν το πάθος των συντρόφων τους, το μέγεθος των χρεών αλλά και τα ψέματα που τους έχουν πει τότε βιώνουν πολλά περίπλοκα και αντιφατικά συναισθήματα. Όλα τα όνειρά τους για το μέλλον, τα σχέδια και οι προσδοκίες τους καταστρέφονται. Το πιο τραγικό είναι όταν οι σύζυγοι συνειδητοποιούν ότι το άτομο που εμπιστεύτηκαν και παντρεύτηκαν τους έχει κοροϊδέψει και τους έχει παραπλανήσει. Για το λόγο αυτό η εμπιστοσύνη τους προς το σύζυγό τους χάνεται και περικλείονται από αισθήματα θυμού και ενοχής.

Ο/η σύζυγος του παίχτη μπορεί να βιώσει διάφορα ανάμεικτα, δυσάρεστα συναισθήματα που διέρχονται από διάφορες συναισθηματικές φάσεις των οποίων η ακολουθία είναι η εξής: Σύγχυση, ενοχές, θυμός, απώλεια εμπιστοσύνης και ανησυχία για το μέλλον.

Συχνά στη φάση της σύγχυσης οι σύζυγοι αμφισβητούν τα γεγονότα, αιφνιδιάζονται και αρνούνται πως τους συμβαίνει κάτι τέτοιο (Blaszczynski, 1998). Δεν γνωρίζουν πως ο/η σύζυγός τους πάσχει από μια συναισθηματική ασθένεια. Σύμφωνα με τη δική τους άποψη, ο/η σύζυγός τους είναι απρόσιτος/η, δεν τους συμπαραστέκεται ποτέ και δε νοιάζεται για αυτούς ανεξαρτήτως από το πόσο εκείνοι το εκφράζουν. Οι σύζυγοι των παθολογικών

παιχτών δεν αντιλαμβάνονται ότι οι σύντροφοί τους βρίσκονται σε «δράση» και με τον καιρό η επικοινωνία τους ελαττώνεται.

Η εξάρτηση καθιστά τους παθολογικούς παίχτες αδιάφορους απέναντι στους συζύγους τους, οι οποίοι τους θεωρούν ασύστολους ψεύτες, πράγμα το οποίο δυσχεραίνει την επικοινωνία. Επομένως οι σύζυγοι βγάζουν το συμπέρασμα ότι ο/η σύντροφός τους δεν τους αγαπάει και δε νοιάζονται για αυτούς. Ο παθολογικός παίχτης νιώθοντας ανεπαρκής από την κριτική και έχοντας χαμηλή αυτοεκτίμηση, φοβάται την απόρριψη και την πιθανότητα να πάρει λάθος αποφάσεις και κατά συνέπεια φοβάται τις συγκρούσεις (Ελληνικό Κέντρο Διαπολιτισμικής Ψυχιατρικής και Περίθαλψης).

Οι σύζυγοι των παιχτών δεν συνειδητοποιούν ότι η ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια είναι το κύριο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν. Ισχυρίζονται πως παντρεύτηκαν έναν έξυπνο, φιλόδοξο και δραστήριο άνθρωπο γεμάτο ενέργεια που είχε σημαντικά σχέδια για το μέλλον τους. Ότι πάντα πίστευαν σε αυτόν και θα συνεχίσουν να πιστεύουν και να υποστηρίζουν (Heinman, 1992).

Όταν παραδεχτούν το γεγονός πολλές φορές αισθάνονται ενοχές και αμφισβητούν τον εαυτό τους, για αυτό το λόγο αναρωτιούνται μήπως είναι δικό τους λάθος, μήπως ευθύνονται οι ίδιοι που ο σύντροφός τους παίζει. Πιστεύουν πως αν είχαν συνειδητοποιήσει πιο νωρίς το πρόβλημα, ίσως να μη βρίσκονταν σε αυτή την κατάσταση. Κατηγορούν τον εαυτό τους ότι παραμέλησαν το σύντροφό τους, δεν του έδωσαν αρκετή προσοχή και δε φρόντισαν τη σχέση τους, με αποτέλεσμα ο σύντροφός τους να στραφεί στα τυχερά παιχνίδια.

Η πιο χαρακτηριστική αντίδραση των παιχτών ύστερα από την ανακάλυψη του πάθους τους είναι η άρνηση. Οι ίδιοι αρνούνται ότι συμβαίνει σε αυτούς κάτι τέτοιο και ισχυρίζονται ότι οι κατηγορίες είναι παράλογες. Ακόμη

καταβάλλουν προσπάθειες να μειώσουν τη σοβαρότητα της κατάστασης ισχυριζόμενοι ότι τα χρέη τους δεν είναι πολλά. Υποστηρίζουν ότι γνωρίζουν με πιο τρόπο θα στηριχθούν οικονομικά και ορκίζονται ότι δε θα ξαναπαίξουν.

Στην περίπτωση που ο σύζυγός τους αντιδράσει με θυμό, ο παίχτης προκειμένου να προστατεύσει τον εαυτό του μεταθέτει τις ευθύνες για το πάθος του στο σύζυγό του λέγοντας του ότι είναι δικό του λάθος που ο ίδιος έχει εμπλακεί με τα τυχερά παιχνίδια. Προσπαθεί να παρουσιάσει τον εαυτό του ως θύμα κερδίζοντας έτσι τον οίκτο και τη συμπόνια και κατά συνέπεια να θεωρηθεί άτομο αβοήθητο και εξαρτημένο. Με αυτό τον τρόπο η αιτία του προβλήματος μετατοπίζεται στο σύζυγο όπως επίσης και η λύση του (Blaszczynski, 1998).

Οι σύζυγοι νιώθουν θυμό για το σύντροφό τους που ξόδεψε τόσα χρήματα χωρίς να σκεφτεί την οικογένειά του και τις ανάγκες της. Σύμφωνα με έρευνα, οι παθολογικοί παίχτες προκαλούν βίαιη συμπεριφορά στους συζύγους τους. Ένα ποσοστό της τάξης του 82% των συζύγων των παιχτών που είναι εξαρτημένοι από τα τυχερά παιχνίδια, αισθάνθηκαν τόσο έντονο θυμό προς το σύντροφό τους που ήθελαν να τον χτυπήσουν, να τον καταστήσουν ανίκανο ή ακόμα και να τον σκοτώσουν. Η ίδια έρευνα αναφέρει ότι το 76% των συζύγων των παθολογικών παιχτών αντιμετωπίζουν προβλήματα με τη διατροφή τους (<http://www.ccsa.ca/new/gmciv.htm>).

Η Βάλερι Λόρενζ, αμερικανίδα ψυχοθεραπεύτρια, ανακάλυψε ότι πολλοί σύζυγοι παιχτών παρουσιάζουν διαταραχές που σχετίζονται με το στρες και υποφέρουν από πολλά ψυχοσωματικά συμπτώματα, όπως γαστρεντερίτιδα, συχνούς πονοκεφάλους, διαταραχές του ύπνου και επισκέπτονται συχνά το γιατρό τους.

Σύμφωνα με την Heinman (1992) που έχει πραγματοποιήσει έρευνα σε γυναίκες παθολογικών παιχτών, οι γυναίκες αυτές καθώς η ασθένεια της

παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια προχωράει, γίνονται πικραμένες και αξιολύπητες. Κατηγορούν το σύζυγό τους για την άσχημη κατάσταση που βρίσκονται, αλλά και τον εαυτό τους διότι αισθάνονται πως εξαπατούν το σύστημα αξιών τους λόγω του πάθους του συζύγου τους. Οι ίδιες γνωρίζουν καλά πως δεν ήταν γυναίκες που θα έλεγαν ψέματα, θα έβγαζαν το θυμό τους στους άλλους και θα μισούσαν τον άντρα τους. Επίσης, ισχυρίζονται πως ο σύζυγός τους επιδιώκει τις διαμάχες για να έχει αφορμή να φύγει από το σπίτι και να επιδοθεί στα τυχερά παιχνίδια.

Σύμφωνα με την ίδια συγγραφέα, ένας παθολογικός παίχτης είναι ικανός να διαψεύδει τη σύζυγό του για γεγονότα που έγιναν, να τη πείθει ότι κάνει λάθος και να αποδεικνύεται ο νικητής στις διαμάχες τους. Η σύζυγος αμφιβάλλει για τον εαυτό της και αναρωτιέται αν έχει δίκαιο βλέποντας τον άντρα της τόσο θυμωμένο και πολλές φορές καταλήγει να πιστεύει πως κάνει λάθος. Μερικές φορές, τρομαγμένη από το θυμό του συζύγου της, απολογείται για πράγματα που δεν έχει κάνει. Ο μοναδικός σκοπός του παίχτη υιοθετώντας αυτή τη συμπεριφορά είναι να αποδώσει όλη την ευθύνη στη σύζυγό του έτσι ώστε ο ίδιος να συνεχίσει να παίζει. Το αποτέλεσμα αυτής της σύγκρουσης είναι ότι η ίδια αισθάνεται τόσο ένοχη που δε μπορεί να αλλάξει τη συμπεριφορά της και φοβάται πως ο άντρας της θα την εγκαταλείψει μένοντας εκείνη μόνη να αντιμετωπίσει τον κόσμο.

Η πιο ανησυχητική φάση είναι η απώλεια εμπιστοσύνης προς το σύντροφο για το λόγο ότι η εμπιστοσύνη αποτελεί τη βάση για κάθε γάμο. Η σχέση κάθε ζευγαριού στηρίζεται στην αμοιβαία εμπιστοσύνη και την ειλικρίνεια.

Όταν αυτή καταρρέει με την ανακάλυψη του πάθους του ατόμου τότε η σχέση κλονίζεται σημαντικά. Το πιο χαρακτηριστικό συναίσθημα σε αυτή τη φάση είναι η αβεβαιότητα την οποία ενισχύει η αποκάλυψη ότι υπάρχουν κι άλλα χρέη. Αρχίζουν να αμφιβάλλουν για την ειλικρίνεια των λόγων του συζύγου

τους και δεν πιστεύουν ότι μπορεί ο σύντροφός τους να διαχειριστεί τα χρήματα τους για τον σκοπό που απευθύνονται παρά μόνο για να παίξουν στα τυχερά παιχνίδια. Οι περισσότεροι σύζυγοι ανησυχούν και αναρωτιούνται εάν γνωρίζουν όλη την κατάσταση ή αν ο σύντροφός τους τους κρύβει την αλήθεια. Ο φόβος και η αγωνία εντείνονται και η οικογενειακή κρίση είναι ολοφάνερη (Blaszczynski, 1998).

Ο παίχτης εάν χρειαστεί να πάρει κάποιες αποφάσεις για να συμβιβαστεί με τη σύζυγό του θα οπισθοχωρήσει και θα υποσχεθεί εκείνο που θέλει ο άλλος να ακούσει ώστε να μην υπάρχει ένταση στη σχέση τους. Θα προσπαθήσει να ηρεμήσει και να εφησυχάσει τη σύζυγό του προκειμένου να εστιαστεί στο σκοπό του, δηλαδή στα τυχερά παιχνίδια (Heinman, 1992).

Η παθολογική ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια δεν έχει αρνητικές συνέπειες στη σχέση του ζευγαριού μόνο στον οικονομικό και συναισθηματικό τομέα αλλά και στον σεξουαλικό λόγω της έντασης που επικρατεί και των συναισθημάτων θυμού και χαμηλής αυτοεκτίμησης. Ένας επιπλέον λόγος είναι το γεγονός ότι ο παίχτης όταν κερδίζει είναι τόσο συνεπαρμένος που δεν ενδιαφέρεται να κάνει σεξ και όταν χάνει είναι τόσο στενοχωρημένος που δεν το επιθυμεί (Ελληνικό Κέντρο Διαπολιτισμικής Ψυχιατρικής και Περιθάλψης).

Συχνά οι σύζυγοι των παθολογικών παιχτών αποφεύγουν να παρευρεθούν σε οικογενειακές ή φιλικές συγκεντρώσεις είτε επειδή έχουν πει ψέματα είτε γιατί χρωστάνε χρήματα. Ένας ακόμη λόγος που αποφεύγουν τέτοιου είδους εκδηλώσεις είναι γιατί το να βλέπουν ζευγάρια που δε βιώνουν το δικό τους πρόβλημα και είναι ευτυχισμένα αποτελεί κάτι πολύ οδυνηρό για αυτούς (Heinman, 1992).

Ακόμη αισθάνονται ανησυχία για το μέλλον τους και για τις επιπτώσεις που θα επιφέρει η ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια στην οικογένεια τους και στη διαχείριση των οικονομικών τους. Προσπαθούν να βρουν λύσεις στο

πρόβλημά τους και η εύρεση μιας επιπλέον εργασίας είναι για αυτούς κάτι σημαντικό προκειμένου να ορθοποδήσουν οικονομικά (Blaszczynski, 1998).

Η παθολογική ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια έχει επιπτώσεις και στα παιδιά του παίκτη-γονέα. Σύμφωνα με έρευνες, τα παιδιά που αντιμετωπίζουν το συγκεκριμένο πρόβλημα στην οικογένειά τους είναι δύο φορές πιο πιθανό να επιχειρήσουν να αυτοκτονήσουν, να έχουν πιο χαμηλούς βαθμούς από τους συμμαθητές τους και να έχουν υψηλότερα ποσοστά χρήσης ουσιών. Ακόμη είναι πιθανό να εμπλακούν με τα τυχερά παιχνίδια (<http://www.ccsa.ca/ncw/gmciv.htm>).

Τα παιδιά των οικογενειών αυτών υποφέρουν σε μεγάλο βαθμό, γιατί εκτίθενται στην ένταση, σε καθημερινούς καυγάδες και σε επιθετική συμπεριφορά. Οι παθολογικοί παίχτες είναι πιθανό να κακοποιήσουν τις γυναίκες τους ή τα παιδιά τους ως αφορμή για να φύγουν από το σπίτι ή για να τους φοβέρισουν ώστε να μη γίνουν παράπονα για τις οικονομικές τους δυσχέρειες ή ερωτήσεις για τη συμπεριφορά τους. Επίσης, υπάρχουν παίχτες που κακοποιούν τις συζύγους τους προκειμένου να μη μιλήσουν σε κανένα για το πρόβλημά τους. Λόγω των παραπάνω γεγονότων, αλλά και ενδεχόμενων χωρισμών, τα παιδιά είναι πιθανό να παρουσιάσουν κατάθλιψη και χαμηλή αυτοεκτίμηση (Blaszczynski, 1998).

Η γνωστική εξασθένηση αποτελεί μια επιπλέον συνέπεια της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια. Το άτομο αδυνατεί να σκεφτεί και να συγκεντρωθεί, η ικανότητά του να επιλύει προβλήματα περιορίζεται και η μνήμη του αδυνατεί. Πολλές φορές η συγκέντρωση και η προσοχή του είναι τόσο μειωμένες που το άτομο δυσκολεύεται να διαβάσει εφημερίδα και να καταλάβει τα νέα. Η γνωστική εξασθένηση προκύπτει από τη σύγκρουση που βιώνει το άτομο ανάμεσα στη λογική και το συναίσθημα, την ανάγκη και την έντονη επιθυμία που νιώθει το άτομο για να παίξει και τη συνειδητοποίηση

ότι πρέπει να σταματήσει για να μην καταστραφεί οικονομικά. Ο παίχτης αδυνατεί να σκεφτεί καθαρά και λογικά και παρασύρεται από το πάθος του (Blaszczynski, 1998).

Ο παίχτης χρειάζεται να αφιερώνει ένα μεγάλο μέρος από την πνευματική του ικανότητα στην ικανοποίηση της ανάγκης του για περισσότερο χρόνο στα τυχερά παιχνίδια. Το γεγονός αυτό έχει σαν αποτέλεσμα να αρχίσει να εξασθενεί η μνήμη του. Αν βρίσκεται στη δουλειά, θα είναι ανίκανος να λειτουργήσει όπως πρέπει, η σκέψη του θα είναι απορροφημένη αλλού και η ικανότητά του θα περιορίζεται όσο η ασθένειά του προχωράει. Όσο παραμένει εξαρτημένος από τα τυχερά παιχνίδια και είναι συνεπαρμένος από τη 'δράση' που αυτά προσφέρουν, η πνευματική του ικανότητα θα είναι απρόσιτη (Heinman, 1992).

Ο παίχτης βιώνει το στρες εξαιτίας των χρεών που έχει, της αδυναμίας του να πληρώσει τους λογαριασμούς του, της εμπλοκής του σε απάτες οικονομικής φύσεως, της ανάγκης του να δανειστεί από τοκογλύφους και της προσπάθειας του να φαίνεται φυσιολογικός στον κοινωνικό του περίγυρο. Εξαιτίας αυτού του στρες υποφέρει συχνά από σωματικά συμπτώματα, όπως πονοκεφάλους, υψηλή αρτηριακή πίεση, κούραση και διαταραχές του ύπνου. Επίσης, εμφανίζουν δερματικά εξανθήματα, διάρροια και μυϊκά άλγη (Blaszczynski, 1998).

Η ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια απομακρύνει τον πόνο των παθολογικών παιχτών οι οποίοι λόγω της εξάρτησης τους δεν ενδιαφέρονται για τη σωματική τους κατάσταση. Παραγκωνίζουν όλα τα σωματικά τους προβλήματα προκειμένου να παίξουν και για αυτό πολλές φορές τα χρήματα που προορίζονται για την επίσκεψή τους στο γιατρό τα διαθέτουν στα τυχερά παιχνίδια (Heinman, 1992)

Οι επαγγελματικές επιπτώσεις συνίστανται στα εξής:

- Επαναλαμβανόμενες καθυστερήσεις στη δουλειά.
- Ανεξήγητες απουσίες ή εξαφανίσεις από τον εργασιακό χώρο.
- Αποχώρηση από τη δουλειά πριν από την τυπική ώρα προκειμένου ο παίχτης να ασχοληθεί με τα τυχερά παιχνίδια.
- Επανεπιλημμένες άδειες λόγω ασθένειας.
- Οι διακοπές εστιάζονται κυρίως στην ασχολία με τα τυχερά παιχνίδια.
- Ο παίχτης καταναλώνει μεγάλα χρονικά διαστήματα με τη δικαιολογία του διαλείμματος για φαγητό με σκοπό να παίξει.
- Συχνά ζητάει να κάνει χρήση του τηλεφώνου.
- Διαβάζει συχνά έντυπο υλικό που σχετίζεται με το τζόγο.
- Δανείζεται χρήματα από τους συναδέλφους με τους οποίους πολλές φορές διαπληκτίζεται για χρωστούμενα χρήματα.
- Κάνει συχνές αιτήσεις για την αύξηση του μηνιαίου μισθού με το πρόσχημα της κάλυψης οικογενειακών αναγκών.
- Πληρωμές πιστωτικών καρτών ή δανειών ταχυδρομούνται στη δουλειά.
- Κλοπή περιουσίας της εταιρίας.
- Ψεύτικοι οικονομικοί υπολογισμοί και απαιτήσεις που εκπληρώνονται μετά το τέλος της προθεσμίας.
- Το άτομο ακούει ή παρακολουθεί αθλητικά στη δουλειά.
- Κλείνει στοιχήματα για άλλους εργαζόμενους, συμπεριλαμβανομένου και του εργοδότη.
- Δέχεται τηλεφωνήματα ή επισκέψεις από πιστωτές.
- Διοργανώνει παιχνίδι με χαρτιά με σκοπό την απόκτηση χρημάτων κατά τη διάρκεια του πρωινού ή του μεσημεριανού.
- Οργανώνει παιχνίδια στο γραφείο.
- Φαίνεται στενοχωρημένος ή αγχωμένος.

-Απουσιάζει από τις συναντήσεις και καθυστερεί στα ραντεβού του.

-Μειώνεται η αποτελεσματικότητα και η ικανότητα του.

-Είναι απασχολημένος και δε μπορεί να συγκεντρωθεί στις επαγγελματικές του υποχρεώσεις.

-Παραπονιέται για την οικογένειά του ή για άλλα προσωπικά προβλήματα.

-Συχνά δεν εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του.

(<http://www.addictionrecov.org/recoggam.htm>).

Ενδεικτικό είναι ότι το 30% περίπου των παθολογικών παιχτών έχουν παραιτηθεί από τη δουλειά τους ή έχουν διακόψει για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα προκειμένου να αποφύγουν την αποκάλυψη της μειωμένης εργασίας τους, της κατάχρησης ή της κλοπής μικροποσού που έχουν διαπράξει (Blaszczynski, 1998).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

Η ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ Η ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗΣ ΤΗΣ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΜΕ ΤΑ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

4.1 ΟΙ ΨΥΧΟΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ

Ο σχεδιασμός της θεραπείας όσον αφορά την παθολογική ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια βασίζεται κυρίως στις απόψεις των ειδικών και στις δημοσιευμένες μελέτες από κλινικές έρευνες λόγω της μικρής διαθεσιμότητας ελεγχόμενων κλινικών δοκιμών.

Είναι ενδεικτικό από την κλινική εικόνα ότι οι παθολογικοί παίχτες συνήθως ζητούν θεραπεία ύστερα από πολλά και ποικίλα οικογενειακά, επαγγελματικά και νομικά προβλήματα. Συχνά οι παίχτες παρουσιάζουν διαταραχές διάθεσης καθώς και διαταραχές που σχετίζονται με τη χρήση ουσιών.

Μια προσεκτική και εκτεταμένη ανάλυση αυτών των σημαντικών προβλημάτων κρίνεται απαραίτητη και άκρως χρήσιμη. Πρέπει, επίσης, να ληφθεί υπόψη ότι ο παίχτης συχνά αρνείται το πρόβλημα του και είναι πολύ σύνηθες να ψεύδεται (Koran, 1999). Σύμφωνα με τον Harris (1989), η παθολογική ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια αποτελεί ένα σοβαρό πρόβλημα που δύσκολα επιλύεται και οι παθολογικοί παίχτες είναι διστακτικοί και απρόθυμοι να το λύσουν.

Όταν ο παίχτης έχει αποπειραθεί να αυτοκτονήσει, όταν κάνει χρήση ουσιών ή παρουσιάζει επεισόδια μανίας, κρίνεται απαραίτητη η εσωτερική νοσηλεία του. Η συμπλήρωση μιας ολοκληρωμένης λίστας από τον παίχτη είναι σημαντική έτσι ώστε να υπάρξει ένα αποτελεσματικό σχέδιο παρέμβασης. Αναλόγως με τα παρουσιαζόμενα προβλήματα, βιολογικά, ψυχολογικά ή κοινωνικά, σχεδιάζεται η θεραπευτική παρέμβαση (Kogan, 1999).

Οι θεραπευτικές μέθοδοι που συνήθως ακολουθούνται για την αντιμετώπιση της διαταραχής είναι η **θεραπεία ψυχοδυναμικού τύπου**, η **θεραπεία συμπεριφοριστικού τύπου** και η **θεραπεία γνωσιακού τύπου**.

4.1.1 Η ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΨΥΧΟΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ

Σύγχρονοι θεραπευτές της ψυχαναλυτικής προσέγγισης προσπαθούν χρησιμοποιώντας τις τεχνικές της ψυχανάλυσης να δώσουν στο άτομο να κατανοήσει τι σημαίνει για εκείνο η ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια στη ζωή του (Rosenthal & Rugle, 1994). Ο βασικός σκοπός που υπογραμμίζεται σύμφωνα με τη θεωρία αυτή είναι να δείξει ότι συνειδητές σκέψεις του ατόμου για την παθολογική ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια είναι ένα κάλυμμα πίσω από το οποίο κρύβεται η ανάγκη για περισσότερους στόχους και επιτυχία. Μέσω της θεραπείας αυτής επιδιώκεται το άτομο να κατανοήσει τα πραγματικά αίτια που το οδηγούν στη συγκεκριμένη εξάρτηση (Griffiths, 1995).

Ο θεραπευτής ζητά από τον παίκτη να του δώσει τουλάχιστον έξι εξηγήσεις που αιτιολογούν κατά τη γνώμη του την εξάρτησή του από τα τυχερά παιχνίδια. Το καθήκον του θεραπευτή είναι να κατευθύνει τις εξηγήσεις αυτές χρησιμοποιώντας την συμμόρφωση, την ταξινόμηση και την ερμηνεία τους (Ciarrocchi, 2002). Σκοπός του θεραπευτή είναι να δώσει στον παίκτη μια βαθύτερη οπτική στα μη συνειδητά του κίνητρα και να αλλάξει την καθημερινή του συμπεριφορά (Griffiths, 1995).

Υπάρχει μια μελέτη από τον Griffiths (1982), που εισαγάγει μια νέα πρόταση σχετικά με τη θεραπεία της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια, την ύπνωση. Σύμφωνα με αυτή τη μέθοδο τα αισθήματα ενθουσιασμού, τα οποία προκαλούν τη συγκεκριμένη εξάρτηση, μπορούν να εξαλειφθούν ή να μειωθούν με μια παρέμβαση στο άτομο μέσω της ύπνωσης. Η υπνοθεραπεία δεν έχει σκοπό μόνο να μειώσει τα αισθήματα ενθουσιασμού και ευεξίας, αλλά και να αυξήσει τα αντίστοιχα αισθήματα για άλλες δραστηριότητες εποικοδομητικές και υγιείς (Griffiths, 1995).

4.1.2 Η ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΙΣΤΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ

Η συμπεριφοριστική θεραπεία βασίζεται στη θεωρία ότι η παθολογική ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια είναι μια εξαρτητική συμπεριφορά που μαθαίνεται και μπορεί να σταματήσει. Μια τεράστια σειρά από συμπεριφορικές θεραπευτικές τεχνικές έχουν μελετηθεί. Μερικές από αυτές είναι η αποστροφική θεραπεία, η ζωντανή απευαισθητοποίηση, η φανταστική απευαισθητοποίηση, η μεθοδική-συστηματική απευαισθητοποίηση, η θεραπεία χαλάρωσης και η θεραπεία που βασίζεται στον κορεσμό του ατόμου από το αντικείμενο της εξάρτησής του (Griffiths, 1995).

Η αποστροφική θεραπεία περιέχει την πρόκληση ορισμένων δυσάρεστων συναισθημάτων στον παίκτη όπως το ηλεκτρικό σοκ, όταν εκείνος ασχολείται με τα τυχερά παιχνίδια. Σύμφωνα με τον Walker (1992), σε μια περίληψη 7 μελετών που περιείχε αναφορές 53 περιστατικών παθολογικών παιχτών όπου εφαρμόστηκε η συγκεκριμένη μέθοδος, βρέθηκε ότι υπάρχει ένα μικρό ποσοστό αποχής από τα τυχερά παιχνίδια της τάξης του 23%. Ωστόσο, η αποστροφική θεραπεία δεν εμφανίζεται ιδιαίτερα αποτελεσματική. Οι κλινικοί σήμερα είναι επιφυλακτικοί να χρησιμοποιήσουν μεθόδους που περιέχουν την πρόκληση πόνου (Ciapocchi, 2002).

Η ζωντανή απευαισθητοποίηση αποτελεί μια τακτική σύμφωνα με την οποία ο παθολογικός παίκτης είναι παρών στην τοποθεσία όπου παίζονται τα τυχερά παιχνίδια (π.χ. καζίνο), παρακολουθεί όλη τη διαδικασία της ενασχόλησης, αλλά αποθαρρύνεται να παίξει ώσπου αποχωρεί. Σύμφωνα με την φανταστική απευαισθητοποίηση, ο παίκτης φαντάζεται όλα όσα έχουν σχέση με τα τυχερά παιχνίδια μέχρι να νιώσει πλήξη (Griffiths, 1995 και Ciapocchi, 2002).

Η μεθοδική απευαισθητοποίηση επιδιώκει να εξαφανίσει ή να μειώσει τα αισθήματα επιθυμίας για ρίσκο με το να ενθαρρύνεται ο παίχτης να φανταστεί σκηνές ηρεμίας και να χαλαρώσει μυϊκά. Παρόμοια είναι και η θεραπεία μέσω της χαλάρωσης που βασίζεται στην εκμάθηση τεχνικών χαλάρωσης κάθε φορά που προκύπτει η ανάγκη του παίχτη να ασχοληθεί με τα τυχερά παιχνίδια.

Αντίθετα, με τη θεραπεία κορεσμού ο παθολογικός παίχτης δεν ασχολείται και δε σκέφτεται τίποτα άλλο εκτός από δραστηριότητες που έχουν σχέση με τα τυχερά παιχνίδια. Αυτή η θεραπευτική προσέγγιση στοχεύει στον κορεσμό του παίχτη έως ότου ο ίδιος νιώσει έντονη αποστροφή για τα τυχερά παιχνίδια (Griffiths, 1995).

Ο Ciarracchi (2002), χωρίζει τη θεραπευτική διαδικασία σε 4 στάδια:

-Το στάδιο της προετοιμασίας, όπου το άτομο ετοιμάζεται να

δραστηριοποιηθεί και να κάνει τα απαραίτητα βήματα για την αλλαγή.

Επομένως, ο παίχτης μπορεί να ερευνήσει κάποιο πρόγραμμα θεραπευτικό και να έρθει σε επαφή με τους ανάλογους επιστήμονες.

-Το στάδιο της δράσης, όπου οι παίχτες καταβάλλουν κάποιες προσπάθειες

για να αλλάξουν τη συμπεριφορά τους, όπως με το να παρακολουθούν μια θεραπευτική ομάδα, να σταματήσουν να χρεώνουν τις πιστωτικές τους κάρτες ή να έχουν καλύτερες σχέσεις με την οικογένειά τους.

-Το στάδιο της διατήρησης, όπου επιδιώκεται να συνεχιστεί η αλλαγή της

συμπεριφοράς του παθολογικού παίχτη για μια αξιοσημείωτη περίοδο συνήθως των 6 μηνών ή και παραπάνω.

-Το στάδιο του τερματισμού, όπου θεωρείται σχεδόν απίθανο να

παλινδρομήσει ο παίχτης στην προηγούμενη συμπεριφορά του.

Ωστόσο, η υποτροπή κατά γενική ομολογία είναι μια εμπειρία στον τομέα της εξάρτησης που είναι σχετικά συχνή. Όταν η δράση και η διατήρηση

αποτυγχάνουν, τα άτομα που είναι εξαρτημένα από τα τυχερά παιχνίδια επιστρέφουν στις παλιές συνήθειες. Είναι σημαντικό όταν τα άτομα υποτροπιάζουν να μπορούν να επανέλθουν χωρίς να χρειάζεται να ξεκινήσουν από τα πρώτα στάδια της θεραπείας.

Σύμφωνα με τον Blaszczynski (1998), υπάρχει μια στρατηγική αποφυγής των υποτροπών, στόχος της οποίας είναι να μάθει στους παθολογικούς παίκτες να αναγνωρίζουν τα σημάδια που θα τους οδηγήσουν σταδιακά στην ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια. Σύμφωνα με αυτήν την στρατηγική, το άτομο πρέπει να αναγνωρίζει τις συνθήκες κάτω από τις οποίες αισθάνεται περισσότερο ευάλωτος και επιρρεπής.

Πειραματικές κλινικές έρευνες συστήνουν μια θεραπεία που σκοπεύει στην πρόληψη της υποτροπής. Οι England και Gotestam (1991), συστήνουν την παροχή βοήθειας στον ασθενή για να:

- αποφεύγει να αγοράζει ενημερωτικά φυλλάδια και αθλητικές εφημερίδες που έχουν σχέση με τα τυχερά παιχνίδια.

- σχεδιάζει ένα πλάνο που βασίζεται σε ρεαλιστικά γεγονότα για την αποπληρωμή χρεών.

- αναπτύξει μεθόδους και να επιτυγχάνει τη διασκέδαση χωρίς να χρειάζεται να ασχοληθεί με τα τυχερά παιχνίδια.

- χρησιμοποιεί άλλες τεχνικές και μεθόδους ώστε να αντιμετωπίσει την κακή του διάθεση.

- χρησιμοποιεί τεχνικές που θα ανακουφίζουν από τις οικονομικές πιέσεις που λειτουργούν ως κίνητρο για την ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια (Koran, 1999).

- διορθώσει τις εσφαλμένες σκέψεις ότι έχει την ικανότητα να ελέγχει το αποτέλεσμα ενός γεγονότος που βασίζεται στην τύχη.

-αποκτήσει τεχνικές διαχείρισης και επίλυσης αρνητικών συναισθηματικών καταστάσεων (Blaszczynsky, 1998).

4.1.3 Η ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΓΝΩΣΙΑΚΟΥ ΤΥΠΟΥ

Σύμφωνα με τη γνωσιακή θεωρία, οι συναισθηματικές διαταραχές είναι αποτέλεσμα διαστρεβλωμένης σκέψης ή μη ρεαλιστικών γνωσιακών εκτιμήσεων των καθημερινών γεγονότων (Dobson, 1988). Ο στόχος, λοιπόν, της θεραπείας είναι να αντικαταστήσει τις λανθασμένες εκτιμήσεις του ατόμου με πιο ρεαλιστικές. Σύμφωνα με τους Kendall & Bemis(1983), η θεραπεία περιλαμβάνει το σχεδιασμό συγκεκριμένων τεχνικών μάθησης με σκοπό να διδάξει στο άτομο:

- να ελέγχει αυτόματες σκέψεις
- να αναγνωρίζει τις σχέσεις μεταξύ γνώσης, επίδρασης και συμπεριφοράς
- να τεστάρει το κύρος των αυτόματων σκέψεων
- να αντικαθιστά τις διαταραγμένες σκέψεις με πιο ρεαλιστικές
- να μάθει να αναγνωρίζει και να αλλάζει τις υποθέσεις ή τα πιστεύω του εκείνα που είναι πιθανό να εμπλέξουν το άτομο σε λανθασμένα γνωσιακά πρότυπα (Dobson, 1988).

Σύμφωνα με τον Blaszczynski (1998), η μη λειτουργική σκέψη στους παθολογικούς παίχτες είναι οι εσφαλμένες σκέψεις που ωθούν το άτομο να συνεχίζει να παίζει ακόμα και όταν δημιουργούνται προφανή προβλήματα. Η γνωσιακή θεραπεία στοχεύει στη διόρθωση αυτών των λανθασμένων σκέψεων. Για να μπορέσει το άτομο να ακολουθήσει τα κατάλληλα βήματα ώστε να ξεπεράσει την ενασχόληση αυτή, πρέπει να εντοπίσει και να διορθώσει τους διαστρεβλωμένους και παράλογους τρόπους σκέψης.

Η συγκεκριμένη θεραπεία επιχειρεί να καταστήσει τους παίχτες ενήμερους για τις ποικίλες γνωσιακές δυσλειτουργίες που επηρεάζουν τους ίδιους. Μέσω της θεραπείας επιδιώκεται η αναγνώριση της δυσλειτουργικής συμπεριφοράς, η ανάλυση της και η πρόκληση του ατόμου να θέσει στόχους και να αναπτύξει εναλλακτικές μεθόδους δράσης. Στη γνωσιακή θεραπεία χρησιμοποιούνται τεχνικές όπως η εκμάθηση κοινωνικών δεξιοτήτων, επίλυσης προβλημάτων και πρόληψης υποτροπών (Ciarrocchi, 2002).

Σύμφωνα με τον Mauger (1985), υπάρχουν δύο στρατηγικές που χρησιμοποιεί η συγκεκριμένη θεραπεία. Η μία αφορά τη γνωσιακή αναδόμηση που αναφέρθηκε παραπάνω και η άλλη τη διαδικασία παύσης της σκέψης. Σύμφωνα με αυτήν, ο ασθενής μόλις εντοπίσει την παρόρμησή του να παίξει προσπαθεί να σταματήσει τη σκέψη αυτή αντικαθιστώντας την με μια άλλη. Για παράδειγμα, όπως αναφέρει ο Walker (1992), αντικαθιστά τη σκέψη 'θα πάω στο μαγαζί και θα βγάλω χρήματα από τα μηχανήματα' με τη σκέψη 'θα πάω στη βιβλιοθήκη να δανειστώ ένα καλό θρίλερ' (Griffiths, 1995).

Σύμφωνα με μια μελέτη που πραγματοποιήθηκε από τους Milton, Grino, Hunt και Prosser (2002), ερευνήθηκαν τα αποτελέσματα της σχεδιασμένης παρέμβασης για να βελτιωθεί η συγκατάθεση των παθολογικών παιχτών για την επίτευξη μιας θεραπευτικής προσέγγισης προκειμένου να απεξαρτηθούν και να μειωθεί το επίπεδο εγκατάλειψης και απόσυρσης κατά τη διάρκεια της θεραπείας. 40 άτομα από τους οποίους οι 29 ήταν άντρες και οι 11 γυναίκες με μέσο όρο ηλικίας 37 έτη που πληρούσαν τα κριτήρια του DSM-IV για τους παθολογικούς παίχτες, υποβλήθηκαν τυχαία είτε στη γνωσιακή θεραπεία είτε στη γνωσιακή συνδιασμένη με συμπεριφοριστικές παρεμβάσεις. Η συγκατάθεση ήταν σημαντική ύστερα από την ολοκλήρωση όλων των συνεδριάσεων της θεραπείας. Η βελτίωση της συμμετοχής παρενέβη σημαντικά στη μείωση του βαθμού απόκλισης έχοντας ως αποτέλεσμα τη μεγαλύτερη

αποτελεσματικότητα μετά τη θεραπεία. Στους 9 μήνες follow-up δεν υπήρχε διαφορά στα αποτελέσματα μεταξύ των θεραπειών.

4.2 Η ΟΜΑΔΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ

Στην ομαδική θεραπεία μια μικρή ομάδα παθολογικών παιχτών διηγούνται τις προσωπικές τους εμπειρίες που σχετίζονται με την ενασχόλησή τους με τα τυχερά παιχνίδια. Όλα τα μέλη έχουν τη δυνατότητα να σχολιάσουν τα λεγόμενα κάποιου μέλους. Ο ρόλος του θεραπευτή είναι να διευκολύνει τη διαδικασία της ομαδικής θεραπείας παρά να κυριαρχήσει λεκτικά σε αυτήν. Η διήγηση της ιστορίας της ζωής κάθε παίχτη, σύμφωνα με τον Adkins (1985), αποτελεί ένα σημαντικό σύμμαχο στη θεραπεία του (Griffiths, 1995).

Σύμφωνα με τους Chiebertman και Borman (1999), η ομαδική θεραπεία είναι αποτελεσματική επειδή οι άνθρωποι αναζητούν ελπίδα και εντάσσονται σε ένα πρόγραμμα ομαδικό όπου υπάρχει κατανόηση και ανταλλαγή απόψεων μεταξύ ατόμων που αντιμετωπίζουν το ίδιο πρόβλημα. Η συγκεκριμένη θεραπεία καθίσταται περισσότερο αποτελεσματική όταν συνδυάζεται και με άλλες θεραπευτικές μεθόδους (Griffiths, 1995).

Η πιο σημαντική οργάνωση που προσφέρει βοήθεια σε παθολογικούς παίχτες είναι η 'Gamblers Anonymous', όπου πραγματοποιούνται εβδομαδιαίες, ομαδικές συνεδρίες που προσφέρουν ψυχολογική στήριξη και ακολουθείται το πρόγραμμα των 12 βημάτων που βασίζεται στο αντίστοιχο πρόγραμμα των 'Ανώνυμων Αλκοολικών' (<http://www.miph.org/gambling/resources.html>). Είναι σημαντικό, σύμφωνα με τη θεωρία της οργάνωσης, να παρακολουθεί ο

παίχτης το πρόγραμμα με τη θέλησή του και να δέχεται τη δική του ευθύνη για την εξάρτησή του από τα τυχερά παιχνίδια (Griffiths, 1995).

Συγγραφείς όπως ο Maurer (1985), ο Sandford και ο Fitchett (1986), έχουν επισημάνει το γεγονός ότι η συνεργασία του συντρόφου είναι ένας σημαντικός παράγοντας που ενισχύει και διατηρεί την εμπλοκή του παθολογικού παίχτη στη θεραπευτική διαδικασία. Οι Boyd και Bolen (1970), πιστεύουν πως η παθολογική ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια προέρχεται από τη δυσαρμονία που υπάρχει στη σχέση του ζευγαριού (Griffiths, 1995).

Σύμφωνα με τους Boyd και Bolen (1970), στην οικογενειακή θεραπεία συμμετέχουν και ο παίχτης και ο/η σύντροφός του στη θεραπευτική διαδικασία. Σε αυτές τις περιπτώσεις χρησιμοποιείται η οικογενειακή συνεργασία παρά η ψυχανάλυση (Griffiths, 1995). Σύμφωνα με τον Walker (1992), ο θεραπευτής μπορεί να συνεργάζεται αποκλειστικά και μόνο με το ζευγάρι ή το ζευγάρι μπορεί να συμμετέχει σε ομαδικές συζητήσεις με άλλα ζευγάρια που αντιμετωπίζουν το ίδιο πρόβλημα. Ο γενικός σκοπός είναι ο ίδιος, να αρχίσουν τα ζευγάρια να σκέφτονται και να επεξεργάζονται τα προβλήματά τους. Με αυτόν τον τρόπο οι σύντροφοι είναι λιγότερο επιθετικοί μεταξύ τους και αντιμετωπίζουν από κοινού τα προβλήματα που υπάρχουν στη σχέση τους (Griffiths, 1995).

Ο πρώτος σκοπός στη θεραπεία του ατόμου είναι η υποστήριξή του από το/τη σύντροφό του και η ενίσχυση της θέλησής του να απέχει από τα τυχερά παιχνίδια. Τα ζευγάρια που προσπαθούν μαζί να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα ακολουθούν μια σειρά από χρήσιμες πρακτικές:

- Επιχειρούν όσο μπορούν να αποκτήσουν τον έλεγχο του περιβάλλοντός τους.

- Συνεργάζονται και αλληλοϋποστηρίζονται έτσι ώστε να αντιμετωπίσουν τα οικονομικά τους προβλήματα.

-Βοηθάει ο ένας τον άλλον ώστε να αντεπεξέλθουν στα νομικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν ως οικογένεια.

-Αλληλοϋποστηρίζονται συναισθηματικά. Ιδιαίτερα ο/η σύντροφος του ατόμου που παρουσιάζει το πρόβλημα συμπαραστέκεται και ενθαρρύνει τον/την σύντροφό του (Ciarracchi, 2002).

Μία σημαντική οργάνωση που προσφέρει βοήθεια σε οικογένειες ή φίλους παθολογικών παιχτών είναι η 'Gam-Anon'. Η οργάνωση στηρίζει ψυχολογικά τα άτομα και παρέχει τεχνικές εκμάθησης τρόπων χειρισμού του προβλήματος (<http://www.miph.org/gambling/resources.html>).

4.3 Η ΦΑΡΜΑΚΟΘΕΡΑΠΕΙΑ

Στη θεραπεία της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια χρησιμοποιείται βοηθητικά και η χορήγηση φαρμάκων. Τα φάρμακα αυτά επιδρούν έμμεσα στη βελτίωση της διάθεσης ή στον περιορισμό της παρορμητικότητας. Η θεραπεία αυτή συνδυάζεται με άλλες ψυχολογικές προσεγγίσεις (Blaszczynski, 1998).

Εκτιμώντας την αποτελεσματικότητα και την ασφάλεια του λιθίου και του βαλπορέιτ στους μη διπολικούς παθολογικούς παίχτες, 42 άτομα ηλικίας 31 ετών που πληρούσαν τα κριτήρια του DSM-IV που αποδεικνύουν ότι είναι παθολογικοί παίχτες παρακολούθησαν ένα πρόγραμμα 14 εβδομάδων όπου στους 23 χορηγούνταν λίθιο και στους 19 βαλπορέιτ. Οι 15 ασθενείς που τους είχε χορηγηθεί λίθιο και 16 που τους είχε χορηγηθεί βαλπορέιτ ολοκλήρωσαν το πρόγραμμα και στο τέλος της δέκατης τέταρτης εβδομάδας έδειξαν ιδιαίτερη βελτίωση. Η βελτίωση αυτή δε διέφερε σημαντικά για τις δύο ομάδες. 14 από τους 23 ασθενείς που έπαιρναν λίθιο και 13 από τους 19 ασθενείς που έπαιρναν βαλπορέιτ ανταποκρίθηκαν αρκετά ικανοποιητικά.

Τα ευρήματα της μελέτης αυτής έδειξαν την αποτελεσματικότητα και του λιθίου και του βαλπορέιτ στη θεραπεία των παθολογικών παιχτών. Αυτή ήταν η πρώτη ελεγχόμενη δοκιμή εντόπισης της αποτελεσματικότητας στην τροποποίηση της διάθεσης στην παθολογική ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια (Journal of Clinical Psychiatry, 2002).

4.4 Η ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΗΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗΣ ΤΗΣ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΜΕ ΤΑ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

Η πρόληψη του προβλήματος της ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια θεωρείται ότι αποτελεί σημαντικό παράγοντα για την αντιμετώπιση της διαταραχής. Συγκεκριμένα, η Εθνική Επιτροπή Μελέτης για τον Αντίκτυπο του Τζόγου (National Gambling Impact Study Commission (NGISC)), παραθέτει τις παρακάτω προτάσεις:

- i) Το όριο ηλικίας για συμμετοχή σε νόμιμα τυχερά παιχνίδια να είναι τουλάχιστον τα 21 έτη.
- ii) Να τοποθετούνται προειδοποιητικά μηνύματα σχετικά με τους κινδύνους της ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια όπου αυτά υπάρχουν.
- iii) Να απαγορεύσουν τα κράτη την ίδρυση νέων εγκαταστάσεων για τυχερά παιχνίδια και να περιορίσουν τη λειτουργία των ήδη υπαρχόντων.
- iv) Να απαγορευτούν τα στοιχήματα σε ακαδημαϊκά και ερασιτεχνικά αθλητικά γεγονότα που είναι κοινώς νόμιμα.
- v) Να απαγορευτούν οι διαφημίσεις που είναι σχετικές με τα τυχερά παιχνίδια.
- vi) Να γίνουν έρευνες σχετικές με τις αρνητικές συνέπειες της ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια και να δημοσιευθούν τα αποτελέσματα.
- vii) Να οριστούν σκληρές ποινές για τις εγκαταστάσεις εκείνες που θα δέχονται άτομα κάτω του επιτρεπτού ορίου ηλικίας.
- viii) Να αναγνωρίσουν τα κράτη πως μέσω της τεχνολογίας ο τζόγος μπορεί να εισβάλλει στα σπίτια (π.χ. τηλεόραση) και να μην το επιτρέψουν.
- ix) Να ενημερωθούν οι μαθητές και οι σπουδαστές για τους κινδύνους και τις συνέπειες των τυχερών παιχνιδιών

(<http://www.family.org/cforum/research/papers/A0007728.html>).

Το ίδρυμα Maxim στο πρόγραμμά του για υπεύθυνη ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια (Maxim Submission on Responsible Gambling Bill), υιοθετεί τις παραπάνω προτάσεις για όριο ηλικίας, περιορισμένη διαφήμιση, προειδοποιητικά μηνύματα και καταστολή ίδρυσης νέων εγκαταστάσεων τυχερών παιχνιδιών και προσθέτει δύο επιπλέον παράγοντες:

i) Κανονισμός για περιορισμένη πρόσβαση σε ανάλογες δραστηριότητες, π.χ. να μην υπάρχουν εγκαταστάσεις με τυχερά παιχνίδια δίπλα στο τμήμα οπωροκηπευτικών στα σούπερ-μάρκετ.

ii) Να μην συνδέει το κράτος τα τυχερά παιχνίδια με κοινωφελείς σκοπούς.

Το Συμβούλιο του Κονέκτικατ για το πρόβλημα της ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια (Connecticut Council on Problem Gambling, 1999), προτείνει εξίσου τον περιορισμό της διαφήμισης των τυχερών παιχνιδιών και την ύπαρξη ποινών για όσους δεν ακολουθούν το νόμο για το όριο ηλικίας και επισημαίνει τη σημασία της έρευνας και ενημέρωσης της κοινότητας για τις συνέπειες των τυχερών παιχνιδιών και τη θεώρησή τους ως επικίνδυνα για εμφάνιση εξάρτησης από αυτά. Επίσης, αναφέρει τον αντιφατικό ρόλο του κράτους που άλλοτε είναι ο ρυθμιστής του τζόγου και άλλοτε ο εκτελεστής του, άλλοτε θέτει νόμους κατά του τζόγου στα σχολεία και άλλοτε διαφημίζει τα κρατικά τυχερά παιχνίδια.

Τέλος, ο McGowan (2001), προτείνει όλα τα καζίνο και όλες οι εγκαταστάσεις τυχερών παιχνιδιών να έχουν τυπωμένες τις πιθανότητες επιτυχίας και το ποσοστό απόδοσης χρημάτων από τα μηχανήματα.

Το NGISC προτείνει την ύπαρξη καταλόγων για τα υπάρχοντα θεραπευτικά κέντρα σε όλες τις εγκαταστάσεις τυχερών παιχνιδιών, αλλά και την ύπαρξη τηλεφωνικών γραμμών βοήθειας, ώστε οι πελάτες να έχουν πρόσβαση σε αυτά όποτε χρειαστεί. Προτείνει, επίσης, την εκπαίδευση του προσωπικού των εγκαταστάσεων ώστε να αναγνωρίζουν στους πελάτες τα σημάδια εκείνα που

προειδοποιούν για το ενδεχόμενο εμφάνισης εξαρτητικής συμπεριφοράς. Τέλος, επισημαίνει την ανάγκη διαμόρφωσης διαφορετικών μεθόδων και υπηρεσιών παροχής θεραπείας με σκοπό να καλύπτονται οι ανάγκες του κάθε ατόμου.

Τις ίδιες προτάσεις κάνει και το συμβούλιο του Κονέκτικατ και προσθέτει τη σημασία της εκπαίδευσης των επαγγελματιών υγείας πάνω στο θέμα της πρόληψης και θεραπείας της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια.

4.5 ΕΡΕΥΝΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΤΗΣ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΜΕ ΤΑ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

Στην υπάρχουσα βιβλιογραφία βρίσκονται ελάχιστα στοιχεία σχετικά με την αποτελεσματικότητα της πρόληψης για την παθολογική ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια. Οι σχετικές προσπάθειες πρόληψης επικεντρώνονται κυρίως σε νεαρές ηλικίες επειδή η ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια αρχίζει συχνά σε νεαρή ηλικία (Shaffer και Hall, 1994). Υπάρχει ένα πρόγραμμα πρόληψης που έχει αξιολογηθεί και περιγράφεται από τους Gaboury και Ladouceur (1993).

Στο Κεμπέκ πραγματοποιήθηκε ένα πρόγραμμα τριών θεμάτων που κάλυψε μια γενική θεώρηση της ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια, περιείχε συζητήσεις σχετικές με νομικά θέματα και πώς η πολιτεία εκμεταλλεύεται τις πιθανότητες της νίκης, τους μύθους και τις πεποιθήσεις για τα τυχερά παιχνίδια καθώς και ενημέρωση για την πιθανότητα ανάπτυξης παθολογικής συμπεριφοράς και των συνεπειών της. Επίσης, παρουσιάστηκαν στρατηγικές για τον έλεγχο της συγκεκριμένης ενασχόλησης. Ένα δείγμα 289 μαθητών από 5 λύκεια ολοκλήρωσαν το πρόγραμμα. Ενώ όμως η αξιολόγηση έδειξε πως οι μαθητές έμαθαν αρκετά για το επίμαχο θέμα, η συμπεριφορά τους προς τα τυχερά παιχνίδια δεν επηρεάστηκε σημαντικά 6 μήνες αργότερα (Nat'l Academies Press, Pathological gambling, 1999).

Το Κέντρο Πρόληψης για την Κατάχρηση Ουσιών (Center for Substance Abuse Prevention (CSAP)) θεωρεί σημαντικά τρία επίπεδα πρόληψης:

-την αρχική πρόληψη που στοχεύει στη μείωση του αριθμού των νέων περιπτώσεων μιας διαταραχής ή ασθένειας

-τη δευτερεύουσα πρόληψη που στοχεύει στη μείωση της συχνότητας των ήδη υπαρχόντων περιπτώσεων μιας διαταραχής ή ασθένειας του πληθυσμού

-την τριτεύουσα πρόληψη που στοχεύει στη μείωση του ποσοστού της ανικανότητας που σχετίζεται με μια υπάρχουσα διαταραχή ή ασθένεια.

Η πιο σημαντική πρόληψη θεωρείται η πρώτη επειδή δεν αφήνει το πρόβλημα να αναπτυχθεί. Η δεύτερη επιχειρεί να μειώσει την ύπαρξη του προβλήματος και η τρίτη να μειώσει τον αντίκτυπο της προβληματικής συμπεριφοράς μόλις αυτός αρχίσει να εμφανίζεται. Οι στρατηγικές πρόληψης για την παθολογική ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια πρέπει να περιλαμβάνουν και τα τρία επίπεδα, σύμφωνα με το CSAP που θεωρεί ότι για να υπάρξει επιτυχία σε νεαρές ηλικίες πρέπει να χρησιμοποιηθεί κυρίως η αρχική πρόληψη.

Το CSAP τονίζει πως η αποτελεσματικότητα μιας στρατηγικής πρόληψης εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη στόχευση της παρέμβασης στον κατάλληλο πληθυσμό και από το σωστό προγραμματισμό παροχής της. Οι Mrazek και Hagerty (1994), κάνουν λόγο για τρία είδη παρεμβάσεων πρόληψης:

-τις γενικές, που απευθύνονται στον γενικό πληθυσμό που δεν έχει αναγνωριστεί σε μια βάση κινδύνου

-τις επιλεκτικές, που απευθύνονται σε άτομα ή ομάδες που ο κίνδυνος να αναπτύξουν ψυχικές διαταραχές είναι μεγαλύτερος σε σχέση με το μέσο όρο

-τις ενδεικτικές, που απευθύνονται σε άτομα υψηλού κινδύνου που εμφανίζουν σημάδια ή συμπτώματα που προεικάζουν για ψυχικές διαταραχές, αλλά που δεν πληρούν ακόμα τα διαγνωστικά κριτήρια.

Όσον αφορά τη θεραπεία της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια, υπάρχουν ορισμένες έρευνες που δίνουν στοιχεία σχετικά με την αποτελεσματικότητα ορισμένων μεθόδων. Ο Bergler (1958) εφάρμοσε τη θεραπεία ψυχοδυναμικού τύπου σε 200 άτομα. Από αυτά 80 υπήρξαν σοβαρές περιπτώσεις και από αυτούς 60 παρέμειναν στο πρόγραμμα της θεραπείας. Σύμφωνα με τον Bergler, 45 θεραπεύτηκαν και 15 παρουσίασαν μείωση των συμπτωμάτων. Λέγοντας θεραπεία ο Bergler, εννοούσε όχι μόνο τη διακοπή της ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια, αλλά και την υιοθέτηση ενός μη αυτοκαταστρεπτικού και υγιούς τρόπου ζωής από τους συμμετέχοντες. Ωστόσο, δεν υπάρχουν πληροφορίες για το αν παρακολούθηθηκε η συμπεριφορά των ατόμων μετά τη θεραπεία (Nat'l Academies Press, Pathological Gambling, 1999).

Ο Iver Hand (1998), εφάρμοσε μια θεραπεία συμπεριφοριστικού τύπου σε 110 Γερμανούς. Η θεραπεία αρχίζει με μια εκτίμηση του κινήτρου που οδηγεί τον πελάτη στη θεραπεία, με εκτίμηση των συμπτωμάτων και των συνεπειών της ασθένειας και με της κοινωνικής του ικανότητας. Ακολουθεί εκπαίδευση του πελάτη για να γνωρίσει τη συναισθηματική του κατάσταση, για να αντεπεξέλθει στα αρνητικά του συναισθήματα και να αποκτήσει ικανότητες για την επίλυση προβλημάτων. Η σχετική αξιολόγηση που πραγματοποιήθηκε είχε θετικά αποτελέσματα.

Αναφορές που έχουν γίνει από τους McConaghy, Blaszczynski και συναδέλφους τους (McConaghy και συν., 1991) (Blaszczynski και συν., 1991), καταδεικνύουν την αποτελεσματικότητα συμπεριφοριστικών, θεραπευτικών μεθόδων. Σε ένα δείγμα 120 συμμετεχόντων, ο McConaghy χρησιμοποίησε τυχαία σε καθέναν μία από τις παρακάτω τέσσερις τεχνικές: αποστροφική θεραπεία, φανταστική εγκατάλειψη, φανταστική χαλάρωση και ζωντανή απευαισθητοποίηση. 63 πελάτες παρακολούθηθηκαν για 2 με 9 χρόνια

αργότερα. Η ομάδα που είχε δεχτεί τη φανταστική εγκατάλειψη είχε επωφεληθεί περισσότερο από τις άλλες ομάδες σε περιπτώσεις που η αποχή και η ελεγχόμενη ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια συνδυάζονταν σε μια ευμετάβλητη έκβαση. Αν υπολογιζόταν μόνο η αποχή, τότε η αποτελεσματικότητα της φανταστικής εγκατάλειψης ήταν ανάλογη με τις άλλες τεχνικές (Nat'l Academie Press, Pathological Gambling, 1999).

Ο Echeburua και οι συνάδελφοι του (1994), συνέκριναν την αποτελεσματικότητα γνωστικών και συμπεριφοριστικών τεχνικών σε ένα δείγμα 64 αντρών και γυναικών από την Ισπανία που πληρούσαν τα κριτήρια της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια. Οι συμμετέχοντες υποβλήθηκαν τυχαία σε μία από τις παρακάτω τέσσερις τεχνικές: Ατομικός αισθητηριακός έλεγχος και πραγματική έκθεση με απάντηση πρόληψης, ομαδική γνωσιακή θεραπεία, ένας συνδυασμός των δύο πρώτων και ομάδα ελέγχου σε λίστα αναμονής.

Μετά από παρακολούθηση 6 μηνών, τα στοιχεία έδειξαν πως τη μεγαλύτερη ωφέλεια είχαν οι δύο πρώτες ομάδες (αποχή ή 1-2 επεισόδια ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια των οποίων το ποσό που χρησιμοποιήθηκε δεν υπερέβη εκείνο που είχε χρησιμοποιηθεί την εβδομάδα πριν τη θεραπεία) σε σχέση με τις υπόλοιπες (75% και 63%, αντίστοιχα). Ωστόσο, ο συνδυασμός της ατομικής και ομαδικής θεραπείας έδειξε σημαντικά μικρά ποσοστά αποτελεσματικότητας συγκρινόμενα με εκείνα των άλλων τεχνικών (Nat'l Academies Press, Pathological Gambling, 1999).

Σύμφωνα με τους Lesieur και Rosenthal (1991), πολλοί επαγγελματίες στην Ιντιάνα αναφέρουν την παροχή ατομικής συμβουλευτικής (97,5%), οικογενειακής συμβουλευτικής (77,2%) και ομαδικής συμβουλευτικής (40,7%). Η εξωνοσοκομειακή θεραπεία φαίνεται να αποτελεί την πρώτη επιλογή των θεραπευτών για τους παθολογικούς και προβληματικούς παίχτες. Το 61% και

63,5% κατ' ακολουθία υποστηρίζει την εξωνοσοκομειακή θεραπεία, το 15% τη νοσοκομειακή περίθαλψη και το 21% τη μερική νοσηλεία ή τη χρησιμοποίηση κέντρων ημέρας (Nat'l Academies Press, Pathological Gambling, 1999).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

5.1 ΣΤΟΧΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Γενικός στόχος της συγκεκριμένης έρευνας είναι η διερεύνηση στάσεων των επαγγελματιών ψυχικής υγείας σχετικά με το πρόβλημα της παθολογικής ενασχόλησης ατόμων με τα τυχερά παιχνίδια. Συγκεκριμένα διερευνώνται οι γνώσεις των επαγγελματιών υγείας πάνω στο συγκεκριμένο γνωστικό πεδίο και οι πρακτικές που ακολουθούνται για την αντιμετώπιση και πρόληψη του προβλήματος.

Εξετάζονται τα αίτια που μπορεί να οδηγήσουν ένα άτομο στην ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια, τα χαρακτηριστικά που συνθέτουν την προσωπικότητα ενός παθολογικού παίχτη, αλλά και τις συνέπειες που επέρχονται από την ενασχόληση αυτή, σύμφωνα πάντα με τη γνώμη των επαγγελματιών υγείας και τη γνώση τους πάνω στο θέμα.

Επίσης, ερευνώνται οι απόψεις των επαγγελματιών ψυχικής υγείας σχετικά με την πρόληψη και τη θεραπεία της διαταραχής και γενικότερα τη λειτουργία κέντρων πρόληψης και απεξάρτησης στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Οι παραπάνω στόχοι στηρίζονται σε θεωρητικές προσεγγίσεις σχετικά με τα δημογραφικά και ψυχολογικά χαρακτηριστικά των παιχτών και την επισήμανση των χαρακτηριστικών εκείνων που κάνουν πιο πιθανή τη δημιουργία επιθυμίας για μεγαλύτερη ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια και την πιθανότητα εθισμού σε αυτά.

Επίσης, στηρίζονται σε θεωρητικές προσεγγίσεις που διερευνούν τα αίτια που οδηγούν ένα άτομο στην ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια σύμφωνα

με τον τρόπο ζωής του, τον χαρακτήρα του και τον τρόπο που χειρίζεται τα προβλήματά του και τις συνέπειες της ενασχόλησης αυτής είτε στο ίδιο το άτομο είτε στον οικογενειακό και κοινωνικό του περίγυρο.

Τέλος, στηρίζονται και στους τρόπους πρόληψης και θεραπείας της διαταραχής που ποικίλουν ανάλογα με το θεραπευτή και την υπηρεσία που αναλαμβάνει τη θεραπεία του παθολογικού παίχτη εξετάζοντας την αποτελεσματικότητα κυρίως της ομαδικής, ατομικής και οικογενειακής θεραπείας.

Υστερα από διερεύνηση της ελληνικής και ξένης βιβλιογραφίας διαπιστώθηκε πως οι μελέτες που έχουν πραγματοποιηθεί μέχρι σήμερα και έχουν δημοσιευθεί στον ελλαδικό χώρο για το θέμα της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια και ειδικότερα τη στάση των επαγγελματιών υγείας σχετικά με το φαινόμενο αυτό είναι ελάχιστες και κρίνεται αναγκαία η συγγραφή ή μετάφραση περισσότερων.

5.2 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ-ΥΛΙΚΟ

5.2.1 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Το είδος της έρευνας που χρησιμοποιήθηκε για την εκπόνηση της συγκεκριμένης μελέτης είναι η επισκόπηση. Για τον σχεδιασμό οποιασδήποτε επισκόπησης υπάρχουν τρία προαπαιτούμενα στοιχεία: ο προσδιορισμός του ακριβούς σκοπού της έρευνας, του πληθυσμού στον οποίο πρόκειται να επικεντρωθεί και των πόρων που είναι διαθέσιμοι.

Όσον αφορά τον σκοπό της έρευνας στην πρώτη φάση αποφασίστηκε και αποσαφηνίστηκε ο πρωταρχικός της στόχος, στη δεύτερη φάση εντοπίστηκαν και διαχωρίστηκαν τα δευτερογενή ζητήματα που σχετίζονται με τον κεντρικό της στόχο και στην τρίτη φάση ακολούθησε ο εντοπισμός και διαχωρισμός των δευτερογενών θεμάτων και ο προσδιορισμός των πληροφοριών που απαιτούνταν σχετικά με καθένα από αυτά τα θέματα, όπως αναφέρεται παραπάνω.

Όσον αφορά τον προσδιορισμό του πληθυσμού που αφορά η έρευνα είναι οι επαγγελματίες ψυχικής υγείας. Θεωρήθηκε σκόπιμο να απευθυνθούμε σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη για να έχουμε στοιχεία από τα δύο μεγάλα αστικά κέντρα της Ελλάδας, όπου ο πληθυσμός των ασθενών που εξυπηρετούνται στα νοσοκομεία είναι μεγαλύτερος και δέχονται άτομα και από άλλες περιοχές.

Το είδος της δειγματοληψίας που επιλέχτηκε ήταν η σταδιακή δειγματοληψία, λόγω του μεγάλου και πλατιά διασκορπισμένου πληθυσμού. Επιλέξαμε στην τύχη ένα συγκεκριμένο αριθμό νοσοκομείων μέσα από ένα κατάλογο υπηρεσιών ψυχικής υγείας και απευθυνθήκαμε στους επαγγελματίες

που εργάζονται στα ψυχιατρικά τμήματα. Τα νοσοκομεία που επιλέχθηκαν ήταν 4 ψυχιατρικά και 4 γενικά.

Το εργαλείο που χρησιμοποιήσαμε για τη διεξαγωγή της έρευνας ήταν το ερωτηματολόγιο με ερωτήσεις κλειστού τύπου. Ο τύπος των απαντήσεων ήταν η επιλογή σε κατάλογο απαντήσεων ή κατηγορική. Οι λόγοι που χρησιμοποιήθηκε αυτό το είδος του ερωτηματολογίου ήταν η μεγαλύτερη ομοιομορφία στις μετρήσεις και κατά συνέπεια η μεγαλύτερη αξιοπιστία, η δυνατότητα των ερωτώμενων να απαντούν με τρόπο που ταιριάζει στις κατηγορίες των απαντήσεων και η εύκολη κωδικοποίησή και βαθμολόγησή τους. Επίσης, η εξοικονόμηση χρόνου στη διεξαγωγή της έρευνας, αλλά και στη συλλογή και ανάλυση των στοιχείων. Οι απαντήσεις ήταν προκωδικοποιημένες, δηλαδή η κωδικοποίηση είχε ενσωματωθεί στον ίδιο το σχεδιασμό του ερωτηματολογίου και το πλαίσιο της είχε τυπωθεί σε αυτό. Το ερωτηματολόγιο ήταν ίδιο για όλους τους επαγγελματίες χωρίς να γίνεται διαχωρισμός ανά επάγγελμα και ανώνυμο για την προστασία των προσωπικών δεδομένων των ερωτηθέντων, σύμφωνα με τη δεοντολογία της έρευνας.

Αρχικά οι ερωτηθέντες καλούνταν να συμπληρώσουν ορισμένα γενικά στοιχεία σχετικά με το φύλο, την ηλικία, το επάγγελμα και το μορφωτικό τους επίπεδο. Στη συνέχεια υπήρχαν ερωτήσεις για τη διερεύνηση των γενικών γνώσεων τους σχετικά με το φαινόμενο της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια, ακολουθούσαν ερωτήσεις για τη διερεύνηση της στάσης τους προς τους παθολογικούς παίχτες και ερωτήσεις που αναφέρονταν στην άποψη τους για την πρόληψη και θεραπεία της διαταραχής της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια και την ενημέρωσή τους για τις υπάρχουσες υπηρεσίες πρόληψης και απεξάρτησης της διαταραχής στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Στο προκαταρκτικό στάδιο της έρευνας υπήρξε τηλεφωνική επικοινωνία με τους διευθυντές των ψυχιατρικών τμημάτων των νοσοκομείων ώστε να ενημερωθούν για το αντικείμενο μελέτης μας και το σκοπό της έρευνας μας και ορίστηκε συνάντηση για προσωπική επαφή.

Το πρώτο στάδιο της έρευνας περιέλαβε την επίσκεψή μας στα νοσοκομεία έχοντας μαζί σχετική συστατική επιστολή από την προϊσταμένη του τμήματος της Κοινωνικής Εργασίας. Στα νοσοκομεία συνομιλήσαμε με τους διευθυντές των ψυχιατρικών τμημάτων και τις προϊσταμένες των κοινωνικών υπηρεσιών. Στην πορεία, όμως, αντιμετωπίσαμε ορισμένες δυσκολίες.

Σε μερικά από τα νοσοκομεία μας ζητήθηκε να υποβάλλουμε αίτηση στο επιστημονικό συμβούλιο του νοσοκομείου και να περιμένουμε τη σχετική έγκριση για να πραγματοποιήσουμε την έρευνα, που όπως μας ενημέρωσαν θα καθυστερούσε για γραφειοκρατικούς λόγους. Σε ορισμένα δεν μας επιτρέψανε καθόλου να προβούμε στη διεξαγωγή της έρευνας, με ή χωρίς την έγκριση από το επιστημονικό συμβούλιο, λόγω επιφυλακτικότητας ή λόγω έλλειψης πτυχίου, όπως χαρακτηριστικά μας είπαν. Αυτό συνετέλεσε στο να μειωθεί ο αριθμός των ερωτηματολογίων που επιθυμούσαμε να μοιράσουμε. Τελικά δόθηκαν εκατό ερωτηματολόγια σε 3 ψυχιατρικά και 3 γενικά νοσοκομεία. Μία επιπλέον δυσκολία ήταν η χρονοβόρα διαδικασία μέχρι να δοθεί η έγκριση, αλλά και μέχρι να λάβουμε πίσω τα ερωτηματολόγια, λόγω του ότι δεν είχαν συμπληρωθεί μέσα στο διάστημα της μίας εβδομάδας όπως είχε αρχικά αποφασιστεί.

Ωστόσο, είναι σημαντικό να τονιστεί η βοήθεια και εξυπηρέτηση που μας προσφέρθηκε σε δύο νοσοκομεία από ορισμένους κοινωνικούς λειτουργούς και έναν ψυχίατρο αντίστοιχα, ώστε να επισπευσθεί η διαδικασία και να δοθεί

γρηγορότερα η άδεια ή ακόμα και να μη δοθεί καθόλου η σχετική έγκριση και να προβούμε ευκολότερα στη διεξαγωγή της έρευνας.

Το δεύτερο και τελευταίο στάδιο της έρευνας περιέλαβε τη συλλογή των απαντημένων ερωτηματολογίων που ήταν εξηνταέξι και την ανάλυση και καταγραφή των δεδομένων σε ηλεκτρονική μορφή.

Οι δυσκολίες που αντιμετωπίσαμε δεν περιορίζονται μόνο στα πλαίσια της διεξαγωγής της έρευνας, αλλά και στη διαδικασία εύρεσης του βιβλιογραφικού υλικού, λόγω της περιορισμένης έκδοσης σχετικών συγγραμμάτων. Όπως διαπιστώσαμε, ελάχιστοι Έλληνες συγγραφείς έχουν ασχοληθεί με το θέμα της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια και αυτοί που έχουν ασχοληθεί δεν έχουν συγγράψει βιβλία πάνω στο συγκεκριμένο θέμα, αλλά τα τυχερά παιχνίδια αποτελούν μόνο ένα κεφάλαιο ενός βιβλίου. Όσον αφορά τους ξένους συγγραφείς, υπάρχει περισσότερο υλικό, αλλά ελάχιστο που έχει εκδοθεί στην Ελλάδα και ακόμα λιγότερο αυτό που έχει μεταφραστεί.

Παρά τις δυσκολίες που αντιμετωπίσαμε σε χρόνο και κόστος προκειμένου να ευρεθούν συγγράμματα σχετικά με το γνωστικό αντικείμενο της μελέτης απευθυνθήκαμε σε βιβλιοθήκες πέντε πόλεων (Αθήνας, Θεσσαλονίκης, Πάτρας, Καβάλας, Κορίνθου), στις βιβλιοθήκες των Πανεπιστημίων της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης (Σχολές Ψυχολογίας, Νομικής, Κοινωνιολογίας, Οικονομικών), στη βιβλιοθήκη του Τεχνολογικού Ιδρύματος της Πάτρας, στο Εθνικό Κέντρο Ερευνών, στη Στατιστική Υπηρεσία Καβάλας, στην Αστυνομική Διεύθυνση Καβάλας, στο Κέντρο Πρόληψης και Αγωγής Υγείας στο Βοτανικό και σε αρκετές ιστοσελίδες του INTERNET.

Το είδος της δειγματοληψίας που επιλέχτηκε ήταν η σταδιακή δειγματοληψία, λόγω του μεγάλου και πλατιά διασκορπισμένου πληθυσμού. Επιλέξαμε στην τύχη ένα συγκεκριμένο αριθμό νοσοκομείων μέσα από ένα κατάλογο υπηρεσιών ψυχικής υγείας και απευθυνθήκαμε στους επαγγελματίες που εργάζονται στα ψυχιατρικά τμήματα. Τα νοσοκομεία που επιλέχθηκαν ήταν 4 ψυχιατρικά και 4 γενικά που όμως λόγω των δυσκολιών που αναφέρθηκαν μειώθηκαν σε 3 ψυχιατρικά και 3 γενικά.

Το δείγμα το αποτέλεσαν 66 άτομα από τα οποία 19 ήταν άνδρες και 47 γυναίκες. Στην ηλικιακή ομάδα των 18-25 ετών ανήκαν 3 άτομα, στην ομάδα των 26-35 ετών ανήκαν 42 άτομα, στην ομάδα των 36-45 ετών ανήκαν 17 άτομα και στην ομάδα των 46-60 ετών ανήκαν 4 άτομα. Δεν υπήρξαν άτομα ηλικίας άνω των 61 ετών που απάντησαν στις ερωτήσεις.

Απόφοιτοι Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων ήταν 39 άτομα, απόφοιτοι Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων ήταν 19 άτομα, απόφοιτοι Ανώτατων Σχολών ήταν 6 άτομα και απόφοιτοι Λυκείου ήταν 2 άτομα. 48 άτομα δεν κατείχαν κάποιο τίτλο ειδίκευσης, 13 άτομα ήταν κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου και 5 άτομα ήταν κάτοχοι διδακτορικού τίτλου.

5.3 ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ ΥΓΕΙΑΣ

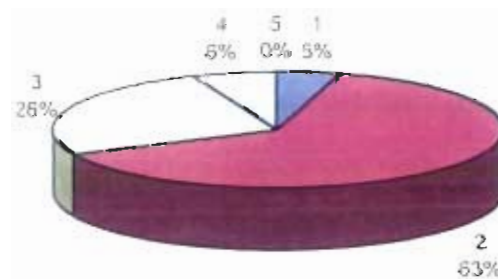
ΦΥΛΟ

- 1) ΑΝΔΡΕΣ
- 2) ΓΥΝΑΙΚΕΣ

ΗΛΙΚΙΑ

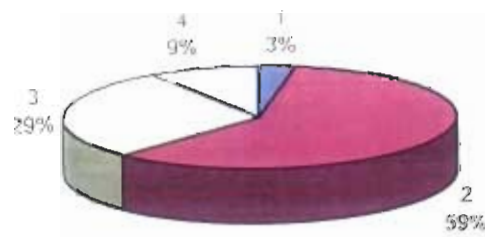
- 1) 18-25
- 2) 26-35
- 3) 36-45
- 4) 46-60
- 5) 61<

Το μεγαλύτερο ποσοστό από τους ερωτηθέντες όσον αφορά το φύλο είναι γυναίκες (71%) και άντρες το 29%. Όσον αφορά την ηλικία το 63% ανήκει στην ομάδα των 26-35 ετών, το 26% ανήκει στην ομάδα των 36-45 ετών, το 6% στην ομάδα των 46-60 ετών και το 5% στην ομάδα των 18-25 ετών.

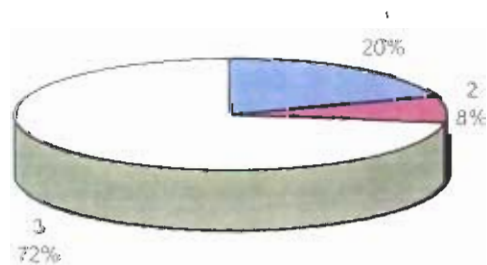
ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

- 1) ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ ΛΥΚΕΙΟΥ
- 2) ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ ΤΕΙ
- 3) ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ ΑΕΙ
- 4) ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ

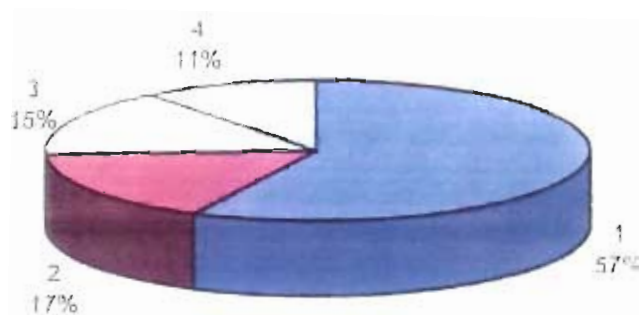
- 1) ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΣ ΤΙΤΛΟΣ
- 2) ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟΣ ΤΙΤΛΟΣ
- 3) ΚΑΝΕΝΑΣ ΤΙΤΛΟΣ

Το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων (59%) είναι απόφοιτοι Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, το 29% είναι απόφοιτοι Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, το 9% είναι απόφοιτοι Ανώτατων Σχολών και το 3% είναι απόφοιτο Λυκείου. Το 72% των ερωτηθέντων δεν κατέχουν κανένα τίτλο ειδίκευσης, το 20% είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου και το 8% είναι κάτοχοι διδακτορικού τίτλου.

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ

- 1) ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΙ
- 2) ΨΥΧΙΑΤΡΟΙ
- 3) ΨΥΧΟΛΟΓΟΙ
- 4) ΝΟΣΗΛΕΥΤΕΣ

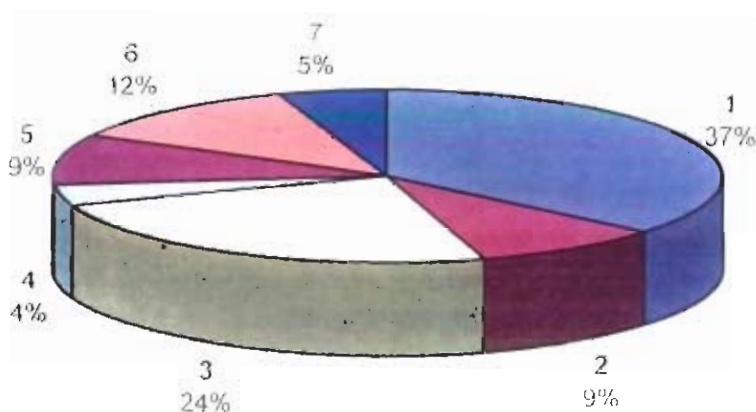

Το μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος (57%) αποτελούν Κοινωνικοί Λειτουργοί, το 17% αποτελούν Ψυχίατροι, το 15% Ψυχολόγοι και το 11% νοσηλεύτες.

ΕΡΩΤΗΣΗ

ΣΕ ΠΟΙΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ ΚΑΤΑΤΑΣΣΕΤΕ ΤΗΝ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΗ ΜΕ ΤΑ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ;

- 1) ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ
- 2) ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΤΗΣ ΔΙΑΘΕΣΗΣ
- 3) ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΤΗΣ ΠΑΡΟΡΜΗΣΗΣ
- 4) ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΧΡΗΣΗ
- 5) ΟΛΑ ΤΑ ΠΑΡΑΠΑΝΩ
- 6) ΚΑΝΕΝΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΠΑΝΩ
- 7) ΔΕΝ ΞΕΡΩ / ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

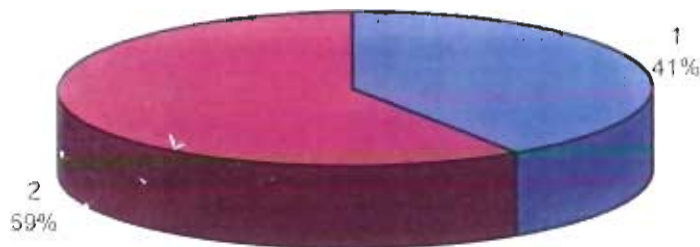

Το μεγαλύτερο ποσοστό το συγκεντρώνει η κατηγορία των διαταραχών της προσωπικότητας (37%), ακολουθεί η κατηγορία των διαταραχών της παρόρμησης (24%), η κατηγορία των διαταραχών της διάθεσης (9%) και η κατηγορία των διαταραχών από τη χρήση (4%). Ένα ποσοστό της τάξης του 9% κατατάσσει τη διαταραχή σε όλες τις κατηγορίες, το 12% δεν την κατατάσσει σε καμία κατηγορία και ένα 5% δηλώνει πως δε γνωρίζει/δεν απαν

ΕΡΩΤΗΣΗ 2α

ΕΧΕΙ ΤΥΧΕΙ ΝΑ ΠΡΟΣΕΛΘΟΥΝ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΑΣ ΑΤΟΜΑ ΠΟΥ ΠΑΣΧΟΥΝ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΤΗΣ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΜΕ ΤΑ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ;

- 1) ΝΑΙ
- 2) ΟΧΙ

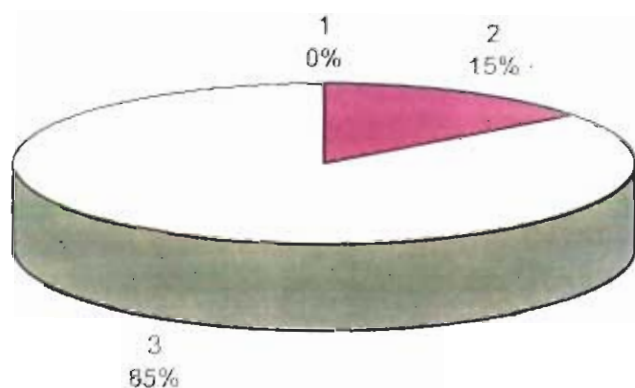

Το μεγαλύτερο ποσοστό (59%) από τους ερωτηθέντες δηλώνει πως δεν έχουν προσέλθει στην υπηρεσία τους άτομα που πάσχουν από τη διαταραχή της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια, ενώ το 41% απάντησε θετικά.

ΕΡΩΤΗΣΗ 2β

ΑΝ ΝΑΙ, ΤΑ ΑΤΟΜΑ ΑΥΤΑ ΠΡΟΣΕΡΧΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΑΣ:

- 1) ΠΟΛΥ ΣΥΧΝΑ
- 2) ΣΥΧΝΑ
- 3) ΣΠΑΝΙΑ

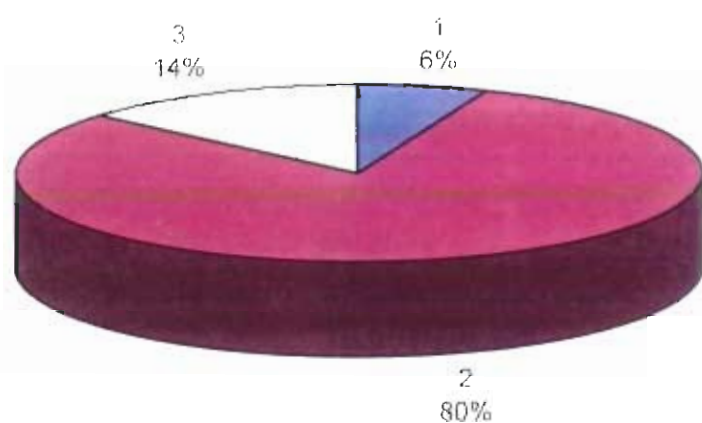

Από τα άτομα που απάντησαν θετικά στην προηγούμενη ερώτηση, το 85% δηλώνει πως οι παθολογικοί παίχτες προσέρχονται σπάνια, και μόλις το 15% δηλώνει πως προσέρχονται συχνά.

ΕΡΩΤΗΣΗ 3α

ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΟΤΙ ΟΙ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΟΙ ΠΑΙΧΤΕΣ ΠΡΟΣΕΡΧΟΝΤΑΙ ΣΕ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΟΙΚΕΙΟΘΕΛΩΣ;

- 1) ΝΑΙ
- 2) ΟΧΙ
- 3) ΔΕΝ ΞΕΡΩ/ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

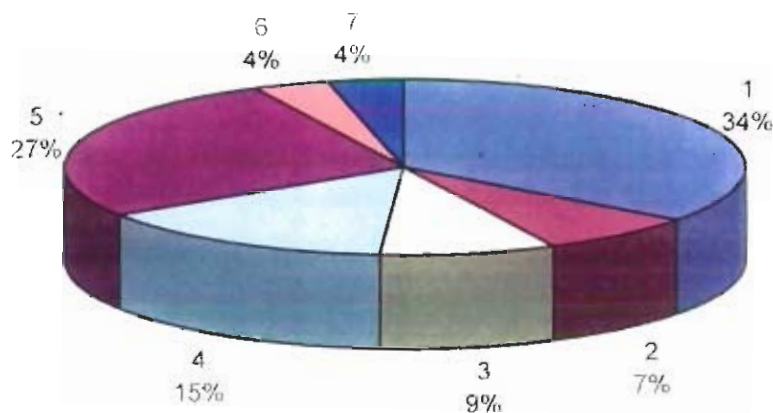

Το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων (80%) δηλώνει πως οι παθολογικοί παίχτες δεν προσέρχονται οικειοθελώς σε ψυχιατρικές υπηρεσίες, ενώ μόλις ένα 6% δηλώνει πως η προσέλευση είναι οικειοθελής. Το 14% δηλώνει πως δε γνωρίζει/δεν απαντά.

ΕΡΩΤΗΣΗ 3β

ΟΙ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΟΙ ΠΑΙΧΤΕΣ ΠΡΟΣΕΡΧΟΝΤΑΙ ΣΕ ΜΙΑ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ, ΛΟΓΩ:

- 1) ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ
- 2) ΤΗΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ
- 3) ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΥΣΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ
- 4) ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΕΧΕΙΑΣ
- 5) ΟΛΑ ΤΑ ΠΑΡΑΠΑΝΩ
- 6) ΚΑΝΕΝΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΠΑΝΩ
- 7) ΔΕΝ ΞΕΡΩ/ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

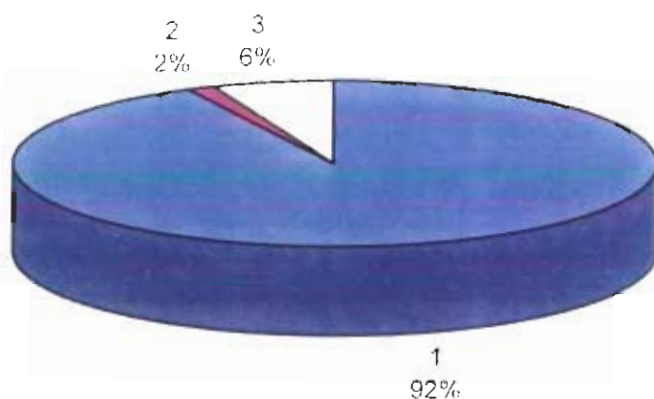

Το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων (34%) δηλώνει πως οι παθολογικοί παίχτες προσέρχονται σε μια ψυχιατρική υπηρεσία λόγω της οικογενειακής παρέμβασης, το 15% λόγω της οικονομικής ανέχειας, το 9% λόγω της κοινωνικής δυσλειτουργικότητας και το 7% λόγω της εισαγγελικής παρέμβασης. Το 27% πιστεύει πως όλοι οι παραπάνω λόγοι συμβάλλουν εξίσου, ενώ ένα 4% δε συμφωνεί με κανέναν λόγο. Ένα 4% των ερωτηθέντων δηλώνει πως δε γνωρίζει/δεν απαντά.

ΕΡΩΤΗΣΗ 4

ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΟΤΙ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΜΕ ΤΑ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΕΙΝΑΙ ΣΥΧΝΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΣΤΙΣ ΜΕΡΕΣ ΜΑΣ;

- 1)ΝΑΙ
- 2)ΟΧΙ
- 3)ΔΕΝ ΞΕΡΩ/ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

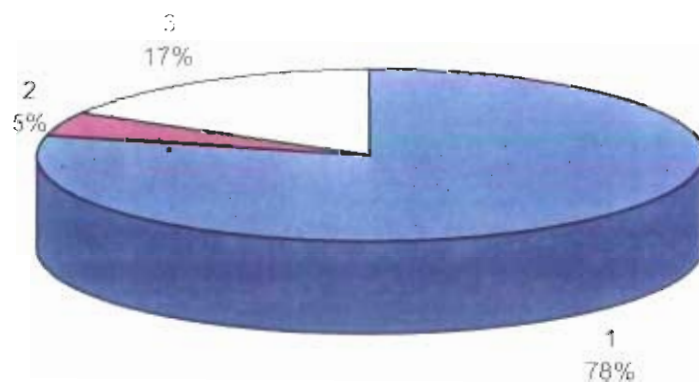

Το 92% των ερωτηθέντων πιστεύει πως το πρόβλημα της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια είναι συχνό φαινόμενο στις μέρες μας, ενώ μόλις το 2% απαντάει αρνητικά. Το 6% δηλώνει πως δε γνωρίζει/δεν απαντά.

ΕΡΩΤΗΣΗ

ΠΟΙΟ ΑΠΟ ΤΑ ΔΥΟ ΦΥΛΑ ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΟΤΙ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΠΑΣΧΕΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΤΗΣ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΜΕ ΤΑ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ;

- 1) ΑΝΤΡΕΣ
- 2) ΓΥΝΑΙΚΕΣ
- 3) ΔΕΝ ΞΕΡΩ/ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

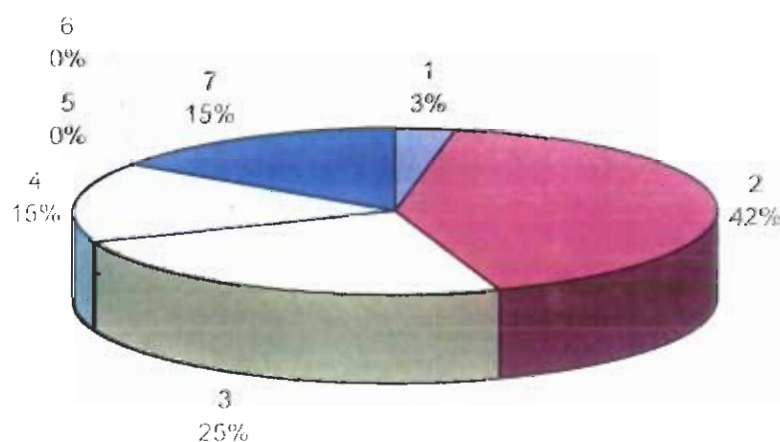

Το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων (78%) πιστεύει πως η διαταραχή της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια πλήττει κυρίως τον αντρικό πληθυσμό, ενώ μόλις το 5% πιστεύει πως πλήττει το γυναικείο. Το 17% δηλώνει πως δε γνωρίζει/δεν απαντά.

ΕΡΩΤΗΣΗ :

ΠΟΙΑ ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΟΤΙ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ Η ΗΛΙΚΙΑ ΕΝΑΡΞΗΣ
ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΜΕ ΤΑ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΣΤΟΥΣ ΑΝΤΡΕΣ;

- 1) >16
- 2) 16-25
- 3) 26-35
- 4) 36-45
- 5) 46-60
- 6) 61<
- 7) ΔΕΝ ΞΕΡΩ/ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

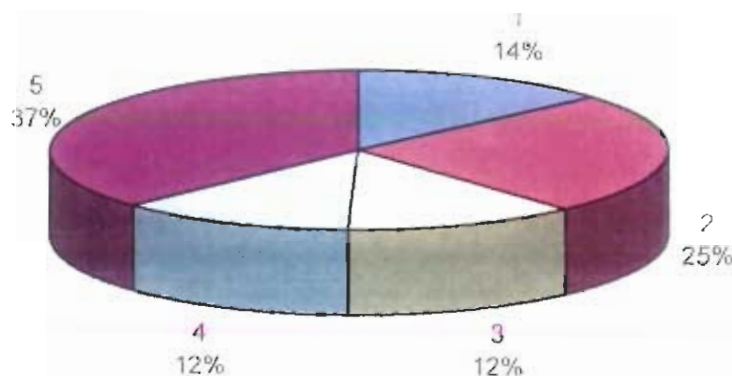

Το 42% των ερωτηθέντων πιστεύει πως η ηλικία έναρξης ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια για τους άντρες είναι από 16-25 ετών, το 25% θεωρεί πως είναι από 26-35 ετών, το 15% από 36-45 ετών και το 3% πιστεύει πως αρχίζει η ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια πριν από την ηλικία των 16 ετών. Το 15% δηλώνει πως δε γνωρίζει/δεν απαντά.

ΕΡΩΤΗΣΗ 7

ΠΟΙΟ ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΟΤΙ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΤΩΝ ΑΝΔΡΩΝ ΠΟΥ ΑΣΧΟΛΟΥΝΤΑΙ ΜΕ ΤΑ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ;

- 1) ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ
- 2) ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
- 3) ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ ΤΕΙ
- 4) ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ ΑΕΙ
- 5) ΔΕΝ ΞΕΡΩ/ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

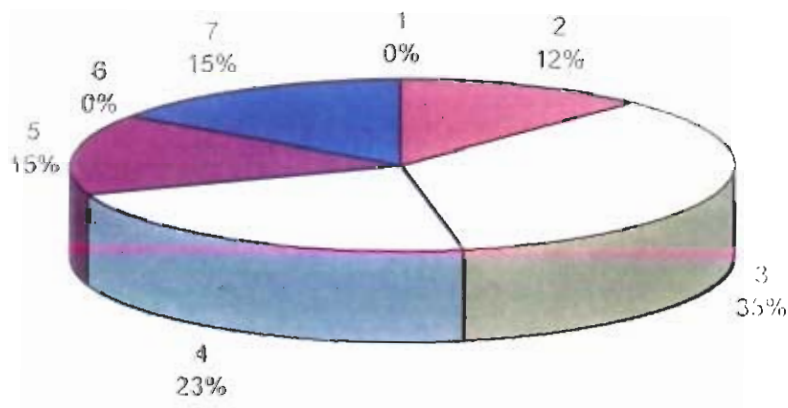

Το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων (37%) δηλώνει πως δε γνωρίζει/δεν απαντά σχετικά με το μορφωτικό επίπεδο των ανδρών που ενασχολούνται με τα τυχερά παιχνίδια, το 25% θεωρεί πως είναι απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, το 14% πιστεύει πως είναι απόφοιτοι δημοτικού, το 12% θεωρεί πως είναι απόφοιτοι Τεχνολογικών Ιδρυμάτων και εξίσου ένα 12% θεωρεί πως είναι απόφοιτοι Ανώτατων Ιδρυμάτων.

ΕΡΩΤΗΣΗ :

ΠΟΙΑ ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΟΤΙ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ Η ΗΛΙΚΙΑ ΕΝΑΡΞΗΣ
ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΜΕ ΤΑ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΣΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ;

- 1) >16
- 2) 16-25
- 3) 26-35
- 4) 36-45
- 5) 46-60
- 6) 61<
- 7) ΔΕΝ ΞΕΡΩ/ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

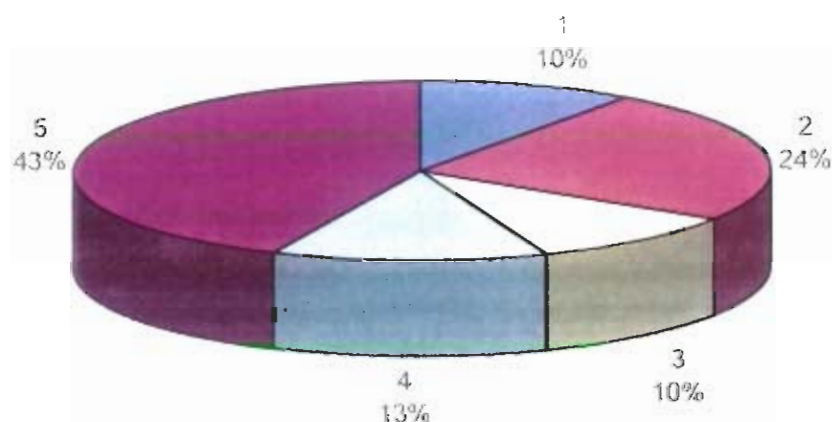

Το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων (35%) πιστεύει πως η ηλικία έναρξης ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια για τις γυναίκες είναι από 26-35 ετών, το 23% πιστεύει πως είναι από 36-45 ετών, το 15% από 46-60 ετών και το 12% θεωρεί πως είναι από 16-25 ετών. Ένα 15% δηλώνει πως δε γνωρίζει/δεν απαντά.

ΕΡΩΤΗΣΗ 9

ΠΟΙΟ ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΟΤΙ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΠΟΥ ΑΣΧΟΛΟΥΝΤΑΙ ΜΕ ΤΑ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ;

- 1) ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ
- 2) ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
- 3) ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ ΤΕΙ
- 4) ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ ΑΕΙ
- 5) ΔΕΝ ΞΕΡΩ/ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

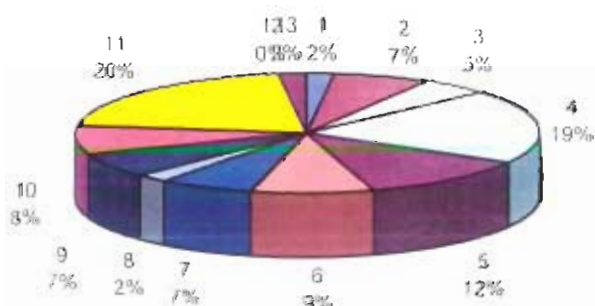

Το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων (43%) δηλώνει πως δε γνωρίζει/δεν απαντά σχετικά με το μορφωτικό επίπεδο των γυναικών που ενασχολούνται με τα τυχερά παιχνίδια, το 24% θεωρεί πως είναι απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, το 13% θεωρεί πως είναι απόφοιτοι Ανώτατων Ιδρυμάτων, το 10% θεωρεί πως είναι απόφοιτοι Τεχνολογικών Ιδρυμάτων και εξίσου ένα 10% θεωρεί πως είναι απόφοιτοι δημοτικού.

ΞΕΡΩΤΗΣΗ 10

ΠΟΙΟΙ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΛΟΓΟΥΣ ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΟΤΙ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΟΔΗΓΗΣΟΥΝ ΕΝΑ ΑΤΟΜΟ ΣΤΗΝ ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΗ ΜΕ ΤΑ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ;

- 1) Η ΠΕΡΙΕΡΓΕΙΑ
- 2) Η ΑΝΙΑ
- 3) Ο ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗΣ
- 4) ΤΟ ΕΥΚΟΛΟ ΚΕΡΔΟΣ
- 5) Η ΔΙΑΦΥΓΗ ΑΠΟ ΤΑ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ
- 6) Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΕΧΕΙΑ
- 7) ΟΙ ΚΑΚΕΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ
- 8) ΤΟ ΔΙΑΖΥΓΙΟ
- 9) ΤΑ ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ
- 10) ΤΑ ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ
- 11) ΟΛΑ ΤΑ ΠΑΡΑΠΑΝΩ
- 12) ΚΑΝΕΝΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΠΑΝΩ
- 13) ΔΕΝ ΞΕΡΩ/ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

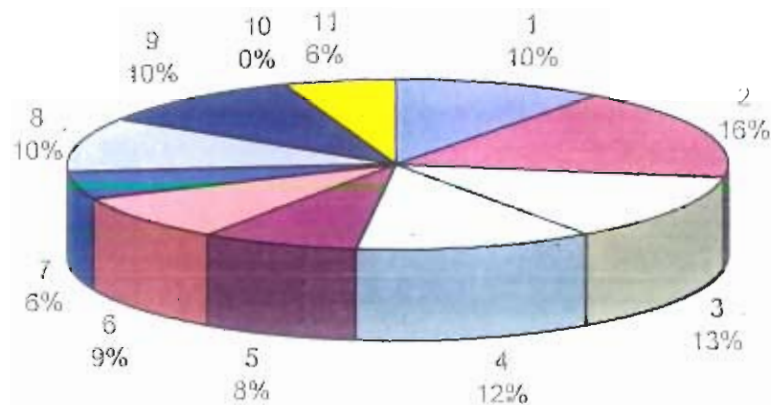

Το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων (20%) θεωρούν πως όλοι οι παραπάνω λόγοι μπορούν να οδηγήσουν ένα άτομο στην ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια. Το 19% θεωρεί πως το εύκολο κέρδος είναι σημαντικός λόγος, το 12% υποστηρίζει τη διαφυγή από τα καθημερινά προβλήματα, το 9% υποστηρίζει πως η οικονομική ανέχεια οδηγεί το άτομο στα τυχερά παιχνίδια, το 8% θεωρεί πως οφείλεται στα λανθασμένα κοινωνικά πρότυπα και υπάρχουν τρία ίδια ποσοστά 7% που θεωρούν πως η ενασχόληση οφείλεται στην ανία, στις κακές οικογενειακές σχέσεις και στα λανθασμένα οικογενειακά πρότυπα. Το 5% υποστηρίζει τον εναλλακτικό τρόπο διασκέδασης και δύο ίδια ποσοστά της τάξης του 2% υποστηρίζουν την περιέργεια και το διαζύγιο. Το 2% δηλώνει πως δε γνωρίζει/δεν απαντά.

ΕΡΩΤΗΣΗ

ΠΟΙΑ ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΟΤΙ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΕΝΟΣ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΟΥ ΠΑΙΧΤΗ;

- 1) ΚΑΤΑΘΛΙΠΤΙΚΟΣ
- 2) ΟΞΥΘΥΜΟΣ/ΕΥΞΕΑΠΤΟΣ
- 3) ΕΠΙΘΕΤΙΚΟΣ/ΒΙΑΙΟΣ
- 4) ΔΕΙΣΙΔΑΙΜΩΝ
- 5) ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ
- 6) ΜΟΝΑΧΙΚΟΣ
- 7) ΧΡΗΣΤΗΣ ΟΥΣΙΩΝ
- 8) ΧΡΗΣΤΗΣ ΑΛΚΟΟΛ
- 9) ΌΛΑ ΤΑ ΠΑΡΑΠΑΝΩ
- 10) ΚΑΝΕΝΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΠΑΝΩ
- 11) ΔΕΝ ΞΕΡΩ/ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

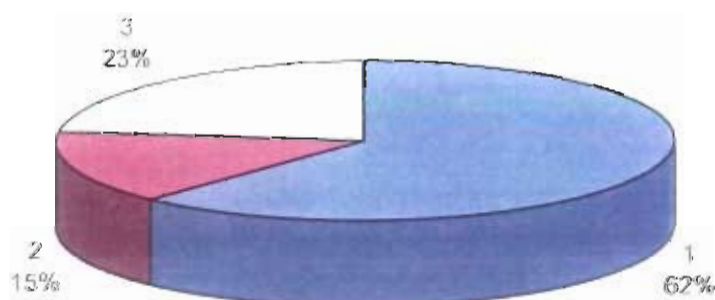

Το 16% των ερωτηθέντων θεωρεί πως ένας παθολογικός παίκτης μπορεί να είναι οξύθυμος/ευξέαπτος, το 13% θεωρεί πως μπορεί να είναι επιθετικός/βίαιος, το 12% δεισιδαίμων και δύο ίδια ποσοστά 10% θεωρούν πως μπορεί να είναι καταθλιπτικός και χρήστης αλκοόλ. Το 9% πιστεύει πως μπορεί να είναι μοναχικός, το 8% πως μπορεί να είναι κοινωνικός και το 6% χρήστης ουσιών. Ένα 10% θεωρεί πως μπορεί να έχει όλα τα παραπάνω χαρακτηριστικά και ένα 6% δηλώνει πως δε γνωρίζει/δεν απαντά.

ΕΡΩΤΗΣΗ 12

ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΟΤΙ ΟΙ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΠΕΞΑΡΤΗΣΗΣ ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΑΝ ΝΑ ΒΟΗΘΗΣΟΥΝ ΤΑ ΑΤΟΜΑ ΠΟΥ ΠΑΣΧΟΥΝ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΤΗΣ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΜΕ ΤΑ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ;

- 1) ΝΑΙ
- 2) ΟΧΙ
- 3) ΔΕΝ ΞΕΡΩ/ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

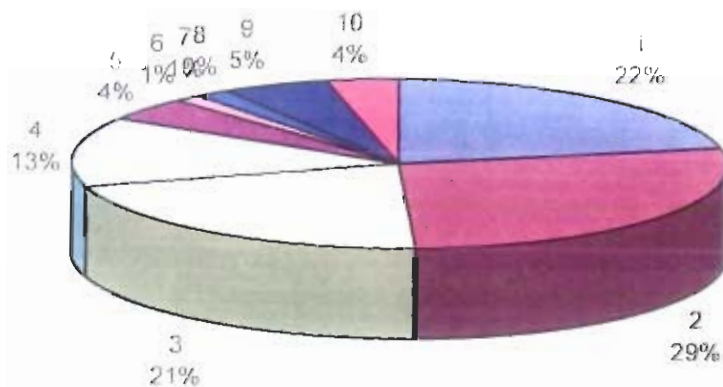

Το 62% των ερωτηθέντων απάντησε καταφατικά όσον αφορά τη δυνατότητα βοήθειας από τις σύγχρονες θεραπευτικές μεθόδους προς τα άτομα που πάσχουν από τη διαταραχή της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια, το 15% απάντησε αρνητικά και το 23% δηλώνει πως δε γνωρίζει/δεν απαντά.

ΕΡΩΤΗΣΗ 13

ΠΟΙΕΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΥΣ ΘΕΩΡΕΙΤΕ ΚΑΤΑΛΛΗΛΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΣΤΟΥΣ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΟΥΣ ΠΑΙΧΤΕΣ;

- 1) Η ΑΤΟΜΙΚΗ ΨΥΧΟΘΕΡΑΠΕΙΑ-ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ
- 2) Η ΟΜΑΔΙΚΗ ΨΥΧΟΘΕΡΑΠΕΙΑ-ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ
- 3) Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΨΥΧΟΘΕΡΑΠΕΙΑ-ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ
- 4) Η ΑΝΟΙΧΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΣΕ ΚΕΝΤΡΑ ΑΠΕΞΑΡΤΗΣΗΣ
- 5) Η ΚΛΕΙΣΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΣΕ ΚΕΝΤΡΑ ΑΠΕΞΑΡΤΗΣΗΣ
- 6) Η ΝΟΣΗΛΕΙΑ
- 7) Η ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ
- 8) ΟΛΑ ΤΑ ΠΑΡΑΠΑΝΩ
- 9) ΚΑΝΕΝΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΠΑΝΩ
- 10) ΔΕΝ ΞΕΡΩ/ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

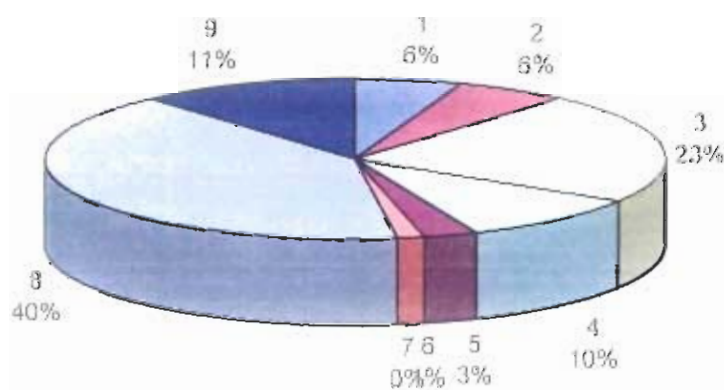

Το 29% των ερωτηθέντων θεωρεί κατάλληλη θεραπευτική μέθοδο την ομαδική ψυχοθεραπεία-συμβουλευτική για τους παθολογικούς παίχτες, το 22% υποστηρίζει την ατομική ψυχοθεραπεία-συμβουλευτική, το 21% την οικογενειακή ψυχοθεραπεία-συμβουλευτική και το 13% την ανοιχτού τύπου θεραπεία σε κέντρα απεξάρτησης. Ένα 4% πιστεύει πως ενδείκνυται η κλειστού τύπου θεραπεία σε κέντρα απεξάρτησης και δύο ίδια ποσοστά 1% θεωρούν πως ενδείκνυται η νοσηλεία και η φαρμακευτική αγωγή. Ένα 5% πιστεύει πως καμία από τις παραπάνω μεθόδους δεν είναι κατάλληλη και ένα 4% δηλώνει πως δε γνωρίζει/δεν απαντά.

ΕΡΩΤΗΣΗ 14

ΠΟΙΟΙ/Α ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ ΘΑ ΝΙΩΘΑΤΕ ΑΝ ΣΥΝΑΝΤΟΥΣΑΤΕ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΑΣ ΕΝΑ ΑΤΟΜΟ ΠΟΥ ΠΑΣΧΕΙ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΤΗΣ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΜΕ ΤΑ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ;

- 1) ΟΙΚΤΟ
- 2) ΣΥΜΠΟΝΟΙΑ
- 3) ΣΥΜΠΑΘΕΙΑ
- 4) ΑΜΗΧΑΝΙΑ
- 5) ΑΔΙΑΦΟΡΙΑ
- 6) ΑΝΤΙΠΑΘΕΙΑ
- 7) ΟΛΑ ΤΑ ΠΑΡΑΠΑΝΩ
- 8) ΚΑΝΕΝΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΠΑΝΩ
- 9) ΔΕΝ ΞΕΡΩ/ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

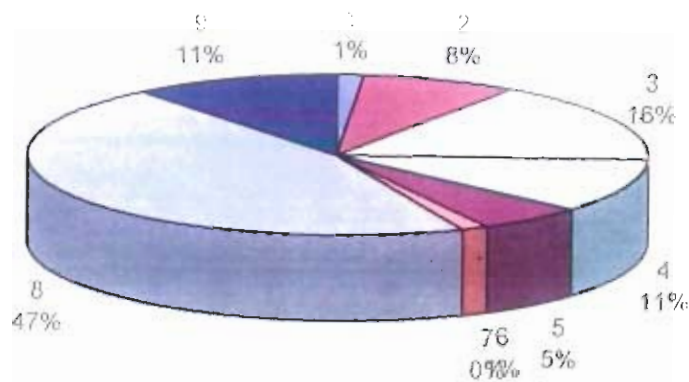

Το μεγαλύτερο ποσοστό από τους ερωτηθέντες (40%) δηλώνει πως δε θα ένιωθε κανένα από τα παραπάνω συναισθήματα, το 23% δηλώνει πως θα ένιωθε συμπάθεια, το 10% αμηχανία και δύο ίδια ποσοστά 6% δηλώνουν πως θα ένιωθαν οίκτο και συμπόνοια. Ένα 3% θα ένιωθε αδιαφορία και 1% αντιπάθεια. Το 11% δηλώνει πως δε γνωρίζει/δεν απαντά.

ΕΡΩΤΗΣΗ 15

ΠΟΙΟ/Α ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ ΘΑ ΝΙΩΘΑΤΕ ΑΝ ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΑΤΕ ΤΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΕΝΟΣ ΑΤΟΜΟΥ ΠΟΥ ΠΑΣΧΕΙ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΤΗΣ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΝΣΧΟΛΗΣΗΣ ΜΕ ΤΑ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ;

- 1) ΟΙΚΤΟ
- 2) ΣΥΜΠΟΝΟΙΑ
- 3) ΣΥΜΠΑΘΕΙΑ
- 4) ΑΜΗΧΑΝΙΑ
- 5) ΑΔΙΑΦΟΡΙΑ
- 6) ΑΝΤΙΠΑΘΕΙΑ
- 7) ΟΛΑ ΤΑ ΠΑΡΑΠΑΝΩ
- 8) ΚΑΝΕΝΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΠΑΝΩ
- 9) ΔΕΝ ΞΕΡΩ/ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

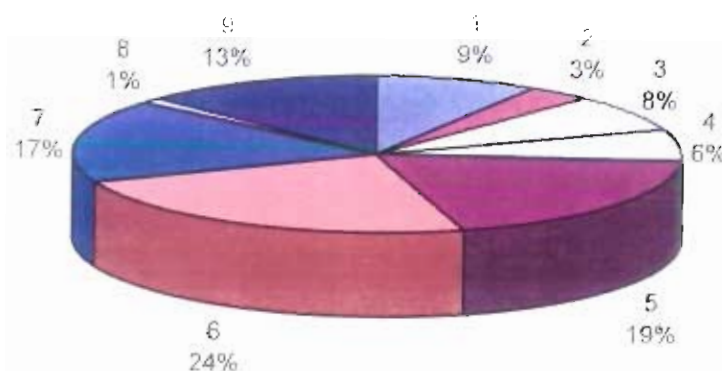

Το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων (47%) δηλώνει πως δε θα ένιωθε κανένα συναίσθημα από τα παραπάνω αν αναλάμβανε τη θεραπεία ενός παθολογικού παίχτη, το 16% δηλώνει πως θα ένιωθε συμπάθεια, το 11% αμηχανία, το 8% συμπόνοια, το 5% αδιαφορία και δύο ίδια ποσοστά 1% οίκτο και αντιπάθεια. Ένα 11% δηλώνει πως δε γνωρίζει/δεν απαντά.

ΕΡΩΤΗΣΗ 16

ΠΟΙΟ/Α ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΟΤΙ ΘΑ ΘΑ ΕΝΙΩΘΕ ΕΝΑ ΑΤΟΜΟ ΠΟΥ ΠΑΣΧΕΙ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΤΗΣ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΜΕ ΤΑ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟ ΣΤΑΔΙΟ ΤΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ:

- 1) ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ
- 2) ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΣΗ
- 3) ΑΜΗΧΑΝΙΑ
- 4) ΑΔΙΑΦΟΡΙΑ
- 5) ΘΛΙΨΗ
- 6) ΘΥΜΟ
- 7) ΟΛΑ ΤΑ ΠΑΡΑΠΑΝΩ
- 8) ΚΑΝΕΝΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΠΑΝΩ
- 9) ΔΕΝ ΞΕΡΩ/ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

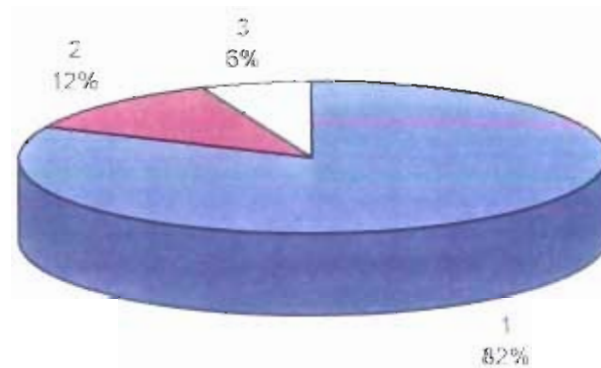

Το 24% των ερωτηθέντων πιστεύει πως ένας παθολογικός παίχτης κατά το στάδιο της θεραπείας θα ένιωθε θυμό, το 19% πιστεύει πως θα ένιωθε θλίψη, το 9% ικανοποίηση, το 8% αμηχανία, το 6% αδιαφορία και το 3% ευχαρίστηση. Το 17% θεωρεί πως ο παθολογικός παίχτης θα ένιωθε όλα τα παραπάνω συναισθήματα, το 1% κανένα από τα παραπάνω και το 13% δηλώνει πως δε γνωρίζει/δεν απαντά.

ΕΡΩΤΗΣΗ 17α

ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΟΤΙ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΠΡΟΛΗΦΘΕΙ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΜΕ ΤΑ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ;

- 1) ΝΑΙ
- 2) ΟΧΙ
- 3) ΔΕΝ ΞΕΡΩ/ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

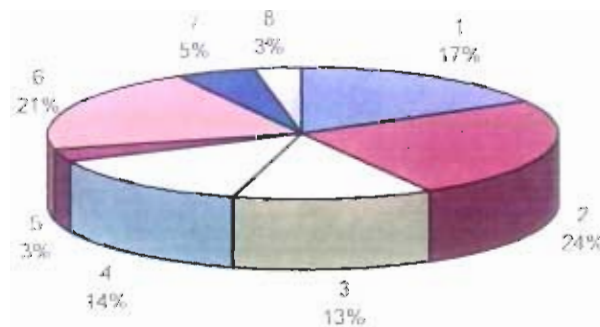

Το 82% των ερωτηθέντων πιστεύει πως το πρόβλημα της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια μπορεί να προληφθεί, ενώ το 12% πιστεύει πως δε μπορεί. Ένα 6% δηλώνει πως δε γνωρίζει/δεν απαντά.

ΕΡΩΤΗΣΗ 17β

ΑΝ ΝΑΙ, ΠΟΙΟΥΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΤΡΟΠΟΥΣ ΘΕΩΡΕΙΤΕ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΕΡΟΥΣ;

- 1) ΜΕ ΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ
- 2) ΜΕ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΣΕ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ Η ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ
- 3) ΜΕ ΙΔΡΥΣΗ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΤΗΣ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗΣ
- 4) ΜΕ ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΣΕ ΚΕΝΤΡΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΤΗΣ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗΣ
- 5) ΜΕ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΣΕ ΑΤΟΜΑ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΕΝΔΕΙΑΣ
- 6) ΟΛΑ ΤΑ ΠΑΡΑΠΑΝΩ
- 7) ΚΑΝΕΝΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΠΑΝΩ
- 8) ΔΕΝ ΞΕΡΩ/ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

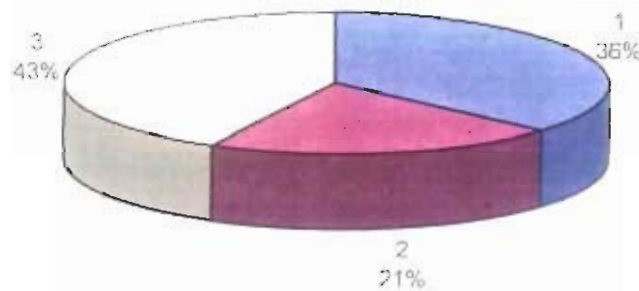

Το 24% των ερωτηθέντων θεωρεί καταλληλότερο τρόπο πρόληψης την ενημέρωση σε προληπτικό επίπεδο στα σχολεία ή σε εκπαιδευτικά ιδρύματα, το 17% υποστηρίζει την αγωγή της κοινότητας, το 14% τη στελέχωση περισσότερων επαγγελματιών υγείας σε κέντρα πρόληψης της συγκεκριμένης διαταραχής, το 13% την ίδρυση περισσότερων κέντρων πρόληψης της διαταραχής και το 3% την οικονομική ενίσχυση του κράτους σε άτομα που αντιμετωπίζουν προβλήματα ένδειας. Το 21% θεωρεί κατάλληλους όλους τους παραπάνω τρόπους, το 5% δε συμφωνεί με κανένα από τους παραπάνω τρόπους και το 3% δηλώνει πως δε γνωρίζει/δεν απαντά.

ΕΡΩΤΗΣΗ 18

ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΟΤΙ ΟΙ ΕΥΡΩΠΑΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ ΕΧΟΥΝ ΠΡΟΩΘΗΣΕΙ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΠΕΞΑΡΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ ΠΟΥ ΠΑΣΧΟΥΝ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΤΗΣ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΜΕ ΤΑ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ;

- 1) ΝΑΙ
- 2) ΟΧΙ
- 3) ΔΕΝ ΞΕΡΩ/ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

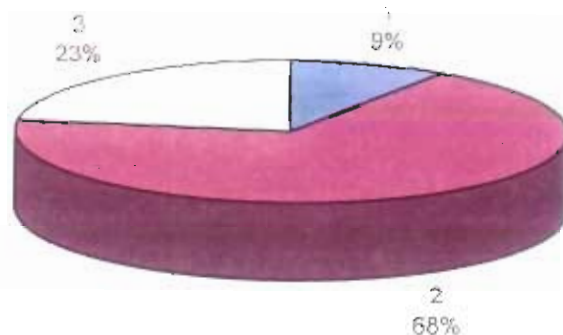

Το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων (43%) δηλώνει πως δε γνωρίζει/δεν απαντά σχετικά με τη προώθηση προγραμμάτων απεξάρτησης για άτομα που πάσχουν από τη διαταραχή της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια σε Ευρωπαϊκές χώρες. Το 36% απαντάει καταφατικά και το 21% αρνητικά.

ΕΡΩΤΗΣΗ 19

ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΟΤΙ Η ΕΛΛΑΔΑ ΕΧΕΙ ΠΡΟΩΘΗΣΕΙ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΠΕΞΑΡΤΗΣΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΠΟΥ ΠΑΣΧΟΥΝ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΤΗΣ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΜΕ ΤΑ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ;

- 1) ΝΑΙ
- 2) ΟΧΙ
- 3) ΔΕΝ ΞΕΡΩ/ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

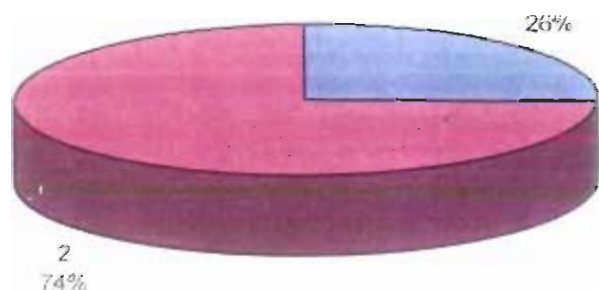

Το 68% των ερωτηθέντων πιστεύει πως η Ελλάδα δεν έχει προωθήσει τη λειτουργία προγραμμάτων απεξάρτησης για τους παθολογικούς παίκτες, το 9% πιστεύει πως έχουν προωθηθεί ανάλογα προγράμματα και το 23% δηλώνει πως δε γνωρίζει/δεν απαντά.

ΕΡΩΤΗΣΗ 20

ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ ΑΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΣΗΜΕΡΑ ΚΕΝΤΡΑ ΑΠΕΞΑΡΤΗΣΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΠΟΥ ΠΑΣΧΟΥΝ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΤΗΣ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΜΕ ΤΑ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ;

- 1) ΝΑΙ
- 2) ΟΧΙ

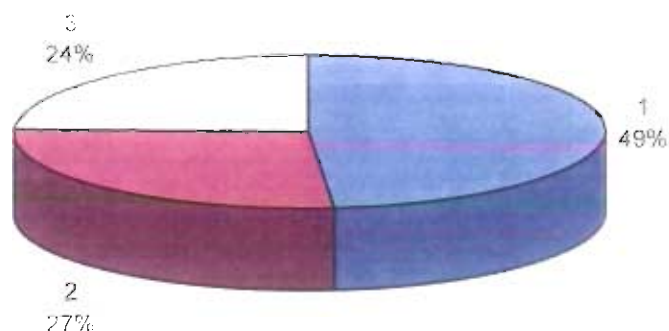

Το 74% των ερωτηθέντων δε γνωρίζει την ύπαρξη κέντρων απεξάρτησης για τους παθολογικούς παίχτες στην Ελλάδα, ενώ το 26% γνωρίζει την ύπαρξη ανάλογων κέντρων.

ΕΡΩΤΗΣΗ 21

ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΟΤΙ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΜΕ ΤΑ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΘΕΡΑΠΕΥΤΕΙ ΠΛΗΡΩΣ;

- 1) ΝΑΙ
- 2) ΟΧΙ
- 3) ΔΕΝ ΞΕΡΩ/ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

Το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων (49%) πιστεύει πως η διαταραχή της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια μπορεί να θεραπευτεί πλήρως, το 27% πιστεύει πως δε μπορεί και το 24% δηλώνει πως δε γνωρίζει/δεν απαντά.

5.4 ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΡΕΥΝΑΣ

Το μεγαλύτερο ποσοστό από τους ερωτηθέντες (71%) ανήκε στο γυναικείο πληθυσμό και μόλις το 29% στον ανδρικό. Το 63% των ερωτηθέντων αντιπροσώπευε την ηλικιακή ομάδα των 26-35 ετών, το 26% την ομάδα των 36-45 ετών, το 6% την ομάδα των 46-60 ετών και το 5% την ομάδα των 18-25 ετών. Δεν υπήρξαν άτομα ηλικίας άνω των 61 ετών που απάντησαν στις ερωτήσεις.

Οι περισσότεροι επαγγελματίες υγείας (59%) ήταν απόφοιτοι Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, το 29% ήταν απόφοιτοι Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, το 9% ήταν απόφοιτοι Ανώτατων Σχολών και το 3% ήταν απόφοιτοι Λυκείου. Το 72% των ερωτηθέντων δεν κατείχαν κάποιο τίτλο ειδίκευσης, το 20% ήταν κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου και το 8% ήταν κάτοχοι διδακτορικού τίτλου.

Το 37% των επαγγελματιών υγείας (βλ. ερώτ. 1) κατέταξαν τη διαταραχή της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια στην κατηγορία των Διαταραχών της Προσωπικότητας, κάτι το οποίο δε συμφωνεί με τη βιβλιογραφία αφού η διαταραχή αυτή ανήκει στην κατηγορία των Διαταραχών της Παρόρμησης (Μάνος, 1997) που συγκέντρωσε το 24% των απαντήσεων. Το 9% επέλεξε τις Διαταραχές της Διάθεσης, το 4% τις Διαταραχές από τη χρήση ουσιών, το 12% καμία από τις προτεινόμενες κατηγορίες διαταραχών και το 5% δεν έδωσε απάντηση.

Αξιοπρόσεκτο είναι πως ένα 9% επέλεξε όλες τις κατηγορίες των διαταραχών, γεγονός το οποίο δεν ευσταθεί αν λάβουμε υπόψη το ότι μια διαταραχή ανήκει μόνο σε μία ορισμένη κατηγορία διαταραχών κι όχι περισσότερες, εκτός κι αν η ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια θεωρηθεί

ως σύμπτωμα. Η ερώτηση όμως αναφέρεται στην παθολογική ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια ως διαταραχή, και όχι ως σύμπτωμα.

Οι περισσότεροι επαγγελματίες (59%) δεν είχαν δεχθεί στην υπηρεσία τους παθολογικούς παίχτες (βλ. ερώτ. 2). Από το 41% που είχε δεχθεί ανάλογα περιστατικά, το 85% απάντησε πως οι ασθενείς προσέρχονται σπάνια και μόλις το 15% ότι προσέρχονται συχνά.

Το 80% των ερωτηθέντων υποστήριξε πως οι παθολογικοί παίχτες δεν προσέρχονται οικειοθελώς σε ψυχιατρικές υπηρεσίες (βλ. ερώτ.3α), το 14% δε έδωσε απάντηση, ενώ μόνο το 6% υποστήριξε την οικειοθελή προσέλευση των παιχτών. Το 34% θεώρησε πως η οικογενειακή παρέμβαση αναγκάζει τους παθολογικούς παίχτες να προσέλθουν σε μια ψυχιατρική υπηρεσία (βλ. ερώτ. 3β), το 15% υποστήριξε πως αναγκάζονται λόγω της οικονομικής ανέχειας, το 9% λόγω της κοινωνικής δυσλειτουργικότητας και το 7% λόγω της εισαγγελικής παρέμβασης. Το 27% υποστήριξε όλες τις παραπάνω αιτίες, το 4% καμία από τις προτεινόμενες αιτίες και ένα 4% δε έδωσε απάντηση.

Τα παραπάνω συμφωνούν και με τα στοιχεία της βιβλιογραφίας αφού οι παθολογικοί παίχτες δεν παραδέχονται το πρόβλημά τους και αρνούνται την προσφορά βοήθειας από ειδικούς. Πολλές φορές χρειάζεται να φτάσουν σε έσχατο σημείο κοινωνικής, οικονομικής και προσωπικής δυσλειτουργικότητας για να πάρουν την απόφαση να ζητήσουν βοήθεια και πολλές φορές ύστερα από επίμονη παρότρυνση της οικογένειάς τους (Blaszczynski, 1998) (Heinman, 1992).

Το 92% των ερωτηθέντων δήλωσε πως το πρόβλημα της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια είναι συχνό φαινόμενο στις μέρες μας (βλ. ερώτ. 4), το 2% είχε αντίθετη άποψη και ένα 6% δεν έδωσε απάντηση. Το 78% υποστήριξε πως ο ανδρικός πληθυσμός πάσχει περισσότερο από το

πρόβλημα αυτό (βλ. ερώτ. 5), ενώ μόλις ένα 5% υποστήριξε πως ο γυναικείος πληθυσμός πλήττεται περισσότερο. Το 17% δεν έδωσε απάντηση. Οι απόψεις των ερωτηθέντων συμφωνούν και με τα στοιχεία της βιβλιογραφίας (Koran, 1999).

Το 42% (βλ. ερώτ. 6) υποστήριξε πως οι άντρες αρχίζουν την ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια στην ηλικία των 16-25 ετών, το 25% πως αρχίζουν στην ηλικία των 26-35 ετών, το 15% στην ηλικία 36-45 ετών και το 3% στην ηλικία κάτω των 16 ετών. Το 15% δεν έδωσε απάντηση. Αντίθετα για τις γυναίκες υποστήριξαν πως αρχίζουν αργότερα (βλ. ερώτ. 8). Το 35% επέλεξε την ηλικιακή ομάδα των 26-35 ετών, το 23% την ηλικιακή ομάδα των 36-45 ετών, το 15% την ηλικιακή ομάδα των 46-60 ετών και το 12% την ηλικιακή ομάδα των 16-25 ετών. Το 15% δεν έδωσε απάντηση.

Όσον αφορά το μορφωτικό τους επίπεδο (βλ. ερώτ. 7, 9), οι περισσότεροι ερωτηθέντες δεν έδωσαν απάντηση (37% για τους άντρες, 43% για τις γυναίκες) και πρώτη προτίμηση ήταν οι απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (25% για τους άντρες, 24% για τις γυναίκες). Στις επόμενες επιλογές δεν υπήρξε σημαντική διαφοροποίηση. Για τους άντρες υποστηρίχθηκε πως είναι απόφοιτοι δημοτικού (14%), απόφοιτοι Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (12%) και απόφοιτοι Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (12%). Για τις γυναίκες υποστηρίχθηκε πως είναι απόφοιτοι Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (13%), απόφοιτοι Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (10%) και απόφοιτοι δημοτικού (10%). Το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο φαίνεται πως αποτελεί παράγοντα για την ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια, σύμφωνα με τις απόψεις των επαγγελματιών υγείας. Τα στοιχεία της βιβλιογραφίας αναφέρονται εξίσου

σε περιπτώσεις μέτριας μόρφωσης και χαμηλών κοινωνικών στρωμάτων (Downes, 1976) (Ciarrocchi, 2002).

Το 19% των ερωτηθέντων (βλ. ερώτ. 10) υποστήριξε πως το εύκολο κέρδος οδηγεί ένα άτομο στην ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια, το 12% υποστηρίζει τη διαφυγή από τα καθημερινά προβλήματα, το 9% την οικονομική ανέχεια, το 8% τα λανθασμένα κοινωνικά πρότυπα, το 7% τα λανθασμένα οικογενειακά πρότυπα, το 7% την ανία, το 7% τις κακές οικογενειακές σχέσεις, το 5% τον εναλλακτικό τρόπο διασκέδασης, το 2% το διαζύγιο, το 2% την περιέργεια και ένα 2% δεν έδωσε απάντηση. Το μεγαλύτερο ποσοστό (20%) θεώρησε πως όλοι οι παραπάνω λόγοι συμβάλλουν το ίδιο. Οι απόψεις των επαγγελματιών υγείας συμπίπτουν και με τα στοιχεία της βιβλιογραφίας (Heinman, 1992) (National Academies Press, 1999) (Koran, 1999).

Οι περισσότεροι επαγγελματίες υγείας (16%) χαρακτήρισαν τον παθολογικό παίχτη ως οξύθυμο/ευέξαπτο (βλ. ερώτ. 11), το 13% ως επιθετικό/βίαιο, το 12% ως δεισιδαίμων, το 10% ως καταθλιπτικό, το 10% ως χρήστη ουσιών, το 9% ως μοναχικό, το 8% ως κοινωνικό, το 6% ως χρήστη ουσιών και το 10% του προσέδωσε όλα τα παραπάνω χαρακτηριστικά. Ένα 6% δεν έδωσε απάντηση. Ανάλογα στοιχεία υπάρχουν και στα ερευνητικά αποτελέσματα της βιβλιογραφίας που τονίζουν κυρίως την οξύθυμια, επιθετικότητα και δεισιδαιμονία των παθολογικών παιχτών, αλλά και τη χρήση αλκοόλ (Blaszczynski, 1998) (Heinman, 1992) (Ciarrocchi, 2002).

Το 62% των ερωτηθέντων (βλ. ερώτ. 12) υποστήριξε πως οι σύγχρονες θεραπευτικές μέθοδοι απεξάρτησης θα μπορούσαν να βοηθήσουν τα άτομα που πάσχουν από τη διαταραχή της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια, το 15% υποστήριξε πως δεν θα μπορούσαν να βοηθήσουν τους

παθολογικούς παίχτες οι σύγχρονες θεραπευτικοί μέθοδοι και το 23% δεν έδωσε απάντηση. Πρώτη επιλογή για το 29% των επαγγελματιών υγείας (βλ. ερώτ. 13) υπήρξε η ομαδική ψυχοθεραπεία-συμβουλευτική, ακολούθησε με 22% η ατομική ψυχοθεραπεία-συμβουλευτική και με 21% η οικογενειακή ψυχοθεραπεία-συμβουλευτική. Το 13% υποστήριξε την ανοιχτού τύπου θεραπεία σε κέντρα απεξάρτησης, το 4% υποστήριξε την κλειστού τύπου θεραπεία σε κέντρα απεξάρτησης, το 1% τη νοσηλεία και 1% την φαρμακευτική αγωγή. Το 5% θεώρησε πως καμία από τις παραπάνω μεθόδους δεν είναι κατάλληλη και ένα 4% δεν έδωσε απάντηση. Εδώ επιβεβαιώνεται η σχετική βιβλιογραφία σχετικά με τη σημασία της ομαδικής θεραπείας ως τρόπος αντιμετώπισης της διαταραχής. (Ciarocchi, 2002) (National Academies Press, 1999) (Griffiths, 1995).

Οι περισσότεροι από τους ερωτηθέντες (40%) δήλωσαν πως δεν θα ένιωθαν κανένα συναίσθημα στην πρώτη γνωριμία τους με κάποιον παθολογικό παίχτη που θα ερχόταν στην υπηρεσία τους (βλ. ερώτ. 14), το 23% δήλωσε πως θα ένιωθε συμπάθεια, το 10% αμηχανία, το 6% οίκτο, το 6% συμπόνια, το 3% αδιαφορία και το 1% αντιπάθεια. Ένα 11% δεν έδωσε απάντηση. Τα ποσοστά όσον αφορά τα συναισθήματα των επαγγελματιών υγείας κατά τη θεραπεία κάποιου παθολογικού παίχτη (βλ. ερώτ. 15) είναι 16% συμπάθεια, 11% αμηχανία, 8% συμπόνια, 5% αδιαφορία, 1% οίκτο και 1% αντιπάθεια. Ένα μεγάλο ποσοστό 47% δήλωσε πως δε θα ένιωθε κανένα συναίσθημα και το 11% δεν έδωσε απάντηση.

Όπως φαίνεται η συμπόνια, η αμηχανία και η αδιαφορία μεγαλώνουν και μειώνεται ο οίκτος και η συμπάθεια. Επίσης, αυξάνεται το ποσοστό των επαγγελματιών που δε θα ένιωθαν κανένα από τα προτεινόμενα συναισθήματα.

Όσον αφορά τα συναισθήματα που θα ένιωθε ένας παθολογικός παίχτης κατά το στάδιο της θεραπείας (βλ. ερώτ. 16), το 24% των ερωτηθέντων θεώρησε πως θα ένιωθε θυμό, το 19% θλίψη, το 9% ικανοποίηση, το 8% αμηχανία, το 6% αδιαφορία και το 3% ευχαρίστηση. Το 17% των ερωτηθέντων υποστήριξε πως ο παθολογικός παίχτης θα ένιωθε όλα τα παραπάνω συναισθήματα, το 1% θεώρησε πως δε θα ένιωθε κανένα από τα παραπάνω συναισθήματα και το 13% δεν έδωσε απάντηση. Ωστόσο, δεν υπάρχουν σχετικά στοιχεία στη βιβλιογραφία για να μπορεί να γίνει σύγκριση.

Πιθανόν τα παραπάνω στοιχεία συσχετίζονται με την ελλιπή ενημέρωση και εκπαίδευση των επαγγελματιών υγείας πάνω στο θέμα της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια και τις λιγοστές υπάρχουσες υπηρεσίες πρόληψης και αντιμετώπισης της διαταραχής.

Το 82% των ερωτηθέντων υποστήριξε την πρόληψη της διαταραχής (βλ. ερώτ. 17α), το 12% δήλωσε πως η διαταραχή δεν μπορεί να προληφθεί και το 6% δεν έδωσε απάντηση. Το 24% υποστήριξε πως ο καταλληλότερος τρόπος πρόληψης είναι η ενημέρωση σε σχολεία και εκπαιδευτικά ιδρύματα (βλ. ερώτ. 17β), το 17% υποστήριξε την αγωγή της κοινότητας, το 14% τη στελέχωση περισσότερων επαγγελματιών υγείας σε κέντρα πρόληψης της διαταραχής, 13% την ίδρυση περισσότερων κέντρων πρόληψης της διαταραχής, και το 3% την οικονομική ενίσχυση του κράτους σε άτομα που αντιμετωπίζουν προβλήματα ένδειας. Ένα σημαντικό ποσοστό 21% θεώρησε κατάλληλους όλους τους παραπάνω τρόπους πρόληψης της διαταραχής, το 5% δεν συμφώνησε με κανένα από τους παραπάνω τρόπους και το 3% δεν έδωσε καμία απάντηση. Οι προτάσεις πρόληψης που υπάρχουν στη βιβλιογραφία τονίζουν τη σημασία της ενημέρωσης στα σχολεία, αλλά και

του γενικότερου πληθυσμού με τη δημοσίευση ερευνητικών αποτελεσμάτων σχετικά με την ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια.

Το 43% των ερωτηθέντων (βλ. ερώτ. 18) δεν ήταν ενημερωμένοι σχετικά με την προώθηση προγραμμάτων απεξάρτησης για τους παθολογικούς παίχτες σε Ευρωπαϊκές χώρες, το 36% ήταν ενημερωμένοι για ανάλογα προγράμματα και το 21% δήλωσε πως δεν έχουν προωθηθεί ανάλογα προγράμματα. Το 68% υποστήριξε πως στην Ελλάδα δεν έχουν προωθηθεί προγράμματα απεξάρτησης (βλ. ερώτ. 19), το 9% υποστήριξε πως έχουν προωθηθεί ανάλογα προγράμματα και το 23% των ερωτηθέντων δήλωσαν πως δεν γνωρίζουν. Επίσης, στην ερώτηση για το αν γνωρίζουν την ύπαρξη κέντρων απεξάρτησης για τους παθολογικούς παίχτες στην Ελλάδα (βλ. ερώτ. 20), το 74% απάντησε αρνητικά και μόνο το 26% έδωσε θετική απάντηση. Γεγονός είναι πως στο εξωτερικό έχουν προωθηθεί πολύ περισσότερα προγράμματα απεξάρτησης από την παθολογική ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια σε σχέση με την Ελλάδα της οποίας τα λιγοστά προγράμματα βρίσκονται σε πιλοτικό στάδιο (Ελληνικό Κέντρο Διαπολιτισμικής Ψυχιατρικής).

Τέλος, το 49% των ερωτηθέντων (βλ. ερώτ. 21) υποστήριξε πως το πρόβλημα της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια μπορεί να θεραπευτεί πλήρως, το 27% θεώρησε πως αυτό δεν είναι εφικτό και το 24% δεν έδωσε απάντηση. Η αισιόδοξη επικρατούσα άποψη των επαγγελματιών υγείας ακόμα δεν έχει αποδειχτεί εκτός από ορισμένες περιπτώσεις που είναι νωρίς για να αναχθούν σε γενικά συμπεράσματα και επιδέχεται περισσότερης διερεύνησης (National Academies Press, 1999).

5.5 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ορισμένα ενδιαφέροντα στοιχεία σχετικά με τη στάση των επαγγελματιών υγείας προς το πρόβλημα της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια. Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι τα αποτελέσματα αυτά αποτελούν μόνο ενδεικτικά στοιχεία των στάσεων των επαγγελματιών υγείας για το πρόβλημα της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια και για αυτό το λόγο δεν μπορούν να γενικευτούν στον ευρύτερο πληθυσμό. Τα συμπεράσματα που προκύπτουν είναι τα εξής παρακάτω:

- Οι περισσότεροι από τους επαγγελματίες υγείας δεν ήταν ενημερωμένοι σχετικά με την κατηγορία που ανήκει η συγκεκριμένη διαταραχή πιθανότατα λόγω της έλλειψης ειδικής εκπαίδευσης τους πάνω σε θέματα σχετικά με την ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια και δεν είχαν ασχοληθεί με ανάλογα περιστατικά εκτός από ορισμένες σπάνιες περιπτώσεις. Επίσης, δεν έχουν επαρκή ενημέρωση για τις υπάρχουσες υπηρεσίες πρόληψης και θεραπείας, πράγμα το οποίο δηλώνει τον περιορισμένο αριθμό των υπηρεσιών, αλλά και την έλλειψη προγραμμάτων γνωστοποίησης της ύπαρξης τους.
- Θεωρούν πως η ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια είναι συχνό φαινόμενο στις μέρες μας και πως φαινόμενα παθολογικής ενασχόλησης εμφανίζονται με μεγαλύτερη συχνότητα στον ανδρικό πληθυσμό. Πιστεύουν πως οι άντρες αρχίζουν νωρίτερα την ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια σε σχέση με τις γυναίκες, ίσως λόγω του διαφορετικού τρόπου ανατροφής των δύο φύλων, και οι περισσότεροι δηλώνουν πως δε γνωρίζουν το

επικρατέστερο μορφωτικό επίπεδο των παιχτών, αν και αρκετοί υποστηρίζουν πως οι παίχτες είναι απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

- Θεωρούν πως οι λόγοι που οδηγούν ένα άτομο στην ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια ποικίλουν από την ανία, την περιέργεια και τον εναλλακτικό τρόπο διασκέδασης έως τη διαφυγή από οικονομικά, οικογενειακά και διαπροσωπικά προβλήματα και λόγω των λανθασμένων οικογενειακών και κοινωνικών προτύπων. Ωστόσο, πολλοί υποστηρίζουν πως το εύκολο κέρδος είναι από τους σημαντικότερους παράγοντες.
- Οι περισσότεροι από τους επαγγελματίες θεωρούν τους παθολογικούς παίχτες οξύθυμους, επιθετικούς και δεισιδαίμονες και πιστεύουν πως δεν προσέρχονται οικειοθελώς σε ψυχιατρικές υπηρεσίες, αλλά κυρίως λόγω της οικογενειακής παρέμβασης. Η σπάνια προσέλευση των παθολογικών παιχτών σε ψυχιατρικές υπηρεσίες μπορεί να δηλώνει άρνηση των παιχτών για το πρόβλημά τους ή άγνοια για τις υπάρχουσες υπηρεσίες που μπορούν να προσφέρουν βοήθεια.
- Θεωρούν πως οι σύγχρονες θεραπευτικές μέθοδοι απεξάρτησης μπορούν να συμβάλλουν σημαντικά στη βοήθεια των παθολογικών παιχτών για τη θεραπεία τους και πιστεύουν πως η καταλληλότερη μέθοδος θεραπείας είναι η ομαδική ψυχοθεραπεία-συμβουλευτική, αλλά και η ατομική ή οικογενειακή ψυχοθεραπεία-συμβουλευτική.
- Οι περισσότεροι επαγγελματίες δηλώνουν πως δεν θα ένιωθαν ούτε θετικά ούτε αρνητικά συναισθήματα αν συναντούσαν για πρώτη φορά στην υπηρεσία τους ένα άτομο που πάσχει από τη διαταραχή της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια, αλλά και αν αναλάμβαναν τη θεραπεία του. Το γεγονός αυτό πιθανόν να δηλώνει την επιθυμία τους να διατηρήσουν μια ουδέτερη, αντικειμενική στάση απέναντι στους παθολογικούς παίχτες επιδεικνύοντας τον δέοντα επαγγελματισμό, αλλά

πιθανόν να συσχετίζεται και με την ελλιπή ενημέρωση και εκπαίδευση που έχουν πάνω στο συγκεκριμένο θέμα.

- Πιστεύουν πως ένα άτομο που βρίσκεται στη φάση θεραπείας της διαταραχής θα ένιωθε κυρίως συναισθήματα θυμού αλλά και θλίψης. Πιθανό είναι η άποψή τους αυτή να έρχεται σε συνδυασμό με το γεγονός της μη οικειοθελούς προσέλευσης των παιχτών σε ψυχιατρικές υπηρεσίες.
- Ένα μεγάλο ποσοστό από τους ερωτηθέντες δηλώνει πως πιστεύει στην πρόληψη της διαταραχής και θεωρεί καταλληλότερο τρόπο πρόληψης την ενημέρωση σε σχολεία και εκπαιδευτικά ιδρύματα, υποστηρίζοντας ωστόσο και τη σημασία της αγωγής της κοινότητας, την ίδρυση περισσότερων κέντρων πρόληψης και τη στελέχωσή τους με περισσότερους επαγγελματίες. Μικρότερη σημασία δίνουν στην οικονομική ενίσχυση του κράτους ατόμων που αντιμετωπίζουν προβλήματα ένδειας, με δεδομένη ίσως την συγκεκριμένη φημούμενη στάση του κράτους ως προς τις παρόχες πρόνοιας με τα μικρά επιδόματα.
- Οι περισσότεροι επαγγελματίες υγείας δεν είναι ενήμεροι σχετικά με την ύπαρξη κέντρων απεξάρτησης της διαταραχής όχι μόνο στην Ελλάδα, αλλά και σε Ευρωπαϊκές χώρες, στοιχείο που επιβεβαιώνει την ελλιπή εκπαίδευσή τους σε θέματα της διαταραχής, αλλά και την ανάγκη δημιουργίας και παρακολούθησης προγραμμάτων ενημέρωσης και εκπαίδευσης.
- Τηρείται μια αισιόδοξη στάση πως η διαταραχή της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια μπορεί να θεραπευτεί πλήρως.
- Οι επαγγελματίες υγείας, αν και δεν έχουν ασχοληθεί ιδιαίτερα με περιπτώσεις της διαταραχής, εκφράζουν απόψεις που αρκετές φορές έρχονται σε συμφωνία με τα στοιχεία που υπάρχουν από βιβλιογραφικές πηγές και που αποτελούν απόψεις μελετητών για το πρόβλημα της

παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια. Λαμβάνοντας υπόψη την ελλιπή βιβλιογραφία, αξίζει να διερευνηθεί η πηγή πληροφόρησής τους.

5.6 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Λόγω του ότι η ενημέρωση των επαγγελματιών υγείας σχετικά με το πρόβλημα της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια είναι ελλιπής, θεωρούμε απαραίτητη την καλύτερη κατάρτισή τους πάνω στο θέμα αυτό ώστε να έχουν τη δυνατότητα να αναγνωρίζουν τα συμπτώματα της διαταραχής όταν αυτή υπάρχει και να είναι σε θέση να προβαίνουν στην επιλογή της κατάλληλης θεραπείας, ανάλογα με την περίπτωση. Είναι σημαντικό να έχουν τις απαιτούμενες γνώσεις για να χειριστούν το πρόβλημα σε ατομικό, ομαδικό, οικογενειακό ή κοινοτικό επίπεδο, αλλά ακόμα και να υπάρξει η δυνατότητα για εξειδίκευση των επαγγελματιών υγείας πάνω στο πρόβλημα της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια.

Για να γίνει σωστά όμως η παραπάνω κατάρτιση, θα πρέπει να εκδοθούν περισσότερα πρωτότυπα ή μεταφρασμένα συγγράμματα σχετικά με τη διαταραχή της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια, γιατί ο αριθμός των ήδη υπαρχόντων είναι μικρός σε σχέση με τις ανάγκες που χρειάζεται να καλυφθούν, αλλά και να υπάρξουν σχετικά επιμορφωτικά προγράμματα από το κράτος με παράλληλη χρηματοδότηση ερευνών.

Επίσης, σημαντικό είναι να υπάρξει ενημέρωση του κοινού σχετικά με την ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια μέσω σχετικών ημερίδων, σεμιναρίων και ομιλιών (κυρίως σε σχολεία), ώστε να επισημανθούν οι

κίνδυνοι που υπάρχουν και οι επιπτώσεις που επέρχονται από τη συνεχή ενασχόληση. Χρήσιμο είναι να δρθούν και πληροφορίες για τις υπηρεσίες που υπάρχουν και προσφέρουν βοήθεια είτε σε προληπτικό είτε σε θεραπευτικό επίπεδο μέσω φυλλαδίων ή με τη βοήθεια των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης.

Η συμβολή του κράτους είναι πολύ σημαντική όσον αφορά την υποστήριξη των κέντρων και των υπηρεσιών πρόληψης και θεραπείας της διαταραχής. Κρίνεται απαραίτητο να υπάρξει κρατική υποστήριξη στις ήδη υπάρχουσες υπηρεσίες, αλλά και να υπάρξουν οι υποδομές για τη δημιουργία νέων με τη στελέχωση καταρτισμένων επαγγελματιών υγείας που θα μπορούν να προσφέρουν ουσιαστική βοήθεια.

Ωστόσο, η συμβολή του κράτους επεκτείνεται και στη βελτίωση της υπάρχουσας νομοθεσίας σχετικά με τα τυχερά παιχνίδια. Σημαντικό είναι να απαγορεύεται η πρόσβαση ανηλίκων σε χώρους που υπάρχουν εγκαταστάσεις τυχερών παιχνιδιών ακόμα και με συνοδεία και να απαγορεύεται η είσοδος χαμηλόμισθων στα καζίνο.

Επίσης, ο νόμος θα πρέπει να προβλέπει την ύπαρξη φυλλαδίων με τις διευθύνσεις και τα τηλέφωνα των υπηρεσιών πρόληψης και θεραπείας της διαταραχής της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια σε σημεία ορατά και προσιτά για τους παίκτες σε όλες τις εγκαταστάσεις τυχερών παιχνιδιών. Τέλος, εξίσου σημαντική είναι και η προσεχτική προβολή των τυχερών παιχνιδιών από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης ή ακόμα και η απαγόρευση της διαφήμισής τους.

5.7 Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ

Βασικός σκοπός του κοινωνικού λειτουργού είναι η θεραπεία του εξυπηρετούμενου και η κοινωνική του αποκατάσταση (Παπαιωάννου, 1998). Ένας από τους στόχους του κοινωνικού λειτουργού είναι να κάνει προσιτές στον εξυπηρετούμενο όλες τις δυνατές λύσεις-διευκολύνσεις. Με αυτόν τον τρόπο ο πελάτης ανακουφίζεται και κινητοποιείται προκειμένου να αντιμετωπίσει το πρόβλημά του. Ο κοινωνικός λειτουργός βοηθάει τον εξυπηρετούμενο να αποκτήσει αυτεπίγνωση, δηλαδή να αναγνωρίσει το πρόβλημά του, να το παραδεχτεί και να αποδεχτεί τις διαστάσεις και τις επιπτώσεις του. Με αυτόν τον τρόπο θα επιτύχει όσο το δυνατόν περισσότερο τη θεραπεία του (Καλλινικάκη, 1998).

Ο κοινωνικός λειτουργός ενθαρρύνει την έκφραση των συναισθημάτων του ατόμου, προσπαθεί να αμβλύνει την ένταση και την αβεβαιότητα, αλλά και τα στοιχεία απογοήτευσης και έλλειψης αυτοεκτίμησης όταν το άτομο αδυνατεί να αντιμετωπίσει το πρόβλημά του. Ο κοινωνικός λειτουργός δίνει έμφαση στη ψυχοκοινωνική λειτουργικότητα και προσαρμοστικότητα του ατόμου με σκοπό την επίλυση του ατομικού του προβλήματος, αλλά και τη συνεργασία με τα υπόλοιπα μέλη της οικογένειας (Παπαιωάννου, 1998).

Ο κοινωνικός λειτουργός, επίσης, προσφέρει βοήθεια και δίνει κατευθύνσεις στα μέλη μιας ομάδας προκειμένου να δώσουν λύσεις σε κοινά προβλήματα ζωής και να αμβλυνθούν οι πιέσεις που δέχονται από αυτά, να ενισχυθεί η αυτοεκτίμησή τους μέσα από τα επιτεύγματά τους και να ανακαλύψουν νέα κίνητρα ενσωματώνοντας έτσι νέες στάσεις ζωής (Κατσορίδου-Παπαδοπούλου, 1999).

Ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού επεκτείνεται και στην κοινότητα, όπου έχει ευθύνη να βοηθήσει τα μέλη της κοινότητας να συνειδητοποιήσουν ότι έχουν κοινά προβλήματα, να τα κινητοποιήσει ώστε να ανακαλύψουν τις δυνατότητες που έχουν για να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα και να τα βοηθήσει να οργανωθούν ώστε να δράσουν συλλογικά. Ο κοινωνικός λειτουργός επιδιώκει να ενθαρρύνει και να αξιοποιήσει τα ηγετικά στελέχη της κοινότητας ώστε να συμμετέχουν στην οργανωμένη ομάδα, βοηθάει στο συντονισμό των ενεργειών της ομάδας αυτής και των δημοσίων σχέσεων και αναλαμβάνει τις δραστηριότητες διαπαιδαγώγησης και Κοινοτικής εκπαίδευσης (Σταθόπουλος, 2000).

Όπως φαίνεται από τα παραπάνω, ο κοινωνικός λειτουργός μπορεί να προσφέρει έργο στους τομείς της κοινωνικής εργασίας με άτομα, με ομάδες, με κοινότητα και στην έρευνα και το σχεδιασμό προγραμμάτων δράσης.

Επειδή πολλές φορές η παθολογική ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια φανερώνεται μόνο όταν συμβεί κάποια κρίση στην οικογένεια, οι κοινωνικοί λειτουργοί πρέπει να είναι ενήμεροι σχετικά με τη συγκεκριμένη διαταραχή ώστε να μπορούν να αναγνωρίσουν τα συμπτώματά της, τις επιπτώσεις της και να έχουν τη δυνατότητα να σχεδιάσουν την απαιτούμενη παρέμβαση. Επίσης, είναι σημαντικό να γνωρίζουν υπηρεσίες που ασχολούνται με τη διαταραχή αυτή σε προληπτικό ή θεραπευτικό επίπεδο.

Στο στάδιο της θεραπείας, ο κοινωνικός λειτουργός μπορεί να δουλέψει με άτομα, οικογένειες ή ομάδες εφαρμόζοντας την τεχνική που πιστεύει πως αρμόζει σε κάθε περίπτωση προσφέροντας πάντα την υποστήριξή του και παρακινώντας τον παθολογικό παίχτη να δεχτεί την πιθανότητα αλλαγής στη συμπεριφορά του (<http://www.researchweb.org.uk/gambling/gamblingsec3.html>).

Σύμφωνα με τον Wright (1959), τα ιδιωτικά προβλήματα σχετίζονται αρκετά με τα δημόσια θέματα. Επομένως, το πρόβλημα της παθολογικής

ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια θα πρέπει να συσχετιστεί με το κοινωνικοοικονομικό και πολιτικό πλαίσιο στο οποίο παρουσιάζεται. Οι κοινωνικοί λειτουργοί μπορούν να προσπαθήσουν να επηρεάσουν την κοινωνική πολιτική στο θέμα των τυχερών παιχνιδιών τραβώντας την προσοχή του κοινού και των υπευθύνων στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν πολλά άτομα και οικογένειες από την ενασχόλησή τους με αυτά (<http://www.researchweb.org.uk/gambling/gamblingsec3.html>).

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Εγκυκλοπαίδεια Πάπυρος Λαρούς Μπριτάνικα, Αθήνα, εκδ. Πάπυρος, 1993, σελ. 329
2. Καλλιδικάκη Θεανώ, *Κοινωνική εργασία-Εισαγωγή στη θεωρία και την πρακτική της Κοινωνικής Εργασίας*, Αθήνα, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, 1998, σελ. 128, 202
3. Κατσορίδου-Παπαδοπούλου Χρυσούλα, *Κοινωνική Εργασία με Ομάδες-Μια μορφή προσέγγισης για συνεργασία και δράση*, Αθήνα, εκδ. Έλλην, 1999, σελ. 160-163
4. Μάνος Νικόλαος, *Βασικά στοιχεία Κλινιατρικής Ψυχιατρικής*, Θεσσαλονίκη, University Studio Press, 1997, σελ. 383-385
5. Μελετητική ομάδα ΚΕΠΕ, *Τα οικονομικά των τυχερών παιχνιδιών στην Ελλάδα*, Αθήνα, ΚΕΠΕ, 2000, σελ. 22
6. Παπαγεωργίου Ευάγγελος, *Εξαρτήσεις στη ζωή μας*, Αθήνα, Ιατρικές Εκδόσεις Πασχαλίδης, 1990, σελ. 12-31
7. Παπαιωάννου Καλλιόπη, *Κλινική Κοινωνική Εργασία-Κοινωνική εργασία με Ατομα*, εκδ. Έλλην, 1998, σελ. 130-131
8. Παρασκευόπουλος, *Εξελικτική Ψυχολογία*, Αθήνα, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, 1985, σελ. 43-48
9. Πιπερόπουλος Γεώργιος, *Κοινωνικά προβλήματα*, Αθήνα, εκδ. Ελληνικά γράμματα, 1998, σελ. 231-232
10. Πιπερόπουλος Γεώργιος, *Εξαρτήσεις και Αποκλίσεις*, Θεσσαλονίκη, εκδ. Πανεπιστημίου Μακεδονίας, 2002, σελ. 43-45, 61-71
11. Σταθόπουλος Πέτρος Α., *Κοινοτική εργασία-Διαδικασία, μέθοδοι και τεχνικές παρέμβασεις*, Αθήνα, εκδ. Παπαζήση, 2000, σελ. 114-116

12. Χριστοδούλου Γ. Ν. και συνεργάτες, *Ψυχιατρική*, Αθήνα, εκδ. Βήτα, 2000, σελ. 543-544

ΞΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Blaszczynski Alex, *Τζόγος-Ξεπερνώντας το πάθος για τα τυχερά παιχνίδια*, Αθήνα, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, 2003, σελ. 34-40, 45-47, 55-58, 64-64, 70-78, 82-102, 108-114, 118, 123-125, 127-128, 130-135
2. Oakley Ray Charles, *Drugs, Society and human behavior*, Mc Graw-Hill, 1999, σελ. 39-43
3. Ciarrocchi Joseph W., *Counseling Problem Gamblers-A self-regulation Manual for Individual and Family Therapy*, Βαλτιμόρη, Academic Press, 2002, σελ. 11, 26, 29-30, 32-40, 44-49, 60-61, 64-65, 68, 73-79, 83, 115-116, 174-175, 232-233
4. Dobson Keith S., *Handbook of Cognitive-behavioral therapies*, Νέα Υόρκη, The Guilford Press, 1988, σελ. 4, 13-18
5. Downes David M., *Gambling work and leisure: a study across three areas*, Λονδίνο, Downes D. M., 1976, σελ. 17, 20, 24-25, 89-91
6. Griffiths Mark, *Adolescent Gambling*, Routledge, Λονδίνο, 1995, σελ. 3-27, 211-215, 220-225, 227-229, 234-235, 238
7. Heinman Mary, *Losing your shirt-Recovery for Compulsive Gamblers and their families*, Minnesota, CompCare Publishers, 1992, σελ. 15-29
8. Koran M. Lorrin, *Obsessive-Compulsive and related disorders in adults-A comprehensive clinikal guide*, Cambridge, Cambridge University Press, 1999, σελ. 229-233, 235

9. Marchel John, *Guide to Gambling*, Λονδίνο, Dorling Kindersley, 2001, σελ. 23-24, 26-28
10. McGowan Richard A., *Government and the Transformation of the Gaming Industry*, Cheltenham, Edward Elgar, 2001, σελ. 98-99, 117
11. World Health Organization, *Ταξινόμηση ICD-10 ψυχικών διαταραχών και διαταραχών της συμπεριφοράς, κλινικές περιγραφές και οδηγίες για τη διάγνωση*, 1992, σελ. 266-267

ΑΡΘΡΑ

1. Labrador FJ, Fernandez-Alba A, *Treatment of pathological gambling*, Psychology at the turn of the millennium, 2002 (ΠΗΓΗ: Ε.Κ.Ε.)
2. Pallanti S., Quercioli L., Sood E., Hollander E., *Lithium and valproate treatment of pathological gambling-A randomized single-blind study*, Journal of Clinical Psychiatry, 2002 (ΠΗΓΗ: Ε.Κ.Ε.)
3. Milton S., Crino R., Hunt C., Prosser E., *The effect of compliance-improving interventions on the cognitive-behavioral treatment of pathological gambling*, Journal of Gambling Studies, 2002 (ΠΗΓΗ: Ε.Κ.Ε.)

ΑΠΟΡΑ ΣΤΟ INTERNET

1. <http://www.paignio.com/gr/ch1> (Ζωγόπουλος Ευστάθιος, 2003)
2. http://www.azccg.org/about_gambling/action_escp.html (Hulen don, Brumfield Ricky, 2003)
3. <http://www.addictionrecov.org/aboutgam.htm>
4. http://www.camh.net/egambling/issue_3/research_langewisch.html
5. http://www.casino-gambling-reports.com/Gambling_Study/Problem_Gambling/page_3htm
6. <http://www.southlakecenter.com/gambling.htm>
7. <http://www.wscpg.org/h/types.htm>
8. <http://www.dhh.state.la.us/oada/gambling-directory/path-gambling.htm>
9. <http://www.gjpsy.uni-goettingen.de/gjp-article-moreyra.htm> (Moreyra, Ibanez, Saiz-Ruiz, Nissenson, Blanco)
10. http://www.psychnetuk.com/dsm_iv/pathological_gambling.htm
11. <http://www.ccsa.ca/ncw/gmciv.htm>
12. <http://www.addictionrecov.org/recoggam.htm>
13. <http://www.miph.org/gambling/resources.html>
14. <http://www.family.org/cforum/research/papers/A0007728.html>
15. <http://www.apa.org/releases/kidgamble.html> (American Psychological Association, 2004)
16. <http://www.maxim.org.nz/submissions/gambling.html> (Reid Michael, 2002)
17. http://www.ccpog.org/prevention_newsletters/199907.asp
18. <http://www.ccpog.org/programs.asp>
19. <http://www.books.nap.edu/books/0309065712/html/201.html>
20. <http://www.in.gov/fssa/servicemental/gambling/problems.html>

21. <http://www.researchweb.org.uk/gambling/gamblingsec3.html>

22. http://www.greekcasinos.gr/greekcasinos_history.htm

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΦΥΛΟ

Α

Θ

ΗΛΙΚΙΑ

18-25

26-35

36-45

46-60

61 <

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ

ΨΥΧΙΑΤΡΟΣ

ΨΥΧΟΛΟΓΟΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΣ

ΝΟΣΗΛΕΥΤΗΣ ΠΕ

ΝΟΣΗΛΕΥΤΗΣ ΤΕ

ΝΟΣΗΛΕΥΤΗΣ ΔΕ

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

- ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ ΛΥΚΕΙΟΥ
- ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ ΤΕΙ
- ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ ΑΕΙ
- ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ

- ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΣ ΤΙΤΛΟΣ
- ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟΣ ΤΙΤΛΟΣ
- ΚΑΝΕΝΑΣ ΤΙΤΛΟΣ

Παρακαλώ επιλέξτε μία ή περισσότερες από τις παρακάτω απαντήσεις:

1. Σε ποια από τις παρακάτω κατηγορίες διαταραχών κατατάσσετε την παθολογική ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια;

- α. Διαταραχές της Προσωπικότητας
- β. Διαταραχές της Διάθεσης
- γ. Διαταραχές της Παρόρμησης
- δ. Διαταραχές από τη χρήση ουσιών
- ε. Όλα τα παραπάνω
- στ. Κανένα από τα παραπάνω
- ζ. Δεν ξέρω/δεν απαντώ

2α Έχει τύχει να προσέλθουν στην υπηρεσία σας άτομα που πάσχουν από τη διαταραχή της παθολογικής εγασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

2β Αν ναι, τα άτομα αυτά προσέρχονται στην υπηρεσία σας:

α. Πολύ συχνά

β. Συχνά

γ. Σπάνια

3α Πιστεύετε ότι οι παθολογικοί παίχτες προσέρχονται σε ψυχιατρικές υπηρεσίες οικειοθελώς;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

ΔΕΝ ΞΕΡΩ/ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

3β Οι παθολογικοί παίχτες προσέρχονται σε μια ψυχιατρική υπηρεσία, λόγω:

α. της οικογενειακής παρέμβασης

β. της εισαγγελικής παρέμβασης

γ. της κοινωνικής δυσλειτουργικότητας

δ. της οικονομικής ανέχειας

ε. όλα τα παραπάνω

στ. κανένα από τα παραπάνω

ζ. δεν ξέρω/δεν απαντώ

4. Πιστεύετε ότι το πρόβλημα της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια είναι συχνό φαινόμενο στις μέρες μας;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

ΔΕΝ ΞΕΡΩ/ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

5. Ποιο από τα δύο φύλα πιστεύετε ότι μπορεί να πάσχει περισσότερο από τη διαταραχή της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια;

Άντρες

Γυναίκες

Δεν ξέρω/δεν απαντώ

6. Ποια πιστεύετε ότι μπορεί να είναι η ηλικία έναρξης ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια στους άντρες;

>16

16-25

26-35

36-45

46-60

61<

δεν ξέρω/δεν απαντώ

7. Ποιο πιστεύετε ότι μπορεί να είναι το μορφωτικό επίπεδο των ανδρών που ασχολούνται με τα τυχερά παιχνίδια;

α. Απόφοιτοι δημοτικού

β. Απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

γ. Απόφοιτοι ΤΕΙ

δ. Απόφοιτοι ΑΕΙ

ε. Δεν ξέρω/δεν απαντώ

8. Ποια πιστεύετε ότι μπορεί να είναι η ηλικία έναρξης ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια στις γυναίκες;

>16

16-25

26-35

36-45

46-60

61 <

δεν ξέρω/δεν απαντώ

9. Ποιο πιστεύετε ότι μπορεί να είναι το μορφωτικό επίπεδο των γυναικών που ασχολούνται με τα τυχερά παιχνίδια;

Α. Απόφοιτοι δημοτικού

β. Απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

γ. Απόφοιτοι ΤΕΙ

δ. Απόφοιτοι ΑΕΙ

ε. Δεν ξέρω/δεν απαντώ

10. Ποιοι από τους παρακάτω λόγους πιστεύετε ότι μπορούν να οδηγήσουν ένα άτομο στην ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια;

α. Η περιέργεια

β. Η ανία

γ. Ο εναλλακτικός τρόπος διασκέδασης

δ. Το εύκολο κέρδος

ε. Η διαφυγή από τα καθημερινά προβλήματα

στ. Η οικονομική ανέχεια

ζ. Οι κακές οικογενειακές σχέσεις

η. Το διαζύγιο

θ. Τα λανθασμένα οικογενειακά πρότυπα

ι. Τα λανθασμένα κοινωνικά πρότυπα

κ. Όλα τα παραπάνω

λ. Κανένα από τα παραπάνω

μ. Δεν ξέρω/δεν απαντώ

11. Ποια πιστεύετε ότι μπορεί να είναι τα χαρακτηριστικά ενός παθολογικού παίχτη;

α. Καταθλιπτικός

β. Οξύθυμος/ευέξαπτος

γ. Επιθετικός/βίαιος

δ. Δεισιδαίμων

ε. Κοινωνικός

- στ. Μοναχικός
- ζ. Χρήστης ουσιών
- η. Χρήστης αλκοόλ
- θ. Όλα τα παραπάνω
- ι. Κανένα από τα παραπάνω
- κ. Δεν ξέρω/δεν απαντώ

12. Πιστεύετε ότι οι σύγχρονες θεραπευτικές μέθοδοι απεξάρτησης θα μπορούσαν να βοηθήσουν τα άτομα που πάσχουν από τη διαταραχή της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια;

ΝΑΙ ΟΧΙ ΔΕΝ ΞΕΡΩ/ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

13. Ποιες από τις παρακάτω θεραπευτικές μεθόδους θεωρείτε κατάλληλες για τη θεραπευτική παρέμβαση στους παθολογικούς παίχτες;

- α. Η ατομική ψυχοθεραπεία-συμβουλευτική
- β. Η ομαδική ψυχοθεραπεία-συμβουλευτική
- γ. Η οικογενειακή ψυχοθεραπεία-συμβουλευτική
- δ. Η ανοιχτού τύπου θεραπεία σε κέντρα απεξάρτησης
- ε. Η κλειστού τύπου θεραπεία σε κέντρα απεξάρτησης
- στ. Η νοσηλεία
- ζ. Η φαρμακευτική αγωγή
- η. Όλα τα παραπάνω
- θ. Κανένα από τα παραπάνω
- ι. Δεν ξέρω/δεν απαντώ

14. Ποιο/α από τα παρακάτω συναισθήματα θα νιώθατε αν συναντούσατε για πρώτη φορά στην υπηρεσία σας ένα άτομο που πάσχει από την παθολογική ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια;

- α. Οίκτο
- β. Συμπόνια
- γ. Συμπάθεια
- δ. Αμηχανία
- ε. Αδιαφορία
- στ. Αντιπάθεια
- ζ. Όλα τα παραπάνω
- η. Κανένα από τα παραπάνω
- θ. Δεν ξέρω/δεν απαντώ

15. Ποιο/α από τα παρακάτω συναισθήματα θα νιώθατε αν αναλαμβάνατε τη θεραπεία ενός ατόμου που πάσχει από τη διαταραχή της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια;

- α. Οίκτο
- β. Συμπόνια
- γ. Συμπάθεια
- δ. Αμηχανία
- ε. Αδιαφορία
- στ. Αντιπάθεια
- ζ. Όλα τα παραπάνω
- η. Κανένα από τα παραπάνω

θ. Δεν ξέρω/δεν απαντώ

16. Ποιο/α από τα παρακάτω συναισθήματα πιστεύετε ότι θα ένιωθε ένα άτομο που πάσχει από τη διαταραχή της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια κατά το στάδιο της θεραπείας;

α. Ικανοποίηση

β. Ευχαρίστηση

γ. Αμηχανία

δ. Αδιαφορία

ε. Θλίψη

στ. Θυμό

ζ. Όλα τα παραπάνω

η. Κανένα από τα παραπάνω

θ. Δεν ξέρω/δεν απαντώ

17α Πιστεύετε ότι μπορεί να προληφθεί το πρόβλημα της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

ΔΕΝ ΞΕΡΩ/ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

17β. Αν ναι, ποιους από τους παρακάτω τρόπους θεωρείτε καταλληλότερους;

α. με αγωγή της κοινότητας

β. με ενημέρωση σε προληπτικό επίπεδο στα σχολεία ή στα εκπαιδευτικά ιδρύματα

γ. με ίδρυση περισσότερων κέντρων πρόληψης της συγκεκριμένης διαταραχής

δ. με στελέχωση περισσότερων επαγγελματιών υγείας σε κέντρα πρόληψης της συγκεκριμένης διαταραχής

ε. με οικονομική ενίσχυση του κράτους ατόμων που αντιμετωπίζουν προβλήματα ένδειας

στ. όλα τα παραπάνω

ζ. κανένα από τα παραπάνω

η. δεν ξέρω/δεν απαντώ

18. Πιστεύετε ότι οι Ευρωπαϊκές χώρες έχουν προωθήσει τη λειτουργία προγραμμάτων απεξάρτησης για άτομα που πάσχουν από τη διαταραχή της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

ΔΕΝ ΞΕΡΩ/ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

19. Πιστεύετε ότι η Ελλάδα έχει προωθήσει τη λειτουργία προγραμμάτων απεξάρτησης ατόμων που πάσχουν από τη διαταραχή της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

ΔΕΝ ΞΕΡΩ/ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

20. Γνωρίζετε αν υπάρχουν σήμερα κέντρα απεξάρτησης ατόμων που πάσχουν από τη διαταραχή της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια στη χώρα μας;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

21. Πιστεύετε ότι το πρόβλημα της παθολογικής ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια μπορεί να θεραπευτεί πλήρως;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

ΔΕΝ ΞΕΡΩ/ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ
ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Τα ακαθάριστα έσοδα από τα τυχερά παιχνίδια, κατά το 2001, ξεπέρασαν τα 1.400 δισ. δραχμές. Το ήμισυ περίπου των εσόδων αυτών (41,5%) πραγματοποιήθηκε από τον ΟΠΑΠ.

Με το δελτίο αυτό η Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδος (Γ.Γ. Ε.Σ.Υ.Ε.) δίνει αναλυτικά τις εισπράξεις που πραγματοποιήθηκαν (τζέιρο) από τα παιχνίδια του ΟΠΑΠ, τα κρατικά λαχεία, τον ιππόδρομο και τα καζίνο (κρατικά και ιδιωτικά) κατά τη χρονική περίοδο Ιανουαρίου-Δεκεμβρίου των ετών 1999-2001, καθώς και κατά τους τελευταίους έξι μήνες (Ιούλιος-Δεκέμβριος) του 2001.

Τα στοιχεία προέρχονται από τον ΟΠΑΠ, τη Δ/ση Κρατικών Λαχείων, τον Οργανισμό Ιπποδρομιών Ελλάδος, τα κρατικά καζίνο (Πάργης) και τον ΕΟΤ (Δ/ση Ιδιωτικών Καζίνων).

Πίνακας 1. Ετήσια ακαθάριστα έσοδα του Δημοσίου από τυχερά παιχνίδια: 1999 - 2001

Σε εκατ. δραχμές

Είδος λαχείου κλπ.	Ακαθάριστες εισπράξεις			Ποσοστό % επί του συνόλου			Μεταβολή %	
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	2000/99	2001/00
Σύνολο	917.712	1.278.426	1.445.018	100,0	100,0	100,0	39,3	14,0
Λαχεία και ΕΥΣΤΟ	158.851	160.871	169.630	17,3	12,6	11,6	1,3	5,4
Λαϊκό	55.319	55.975	59.354	6,0	4,4	4,1	1,2	6,0
Εθνικό	32.672	33.930	35.790	3,6	2,7	2,5	3,9	5,5
Ειδικό Κρατικό	12.500	13.100	12.500	1,4	1,0	0,9	4,8	-4,6
Ειδικό Ευρωπαϊκό	192	193	241	—	—	—	0,5	24,9
ΕΥΣΤΟ	58.168	57.673	61.745	6,3	4,5	4,2	-0,9	7,1
ΟΠΑΠ	201.114	484.647	601.894	21,9	37,9	41,3	141,0	24,2
ΣΤΟΙΧΗΜΑ ⁽¹⁾	—	340.003	447.676	—	70,2	30,7	—	31,7
ΛΟΤΤΟ	30.365	25.724	23.406	15,1	5,3	1,6	-15,3	-9,0
ΠΡΟ-ΠΟ	49.984	30.771	21.392	24,9	6,3	1,5	-38,4	-30,5
ΠΡΟ-ΤΟ	15.600	13.592	15.796	7,8	2,8	1,1	-12,9	16,2
ΠΡΟ-ΠΟ ΓΚΟΛ	2.995	1.336	744	1,5	—	—	-55,4	-44,3
ΤΖΟΚΕΡ	102.170	73.221	92.880	50,8	15,1	6,4	-28,3	26,8
Ιππόδρομος	112.576	118.560	119.029	12,3	12,3	8,2	5,3	0,4
Καζίνο	445.171	514.347	567.465	48,5	40,2	38,9	15,5	10,3
Κρατικά	52.989	56.153	96.972	11,9	10,9	6,7	6,0	72,7
Ιδιωτικά	392.182	458.194	470.493	88,1	89,1	32,3	16,8	2,7

(1) Θεωπίστημε από το 2000.

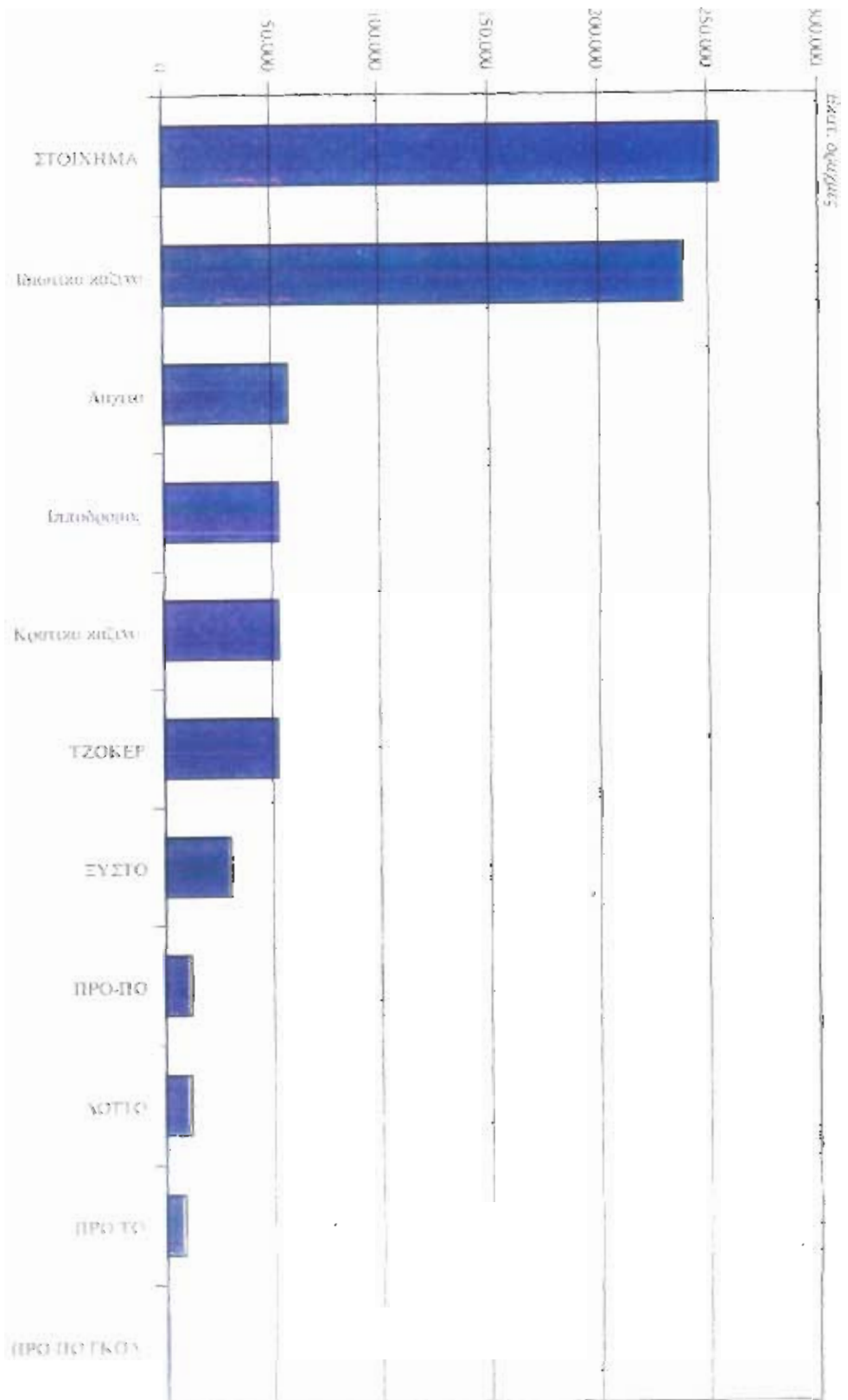
Πίνακας 2. Ακαθάριστα έσοδα του Δημοσίου από τυχερά παιχνίδια.

Β' Εξάμηνο 2001

Σε εκατ. δραχμές

Είδος τυχερού παιχνιδιού	Ακαθάριστες εισπράξεις	Ποσοστό % επί του συνόλου
Σύνολο	773.936	100,0
Στοιχημα	255.316	33,0
Ιδιωτικά καζίνο	238.499	30,8
Λαχεία	57.969	7,5
Ιππόδρομος	53.273	6,9
Κρατικά καζίνο	53.272	6,9
ΤΖΟΚΕΡ	52.512	6,8
ΕΥΣΤΟ	30.503	3,9
ΠΡΟ-ΠΟ	11.786	1,5
ΛΟΤΤΟ	11.710	1,5
ΠΡΟ-ΤΟ	8.731	1,1
ΠΡΟ-ΠΟ ΓΚΟΛ	365	0,0

Α. Ακαθάριστα έσοδα του Δήμου για την 9η περιφέρεια
 Η ΕΞΟΥΔΙΩΣΗ 2001

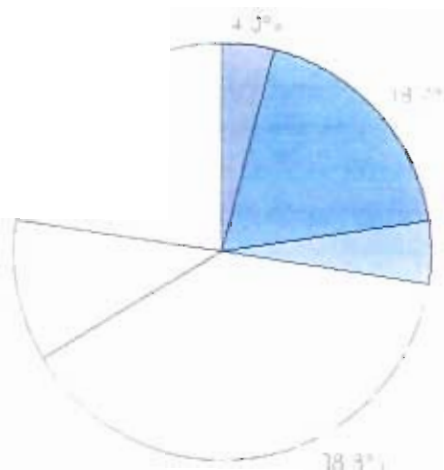
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΤΟΣ 2002

Ομάδες επαγγελματιών	Πηγές προέλευσης του εισοδήματος από			
	Γεωργικές επιχειρήσεις	Μισθώτες υπηρεσίες	Ελευθέρια επαγγέλματα	Την αλλοδαπή
Σύνολο ομάδων	19.987.237,1	14.277.746,6	909.835,3	67.791,4
Εισοδηματίες	426,6	141.038,4	—	35.362,3
Επιτροπεί βιομηχανοί βιοτεχνίες επιτηδεύματα	3.739.824,1	363.261,3	29.703,0	1.137,8
Γεωργοί κτηνοτρόφοι αλιείς εκμεταλλ. δασών	968.019,5	195.580,9	3.420,5	5.250,1
Μισθώτοι	7.762.203,2	208.799,2	252,2	—
Ελευθ. ερωι επαγγελματίες	2.187.680,3	163.586,8	226,8	22.410,6
Ευνοτάξιοι	4.526.633,7	329.932,0	179,8	—

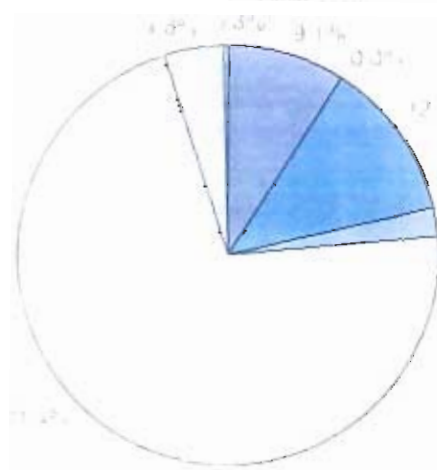
(συνέχεια του πίνακα)

Ομάδες επαγγελματιών	Πηγές προέλευσης του εισοδήματος από			
	Γεωργικές επιχειρήσεις	Μισθώτες υπηρεσίες	Ελευθέρια επαγγέλματα	Την αλλοδαπή
Σύνολο ομάδων	437.271,6	14.277.746,6	909.835,3	67.791,4
Εισοδηματίες	426,6	141.038,4	—	35.362,3
Επιτροπεί βιομηχανοί βιοτεχνίες επιτηδεύματα	33.159,1	363.261,3	29.703,0	1.137,8
Γεωργοί κτηνοτρόφοι αλιείς εκμεταλλ. δασών	333.096,0	195.580,9	3.420,5	5.250,1
Μισθώτοι	23.011,0	2.525.819,6	—	1.600,9
Ελευθ. ερωι επαγγελματίες	5.981,1	1.141.40,6	376.211,3	1.273,1
Ευνοτάξιοι	41.594,3	1.134.764,3	—	20.161,1

Δηλωθέν εισόδημα

Πηγές προέλευσης

☐ Ελευθέρια επαγγέλματα	☐ Μισθώτες υπηρεσίες	☐ Σύνολο	☐ Γεωργικές επιχειρήσεις
☐ Εισοδηματίες	☐ Ευνοτάξιοι	☐ Ελευθέρια επαγγέλματα	☐ Μισθώτες υπηρεσίες
☐ Γεωργοί κτηνοτρόφοι αλιείς εκμεταλλ. δασών	☐ Την αλλοδαπή	☐ Ελευθέρια επαγγέλματα	☐ Την αλλοδαπή

Πίνακας 4. Ετήσια ακαθάριστα έσοδα του Δημοσίου από
2000 - 2002

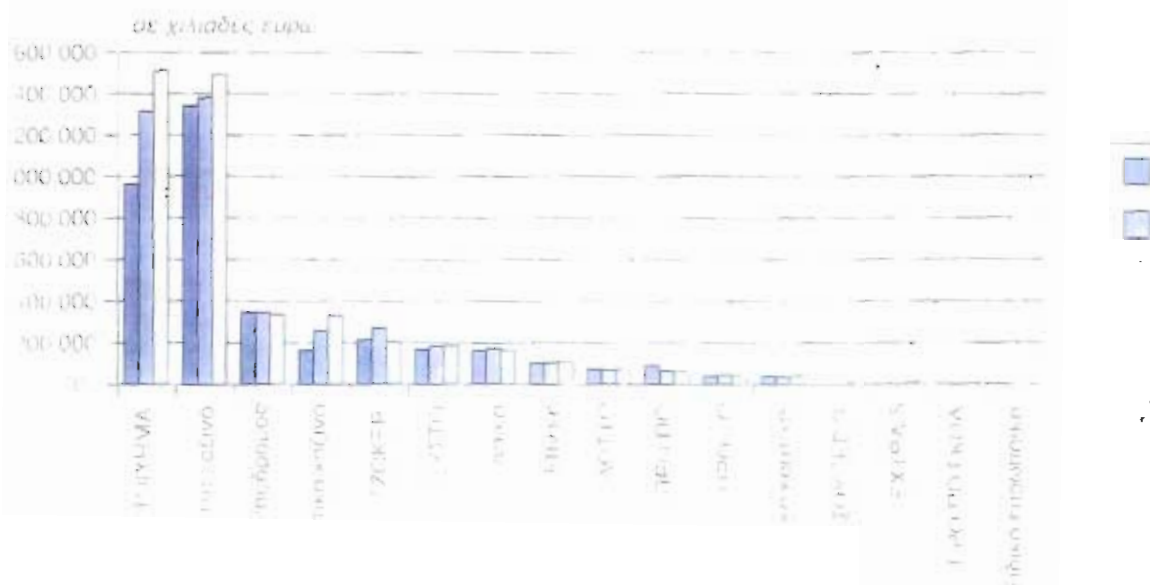
σε χιλιάδες ευρώ

Είδος λήγειου κλπ	Ακαθάριστα έσοδα			Ποσοστό επί του συνόλου			Μεταβολή%	
	2000	2001	2002	2000	2001	2002	2001/00	2001/02
Σύνολο	3.716.138	4.251.847	4.602.552	100,0	100,0	100,0	14,4	8,2
Λαχεία και ΕΥΣΤΟ	472.109	497.814	505.126	12,7	11,7	11,0	5,4	1,5
Λαχεία	164.270	174.186	164.606	34,8	35,0	32,6	5,0	1,0
Εθνικό	99.574	105.033	110.790	21,1	21,1	21,9	3,5	5,5
Ειδικό κρατικό	38.445	36.684	43.000	8,1	7,4	8,5	4,6	17,2
Ειδικό ευρωπαϊκό	566	707	585	0,1	0,1	0,1	24,9	17,3
ΕΥΣΤΟ	169.253	181.203	186.145	35,9	36,4	36,9	7,1	2,7
ΟΠΑΠ	1.386.635	1.766.380	1.935.315	37,3	41,5	42,0	27,4	9,6
ΣΤΟΙΧΗΜΑ (1)	962.148	1.313.796	1.512.503	69,4	74,4	78,2	36,5	15,1
ΛΟΤΤΟ	75.492	68.690	72.848	5,4	3,9	3,8	-9,0	6,1
ΠΡΟ-ΠΟ	90.304	62.779	65.460	6,5	3,6	3,4	30,5	4,3
ΠΡΟ-ΤΟ	39.888	46.357	46.380	2,9	2,6	2,4	16,2	0,1
ΠΡΟ-ΠΟ ΓΚΟΛ	3.921	2.183	2.138	0,3	0,1	0,1	-44,3	-2,1
ΤΖΚ-ΚΕΡ	214.882	272.575	203.533	15,5	15,4	10,5	26,8	25,3
ΣΟΥΠΕΡ 3(2)			19.466			1,0		
ΕΧΤΡΑ 5(2)			12.927			0,7		
Ιπποδρόμος	347.938	347.938	336.359	9,4	8,2	7,3	0,0	-3,3
Καζίνο	1.509.456	1.639.715	1.825.752	40,6	38,6	39,7	8,6	11,3
Κρατικό	164.792	256.958	331.654	10,9	15,8	18,2	57,1	28,1
Ιδιωτικό	1.344.663	1.380.757	1.494.098	89,1	84,2	81,8	2,7	8,2

(1) Θεωρητικής από το 2000

(2) Θεωρητικής από το 2002

Ετήσια ακαθάριστα έσοδα του Δημοσίου από τυχερά παιχνίδια: 2000 - 2002

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ

Το Ελληνικό Κέντρο Διαπολιτισμικής Ψυχιατρικής και Περιθαλψής προσφέρει βοήθεια σε ανήλικους και ενήλικους που αντιμετωπίζουν πρόβλημα ουσιοεξάρτησης. Έχει δημιουργήσει προγράμματα πρόληψης για το θέμα αυτό καθώς και προγράμματα για άλλα θέματα υγείας και πρόληψης.

Όσον αφορά την παθολογική ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια, λειτουργούν δύο προγράμματα. Το πρώτο πραγματοποιείται στα Εξάρχεια και το δεύτερο στον Βοτανικό. Το πρόγραμμα των Εξαρχείων λειτουργεί 6 μήνες και είναι πιλοτικό. Εκεί μπορούν να απευθυνθούν άτομα που αντιμετωπίζουν πρόβλημα με τα τυχερά παιχνίδια ή και οι οικογένειές τους και να ζητήσουν βοήθεια. Υπάρχει κοινωνικός λειτουργός, ψυχολόγος, ψυχίατρος και κοινωνιολόγος. Η βοήθεια που τους παρέχεται είναι ατομική συμβουλευτική, συμβουλευτική οικογένειας και μπορούν να συμμετέχουν και σε ομάδες αυτοβοήθειας. Δεν χορηγούνται φάρμακα, δεν υπάρχουν ξενώνες και τα ραντεβού πραγματοποιούνται 1-2 φορές την εβδομάδα.

Οι ασθενείς που έχουν εξυπηρετηθεί είναι κυρίως άντρες, ηλικίας 30-60 ετών (επίσημα στοιχεία δεν υπάρχουν ακόμα) και έχουν επικοινωνήσει με τη γραμμή SOS που λειτουργεί με τη συνεργασία του καζίνο του Λουτρακίου (8001110401). Η γραμμή αυτή λειτουργεί τις καθημερινές και πρωινές ώρες. Οποιοσδήποτε μπορεί να παίρνει τηλέφωνο (ανώνυμα) και να συζητάει για το πρόβλημά του ή να κλείνει ραντεβού για συνάντηση με τους ειδικούς των δύο Κέντρων. Έως τώρα έχουν ζητήσει βοήθεια περίπου 250 άτομα και παρακολουθούν το πρόγραμμα των Εξαρχείων 10-15 άτομα.

Στο Κέντρο του Βοτανικού ισχύουν οι παραπάνω μέθοδοι της ατομικής και οικογενειακής θεραπείας που πραγματοποιούνται από ψυχολόγο και κοινωνιολόγο, αλλά ο αριθμός που αυτή τη στιγμή εξυπηρετείται από το Κέντρο είναι μηδενικός. Κάθε περίπτωση εξατομικεύεται και η θεραπεία είναι ανάλογη με το είδος του παιχνιδιού με το οποίο ασχολείται ο παίχτης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

NOMΟΘΕΣΙΑ

ΠΑΝ. ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΣΤΥΝΟΜΩΝ Α'

Παναγιώτης Καλπακίδης
Αστυνόμος Β'

ΜΙΧ. ΚΑΡΒΟΥΝΑΚΗ

ΕΙΔΙΚΟΙ ΠΟΙΝΙΚΟΙ ΝΟΜΟΙ

(ΚΑΤ' ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΗΝ ΣΕΙΡΑΝ ΚΑΙ ΜΕ
ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΝ ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΡΚΟΥΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΕΩΣ)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ :

- Κείμενον ἐκάστου Νόμου ἐν κωδικοποιήσει.
- Σχετικαὶ διατάξεις: Συντάγματος, Ποιν. Κώδικος, Κώδικος Ποιν. Δικονομίας, Ἀστικού Κώδικος καὶ Πολ. Δικονομίας.
- Συναφεῖς Ἀστυν. Διατάξεις, Ὑπουργικαὶ Ἀποφάσεις, Ἀποφάσεις Συμβ. Ἐπικρατείας, Γνωμοδοτήσεις Νομ. Συμβουλίου Κράτους καὶ Εἰσαγγελικῶν Ἀρχῶν.
- Ἡ σχετικὴ καὶ ἐνδιαφέρουσα μέχρι σήμερον Νομολογία τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ τῶν λοιπῶν Δικαστηρίων.

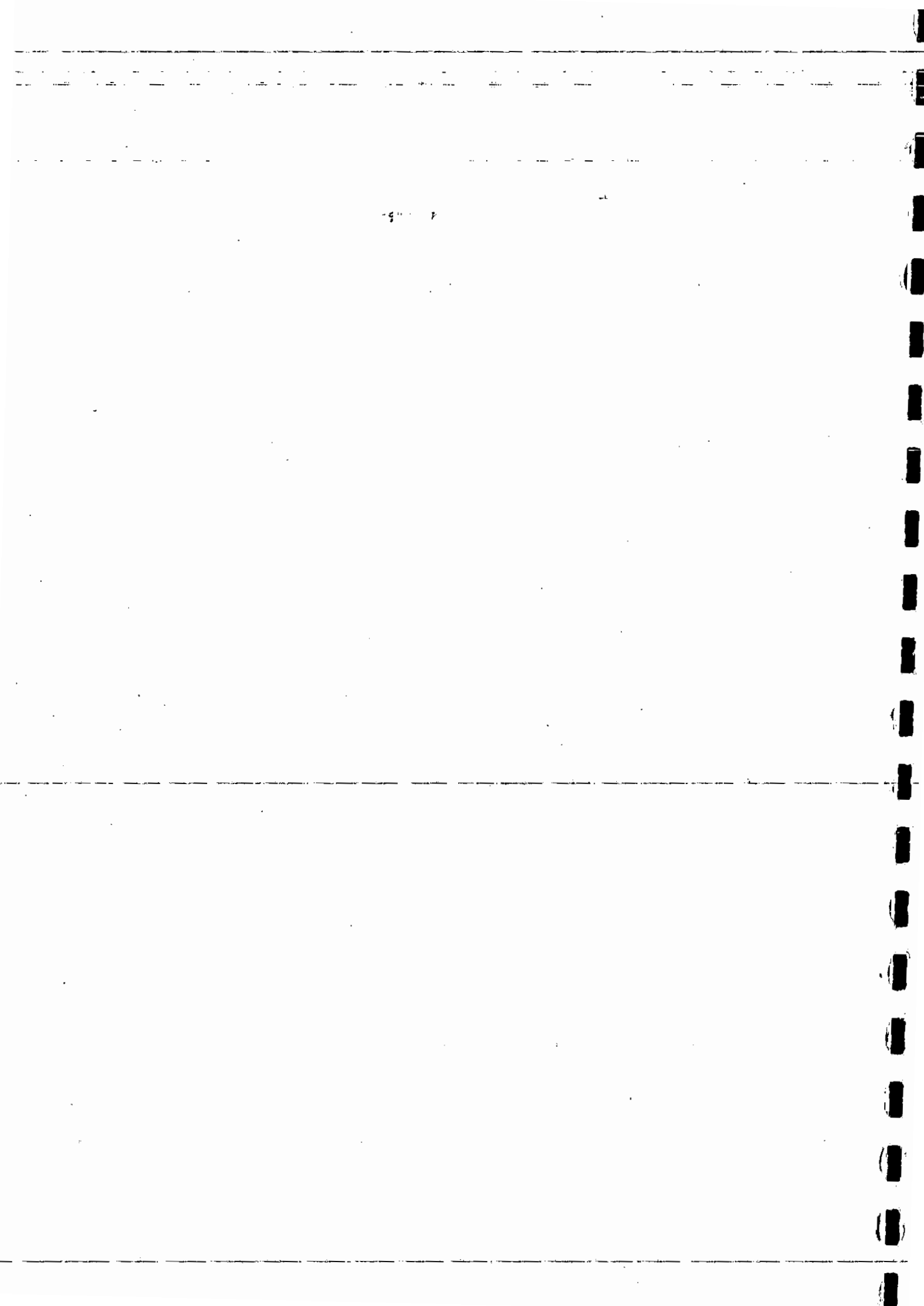
ΤΟΜΟΣ Η'

Θέματα :

ΟΙΚΟΠΕΔΑ ΜΕΧΡΙ ΚΑΙ ΣΤΟΛΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1971

(Βλέπε εἰς τὸ τέλος τοῦ δευτέρου ἐξωφύλλου χρησίμους
ὁδηγίας διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ τόμου)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 115ο

ΠΑΙΓΝΙΑ

§1 — Β.Δ. 29 της 15/28 Ιανουαρίου 1971 (ΦΕΚ 21, τ.Α'),
«Περί κωδικοποιήσεως εις ενιαίον κείμενον των ισχυ-
ουσών διατάξεων περί τυχηρών και μη παιγνίων»⁽¹⁾.

Κατηγορία παιγνίων

Ά ρ θ ρ ο 1 (Καταργήθηκε από το άρθρ. 8 παρ. 15 του Ν.
2515/1997 και το άρθρο 15 παρ. 2 του Ν. 2753/1999).

Γνωμοδοτικό Συμβούλιο Παιγνίων

Ά ρ θ ρ ο 2 (Καταργήθηκε από το άρθρο 8 παρ. 15 του Ν.
2515/1997 - ΦΕΚ 154, τ. Α').

Μικτά παίγνια

Ά ρ θ ρ ο 3 — (Καταργήθηκε από το άρθρο 15 παρ. 2 του Ν.
2753/1999. Στη συνέχεια της ίδιας παραγράφου ορίζονται τα εξής:
Όπου σε διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας χρησιμοποιείται ο
όρος «μικτά παίγνια» αντικαθίσταται εφεξής με τον όρο «τυχερά
παίγνια» ή, εφόσον χρησιμοποιείται συμπλεκτικά ή διαζευκτικά με
τον όρο «τυχερά παίγνια», διαγράφεται).

Τυχερά παίγνια

Ά ρ θ ρ ο 4 — (Άρθρο 10 Α.Ν. 258/1936)

Τα τυχερά παίγνια απαγορεύονται καθ' άπασαν την Ελληνικήν
Επικράτειαν, της απαγορεύσεως ταύτης μη εχούσης εφαρμογήν ε-
πί των περιπτώσεων των Ν.Δ. 4212/1961 και 468/1970⁽²⁾.

Τεχνικά παίγνια

• Ά ρ θ ρ ο 5 (Καταργήθηκε από το άρθρο 11 του Ν. 3037 της
29/30.7.2002 - ΦΕΚ 174, τ.Α').

(1) Εξεδόθη βάσει του αρθρ. 5 του Ν.Δ. 639/1970.

(2) Οι Νόμοι αυτοί, οι οποίοι αναφέρονται στην ίδρυση καζίνων στη Ρόδο, Κέρκυρα
και Μον Παρνές, καταργήθηκαν από το Ν. 2206/1994, παρακάτω σελ. 149.

Ενέργεια Τεχνικών Παιγνίων παρ' αναπήρων

Άρθρον 6. (Άρθρον 11 Α. Ν. 258/1936) — 1. Κατά τας εις πόλεις, πλην των τοιούτων Αθηνών, Πειραιώς, Πατρών, Κερκύρας και Θεσσαλονίκης, κωμοπόλεις και χωρία τελουμένας εμποροπανηγύρεις, ως και κατά τας εις κωμοπόλεις και χωρία τελουμένας θρησκευτικάς πανηγύρεις, επιτρέπεται η εν υπαίθρω εκμετάλλευσις αποκλειστικώς και αυτοπροσώπως παρά αναπήρων πολέμου των παιγνίων «κρίκοι», «δυναμόμετρα» και σκοποβολή επί ακινήτου στόχου», απαγορευομένης απολύτως της εκμεταλλεύσεως ταύτης εν συνεργασία του κεκτημένου την άδειαν αναπήρου μετ' άλλων προσώπων μη κεκτημένων την ιδιότητα ταύτην.

2. Η άσκησις των παιγνίων τούτων επιτρέπεται επί τω αποκλειστικώ σκοπώ ασκήσεως ή ψυχαγωγίας και εφ' όσον εκ της εκβάσεως αυτών δεν επιδιώκεται παρά του εκμεταλλευομένου ταύτα ή παρά του παίκτη χρηματική ωφέλεια. Η προς τούτο άδεια χορηγείται παρ' οιασδήποτε αστυνομικής αρχής επί τη προσαγωγή αυτοπροσώπως υπό του αιτούντος επισήμων αποδεικτικών του χαρακτηρισμού του, ως αναπήρου πολέμου. Η άδεια αύτη ισχύει επί εν ημερολογιακόν έτος, ανεξαρτήτως του χρόνου της εκδόσεώς της και καθ' άπαν το Κράτος.

• 3. (Καταργήθηκε από το άρθρο 11 του Ν. 3037 της 29/30.7.2002 - ΦΕΚ 174, τ. Α').

Ποινικές διατάξεις για τη διενέργεια**Τυχερών παιγνίων με παιχινόχαρτα⁽¹⁾ ⁽²⁾**

Άρθρον 7. (Άρθρον 14 Α. Ν. 258/1936) — 1. α. Οι εκμεταλλευόμενοι ή διευθύνοντες κέντρα, επιτρέποντες την διενέργειαν εν αυτοίς τυχερών παιγνίων, τιμωρούνται δια χρηματικής ποινής και

• (1) Ο τίτλος του άρθρου αυτού αντικ., ως άνω, από το άρθρο 10§6 του Ν. 3037 της 29/30.7.2002 (ΦΕΚ 174, τ. Α').

(2) Σχετικόν και τον άρθρον 4 του Ν.Δ. 2155 της 26.1./2.3.1943, κυρωθέντος δια της υπ' αριθ. 293 της 30/30.5.1946 Π.Υ.Σ., ως το άρθρον τούτο τροποποιήθη δια του άρθρ. 8 Α.Ν. 1524/50, κυρωθέντος, τροποποιηθέντος και συμπληρωθέντος δια του Ν. 1620/51, και συνεπληρώθη δια του άρθρ. 14 Ν. 2281/1952, έχον ούτως:

Άρθρον 4. 1. — 4. Οι κατά παράβασιν των διατάξεων του υπ' αριθ. 258/1936 Α.Ν. επιτρέποντες εις καταστήματα, οικίας και εν γένει κλειστούς χώρους την λειτουργίαν μικτών και τυχερών παιγνίων, επί σκοπώ οικονομικής ωφελείας, ως και οι εκμεταλλευόμενοι την λειτουργίαν των παιγνίων τούτων, ανεξαρτήτως της ποινικής διώξεώς των, υπόκεινται δια πράξεως του οικείου οίκου, εφόρου εις πρόστιμον μέ-

φυλακίσεως μέχρι δύο ετών και εν υποτροπή δια χρηματικής ποινής και φυλακίσεως μέχρι πέντε ετών, ως και στερήσεως των πολιτικών δικαιωμάτων μέχρι πέντε ετών.

β. Το δικαστήριο διατάσσει, επίσης, την δήμευσιν των επίπλων και σκευών του παραβάτου διενεργείας μικτών και τυχηρών παιγνίων, ως και την μέχρι τριμήνου και εν υποτροπή μέχρις εξαμήνου απαγόρευσιν της εν γένει λειτουργίας του δημοσίου κέντρου. Την απαγόρευσιν ταύτην δύναται μέχρι της εκδόσεως της αποφάσεως του αρμοδίου δικαστηρίου να διατάξη προσωρινώς το Συμβούλιον των Πλημμελειοδικών, τη προτάσει του Εισαγγελέως, κατ' αίτησιν της αστυνομικής αρχής. Η εκτέλεσις του βουλεύματος του Συμβουλίου των Πλημμελειοδικών δεν αναστέλλεται εκ της ασκήσεως των ενδίκων μέσων.

γ. Εις τας ποινάς του εδαφίου α' της παρούσης υπόκεινται και οι κατά συνήθειαν ή κατ' επάγγελμα παρέχοντες άσυλον εις παίκτας τυχηρών παιγνίων ή και μικτών τοιούτων, παρά τας διατάξεις του παρόντος νόμου λειτουργούντων.

δ. Οι επ' αυτοφώρω συλλαμβανόμενοι παίκται των παρά τας διατάξεις του παρόντος λειτουργούντων τυχηρών ή μικτών παιγνίων, τιμωρούνται δια χρηματικής ποινής και φυλακίσεως μέχρι 3 μηνών, εν υποτροπή δε δια χρηματικής ποινής και φυλακίσεως μέχρι 2 ετών.

2. Εφ' όσον τα τυχηρά και τα μικτά παίγνια λειτουργούν παράνομως εν αιθούσαις συλλόγων οιασδήποτε φύσεως, αι κατά την ανωτέρω παράγραφον ποιναι επιβάλλονται εις έκαστον των κρινομένων υπαιτίων μελών του οικείου διοικητικού συμβουλίου, έκαστον λαμβανόμενον χωριστά.

Δια της αυτής καταδικαστικής αποφάσεως απαγγέλλεται ή έκπτωσης των συμβούλων από του αξιώματος αυτών και η διαγραφή των καταδικασθέντων μελών από του μητρώου του Σωματείου. Επί τη αυτή παραβάσει δύναται να απαγγελθή και η διάλυσις του Σω-

χρι δραχμών 25.000(000) και εν υποτροπή μέχρι 100.000 (000).

«Κατά της πράξεως ταύτης του οικον. εφόρου επιτρέπονται τα υπό των κειμένων διατάξεων περί τελών κυκλοφορίας αυτοκινήτων προβλεπόμενα ένδικα μέσα».

5. Συνυπεύθυνοι δια την καταβολήν των κατά το παρόν Ν.Δ. τελών είναι μετά των επιχειρηματιών τεχνικών, μικτών και τυχηρών παιγνίων και οι τυχόν υπενοικιάσαντες ή ενοικιάσαντες προς λειτουργίαν των παιγνίων τούτων εν όλω ή εν μέρει το κέντρον, κατάστημα ή εν γένει αίθουσαν αυτών.

ματείου υπό του αρμοδίου δικαστηρίου, τη αιτήσει του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου.

3. Προκειμένου περί διενεργείας τυχηρών και μικτών παιγνίων εν τοις πλοίοις, εις μεν τας κατά την πρώτην παράγραφον του παρόντος άρθρου χρηματικής ποινάς υπόκειται ο ιδιοκτήτης ή η εταιρεία, εις ην ανήκει το πλοίο, εις δε τας ποινάς φυλακίσεως ο κυβερνήτης του πλοίου.

4. Αι ποιναί του παρόντος νόμου επιβάλλονται εις έκαστον των εκπροσωπούντων τας διευθυνούσας τυχόν τα δημόσια κέντρα ανωνύμων εταιρείας ή προκειμένου περί άλλων εταιρειών εις έκαστον των ομορρύθρων εταίρων.

• «5.(1) Εις τους κατά το άρθρον 6 αναπήρους τους εκμεταλλεζόμενους άλλα των εν αυτώ καθοριζομένων παιγνίων επιβάλλονται οι ποιναί της παρ. 1 εδαφ. δ' του παρόντος άρθρου».

Απάτη περί τα παίγνια

Άρθρον 7Α (2) — Ο κατ' επάγγελμα διενεργών οιονδήποτε, κατατεταγμένον ή μη, παίγνιον και μετερχόμενος προς εξασφάλισιν της υπέρ αυτού εκβάσεως τούτου οιασδήποτε παραπλανητικής κατά την διεξαγωγήν του παιγνίου ενεργείας, τιμωρείται δια φυλακίσεως τουλάχιστον ενός (1) έτους, εάν η πράξις δεν τιμωρήται βαρύτερον κατ' άλλην διάταξιν, μη επιτρεπομένης της αναστολής και της μετατροπής της ποινής».

Χαρτοπαιξία καθ' έξιν και κατ' επάγγελμα

Άρθρον 8. (Άρθρον 15 Α. Ν. 258/1936) — Όστις, άνευ εμφανών πόρων ζωής, επιδίδεται καθ' έξιν και κατ' επάγγελμα εις την χαρτοπαιξίαν, τιμωρείται δια φυλακίσεως μέχρις ενός έτους και χρηματικής ποινής. Εν υποτροπή ή και εν τη περιπτώσει καθ' ήν ο παραβάτης ήθελε καταληφθή οπλοφορών, αι ποιναι αύται επιτείνονται εις το διπλάσιον.

Κατοχή ή φύλαξις όπλων εντός κέντρων διενεργείας παιγνίων

Άρθρον 9. (Άρθρον 16 Α. Ν. 258/1936) — 1. Απαγορεύεται ε-

(1) Η παρ. 5 αντικ., ως άνω, από το άρθρ. 10§7 του Ν. 3037 της 29/30.7.2002 (ΦΕΚ 174, τ. Α').

(2) Το άρθρον 7Α προσετέθη δια του άρθρου 25 Ν. 495/1976 (ΦΕΚ 337, τ. Α').

ντός των κέντρων, εν οίς λειτουργούν παίγνια, η υπό του Διευθυντού του Κέντρου ή του προσωπικού αυτού κατοχή ή φύλαξις πυροβόλων όπλων, μαχαιρών και λοιπών φονικών οργάνων.

2. Εν περιπτώσει ανευρέσεως τοιούτων όπλων εντός του κέντρου, ο διευθυντής αυτού ή οιοσδήποτε άλλος αυτουργός ή συνεργός τιμωρούνται δια φυλακίσεως μέχρις ενός έτους και χρηματικής ποινής. Εν υποτροπή αι ποιναι αύται διπλασιάζονται, διατάσσεται δε παρά της αστυνομίας και το κλείσιμον του κέντρου επί χρονικόν διάστημα εξ μέχρι δώδεκα μηνών, το δε οικείον τέλος δεν επιστρέφεται.

3. Παίεται ή θαμώνες των ανωτέρω κέντρων, καταλαμβανόμενοι παρανόμως οπλοφορούντες εντός αυτών, τιμωρούνται δια φυλακίσεως μέχρις εξ μηνών και χρηματικής ποινής. Δια των αυτών ποινών τιμωρούνται οι διευθυνταί καταστημάτων, περιπεριούχοι ή μισθωταί περιπτέρων, οίτινες ήθελον αποδειχθή ότι παραλαμβάνουν προς φύλαξιν όπλα, εν γένει.

Παρεμπόδισις αστυνομικών οργάνων

Άρθρον 10. (Άρθρον 17 Α. Ν. 258/1936) — Διευθυνταί και υπάλληλοι κέντρων παιγνίων, καταλαμβανόμενοι χρησιμοποιούντες διάφορα μέσα προς ειδοποίησιν αυτών, περί ενεργουμένης επισκέψεως της αστυνομίας εις τα κέντρα αυτών, τιμωρούνται δια φυλακίσεως μέχρις εξ μηνών.

Υποχρεώσεις αστυνομικών οργάνων

Άρθρον 11. (Άρθρον 18 Α. Ν. 258/1936) — Αστυνομικά όργανα μη επιδεικνύοντα, καθ' ήν έχουν υποχρέωσιν, προσπάθειαν δια την εφαρμογήν των κειμένων περι τύχηρών και μη παιγνίων διατάξεων εντός της περιφερείας αυτών ή μη λαμβάνοντα τα προσήκοντα μέτρα δια την βεβαίωσιν τυχόν παραβάσεων και σύλληψιν των ενόχων, παραπέμπονται υποχρεωτικώς ενώπιον των οικείων Συμβουλίων με το ερώτημα της απολύσεως ή αποτάξεως, διώκονται δε και ποινικώς, τιμωρούμενα δια φυλακίσεως τριών μηνών μέχρι ενός έτους.

Δικονομικαί διατάξεις

Άρθρον 12. (Άρθρον 4 Α. Ν. 639/1970) — 1. Τα υπό των διατάξεων του παρόντος προβλεπόμενα πλημμελήματα εκδικάζονται

δια της αμέσου παραπομπής των κατηγορουμένων εις το ακροατήριον, κατά την καθοριζομένην υπό των διατάξεων των άρθρων 417-425 του Κώδικος Ποινικής Δικονομίας συνοπτικήν διαδικασίαν.

2. Αι διατάξεις του Ποινικού Κώδικος περί συγχωνεύσεως των ποινών δεν έχουν εφαρμογήν εν προκειμένω.

Εξουσιοδότησις δι' έκδοσιν Αστυνομικών Διατάξεων

Άρθρον 13. (Άρθρον 22 Α. Ν. 258/1936) — Δι' αστυνομικών διατάξεων καθορίζονται:

1. Η απαγόρευσις της χορηγήσεως αδείας λειτουργίας παιγνίων εν γένει εις κέντρα αστυνομικώς δυσεπιτήρητα.

2. Ο τρόπος εν γένει και αι ώραι λειτουργίας των κέντρων τούτων.

3. Τα του αερισμού, φωτισμού, θερμάνσεως και εν γένει η λήψις μέτρων δια την προστασίαν της υγείας των θαμώνων των κέντρων τούτων.

4. Η παράβασις των ανωτέρω διατάξεων

τιμωρείται δια κράτησεως τουλάχιστον ενός μηνός και προστίμου χιλίων δραχμών, μετά δὲ τὴν τρίτην καταδικαστικὴν ἀπόφασιν διατάσσεται παρὰ τῆς ἀστυνομίας καὶ τὸ κλείσιμον τοῦ κέντρου, διὰ χρονικὸν διάστημα ἑνὸς μέχρις 6 μηνῶν.

Ἄρθρον 14.

(Ἄρθρα 23 καὶ 24 Α.Ν. 258)1936—ἄρθρον 6
Ν.Δ. 639)1970)

Τελικαὶ διατάξεις.

1. Πᾶσα γενικὴ ἢ εἰδικὴ διάταξις ὅπωςδήποτε ἀντικειμένη τῶ παρόντι καταργεῖται⁽¹⁾.

2. Ἡ ἐκτέλεσις τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος ἀνήκει εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Δημοσίας Τάξεως (Ἀρχηγεία Χωροφυλακῆς καὶ Ἀστυνομίας Πόλεων).

§ 2. — Ἀπόφασις Ὑπουργ. Δημοσίας Τάξεως ὑπ' ἀριθ. 10703)21)1 τῆς 21)30 Ὀκτ. 1947 (Φ.Ε.Κ. 164)30.10.1947, τ. Β'), «Περὶ κατανομῆς τῶν διὰ παιγνιοχάρτων ἢ πεσσῶν ἢ ἄλλων μέσων διεξαγομένων παιγνίων κατὰ κατηγορίας».

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 258)1936 Α. Νόμου «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῶν περὶ τυχερῶν καὶ μὴ παιγνίων διατάξεων», ὡς καὶ τὴν ἀπὸ 6 Ὀκτ. 1947 γνωμάτευσιν τοῦ παρ' ἡμῖν Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου Λεσχῶν, κατατάσσομεν κατὰ κατηγορίας τὰ διάφορα παίγνια, ἐν γένει, εἴτε διὰ παιγνιοχάρτων, εἴτε διὰ πεσσῶν ἢ ἄλλων μέσων διεργούμενα, ὡς κατωτέρω:

(1) Οὕτω διὰ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Ν.Δ. 639)1970 καταργοῦνται οἱ παλαιαὶ διατάξεις τοῦ Ν.Δ. 625)1941, ὡς αὐταὶ ἐτροποποιήθησαν ὑπὸ τοῦ Ν. Δ. 624)1948, τοῦ Ν. 1380)1944, τῶν ἄρθρων 5, 6, 7, 8 καὶ τῆς παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ Α.Ν. 258)1936, ὡς αὐταὶ ἀντικατεστάθησαν διὰ τοῦ Α.Ν. 621)1937, ὡς καὶ πᾶσα ἑτέρα διάταξις, ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ν.Δ. 639)1970.

Α'. ΤΕΧΝΙΚΑ ΠΑΙΓΝΙΑ

1. Διά παιγνιοχάρτων.

Μπρίτζ, Γουίστ, Πρέφα, Πικέτο, Μπεζίκι, Σκαμπίλ, Τριόμοφο, Κοντσίνα, Ξερή, Πάστρα, Κιάμο, Σόλιο, Τριτσέτι (Πινάκι), Κοῦ-
πες, Τσιγκουίνετο ἢ Ντόμινο, Ἐξήντα ἔξ ἢ Εἰκοσάρι, Κιντίλιο,
'Αντὶς Ἀμπέμπια ἢ Ἀθησσυνία.

Τὸ παίγνιον « Πινάκι » μετετάγη εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν
μικτῶν παιγνίων διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 12016)Φ.59)57 τῆς 9)18 Νοεμ.
1963 ἀποφ. Ὑπ. Ἐσωτερικῶν (ΦΕΚ 519 τ.Β').

2. Διά πεσσῶν ἢ ἄλλων μέσων.

Ντόμινο, Τάβλι, Μπιλιόν (τάβλι παιζόμενον διὰ 60 πεσσῶν καὶ
διὰ μεταλλίνων σφαιρῶν), Ζατρίκιον (σκάκι), Ντάμα, Σφαιριστή-
ρια, λειτουργοῦντα διὰ χειροκινήτου στέκας ἀνεξαρτήτως ἀριθμοῦ
μπιλιῶν, Κρίκοι, Δυναμόμετρα, Σκοποβολὴ ἐπὶ ἀκινήτου στόχου,
Χόκεϋ, (Τοξοβολία), Τίπ Τόπ, Μαγιόγκ. (Πίγκ Πόγκ), Αὐτόματος
πιστολισμός, Κυλινδροσκοπήσεις, Εὐρώπη, Μπιλιαρδάκι.

Τὸ παίγνιον « τοξοβολία » μετετάγη εἰς τὴν Κατηγο-
ρίαν τῶν τυχηρῶν παιγνίων διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8391Φ.59)83)1967
ἀποφάσεως Ὑπ. Δημοσίας Τάξεως (ΦΕΚ 457 τ.Β').

Ἡ ἐπιτραπέζιος ἀντισφαίρισις (Πίγκ - Πόγκ) διεγράφη
ἐκ τῆς κατηγορίας τῶν τεχνικῶν παιγνίων καὶ ἐχαρακτηρίσθη ὡς
ἄθλημα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1266 Φ. 59)54 τῆς 1 Φεβρ.)7 Μαρτ.
1966 ὁμοίας (ΦΕΚ 133 τ.Β').

Προσέτι διὰ νεωτέρων ἀποφάσεων ἐχαρακτηρίσθησαν
ὡς τεχνικὰ τὰ παίγνια:

Πινάκλ (μετετάγη εἰς τὰ τεχνικά. Ἀπόφ. 1482)20)4 τῆς
12)19 Ἰουλ. 1952).

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8410)59)58 τῆς 14 Ἰουν.)12 Ἰουλ. 1968
ἀποφ. Ὑπ. Δημοσίας Τάξεως (ΦΕΚ 331 τ.Β') ὠρίσθη ὅπως τὸ
καταταγὲν εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν τεχνικῶν παιγνίων διὰ τῆς ὑπ'
ἀριθ. 1482)20)4 τῆς 12 Ἰουλ. 1952 ἀποφ. Ὑπ. Ἐσωτερικῶν παί-
γνιον «πινάκλ», διὰ μιᾶς δεσμίδος παιγνιοχάρτων τῶν 52 φύλλων,
διεξάγεται ἐνιαίως, καθ' ἅπασαν τὴν Ἐπικράτειαν, καθ' ὃν τρό-
πον περιγράφεται εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 6)5.6.1968 γνωμοδότησιν τοῦ
Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου Λεσχῶν.

Ποδόσφαιρον διὰ πλήκτρων (Ἀποφ. 8343/60/10 τῆς 11/24
Ἰουν. 1953).

Γρι-Γρι ('Απόφ. 9042 τῆς 24 Αὐγ./24 Ὀκτ. 1953).

Ἰπτάμενοι δίσκοι ('Απόφ. 12170 Φ. 59/103 τῆς 13 Δεκ. 1954/4 Ἰαν. 1955).

Σαμποῦ ('Απόφ. 11205 Φ. 59/100 τῆς 18 Νοεμ./1 Δεκ. 1954).

Μπιλιάρδο Γκόλφ ('Απόφ. 11201 τῆς 18 Νοεμ./1 Δεκ. 1954).

Ρουμανικ (διὰ πεσῶν) ('Απόφ. 4721)59)107 τῆς 30 Ἀπριλίου/12 Μαΐου 1955).

Ἐπιτραπέζιος σκοποβολή ('Απόφ. 5324)59)106 τῆς 18 Μαΐου/11 Ἰουνίου 1955).

Δισκοβολία ('Απόφ. 1271)59)12 τῆς 13 Δεκ. 1954/4 Ἰαν. 1955).

Ποδόσφαιρον ἢ Ποδόσφαιρον διὰ σιδηρῶν ράβδων ('Απόφ. 1964)59)62 τῆς 17/24 Φεβρ. 1956, δι' ἧς ἐπιτρέπεται ὅπως τοῦτο διενεργῆται ἐντὸς τῶν σκοπευτηρίων καὶ εἰς ἅπαντα τὰ δημόσια κέντρα καὶ καταστήματα τὰ ἀναφερόμενα ἐν τῇ παρ. 2 τοῦ Α.Ν. 258/1936).

Μικροὶ κρῖκοι ('Απόφ. 12174)59)30 τῆς 13 Δεκ. 1954/4 Ἰαν. 1955).

Μπιλιάρδακι διὰ χειροκινήτου στέκας ('Απόφ. 5064)59)44 τῆς 16/25 Μαΐου 1956).

Παλιάτσοι ('Απόφ. 6683)56)111 τῆς 4/12 Ἰουλ. 1956).

Φουτμπῶλ ('Απόφ. 8944)59)113 τῆς 12/20 Σεπτ. 1956).

Φαρούκ ('Απόφ. 1477)59)120 τῆς 4/11 Φεβρ. 1958).

Χειροκίνητον ποδόσφαιρον ('Απόφ. 8593)59)51 τῆς 10 Ἰουλ./21 Αὐγ. 1959).

Σκοποβολή διὰ τυφεκίου διενεργουμένη διὰ ἠλεκτρικοῦ μηχανήματος ἐπὶ κινουμένου στόχου συνισταμένου ἐκ μιᾶς ἄρκτου κινουμένης περιστροφικῶς καὶ ἀκολουθουμένης ὑπὸ κυνὸς ἢ ἐπὶ στόχου ἐκ δύο κινουμένων καθέτως ἐπὶ δένδρων σκιούρων ('Απόφ. 9191)59)135 τῆς 27 Ἰουν./9 Ἰουλ. 1960, Φ.Ε.Κ. 314 τ. Β').

GENCO JUNGLE HUNT (Κυνήγιον Ζούγκλας) ('Απόφ. 9991)59)137 τῆς 19/30 Ἰουλ. 1960, Φ.Ε.Κ. 347 τ. Β').

Σκοποβολή δια τυφεκίου διενεργουμένη δι' ηλεκτρικού μηχανήματος τύπου «NACHTIAGER» 08)15 Νυκτερινός διώκτης. ('Απόφ. 9992)59)138 τῆς 19/30 'Ιουλ. 1960, Φ.Ε.Κ. 347 τ. Β').

Σκοποβολή δια τυφεκίου διενεργουμένη δι' ηλεκτρικού μηχανήματος τύπου GENCO BILD-WEST (θηρία τῆς Δύσεως) ('Απόφ. 9993)59)139 τῆς 19/30 'Ιουλ. 1960, Φ.Ε.Κ. 347 τ. Β').

Σκοποβολή δια τυφεκίου διενεργουμένη δι' ηλεκτρικού μηχανήματος τύπου GENGO GROSS FIRE (μεγάλη φωτιά). ('Απόφ. 9994)59)140 τῆς 19/30 'Ιουλ. 1960, Φ.Ε.Κ. 347, τ. Β').

FUSSBALE OLYMPIADE ('Ολυμπιακὸν Ποδόσφαιρον) ('Απόφ. 'Υπ. 'Εσωτερικῶν 10699)59)146 τῆς 5/22 'Οκτ. 1961, Φ.Ε.Κ. 361 τ. Β').

IPPODROMO ('Απόφ. 155 Φ. 59/150 τῆς 4/15 'Ιαν. 1962, Φ.Ε.Κ. 8 τ. Β').

Ποδοσφαιρικὸν παίγνιον μετὰ κινήσεως τῶν ποδοσφαιριστῶν ἀνὰ δύο, τρεῖς, τέσσαρας κλπ. ἢ καὶ ὀλοκλήρου τῆς ομάδος, διὰ πίεσεως ἀντιστοιχείου μοχλοῦ. ('Απόφ. 'Υπ. 'Εσωτερικῶν 6292)59)156 τῆς 24/31 Μαΐου 1962, Φ.Ε.Κ. 187 τ. Β').

Μηχανικὴ συσκευή λειτουργοῦσα διὰ ρίψεως σιδηροῦ δίσκου, δι' οὗ μετακινοῦνται ὁμοιώματα φιαλῶν ('Απόφ. 'Υπ. 'Εσωτερικῶν 6293)59)151 τῆς 24/31 Μαΐου 1962, Φ.Ε.Κ. 187, τ. Β')

Χειροκίνητος Ψυχαγωγικὸς Πωλητῆς ('Απόφ. 7866 Φ. 59)160 τῆς 9/18 'Ιουλ. 1963, Φ.Ε.Κ. 313 τ. Β').

Μηχανικὸν ποδόσφαιρον (Χόμπυ) ('Απόφ. 5006 Φ. 59)162 τῆς 27 'Απριλ./15 Μαΐου 1964, Φ.Ε.Κ. 176 τ. Β').

O-KEY ('Απόφ. 710 Φ. 59)164 τῆς 26 Μαρτ./17 'Απρ. 1965, Φ.Ε.Κ. 275 τ. Β').

ΕΤΛΙ ('Απόφ. 13489)59)170 τῆς 15/25 Νοεμ. 1965, Φ.Ε.Κ. 786 τ. Β').

Στεκόσφαιρον, ὑπὸ τὸν ὄρον ὅτι θὰ λειτουργῆ μετὰ τὴν ὄραν καὶ οὐχὶ διὰ κερματοδέκτου ('Απόφ. 3858 Φ. 59)174 τῆς 31 Μαρτ./7 Μαΐου 1966, Φ.Ε.Κ. 273 τ. Β').

'Ηλεκτρονικὸς ψυχαγωγικὸς μηχανισμὸς ἀθλήματος σκοποβολῆς REFLEX ('Απόφ. 1889 Φ. 604.4)42 τῆς 4/11.5.1972,

Φ.Ε.Κ. 330, τ. Β').

BOWLING (Απόφ. 4455 Φ. 604.4) 46 τῆς 25.10/6.11.72, Φ.Ε.Κ. 939, τ. Β').

JET ROCKET καὶ FLOTILLA (Απόφ. 5155 Φ. 604.4) 47 τῆς 3/18.1.1973, Φ.Ε.Κ. 55, τ. Β').

Πρότυπος συσκευὴ μηχανικοῦ ποδοσφαιρικοῦ παιγνίου (Απ. 765) I) 28στ τῆς 2/16.5.1973, Φ.Ε.Κ. 574, τ. Β').

Στοχοσκοπευσις (Απόφ. 1697 Φ. 604.4) 44 τῆς 29.6/5.7.73, Φ.Ε.Κ. 777 τ. Β').

Ὀλυμπιάς (Απόφ. 1417 Φ. 604.4) 55 τῆς 25.5./9.6.1973, Φ.Ε.Κ. 655, τ. Β').

JET RIDER (Απόφ. 2761 Φ. 604.4) 57, τῆς 24.10/6.11.1973, Φ.Ε.Κ. 1321, τ. Β').

TABLE TENNIS (Απόφ. 2755 Φ. 604.4) 56 τῆς 24.10/6.11.1973, Φ.Ε.Κ. 1321, τ. Β').

SEA DEVIL (Απόφ. 4267 Φ. 604.4) 59 τῆς 21/24.11.1973, Φ.Ε.Κ. 1392, τ. Β').

ROAP RUNNER (Απόφ. 4265 Φ. 604.4) 58 τῆς 21/24.11.1973, Φ.Ε.Κ. 1392, τ. Β').

DART (Απόφ. 765) 1) 25στ τῆς 18/31.1.1974, Φ.Ε.Κ. 105, τ. Β').

PRO TENNIS (Απόφ. 401 Φ. 604.4) 61 τῆς 13/26.2.1974, Φ.Ε.Κ. 226, τ. Β').

U—BOAT (Απόφ. 643 Φ. 604.4) 62 τῆς 13/23.3.1974, Φ.Ε.Κ. 352, τ. Β').

SPIN OUT (Διὰ τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως).

INDIANOPOLIS (ὁμοίως)

SONIC FIGHTER (ὁμοίως)

WILD CYCLE (ὁμοίως)

TIRO SPORT (ὁμοίως)

SEA RAIDER (Απόφ. 641 Φ. 604.4) 60 τῆς 13/23.3.1974, Φ.Ε.Κ. 352, τ. Β').

TARGET ZERO (Διὰ τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως)

STUNT PILOT (ὁμοίως).

SPEEDWAY ('Απόφ. 1123 Φ. 604.4)69 τῆς 24.4/9.5. 1974, Φ.Ε.Κ. 488 τ. Β').

DESERT FOX ('Απόφ. 975 Φ. 604.4)76 τῆς 5.4/6.5. 1974, Φ.Ε.Κ. 476, τ. Β').

NIGHT BOMBER ('Απόφασις ἢ αὐτὴ ὡς ἄνω).

CHICAGO COIN PRIVEMASTER ('Απόφ. 977 Φ. 604.4)71 τῆς 5.4/6.5.1974, Φ.Ε.Κ. 476, τ. Β').

MIDWAY DUNE DUGGY ('Ἡ αὐτὴ ὡς ἄνω ἀπόφασις).

MCI RED BARON (ὁμοίως).

NUTTING ASSOC. IN. COMPUTER SPACE (ὁμοίως)

NIGHT RIDER ('Απόφ. 1245 Φ. 604.4)78 τῆς 30.4/20.5.1974, Φ.Ε.Κ. 519, τ. Β').

TENNIS COOP ('Απόφ. 1417 Φ. 604.4)81 τῆς 17.5/19.6.1974, Φ.Ε.Κ. 617, τ. Β').

SONAR ('Απόφ. 1373 Φ. 604.4)79 τῆς 17.5/19.6.1974, Φ.Ε.Κ. 617, τ. Β').

SUPER ('Απόφ. 1371 Φ. 604.4)80 τῆς 17.5/19.6.1974, Φ.Ε.Κ. 617, τ. Β').

- MOTORCYCLE ('Απόφασις 1729Φ604, 4)82 τῆς 14.6)6.7. 1974, ΦΕΚ 675, τ. Β').
- AIR HOCKEY ('Απόφασις 1727Φ604, 4)83 τῆς 16.6)6.7. 1974, ΦΕΚ 675, τ. Β').
- SPORT ('Απόφ. 1751Φ604, 4)85 τῆς 16.6)15.7.1974, ΦΕΚ 698, τ. Β').
- AEROJET HOCKEY ('Απόφ. 1753Φ604, 4)86 τῆς 18.6)15. 7.1974, ΦΕΚ 698, τ. Β').
- Στοχοσκοπέυσις ('Απόφ. 2003Φ604, 4)44 τῆς 10)22.7.1974, ΦΕΚ 731, τ. Β').
- ΠΥΡΑΥΛΟΣ ('Απόφ. 765)42ε τῆς 2)22.7.1974, ΦΕΚ 732, τ. Β').
- WINNER TV GAME ('Απόφ. 765)1)38ε τῆς 2)22.7.1974, ΦΕΚ 732, τ. Β').
- HOVER ('Απόφ. 2005Φ604, 4)92 τῆς 10)23.7.1974, ΦΕΚ 745, τ. Β').
- TV SOCCER ('Απόφ. 765)1)51ε τῆς 7)17.8.1974, ΦΕΚ 817, τ. Β').
-
- GRAND PRIX ('Απόφ. 2265Φ 604, 4)89 τῆς 8)22.8.1974, ΦΕΚ 822, τ. Β').
- GERRERA ('Απόφ. 2263Φ604 4)88 τῆς 8)22.8.1974, ΦΕΚ 822, τ. Β').
-
- DISTRACTION ('Απόφ. 765)1)50ε τῆς 14)23.8. 1974, ΦΕΚ 826, τ. Β').
- ΠΕΤΟΣΦΑΙΡΑ ('Απόφ. 765)1)46ε τῆς 14)23.8.1974, ΦΕΚ 826, τ. Β').
- FLYING DUCKS ('Απόφ. 2107Φ604, 4)102 «ῆς 12)23.8. 1974, ΦΕΚ 826, τ. Β').
- DEFENDER ('Απόφ. 2109Φ604.4)97 τῆς 12)23.8.1974, ΦΕΚ 826, τ. Β').
- LEADER ('Απόφ. 2111Φ604, 4)98 τῆς 12)23.8.1974, ΦΕΚ 826, τ. Β').

- FLYING TIGER ('Απόφ. 2113Φ604, 4)99 τῆς 12)23.8.1974, ΦΕΚ 826, τ. Β').
- PLAT TIME ('Απόφ. 2115Φ604, 4)100 τῆς 12)23.8.1974, ΦΕΚ 826, τ. Β').
- WINNER IV ('Απόφ. 2117Φ604, 4)101 τῆς 12)23.8.1974, ΦΕΚ 826, τ. Β')
- DUCKHUNT ('Απόφ. 2119Φ604, 4)104 τῆς 12)23.8.1974, ΦΕΚ 826, τ. Β').
- CRACK SHOT ('Απόφ. 2121Φ604, 4)103 τῆς 12)23.8.1974, ΦΕΚ 826, τ. Β').
- MINISOCCKER ('Απόφ. 2157Φ694, 4)105 τῆς 12)28.8.1974, ΦΕΚ 826, τ. Β').
- WORLD CUP ('Απόφ. 2123Φ604, 4)95 τῆς 16)26.8.1974, ΦΕΚ 832, τ. Β').
- GRAZY BALL ('Απόφ. 3093Φ694, 4)109 τῆς 23.10)1.11.1974, ΦΕΚ 1109, τ. Β').
- DUCK SHOOTING ('Απόφ. 3095Φ604, 4)110 τῆς 23.10)1.11.1974, ΦΕΚ 1109, τ. Β').
- ΤΟΞΟΒΟΛΙΑ ('Απόφ. 697Φ604, 4)113 τῆς 19)28.2.1975, ΦΕΚ 255, τ. Β').
- ~~POOL—BILLARD~~ ('Απόφ. 1203Φ604, 4)121 τῆς 27.3)5.4.1975, ΦΕΚ 377, τ. Β').
- ΠΙΝΑΚΑ ΔΙΑ ΔΥΟ ΔΕΣΜΙΔΩΝ ΠΑΙΓΝΙΟΧΑΡΤΩΝ (Με-τετάγη ἐκ τῆς κατηγορίας τῶν μικτῶν παιγνίων εἰς τὴν τοιαύ-την τῶν τεχνικῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 4706Φ505. 2 τῆς 7)12.4.1975, ΦΕΚ 401, τ. Β', ἀποφάσεως).
- FOOT—BAIL ('Απόφ. 1851Φ604, 4)122 τῆς 15.5)6.6.1975, ΦΕΚ 589, τ. Β').
- ΤΕΜΠΛΟ ('Απόφ. 1981Φ604, 4)119 τῆς 30.5)10.6.1975, ΦΕΚ 602, τ. Β').
- T. V. BASKET ('Απόφ. 765)1)78γ τῆς 28.5)10.6.1975, ΦΕΚ 602, τ. Β').
- ΣΚΟΠΟΒΟΛΗ ἐπὶ ἀκινήτου στόχου διὰ βελῶν, ριπτομένων διὰ

τῆς χειρός ('Απόφ. 11093Φ505, 2 τῆς 31.7)4.8.1975, ΦΕΚ 816, τ. Β').

T. V. PIN BALL ('Απόφ. 765)190γ τῆς 5)16.9.1975, ΦΕΚ 993, τ. Β').

ΚΟΥΜ - ΚΑΝ 'Απόφ. 'Υπ. Δημ. Τάξεως ὑπ' ἀριθ. 7540Φ505.2 τῆς 31.5)10.6.1975 (ΦΕΚ 602, τ. Β'), Περί μετατάξεως τοῦ παιγνίου Κούμ - Κάν ἐκ τῆς κατηγορίας τῶν μικτῶν παιγνίων εἰς τὴν τοιαύτην τῶν τεχνικῶν.

1. Μετατάσσομεν τὸ παίγνιον «Κούμ - Κάν» ἐκ τῆς κατηγορίας τῶν μικτῶν παιγνίων εἰς τὴν τοιαύτην τῶν τεχνικῶν.

2. Διὰ τὴν διενέργειαν τούτου εἰς τὰ πάσης φύσεως δημόσια κέντρα καὶ χώρους προσιτοῦς εἰς τὸ κοινόν ἀπαιτεῖται ἄδεια τῆς ἀρμοδίας Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς, κατὰ τὰ εἰδικώτερον ὀριζόμενα εἰς τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Β.Δ 29)71. Διὰ τὴν χορήγησιν ἁδείας διενεργείας τοῦ παιγνίου τούτου εἰς ξενοδοχειακὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἀνεγνωρισμένα Σωματεῖα δέον ὅπως διατίθεται εἰδικῶς πρὸς τοῦτο διεγερθμισμένη αἴθουσα.

3. Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης καταργεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 3470.Φ.505.2)85α ἀπὸ 28.3.75 (Β' 357) ἀπόφασις ἡμῶν «περὶ μετατάξεως τοῦ παιγνίου «Κούμ - Κάν» ἐκ τῆς κατηγορίας τῶν μικτῶν εἰς τὴν τοιαύτην τῶν τεχνικῶν».

~~SPEED SHIFT ('Απόφ. 14Φ604, 4)126 τῆς 12.7)9.9.1975, (ΦΕΚ 948, τ. Β').~~

T.V. FLIPPER ('Απόφ. 13Φ604, 4)124 τῆς 12.7)10.9.1975, ΦΕΚ 952, τ. Β').

CRAZY FOOT ('Απόφ. 12Φ604, 4)125 τῆς 12.7)10.9.1975, ΦΕΚ 952, τ. Β').

ΟΥΦΟ (UFO) ('Απόφ. 2707Φ 604.4/135 τῆς 25.6/8.7.1976 (ΦΕΚ 895, τ.Β.))

STEEPLE CHASE ('Απόφ. 3975Φ.604.4/139 τῆς 8/20.9.1976 (ΦΕΚ 1156, τ. Β').

ASTEROID ('Απόφ. 3979Φ604.4/140 τῆς 8/20.9.1976. ΦΕΚ 1156, τ.Β').

- AVENGER (Απόφ. 3977Φ604.4/138 της 8/20.9.1976—ΦΕΚ 1156, τ.Β').
- WHEELS (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 2791Φ604.4/146 της 19.12.77/14.1.78 ΦΕΚ 18, τ.Β').
- TANK (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 2787Φ604.4/144 της 19.12.77/14.1.78 ΦΕΚ 18, τ.Β').
- STRIP TEASE (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 2203 Φ604.4/142 της 19.12.77/14.1.78—ΦΕΚ 18, τ.Β).
- TWIN SPEED (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 2789Φ604.4/145 της 19.12.77/14.1.78—ΦΕΚ 18, τ.Β').
- ΜΠΑΛΟΝΙ (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 2311 Φ604.4/149 της 18/28.7.78 ΦΕΚ 640, τ.Β').
- DERBY DAY (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 2315Φ604.4/151 της 18/28.7.78 ΦΕΚ 640,τ.Β').
- VIDEOTEG (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 2033Φ604.4/148 της 18.7/5.8.78—ΦΕΚ 652,τ.Β').
- CHALLENGE (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 2227Φ604.4/147 της 18.7/5.8.78—ΦΕΚ 652,τ.Β').
- ΒΕΛΟΝΟΣΚΟΠΕΥΣΙΣ (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 2313Φ604.4/150, της 18.7/5.8.78—ΦΕΚ 652, τ.Β').
- ΤΟ ΕΞΑΓΩΝΟ (Απόφ. 5013Φ604.4/52 της 19.7/30.8.1979—ΦΕΚ 727, τ.Β').
- BREAKOUT (Απόφ. 5011Φ604.4/153 της 19.7/30.8.1979 —ΦΕΚ 727, τ.Β').
- SPRINT ONE ή SPRINT TWO (Απόφ. 5009Φ604.4/154 της 19.7/30.8.1979—ΦΕΚ 727, τ.Β').

SUPER BUG (Απόφ. 5007Φ604.4/155 της 19.7/30.8.1979 - ΦΕΚ 727, τ.Β').

DOMINO (Απόφ. 5003Φ604.4/157 της 19.7/30.8.1979 - ΦΕΚ 727, τ.Β').

LE MANS (Απόφ. 5005Φ604.4/156 της 19.7/31.8.1979 - ΦΕΚ 737, τ.Β').

AVALANCHE (Απόφ. 1559Φ604/158 της 19.7/31.8.1979 - ΦΕΚ 737, τ.Β').

TOURNAMENT TABLE (Απόφ. 1561Φ604.4/159 της 19.7/31.8.1979 - ΦΕΚ 737, τ.Β').

SUPER BREAKOUT (Απόφ. 1563Φ604.4/160 της 19.7/31.8.1979 - ΦΕΚ 737, τ.Β').

BONANZA (Απόφ. 1823Φ604.4/162 της 19.7/31.8.1979 - ΦΕΚ 737, τ.Β').

TWIN RIELE (Απόφ. 1821Φ604.4/161 της 19.7/31.8.1979 - ΦΕΚ 737, τ.Β').

BASKET BALL (Απόφ. 765/1/78 της 21.7/2.8.1976 (ΦΕΚ 1002, τ.Β').

SPACE ATTACK (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 4603Φ604.4/16 της 11.2/21.3.1980 - ΦΕΚ 290, τ.Β').

BASKET (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 4605Φ604.4/165 της 11.2/21.3.1980 - ΦΕΚ 290, τ.Β').

GEE BEE (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 4607Φ604.4/166 της 11.2/21.3.1980 - ΦΕΚ 290, τ.Β').

SUPER ROOD CHAMPIONS, Ηλεκτρονικών Παίγνιων (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 237Φ604.4/175 της 16.2/2.3.1981 - ΦΕΚ 121, τ.Β').

SUPER SHOT, Ηλεκτρονικών Παίγνιων (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 235Φ604.4/174 της 16.2/2.3.1981 - ΦΕΚ 121, τ.Β').

BLUE SHARK, Ηλεκτρονικών Παίγνιων (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 233Φ604.4/173 της 16.2/2.3.1981 - ΦΕΚ 121, τ.Β').

BIG BATTLE, Ηλεκτρονικών Παίγνιων (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 231Φ604.4/172 της 16.2/2.3.1981 - ΦΕΚ 121, τ.Β').

ASTRO FIGHTER, Ηλεκτρονικών Παίγνιων (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 229Φ604.4/171 της 16.2/2.3.1981 - ΦΕΚ 121, τ.Β').

MONAKO GR, Ηλεκτρονικών Παίγνιων (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 227Φ604.4/170 της 16.2/2.3.1981 - ΦΕΚ 121, τ.Β').

ARROWS, Ηλεκτρονικών Παίγνιων (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 245Φ604.4/179 της 16.2/2.3.1981 - ΦΕΚ 121, τ.Β').

PADDLE BALL, Ηλεκτρονικόν Παίγνιον (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 243Φ604.4/178 της 16.2/2.3.1981 - ΦΕΚ 121, τ.Β').

MONTE KARLO, Ηλεκτρονικόν Παίγνιον (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 241Φ604.4/177 της 16.2/2.3.1981 - ΦΕΚ 121, τ.Β').

GALAXIAN, Ηλεκτρονικόν Παίγνιον (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 239Φ604.4/176 της 16.2/2.3.1981 - ΦΕΚ 121, τ.Β').

HEAD - ON (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 267Φ604.4/169 της 18.2/12.3.1981 (ΦΕΚ 144, τ.Β').

TERRANEAN (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 1829Φ604.4/183 της 6/20.7.1981 - ΦΕΚ 427, τ.Β').

ASTEROIDS TM. (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 1831Φ604.4/182 της 6/20.7.1981 - ΦΕΚ 427, τ.Β').

MOON GRESTA (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 1835Φ604.4/181 της 6/20.7.1981 - ΦΕΚ 427, τ.Β').

•ΠΕΝΑΛΤΥ (Απόφ. Υπ. Εσωτ. και Δημ. Τάξης Φ3006.5/244 της 9.1/19.2.1986 - ΦΕΚ 50, τ.Β').

•ΚΕΡΜΑΤΙΚΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΔΡΟΜΟΣ SLOT (Απόφ. Υπ. Εσωτ. και Δημ. Τάξης Φ3006.5/245 της 9.1/19.2.1986 - ΦΕΚ 50, τ.Β').

•Κατατάσσουμε τα ηλεκτρονικά παίγνια: 1. «1942», 2. BOBBLE-BOBBLE», 3. RASTAN SAGA», 4. «PUZZNIC», 5. «ΣΑΓΚΑΗ (1989 TAMTEX)», 6. «ARCH-RIVALS», 7. «V. BALL», 8. «HAIN'D SLEENA», 9. «GHOSTS'N - GOBLINS», 10. «SHADOW DANGER», 11. «COMBAT SCHOOL», 12. «PANG», 13. «BLOCK -(ARCANDID)», 14. «PINBALL-ACTION», 15. «EURO-LEAGUE», 16. «POCET GAL», 17. «TETRIS», 18. «SUPER QIX TOP5», 19. «GALSPANIC», 20. «SNOW BROS», 21. «WONDER BOY», 22. «FINAL FIGHT», 23. «PIT FIGHTER», 24. «ALTERED BEAST», 25. «OPERATIONS WOLF», στην κατηγορία των τεχνικών παιχνιδιών, γιατί το αποτέλεσμα, από τη διενέργεια των παιχνιδιών αυτών, εξαρτάται αποκλειστικά και μόνο από την τεχνική δεινότητα του παίκτη.

(απόφ. Υ.Δ.Τ. 3006/5/1-γ της 28.1/14.2.1992 - ΦΕΚ 88, τ.Β').

REEL MAGIC (Υ.Α. 3006/5/4η/1993 - ΦΕΚ 23, τ.Β')

GOLDEN REAL MAGIC (Υ.Α. 3006/5/16θ της 9/23.12.1993 - ΦΕΚ 922, τ.Β')

ΜΠΙΡΙΜΠΑ (Υ.Α. 3006/5/26δ της 21.3/5.4.1994 - ΦΕΚ 233, τ.Β')

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ 4000 (Μετετάγη στην κατηγορία των τεχνικών παιγνίων εκ της κατηγορίας των μικτών. Απόφαση Υ.Δ.Τ. 3006/5/24-κ της 5/25.8.1994 - ΦΕΚ 637, τ.Β')

REEL MAGIC με 10 πλήκτρα και διαστάσεις: ύψος 1,74μ., πλάτος 0,65μ. και βάθος στη μέση 0,60μ. (Υ.Α. 3006/5/24 - λη της 5/25.8.1994 - ΦΕΚ 637, τ.Β')

Β' ΜΙΚΤΑ ΠΑΙΓΝΙΑ

Δια παιγνιοχάρτων

ΠΟΚΑ, ΠΟΚΕΡ μέχρις επτά μετεχόντων προσώπων. Τουμπουκτού μέχρις επτά μετεχόντων προσώπων, Χαρακίρι μέχρις επτά μετεχόντων προσώπων, Μάους, Εκαρτέ, Τριάντα ένα κλειστόν ή ανοικτόν, Ραμί (Πινάκλ), Ρώμα, Μπάτσικα, Μπάτσικα Αμερικανική, Τσογολί, Πινικάλι. Το πινάκλ μετετάγη εις τα τεχνικά (Απόφ. 1482/20/4 της 12/19 Ιουλίου 1952).

Προσέτι εχαρακτηρίσθησαν ως μικτά τα παίγνια:

ΡΑΜΙ, διενεργούμενον δια μιας δεσμίδος παιγνιοχάρτων (Απόφ. 4660/59/67 της 20 Μαΐου/10 Ιουν. 1954).

ΟΚΤΑΡΑ ή Τζόκεϋ (Απόφ. 4406/59/116 της 1/14.5.1957).

ΜΠΟΥΡΛΟΤΟ (Απόφ. 4405/59/115 της 1/14 Μαΐου 1957).

ΒΕΡΟΜΑΤ (Απόφ. 7577 της 4/16 Ιουλ. 1958).

Αυτόματος σκοποβολή δια μηχανήματος BOWIS GUN και GENGO (Απόφ. 7528 και 7530 της 4/16 Ιουλ. 1958).

ΚΙΝΕΖΙΚΟ ΠΙΝΑΚΛ (Απόφ. 11012/59/126 της 16/31 Οκτ. 1958).

ΕΝΙΑΡΑ Η ΕΝΙΑΡΑΚΙ (Απόφ. 11187/69/132 της 26 Οκτ./16 Νοεμ. 1959).

ΜΠΙΛΟΤ (Απόφ. 10600 Φ. 59/141 της 4/17 Αυγ. 1960, ΦΕΚ 370, τ.Β').

ΤΡΕΣΣΑ (Απόφ. 7142/59/147 της 23.6/4.7.1961, ΦΕΚ 217, τ.Β').

ΠΛΑΓΙΟΣΚΟΠΕΥΣΙΣ (Απόφ. Υπ. Εσωτερικών 10708/59/148 της 5/22 Οκτ. 1961, ΦΕΚ 361, τ.Β').

ΕΠΤΑΦΥΛΛΟΝ (Απόφ. Υπ. Εσωτερικών 12751/59/142 της 24 Νοεμ./1 Δεκ. 1961, ΦΕΚ 427 τ.Β').

ΚΟΛΩΝΕΣ (Απόφ. 4116/59/154 της 3/11 Απρ. 1962, ΦΕΚ 124, τ.Β').

ΡΑΜΙ, δια δύο δεσμίδων παιγνιοχάρτων άνευ τζόκεϋ (Απόφ. 14683/59/158 της 6/24 Δεκ. 1962, ΦΕΚ 490, τ.Β').

ΡΑΜΙ, διενεργούμενον δια μιας δεσμίδος παιγνιοχάρτων άνευ τζόκεϋ (Απόφ. 4334/59/101 της 9/25.4.1963, ΦΕΚ 171, τ.Β').

PIT-BALL (Απόφ. 4854 Φ. 59/61 της 27 Απρ./15 Μαΐου 1964, ΦΕΚ 177, τ.Β').

ΠΙΝΑΚΙ (Απόφ. 12016 Φ.59/57 της 9/18 Νοεμ. 1963, ΦΕΚ 519, τ.Β').

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΣΤΙΒΟΣ ΟΔΗΓΩΝ (Απόφ. 13135/59/169 της 15/25 Νοεμ. 1965, ΦΕΚ 786 τ.Β').

Διά της υπ' αριθ. 8410/59/58 της 14 Ιουν./12 Ιουλ. 1968 απόφ. Υπ.Δημ.Τάξεως (ΦΕΚ 331, τ.Β', Διορθ. Ημαρτ. ΦΕΚ 427, τ.Β' της 2 Σεπτ. 1968) ωρίσθη όπως τα καταταγέντα εις την κατηγορίαν των μικτών παιγνίων: 1) Πινάκλ δια δύο δεσμίδων παιγνιοχάρτων των 52 φύλλων. 2) Κινέζικο Πινάκλ και 3) Πινάκλ διεξάγονται ενιαίως, καθ' άπασαν την Επικράτειαν, καθ' ον τρόπον περιγράφονται εις την υπ' αριθ. 6/5.6.1968 γνωμοδότησιν του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Λεσχών.

ΣΕΣΑ (C' EST CA) (Απόφ. 2159Φ694, 4/90 της 12/23.8.1974, ΦΕΚ 826, τ.Β').

ΨΕΙΡΑ ή ΤΖΟΝΣΟΝ ή ΦΡΑΠ ή ΚΑΤΙΝΑ (Απόφασις 2161Φ604. 4/96 της 12/23.8.1974, ΦΕΚ 826, τ.Β').

ΑΜΕΡΙΚΑΝΑ (Απόφ. 521Φ141/6/20 της 28.2/16.3.1970, ΦΕΚ 176, τ.Β').

ΚΑΔΙΝΑΤΣΟ - ΝΤΙΣΚΟΥΒΕΡΤΟ (Απόφ. 765/1/89ε της 2/17.7.1976, ΦΕΚ 935, τ.Β').

ΘΑΝΑΣΗΣ (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 2541 Φ 604.4/143 της 19.12.1977/ 14.1.1978, ΦΕΚ 18, τ.Β').

Γ' ΤΥΧΗΡΑ ΠΑΙΓΝΙΑ

1. Διά παιγνιοχάρτων.

Μπακαράς με έν η δύο Ταμπλώ, Σεμέν-ντέ-φέρ, Φαραώ, Λασκενές, Τράντ-ε-καράντ, Φράμπουλα η Φραμπουάζ, Είκοσι ένα, Κιλίντζι, Χιλιάρα η Καλκοῦτα, Είκοσι ἔξ, Ντούμ-Ντούμ, Πασσέτα, Παππᾶς.

2. Διά πεσσῶν η ἄλλων μέσων.

Ρουλέτα, Περιστρεφόμενος η ριθμημένος δίσκος με μπίλια η με φτερά, Περιστρεφόμενος δίσκος μαῦρο - κόκκινο, Αλογάκια, Τόμπολα, Σβουράκι, Λοταρία, μπαλάκια η κληροί, Ζάρια, Στριφτό η ψιλό, Ἀμάδες η σημάδες, Μονά-Ζυγά, Βακτυλίθρες, Καρυδάκια, Αἶνιγμα Ἴπποδρομίου, Σφαιριστήρια λειτουργοῦντα διά μηχανοκινήτου στέκας δι' ἔξ πεσσῶν.

Προσέτι διά νεωτέρων ἀποφάσεων ἐχαρακτηρίσθησαν ὡς τυχηρά τά κάτωθι παίγνια:

Ἀεροστρόβιλος (Ἀπόφ. 8737 Φ. 60)10 τῆς 14/28 Σεπτ. 1954, ΦΕΚ 193 τ. Β').

Ἀεροπλανάκι (Ἀπόφ. 8206 τῆς 29 Ἰουλ./12 Αὐγ. 1953).

Ἀμοιβαῖα στοιχήματα Ἴπποδρομιῶν η ἄλλων ἀγῶνων (Ἀπόφ. 7100 τῆς 1/30 Αὐγ. 1954).

NEW MONEY RALLY (Ἀπόφ. 3005Φ604.4/108 τῆς 12/28.12.1974—ΦΕΚ 1348, τ.Β').

ΑΠΟΛΛΩΝ 14 (Ἀπόφ. 3655Φ604.4/111 τῆς 12/30.12.1974—ΦΕΚ 1356, τ.Β').

ΚΟΚΕ·Υ — ΜΟΝΤΕΚΑΡΛΟ (Ἀπόφ. 699Φ 604.4./112 τῆς 19/28.2.1975 — ΦΕΚ 255, τ.Β').

ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΝΤΑΜΟΙΒΗΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ (Σ.Α.Σ) (Ἀπόφ. Υ.Δ.Τ. 2703Φ6044/133 τῆς 25.6/8.7.76—ΦΕΚ 895, τ.Β')

ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΙΣ (Ἀπόφ. Υ.Δ.Τ. 2701Φ604.4/107 τῆς 26.6/8.7.76—ΦΕΚ 895, τ.Β')

ΘΑΝΑΣΗΣ (Ἀπόφ. Υ.Δ.Τ. 2541Φ604.4/143 τῆς 19.12.77/14.1.78—ΦΕΚ 18, τ.Β').

CASPEL (᾽Απόφ. Υ.Δ.Τ. 543Φ604.4/8α τῆς 19.12.77/14.178 ΦΕΚ18,τ.Β΄).

ΜΕΘΟΔΟΣ (σύστημα) πωλήσεως προϊόντων μετά διαφημίσεως μέσω τῶν πελατῶν - ἀγοραστῶν (᾽Απόφ. Υ.Δ.Τ. 661. Φ604.4 τῆς 21.7/5.8.78—ΦΕΚ 652,τ.Β΄).

ΔΕΛΤΙΟΝ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑΣ ΛΙΑΝΙΚΗΣ ΠΩΛΗΣΕΩΣ ΔΙΑΦΗΜΙΖΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ (᾽Απόφ. Υ.Δ.Τ. 765/1/11α τῆς 17/31.1.1978—ΦΕΚ 69,τ.Β΄).

Κατατάσσομεν τό παίγνιον «ΔΕΛΤΙΟΝ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑΣ ΛΙΑΝΙΚΗΣ ΠΩΛΗΣΕΩΣ ΔΙΑΦΗΜΙΖΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ» εἰς τήν κατηγορίαν τῶν τυχηρῶν παιγνίων, καθ' ὅσον τοῦτο διενεργεῖται ὡς καί τό παίγνιον «ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΚΑΙ ΑΝΤΑΜΟΙΒΗ ἢ QUICK EXCHANGE ἢ ΚΡΙΚΟΣ ἢ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΝ ΣΥΣΤΗΜΑ», ὅπερ διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 947 Φ. 604.4/32 18.3.1971 ἀποφάσεως ἡμῶν κατετάγη εἰς τήν κατηγορίαν τῶν τυχηρῶν παιγνίων.

Πύρινον ώρολόγιον, Τροχός τής τύχης, 'Ωρολόγιον τής τύχης, Πύρινο Φαβορί ('Απόφ. 9325 τής 30 Σεπτ./12 'Οκτ. 1954).

«ROULETTE» ('Απόφ. 521 Φ. 141/6/21 τής 28 Φεβρ./16 Μαρτ. 1970, ΦΕΚ 176 τ.Β').

Σχοινάκια ('Απόφ. 12179/59/104 τής 13 Δεκ. 1954/4 'Ιαν. 1955).

Ζωολογικός Κήπος ('Απόφ. 12178/59/105 τής 13 Δεκ. 1954/4 'Ιαν. 1955).

Αυτόματον ήλεκτρικόν παίγνιον αριθμητικῶν συνδυασμῶν ('Απόφ. 12612 Φ. 59/110 τής 5/19 Δεκ. 1955).

Μπόμπα ('Απόφ. 10370 Φ. 59/117 τής 16/30 'Οκτ. 1957).

Εἰς τήν κατηγορίαν τῶν Τυχηρῶν Παιγνίων μετετάγησαν ἐκ τής τοιαύτης τῶν Τεχνικῶν παιγνίων τὰ παίγνια «'Αρωμα», «Νοβομάτ» καί «Τριομίντ» ('Απόφ. 9694/59/6 τής 8/13 Σεπτ. 1958).

KICKER AND KATCHER ('Απόφ. 11013/59/128 τής 16/31 'Οκτ. 1958).

ROTAMINT ('Απόφ. 13926 Φ. 59/129 τής 29 Δεκ. 1958/9 'Ιαν. 1959).

'Αρωμα ('Απόφ. 6778/59/6 τής 19 'Ιουν./1 'Ιουλ. 1959).

Λαϊκόν Παίγνιον ('Απόφ. 11987 Φ. 59/131 τής 13/23 Νοεμ. 1959).

BALLT STRE CLUB καί BALLT BIG TIKE, ὡς καί πᾶν παίγνιον διενεργούμενον διὰ μηχανικῶν συσκευῶν, λειτουργουσῶν καθ' ὅμοιον ἢ παρεμφερῆ τῶν πρὸς τὰς ἀνωτέρω συσκευὰς τρόπον ('Απόφ. 9190 Φ. 59/136 τής 27 'Ιουν./9 'Ιουλ. 1960, ΦΕΚ 314 τ.Β' καί 'Απόφ. 8004/59/36 τής 28 'Ιουν./16 'Ιουλ. 1962, ΦΕΚ 247 τ.Β').

Ρουλέττα-Λουκοιμιῶν ('Απόφ. 15498 Φ. 59/143 τής 10/22 Δεκ. 1960, ΦΕΚ 508 τ.Β').

Εἰς τήν κατηγορίαν τῶν τυχηρῶν παιγνίων μετετάγη ἐκ τής τοιαύτης τῶν τεχνικῶν καί ἡ μηχανική συσκευή, λειτουργοῦσα διὰ χειροκινήτου μοχλοῦ καί κομβίου ρυθμίζοντος τήν περιστροφικήν κίνησιν τοῦ πρώτου κυλίνδρου ταύτης καί παρεχούσης εἰς ἕκαστον συμμετέχοντα παίκτην μικρὸν δέμα καραμιέλλες κλπ., διὰ τής ὑπ' ἀριθ. 7612 Φ. 59/144 τής 19 'Ιουν./13 'Ιουλ. 1962 ἀποφάσεως (ΦΕΚ 241 τ.Β').

ΘΡΙΑΜΒΟΣ ('Απόφ. 1910 Φ. 59/112 τής 11/21 Μαρτ.

1964, ΦΕΚ 103 τ.Β').

Εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν τυχερῶν παιγνίων μετετάγησαν ἐκ τῆς τοιαύτης τῶν τεχνικῶν παγνίων, εἰς ἣν ἀρχικῶς εἶχον καταταγῆ τὰ ἑξῆς παίγνια: α) ΘΡΙΑΜΒΟΣ, β) ΓΕΡΑΝΟΣ, γ) AMUSEMENT PINBALLS ἢ FLIPPERS (ποδόσφαιρον μὲ πλήκτρα) καὶ δ) ΠΙΤΑΜΕΝΟΙ ΔΙΣΚΟΙ ('Απόφ. 3267/59/61 τῆς 17/19 Μαρτ. 1965, ΦΕΚ 198 τ. Β').

Ἡλεκτροκίνητος Ρουλέττα ('Απόφ. 1701 Φ. 59/166 τῆς 11 Φεβρ./20 Μαρτ. 1965, ΦΕΚ 207 τ.Β').

«ΤΟΝΤΖΗ» ('Απόφ. 12232/59/171 τῆς 13/19 Ὀκτ. 1965 ΦΕΚ 695 τ.Β').

«ΣΟΚΗ» ('Απόφ. 12233/59/172 τῆς 13/19 Ὀκτ. 1965, ΦΕΚ 695 τ.Β').

Ἀθλητικὸν Γήπεδον ('Απόφ. 1267/59/173 τῆς 1 Φεβρ./7 Μαρτ. 1966, ΦΕΚ 133 τ.Β').

Μηχανικὴ συσκευὴ λειτουργοῦσα διὰ ρίψεως σιδηρᾶς σφαιρας, δι' ἧς μετακινοῦνται ὁμοιώματα φιαλῶν ('Απόφ. 10350 Φ. 59/151 τῆς 9 Αὐγ./13 Σεπτ. 1966, ΦΕΚ 572 τ.Β').

«Νέου τύπου ψυχαγωγικὸν παίγνιον ποδόσφαιρον» ('Απόφ. 14193/59/169 τῆς 17/30 Νοεμ. 1966, ΦΕΚ 701 τ.Β').

Ἡλεκτροκίνητον ποδόσφαιρον αὐτομάτου λακτίσματος «τὸ σοῦτ» ('Απόφ. 1630 Φ. 59/177 τῆς 9/22 Φεβρ. 1967, ΦΕΚ 136, τ. Β').

Γήπεδον ποδοσφαίρου χρυσοῦ πέταλλο ('Απόφ. 1629 Φ. 59/176 τῆς 9/22 Φεβρ. 1967, ΦΕΚ 136 τ.Β').

Τάμ-Τάμ ('Απόφ. 1459 Φ. 59/167 τῆς 9/22 Φεβρ. 1967, ΦΕΚ 136 τ.Β').

Ράλλυ Αὐτοκινήτων ('Απόφ. 1460/59/175 τῆς 9/22 Φεβρ. 1967, ΦΕΚ. 136 τ.Β').

«Ἡλεκτρικὸν φωτεινὸν μπιλιαρδάκι»

«Ποδοσφαιρικὸν φωτεινὸν μπιλιαρδάκι»

«Ἡλεκτρικὸν Τεχνικὸν μπιλιαρδάκι».

«BABY CALCIO».

Τὰ ἀνωτέρω 4 μηχανικὰ παίγνια μετετάγησαν εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν τυχερῶν ἐκ τῆς κατηγορίας τῶν τεχνικῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 5584)/60/10 τῆς 18/23 Μαΐου 1967 ἀποφάσεως Ὑπ. Δημ. Τάξεως, ΦΕΚ 333 τ.Β').

Δορυφόρος ('Απόφ. 8201)59)163 τής 8/17 'Ιουλ. 1967, Φ.Ε.Κ. 457 τ. Β').

Εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν τυχηρῶν παιγνίων μετετάγησαν ἐκ τῆς τοιαύτης τῶν τεχνικῶν τὰ παίγνια «τοξοβολία» ('Απόφ. 8391)59)83 τής 8/17 'Ιουλ. 1967, Φ.Ε.Κ. 457, τ. Β') καὶ «Μπάσκετ» ('Απόφ. 8395 Φ. 59)123 τής 8/17 'Ιουλ. 1967, Φ.Σ.Κ. 457 τ. Β')

Εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν τυχηρῶν παιγνίων μετετάγη τὸ παίγνιον «χαρακίρι», μόνον ὅταν τοῦτο παίζεται διὰ τῆς παραλλαγῆς «OVERBLIND» ἢ «BLIND» ('Απόφ. 8392 Φ. 59)93 τής 13 'Ιουλ./8 Αὐγ. 1967, Φ.Ε.Κ. 493, τ. Β').

«Αὐτοκινητόδρομος διὰ μικρῶν μοντέλλων αὐτοκινήτων» ('Απόφ. 9010)59)178 τής 13 'Ιουλ./8 Αὐγ. 1967, Φ.Ε.Κ. 493 τ. Β').

BLACK - JACK ('Απόφ. 3451 Φ. 141)6 τής 28 Σεπτ./14 'Οκτ. 1968, Φ.Ε.Κ. 535, τ. Β').

«Αὐτοκινητοδρομάκι» ('Απόφ. 3452 Φ. 141)6 τής 28 Σεπτ./14 'Οκτ. 1968, Φ.Ε.Κ. 535, τ. Β').

«Πρότυπον Ἐπιτραπέζιον Σφαιριστήριο» ('Απόφ. 3778 Φ. 141)2 τής 28 Σεπτ./14 'Οκτ. 1968, Φ.Ε.Κ. 535, τ. Β').

GOTTLIEB FLIPPER ('Απόφ. 1691 Φ. 141)5 τής 30 'Απρ./13 Μαΐου 1969, Φ.Ε.Κ. 326, τ. Β').

ΜΠΑΣΚΕΤ - ΜΠΩΛ ('Απόφ. 2782 Φ. 141)2 τής 25 'Ιουν./22 'Ιουλ. 1969, Φ.Ε.Κ. 462, τ. Β').

«Πρότυπον Σύστημα Ἐξασκήσεως Ὁδηγῶν Αὐτοκινήτων» ('Απόφ. 3525)141)6)12 τής 7 Αὐγ./22 Σεπτ. 1969. Φ.Ε.Κ. 596, τ. Β').

ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΑΚΙ ('Απόφ. 4147 Φ. 141)6)11 τής 18 Σεπτ./13 'Οκτ. 1969, Φ.Ε.Κ. 672, τ. Β').

SUPER MATCH ('Απόφ. 4423)141)6)17 τής 9/25 'Οκτ. 1969, Φ.Ε.Κ. 697, τ. Β').

BOWLING BIG STRIKE ('Απόφ. 4423 Φ. 142)6)16 τής 9/25 'Οκτ. 1969, Φ.Ε.Κ. 697, τ. Β').

MULTI GAME ἢ GRIEVO ἢ ΑΛΛΗΛΕΓΓΤΗ (ΑΛΤΣΙΔΑ) ('Απόφ. 561 Φ. 141 τής 16)16 Φεβρ. 1971, Φ.Ε.Κ. 122 τ. Β').

BINGO (Άπόφασις 4537 Φ. 141)6)18 τῆς 18.12.70/9.1.71, Φ.Ε.Κ. 4, τ. Β΄).

«Προσπάθεια καὶ Ἀνταμιοιδή» ἢ «QUICK EXCHANGE» ἢ «ΚΡΙΚΟΣ», ἢ «Μαθηματικὸν Σύστημα», ὡς καὶ πᾶν ἕτερον διενεργούμενον, καθ' ὃν τρόπον διενεργεῖται τοῦτο ἢ παραλλασσόμενον εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν τυχηρῶν, καθ' ὅσον τοῦτο διενεργεῖται ὅπως ἀκριβῶς καὶ τὸ παίγνιον «MULTI GAME ἢ GRIEVO», ὅπερ τυγχάνει τυχηρὸν (Άπόφ. 947 Φ. 604.4)32 τῆς 18/19.3.1971, Φ.Ε.Κ. 223, τ. Β΄).

BLACK BALL καὶ ΡΟΥΛΕΤΤΑ (Άπόφ. 3271 Φ. 604.4)34 τῆς 16/28.9.1971, (Φ.Ε.Κ. 775, τ. Β΄).

Συναναστροφῶν (Άπόφ. 1117 Φ. 604.4)39 τῆς 10.3/29.4.1972, Φ.Ε.Κ. 297, τ. Β΄).

Ρομβοσκόπευσις (Άπόφ. 1345 Φ. 604.4)38 τῆς 30.3/22.5.1972, (Φ.Ε.Κ. 365, τ. Β΄).

Σκοποβολὴ διὰ κερμάτων ριπτομένων διὰ τῆς χειρὸς ἐπὶ ρόμβων (Άπόφ. 3213 Φ. 604.4)45 τῆς 17.8/6.9.1972, Φ.Ε.Κ. 686, τ. Β΄).

SCOT CARS (Άπόφ. 875)1)7E τῆς 31.12.71/18.1.72, Φ.Ε.Κ. 41, τ. Β΄), διότι δὲν παρουσιάζει διαφορὰν ἀπὸ τὸ παίγνιον «Αὐτοκινητόδρομος» διὰ μικρῶν μοντέλων αὐτοκινήτων.

SCALECTRICS (Άπόφ. 2959 Φ. 604.4)63 τῆς 25.8/11.9.72, Φ.Ε.Κ. 698, τ. Β΄).

Πλακοσκόπευσις (Άπόφ. 5015 Φ. 604.4)26 τῆς 30.12.71/18.1.72, Φ.Ε.Κ. 41, τ. Β΄). Τὸ παίγνιον τοῦτο μετήχθη εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν τυχηρῶν ἐκ τῆς τοιαύτης τῶν τεχνικῶν.

BACRA ROULETTE (Άπόφ. 765)1)23Θ τῆς 18/31.1.1974, Φ.Ε.Κ. 105, τ. Β΄).

JOKER SEVEN (Άπόφ. 957 Φ. 604.4)51 τῆς 30.3/10.4.73, Φ.Ε.Κ. 417, τ. Β΄).

ΤΟ ΤΥΧΕΡΟ ΚΟΥΝΕΛΙ (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 3637Φ604.4/163 της 11.2/21.3.1980 - ΦΕΚ 290, τ. Β')

VIDEO REFLEX, καθόσο τούτο είναι πανομοιότυπο με το παίγνιο «AMUSEMENT PIN-BALL ή FLIPPERS» (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 4659Φ604.4/167 της 11.2/21.3.1980 - ΦΕΚ 290, τ. Β').

ΠΛΑΚΟΣΚΟΠΕΥΣΗ (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 225Φ604.4/26 της 16.2/2.3.1981 - ΦΕΚ 121, τ. Β').

ΜΠΑΚΡΑ ΝΕΦ (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 265Φ604.4/169 της 21.2/12.3.1981 - ΦΕΚ 144, τ. Β').

ΜΕΘΟΔΟΣ ΠΩΛΗΣΕΩΣ ΚΟΣΜΗΜΑΤΩΝ, ΜΕΣΩ ΠΩΛΗΤΩΝ - ΑΓΟΡΑΣΤΩΝ, ΜΕΤΑ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΣ (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 1833 Φ604.4/5 της 6/23.7.1981 - ΦΕΚ 437, τ. Β').

Ηλεκτρονικός Ιππόδρομος (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 3253Φ604.4/237 της 28.9/11.10.1984 - ΦΕΚ 722, τ. Β').

BANKOOLA (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 3507 Φ604/4/4/209 της 31.10/19.11.1984 - ΦΕΚ 820, τ. Β'), Βλέπε και διόρθωση σφάλματος ΦΕΚ 12 τ. Β' /1985.

Ηλεκτρονικό παίγνιο TRIOMINT GOLD (Απόφ. Υ.Δ.Τ. αριθ. 765/1/169-δ της 8/26.11.1984 - ΦΕΚ 837, τ. Β').

Ηλεκτρονικό παίγνιο ΜΑΤΑ ΗΑΡΙ (Απόφ. Υ.Δ.Τ. αριθ. 765/1/167-β της 8/26.11.1984 - ΦΕΚ 837, τ. Β').

ΚΑΜΠΕΡΑ (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 765/1/166-β της 8/26.11.1984 - ΦΕΚ 837, τ. Β').

Ηλεκτρονικό παίγνιο AMBASSADOR (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 3417 Φ /604.4/208 της 15.11/18.12.1984 - ΦΕΚ 880, τ. Β').

LUCKY TODAY ηλεκτρονικό παίγνιο (Απόφ. Υ.Δ.Τ. Φ 3006.5/241 - 235125 της 28.6/16.7.1985 - ΦΕΚ 443, τ. Β').

ROYAL CASINO ή ΦΡΟΥΤΑ ηλεκτρονικό παίγνιο (Απόφ. Υ.Δ.Τ. Φ3006.5/243 - 235127 της 28.6/16.7.1985 - (ΦΕΚ 443, τ. Β').

ΒΑΡΚΕΣ ηλεκτρονικό παίγνιο (Απόφ. Υ.Δ.Τ. Φ 3006.5/242/235126 της 28.6/16.7.1985 - ΦΕΚ 443, τ. Β').

ΜΠΑΛΛΑ ή ΤΠΠ-ΤΟΠ (Απόφ. Υπ. Εσωτ. και Δημ. Τάξης Φ36006.5/246 της 9.1/19.2.1986 - ΦΕΚ 50, τ. Β').

ΧΟΤΖΑΣ (Απόφ. Υπ. Εσωτ. και Δ.Τ. Φ3006.5/184 της 9.1/19.2.1986 - ΦΕΚ 50, τ. Β').

• GASTONE ή ΦΡΟΥΤΑ (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 3006/5/30-η της 16.6/3.7.1992 - ΦΕΚ 425, τ. Β').

• ΩΡΟΣΚΟΠΙΟ (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 3006/5/1-δ της 31.8/3.9.1992 - ΦΕΚ 548, τ.Β').

• RIVER - BOAT (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 3006/5/2-δ της 11.9/5.10.1992 - ΦΕΚ 605, τ.Β').

Δ. ΨΥΧΑΓΩΓΙΚΑ ΠΑΙΓΝΙΑ - ΠΑΙΔΙΑΙ

Ψάρεμα αέρος, Αρωματική Πυθία, Περιστρεφόμενος δίσκος μετά τυφεκίου, Τράτα, Καγκουρώ, Ψάρεμα θαλάσσης, Ποτηράκια, υπό την προϋπόθεσιν ότι κατά την διεξαγωγήν τούτων δεν θα παρέχεται ως έπαθλον χρηματικόν ποσόν, αλλά θα παρέχωνται εις τον επιτυγχάνοντα παίκτην διάφορα αντικείμενα.

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΠΕΡΙ ΚΑΖΙΝΩΝ

§ 3 — Ν.Δ. 4212 της 19/19.9.61 (Φ.Ε.Κ. 177, τ. Α').
«περί κυρώσεως της από 19 Μαΐου 1961 συμβάσεως μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και του Ε.Ο.Τ. αφ' ενός και αφ' ετέρου του Dr. HARTMAN FREIHERR VON RICHTHOFEN περί ιδρύσεως διεθνούς τύπου Λεσχών ψυχαγωγίας και τυχηρών παιγνίων εν Ρόδω και Κερκύρα».

Άρθρον πρώτον: Κυρούται η από 19η Μαΐου 1961 υπογραφείσα σύμβασις

Προοίμιον

1. Το Ελληνικόν Δημόσιον, εκπροσωπούμενον

Άρθρον 1 — 1. Η διάρκεια του δια της παρούσης συμβάσεως παραχωρουμένου τω αναδόχω προνομίου αποκλειστικής εκμεταλλεύσεως Καζίνων εν Ρόδω και Κερκύρα ορίζεται εις είκοσιν (20) έτη, αρχομένη από της ημέρας ενάρξεως της λειτουργίας εκάστου τούτων.

2. Εις περίπτωσιν τυχόν αναστολής της εκμεταλλεύσεως εκάτερου των Καζίνων εκ λόγου μη οφειλομένου εις υπαιτιότητά του

ΤΟ ΤΥΧΕΡΟ ΚΟΥΝΕΛΙ (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 3637Φ604.4/163 της 11.2/21.3.1980 - ΦΕΚ 290, τ.Β')

VIDEO REFLEX, καθόσο τούτο είναι πανομοιότυπο με το παίγνιο «AMUSEMENT PIN-BALL ή FLIPPERS» (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 4659Φ604.4/167 της 11.2/21.3.1980 - ΦΕΚ 290, τ.Β').

ΠΛΑΚΟΣΚΟΠΕΥΣΗ (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 225Φ604.4/26 της 16.2/2.3.1981 - ΦΕΚ 121, τ.Β').

ΜΠΑΚΡΑ ΝΕΦ (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 265Φ604.4/169 της 21.2/12.3.1981 - ΦΕΚ 144, τ.Β')

ΜΕΘΟΔΟΣ ΠΩΛΗΣΕΩΣ ΚΟΣΜΗΜΑΤΩΝ, ΜΕΣΩ ΠΩΛΗΤΩΝ - ΑΓΟΡΑΣΤΩΝ, ΜΕΤΑ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΣ (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 1833 Φ604.4/5 της 6/23.7.1981 - ΦΕΚ 437, τ.Β').

Ηλεκτρονικός Ιπλόδρομος (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 3253Δ604.4/237 της 28.9/11.10.1984 - ΦΕΚ 437, τ.Β').

BANKOOLA (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 3507Φ604/4/4/209 της 31.10/19.11.1984 - ΦΕΚ 820, τ.Β'), Βλέπε και διόρθωση σφάλματος ΦΕΚ 12 τ.Β'/1985.

Ηλεκτρονικό παίγνιο TRIOMINT GOLD (Απόφ. Υ.Δ.Τ. αριθ. 765/1/169-δ της 8/26.11.1984 - ΦΕΚ 837, τ.Β').

Ηλεκτρονικό παίγνιο ΜΑΤΑ ΗΑΡΙ (Απόφ. Υ.Δ.Τ. αριθ. 765/1/169-β της 8/26.11.1984 - ΦΕΚ 837, τ.Β')

ΚΑΜΠΕΡΑ (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 765/1/166-β της 8/26.11.1984 - ΦΕΚ 837, τ.Β').

Ηλεκτρονικό παίγνιο AMBASSADOR (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 3417Φ604.4/208 της 15.11/18.12.1984 - ΦΕΚ 880, τ.Β').

LUCKY TODAY ηλεκτρονικό παίγνιο (Απόφ. Υ.Δ.Τ. Φ3006.5/241-235125 της 28.6/16.7.1985 - ΦΕΚ 443, τ.Β').

ROYAL CASINO ή ΦΡΟΥΤΑ ηλεκτρονικό παίγνιο (Απόφ. Υ.Δ.Τ. Φ3006.5/243 - 235127 της 28.6/16.7.1985 - ΦΕΚ 443, τ.Β').

ΒΑΡΚΕΣ ηλεκτρονικό παίγνιο (Απόφ. Υ.Δ.Τ. Φ3006.5/242/235126 της 28.6/16.7.1985 - ΦΕΚ 443, τ.Β').

ΜΠΑΛΛΑ ή ΤΙΠ-ΤΟΠ (Απόφ. Υπ. Εσωτ. και Δημ.Τάξης Φ36006.5/246 της 9.1/19.2.1986 - ΦΕΚ 50, τ.Β').

ΧΟΤΖΑΣ (Απόφ. Υπ. Εσωτ. και Δ.Τ. Φ3006.5/184 της 9.1/19.2.1986 - ΦΕΚ 50, τ.Β').

GASTONE ή ΦΡΟΥΤΑ (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 3006/5/30-η της 16.6/3.7.1992 - ΦΕΚ 425, τ.Β').

ΩΡΟΣΚΟΠΙΟ (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 3006/5/1-δ της 31.8/3.9.1992 -

ΦΕΚ 548, τ.Β').

RIVER - BOAT (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 3006/5/2-δ της 11.9/5.10.1992 - ΦΕΚ 605, τ.Β').

- CIRSA 7 (Υ.Α. 3006/5/3-ε της 8.1/3.2.1993 - ΦΕΚ 37, τ.Β').

- MINI BAR, ηλεκτρονικό παίγνιο (Υ.Α. 3006/5/7-θ της 12/22.4.1993 - ΦΕΚ 276, τ.Β').

- JAK POT 200 MINI GAME (Υ.Α. 3006/5/7-θ της 12/22.4.1993 - ΦΕΚ 276 τ.Β').

- ΣΥΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΜΑΤΟΥ ΠΩΛΗΤΟΥ, σε συνδυασμό με ηλεκτρονικό παιχνίδι και με δυνατότητα προσφοράς δώρου (Υ.Α. 3006/5/9η της 7/18.6.1993 - ΦΕΚ 437 τ.Β').

- Ε. ΡΟΥΛΕΤΤΑ - 93, ηλεκτρονικό παίγνιο (Υ.Α. 3006/5/10-στ της 20.7/9.8.1993 - ΦΕΚ 586, τ.Β').

- WELTRON, ηλεκτρονικό παίγνιο (Υ.Α. 3006/5/13ε της 20.7/9.8.1993 - ΦΕΚ 586, τ.Β').

- SUPER BANK, ηλεκτρονικό παίγνιο (Υ.Α. 3006/5/18-δ της 15.8/8.9.1993 - ΦΕΚ 687, τ.Β').

- ANIMAL MATCH, ηλεκτρονικό παίγνιο (Υ.Α. 3006/5/18-στ της 15.8/8.9.1993 - ΦΕΚ 687, τ.Β').

- ROYAL MAGIC (Υ.Α. 3006/5/20-δ της 9/23.12.1993 - ΦΕΚ 922, τ.Β').

- 8LINE - R - ΕΛΛΑΔΑ (Υ.Α. 3006/5/22δ της 9/23.12.1993 - ΦΕΚ 922, τ.Β').

- BOMBER (Υ.Α. 3006/15/14-στ της 9/23.12.1993 - ΦΕΚ 922, τ.Β').

- MULTI BANK (Υ.Α. 3006/5/21-δ της 9/23.12.1993 - ΦΕΚ 922, τ.Β').

- ROULETTE OPTA II (Υ.Α. 3006/5/19-δ της 9/23.12.1993 - ΦΕΚ 922, τ.Β').

- BALLY WULFF - DOPPEL KRONE (Υ.Α. 3006/5/25-δ της 16.2/2.3.1994 - ΦΕΚ 138, τ.Β').

Δ. ΨΥΧΑΓΩΓΙΚΑ ΠΑΙΓΝΙΑ - ΠΑΙΔΙΑΙ

Ψάρεμα αέρος, Αρωματική Πυθία, Περιστρεφόμενος δίσκος μετά τυφεκίου, Τράτα, Καγκουρώ, Ψάρεμα θαλάσσης, Ποτηράκια, υπό την προϋπόθεσιν ότι κατά την διεξαγωγήν τούτων δεν θα παρέχεται ως έπαθλον χρηματικόν ποσόν, αλλά θα παρέχωνται εις τον επιτυγχάνοντα παίκτην διάφορα αντικείμενα.

Ε' - Άλλες αποφάσεις χαρακτηρισμού παιγνίων

ΠΑΙΓΝΙΑ ΤΕΧΝΙΚΑ

- ΓΚΟΥΛΙΤ (Απόφ. Υ.Δ.Τ. υπ' αριθ. 3006/5/34-ιδ της 8/17.2.1995 - ΦΕΚ 106, τ.Β')

ΠΑΙΓΝΙΑ ΜΙΚΤΑ

- MAGIC STAR ηλεκτρονικό παίγνιο (Απόφ. Υ.Δ.Τ. υπ' αριθ. 3006/5/28-ιε'/1994 - ΦΕΚ 952, τ.Β')
- PUCK - BOY MAGIC ηλεκτρονικό παίγνιο (Απόφ. Υ.Δ.Τ. υπ' αριθ. 3006/5/35-στ/1994 - ΦΕΚ 952, τ.Β')
- OLYMPIC ηλεκτρονικό παίγνιο (Απόφ. Υ.Δ.Τ. υπ' αριθ. 3006/5/38-γ της 8/17.2.1995 - ΦΕΚ 106, τ.Β')

ΠΑΙΓΝΙΑ ΤΥΧΕΡΑ

- RANDOM FRUIT ηλεκτρονικό παίγνιο (Απόφαση Υ.Δ.Τ. υπ' αριθ. 3006/5/27η/1994 - ΦΕΚ 952, τ.Β')
- FAIR PLAY ηλεκτρονικό παίγνιο (Απόφ. Υ.Δ.Τ. υπ' αριθ. 3006/5/32-η/1994-ΦΕΚ 952, τ.Β')
- STAR MACHINE ηλεκτρονικό παίγνιο (Απόφ. Υ.Δ.Τ. υπ' αριθ. 3006/5/29ζ/1994 - ΦΕΚ 952, τ.Β')
- UNIVERSE REEL MAGIC ηλεκτρονικό παίγνιο (Απόφ. Υ.Δ.Τ. υπ' αριθ. 3006/5/30ξ/1994 - ΦΕΚ 952, τ.Β')
- FORMULA 1 ηλεκτρονικό παίγνιο (Απόφ. Υ.Δ.Τ. υπ' αριθ. 3006/5/37-ζ/1994- ΦΕΚ 940, τ.Β')
- GOLD RUSH (Απόφ. Υπ. Δημ. Τάξης υπ' αριθ. 3006/5/50στ της 26.10/6.11.1995 - ΦΕΚ 911, τ.Β')
- PENTIUM (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 3006/5/51ε της 26.10/6.11.1995 ΦΕΚ 911, τ.Β')
- CASINO (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 3006/5/44κβ της 26.10/6.11.1995 - ΦΕΚ 911, τ.Β')
- REEL MAGIC με δέκα πλήκτρα και διαστάσεις: ύψος = 1,74μ., πλάτος = 0,65μ. και βάθος στη μέση = 0,60μ. (είχε χαρακτηριστεί ως τεχνικό παίγνιο με την υπ' αριθ. 3006/5/24-λη/1994 Υ.Α. - ΦΕΚ 637, τ.Β' - αλλά μετετάγη στην κατηγορία των τυχηρών με την υπ' αριθ. 3006/5/4-ξ'/1995 Υ.Α. - ΦΕΚ 188, τ.Β')
- GOLDEN REEL MAGIC (είχε χαρακτηριστεί ως τεχνικό

- παίγνιο με την υπ' αριθ. 3006/5/16-θ/1993 Υ.Α. - ΦΕΚ 922, τ.Β'
- αλλά μετετάγη στην κατηγορία των τυχηρών με την υπ' αριθ.
3006/5/15-ξε'/1995 Υ.Α. - ΦΕΚ 188, τ.Β')
- ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ 4000 (είχε χαρακτηριστεί ως τεχνικό παίγνιο με την υπ' αριθ. 3006/5/24κ από 5.8.1994 Υ.Α., αλλά μετετάγη στην κατηγορία των τυχηρών με την υπ' αριθ. 3006/5/24-λθ'/1995 Υ.Α. - ΦΕΚ 188, τ.Β')
 - MISTERY SCORE 1000 ηλεκτρονικό παίγνιο (Απόφ. Υ.Δ.Τ. υπ' αριθ. 3006/5/39-στ της 8/17.2.1995 - ΦΕΚ 106, τ.Β').
 - Οι 4 ΜΑΓΙΚΟΙ ΚΥΛΙΝΔΡΟΙ του SAM ή SAM's MAGIC 4 REELS (Απόφ. Υ.Δ.Τ. υπ' αριθ. 3006/5/40-ζ της 8/17.2.1995 - ΦΕΚ 106, τ.Β').
 - LUCKY GUM (Υ.Α. 3006/5/43ξ της 13/23.3.1995 - ΦΕΚ 210, τ.Β')
 - ΜΠΙΝΓΚΟ ή BINGO (Υ.Α. 3006/5/42ε της 13/23.3.1995 - ΦΕΚ 210, τ.Β')
 - ΥΑΗΤΣΙΝΟ ηλεκτρονικό παίγνιο (Απόφ. Γ.Γ. του Υ.Δ.Τ. 3006/5/56στ της 4/13.3.1996 - ΦΕΚ 155, τ.Β').

ΑΠΑΓΟΡΕΥΜΕΝΑ

- REEL MAGIC (είχε χαρακτηριστεί ως τεχνικό παίγνιο με την υπ' αριθ. 3006/5/24-λη/1994 Υ.Α. - ΦΕΚ 637, τ.Β' - αλλά η απόφαση αυτή ανακλήθηκε με την υπ' αριθ. 3006/5/4 - νη'/1995 - ΦΕΚ 188, τ.Β' - όμοια και απαγορεύτηκε στο εξής η διενέργειά του.

ΣΤ'. Άλλες νεότερες αποφάσεις χαρακτηρισμού παιγνίων

ΤΕΧΝΙΚΑ ΠΑΙΓΝΙΑ

- ΘΑΝΑΣΗΣ (είχε χαρακτηρησθεί ως μικτό παίγνιο. Μετετάγη στην κατηγορία των τεχνικών με την υπ' αριθ. 3006/5/395-δ της 5/28.3.1997 - ΦΕΚ 246, τ.Β' απόφαση του Γεν. Γραμματέα του Υπουργείου Δημοσίας Τάξεως).

ΜΙΚΤΑ ΠΑΙΓΝΙΑ

- MEGA TOUCH III VIDEO, με τα επιμέρους σ' αυτό υπάρχοντα παίγνια SOLITAIRE, TRAVIA WHIZ, ROYAL FLASH, MATCHEM EP, MEM-O-REE, BREAKIN BICKS, FOUR PLAY, TRIVIA TWISTER, PHRAZE CRAZE (Απόφ. Υ.Δ.Τ. υπ' αριθ. 3006/5/57-στ της 8/14.5.1996 - ΦΕΚ 337, τ.Β')
- MISS PACMAN 95-14 (Απόφ. Υ.Δ.Τ. υπ' αριθ. 3006/5/60-στ της 8/14.5.1996 - ΦΕΚ 337, τ.Β')
- MISS PACMAN 95-21 (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 3006/5/59-στ της 8/14.5.1996 - ΦΕΚ 337, τ.Β')
- EUROBASKET 95 (Απόφ. Υ.Δ.Τ. υπ' αριθ. 3006/5/58-στ της 8/14.5.1996 - ΦΕΚ 337, τ.Β')
- POINT BLANK (Απόφ. Γ.Γ. Υ.Δ.Τ. 3006/5/67-δ της 24/31.7.1996-ΦΕΚ 659, τ.Β')
- TIMES CRISIS (Απόφ. Γ.Γ. Υ.Δ.Τ. 3006/5/66-δ της 24/31.7.1996 - ΦΕΚ 659, τ.Β')

ΤΥΧΕΡΑ

- PENTIUM (Απόφ. Υ.Δ.Τ. υπ' αριθ. 3006/5/51-ιε της 8/14.5.1996 - ΦΕΚ 337, τ.Β')
- Ηλεκτρονικό παίγνιο BOMBERMAN WORLD (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 3006/5/84/1-ε της 21/23.8.1996 (ΦΕΚ 734, τ.Β')
- Ηλεκτρονικό παίγνιο ELEVATOR ACTION (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 3006/5/78/1-ε της 21/23.8.1996 (ΦΕΚ 734, τ.Β')
- Ηλεκτρονικό παίγνιο NBA JAM (Απόφ. Υ.Δ.Τ. 3006/5/74/2-ε της 21/23.8.1996 (ΦΕΚ 734, τ.Β').

ΑΠΑΓΟΡΕΥΜΕΝΑ ΠΑΙΓΝΙΑ

- **ARROWS** (Ανακλήθηκε η άδεια, με την οποία είχε χαρακτηριστεί ως τεχνικό παίγνιο, και απαγορεύτηκε η διενέργειά του - Απόφ. Υ.Δ.Τ. 3006/5/50-ιγ της 24/31.7.1996 - ΦΕΚ 653, τ.Β').

§3 — Απόφαση Αρχηγού Ελληνικής Αστυνομίας υπ' αριθ. 1023/2/43-γ της 28.11/11.12.1995 (ΦΕΚ 1011, τ. Β')⁽¹⁾

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 2
«Όροι διενέργειας τεχνικών παιγνίων
στα δημόσια κέντρα»

Προϋποθέσεις χορήγησης αδειών - Συγκρότηση και έκταση
αρμοδιότητας Επιτροπής

Άρθρο 1—3. (Οι διατάξεις των άρθρων αυτών που αναφέρονταν στις προϋποθέσεις κ.λπ. χορηγήσεως αδειών διενέργειας τεχνικών παιγνίων πρέπει να θεωρηθούν καταργημένες, ύστερα από την αφαίρεση της αρμοδιότητας αυτής από την Αστυνομία και την ανάθεσή της στον οικείο Δήμο ή Κοινότητα. Βλέπε παρακάτω σελ. 148ε το άρθρο 8 του Ν. 2515/1997, ως τροποποιηθέν ισχύει).

Γενικές υποχρεώσεις

Άρθρο 4—1. Η διενέργεια τεχνικών παιγνίων επιτρέπεται μόνο στις κύριες αίθουσες του δημοσίου κέντρου, που ιδρύεται για το σκοπό αυτό. Απαγορεύεται η διενέργεια τεχνικών παιγνίων σε ιδιαίτερα διαμερίσματα ή χώρους των ανωτέρω δημοσίων κέντρων.

2. Στα ξενοδοχεία επιτρέπεται η διενέργεια τεχνικών παιγνίων μέσα σε μια από τις κύριες αίθουσες, που δεν επικοινωνεί αμέσως με δωμάτιο ύπνου, προκειμένου δε για τα υπαίθρια (καλυμμένα ή ακάλυπτα) ΛΟΥΝΑ ΠΑΡΚ, η διενέργεια τεχνικών παιγνίων επιτρέπεται μόνο σε ιδιαίτερο εντός αυτών περιφραγμένο ή κατ' άλλον τρόπο χωρισμένο χώρο, ώστε να παρεμποδίζεται η παρουσία ή συμμετοχή στα παίγνια ανηλίκων κάτω των 17 ετών.

3. Οι διευθυντές των κέντρων ή οι υποδεικνυόμενοι ως υπεύθυνοι αυτών υποχρεούνται να αναρτούν σε εμφανές μέρος της αίθουσας διενέργειας τεχνικών παιγνίων πινακίδα ευανάγνωστη με την ένδειξη «ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ Η ΠΑΡΟΥΣΙΑ ή ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ Α-

(1) 1. Εκδόθηκε βάσει: α) του άρθρ. 12 παρ. 3 και 5 του Ν. 1481/1984, όπως τροπ. και συμπλ. με τα άρθρα 1 του Ν. 1590/1988 και 36 του Ν. 2168/1993 και β) του άρθρ. 22 του Α.Ν. 258/1936, όπως το άρθρο αυτό κωδικοποιήθηκε με το άρθρο 13 του Β.Δ. 29/1971 κ.λπ.

ΝΗΛΙΚΩΝ ΠΟΥ ΔΕΝ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΑΝ ΤΟ 17ο ΕΤΟΣ ΤΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ ΤΟΥΣ».

Ώρες διενέργειας των παιγνίων

Άρθρο 5⁽¹⁾ — «1. Οι ώρες διενέργειας των τεχνικών παιγνίων καθορίζονται από 09.00-01.00 ώρας της επόμενης ημέρας. Ειδικά, τις ημέρες των επίσημων αργιών και την ημέρα της εορτής του τοπικού πολιούχου Αγίου, καθορίζονται από 10.00 έως 01.00 ώρας της επόμενης ημέρας».

β. Στα σφαιριστήρια από 10.00' έως 23.00' ώρας.

2. Κατά τις ώρες κοινής ησυχίας, όπως αυτές ορίζονται στη σχετική Αστυνομική Διάταξη, δεν επιτρέπεται η διενέργεια τεχνικών παιγνίων, που προξενούν θόρυβο (τάβλι, ποδοσφαιράκια κ.λπ.).

3. Απαγορεύεται η διενέργεια οποιουδήποτε παιγνίου στους προαναφερόμενους χώρους από το πρωί της Μεγάλης Πέμπτης μέχρι και το πρωί της Δευτέρας του Πάσχα.

4. Σε περίπτωση παράβασης διατάξεων του παρόντος άρθρου ευθύνονται οι διευθυντές των κέντρων, οι υποδεικνυόμενοι ως υπεύθυνοι, καθώς και οι συμμετέχοντες στα παίγνια.

Κυρώσεις

«Άρθρο 6⁽²⁾ — 1. Οι παραβάτες της παρούσας διώκονται και τιμωρούνται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 13 του Β.Δ. 29/1971, εάν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα από άλλη διάταξη.⁽³⁾

2. Για την επιβολή του διοικητικού μέτρου της αφαίρεσης της άδειας διενέργειας τεχνικών παιγνίων, κατ' εφαρμογήν της παρ. 8 του άρθρου 5 του Β.Δ. 29/1971, οι σχετικές προτάσεις υποβάλλονται, για μεν την περιφέρεια των Γενικών Αστυνομικών Διευθύνσεων Αττικής και Θεσσαλονίκης, μέσω των οικείων Διευθύνσεων Ασφαλείας, για δε τη λοιπή επικράτεια, μέσω των οικείων Αστυνομικών Διευθύνσεων.

(1) Η παρ. 1 του άρθρ. 5 αντικ., ως άνω, από το άρθρ. 4 της υπ' αριθ. 2Α Αστυν. Διατάξης του Αρχηγού της ΕΛ. ΑΣ. (Απόφ. 1023/2/42-ιζ της 13/29.3.1996 - ΦΕΚ 208, τ. Β').

(2) Το άρθρ. 6 αντικ., ως άνω, από το άρθρ. 5 της υπ' αριθ. 2Α/1996 Αστυν. Διατάξης Αρχηγού ΕΛ. ΑΣ.

(3) Βλέπε, παραπάνω, σελ. 136.

Καταργούμενες διατάξεις

Άρθρο 7— Από την ισχύ της παρούσας καταργείται κάθε προγενέστερη Αστυνομική Διάταξη σε όλη την Επικράτεια, που ρυθμίζει το ίδιο αντικείμενο.

Ισχύς

Άρθρο 8— Η παρούσα ισχύει στην περιοχή αρμοδιότητας της Ελληνικής Αστυνομίας από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

(Εγκρίθηκε από τον Υπουργό Δημ. Τάξης στις 28.11.95).

§3α — Ν.2390 της 20/21.3.1996 (ΦΕΚ 54, τ.Α'), Μεταρρυθμίσεις στο αντικειμενικό σύστημα φορολογίας εισοδήματος και άλλες διατάξεις.

Άρθρο 7— (Αναφερόμενο στο τέλος άδειας διενέργειας τεχνικών παιγνίων, καταργήθηκε από το άρθρο 8 παρ. 15 του Ν. 2515/1997 - ΦΕΚ 154, τ. Α').

§3β — Ν. 2515 της 24/25.7.1997 (ΦΕΚ 154, τ. Α'), Άσκηση επαγγέλματος λογιστή φοροτεχνικού, λειτουργία Σώματος Ορκωτών Εκτιμητών (Σ.Ο.Ε.) και άλλες διατάξεις.

Άρθρο 8⁽¹⁾ — «1. Τα ψυχαγωγικά τεχνικά παίγνια με παιγνιόχαρτα διενεργούνται ελεύθερα. Όταν διενεργούνται σε ειδικά διασκευασμένα τραπέζια, απαιτείται άδεια διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων και καταβολή ετήσιου τέλους. Η άδεια χορηγείται από το δήμο ή την κοινότητα, στην περιφέρεια των οποίων εγκαθίστανται ή λειτουργούν και ισχύει μέχρι την τυχόν ανάκλησή της. Η άδεια εκδίδεται εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία υποβολής της σχετικής αίτησης, συνο-

(1) Το άρθρ. 8 τίθεται, όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε από τις παρ. 2-8 του άρθρ. 10 του Ν. 3037/2002 (Αντικαταστάθηκαν οι παρ. 1-8, καταργήθηκαν οι παρ. 9, 10, 11 και 12, καταργήθηκαν τα δύο πρώτα εδάφ. της παρ. 13 και το απομείναν τρίτο εδάφιο αριθμήθηκε ως παρ. 9, η παρ. 14 καταργήθηκε και οι παρ. 15 και 16 έλαβαν αντίστοιχα τους αριθμούς 10 και 11).

δευομένης από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.

2. Για τη χορήγηση της άδειας, καθώς και τη διατήρησή της σε ισχύ κατ'έτος, επιβάλλεται στους ιδιοκτήτες των καταστημάτων ετήσιο τέλος με την ονομασία «τέλος διενεργείας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων με παιγνιόχαρτα», το οποίο επιμερίζεται σε ποσοστό 90% υπέρ του Δημοσίου και σε ποσοστό 10% υπέρ του δήμου ή της κοινότητας στην περιοχή των οποίων εγκαθίστανται και λειτουργούν τα παίγνια αυτά.

3. Το ετήσιο τέλος επιβάλλεται σε κάθε τραπέζι που είναι ειδικά διασκευασμένο για τη διενέργεια ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων με παιγνιόχαρτα στους ανωτέρω χώρους και υπολογίζεται από 1.1.2003 ως εξής:

α. Για δήμους και κοινότητες με πληθυσμό μέχρι 2.000 κατοίκους σε τριάντα ευρώ, με εξαίρεση τους δήμους και κοινότητες που εμπίπτουν στην επομένη περίπτωση.

β. Για δήμους και κοινότητες με πληθυσμό μέχρι 2.000 κατοίκους που έχουν περιοχές χαρακτηρισμένες ως τουριστικές ή αρχαιολογικές ή με ιαματικά λουτρά, καθώς και σε πλοία των γραμμών εσωτερικού, σε διακόσια ευρώ.

γ. Για δήμους και κοινότητες με πληθυσμό από 2001 μέχρι 10.000 κατοίκους σε τριακόσια ευρώ.

δ. Για δήμους με πληθυσμό από 10.001 μέχρι 50.000 κατοίκους σε τετρακόσια ευρώ.

ε. Για δήμους με πληθυσμό πάνω από 50.000 κατοίκους σε επτακόσια ευρώ.

στ. Για εντευκτήρια σωματείων, συλλόγων και ομίλων σε χίλια ευρώ.

4. Για τον υπολογισμό του πληθυσμού κάθε δήμου ή κοινότητας λαμβάνεται υπόψη η τελευταία απογραφή. Για τον υπολογισμό του τέλους λαμβάνεται υπόψη ο πληθυσμός του δήμου ή της κοινότητας πριν από τον συνένωση που έγινε κατά τις διατάξεις του Ν. 2539/1997 (ΦΕΚ 244 Α') ή κατά τις διατάξεις των Νόμων 1416/1984 (ΦΕΚ 18 Α') και 1622/1986 (ΦΕΚ 92 Α'). Η περιοχή της τέως διοικήσεως πρωτεύουσας και το πολεοδομικό συγκρότημα Θεσσαλονίκης θεωρούνται, για την εφαρμογή του άρθρου αυτού, το καθένα ως ένας δήμος. Για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού, ειδικά διασκευασμένα τραπέζια για τη διενέργεια ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων με παιγνιόχαρτα, είναι αυτά, τα οποία φέ-

ρουν σταθερή ή μη επικάλυψη ειδικού υφάσματος (τσόχα) ή άλλου πρόσφορου μέσου.

5. Το ετήσιο τέλος καταβάλλεται από τον ιδιοκτήτη του καταστήματος στις αρμόδιες για τη φορολογία του εισοδήματός τους Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.) με την υποβολή:

α. Δήλωσης απογραφής, στην οποία αναγράφεται ο αριθμός των ειδικά διασκευασμένων τραπεζιών και

β. Υπεύθυνης δήλωσης του Ν. 1599/1986 (ΦΕΚ 75 Α'), ότι: στα ειδικά διασκευασμένα τραπεζία της συνυποβαλλόμενης δήλωσης απογραφής διεξάγονται μόνο ψυχαγωγικά τεχνικά παίγνια.

Με την καταβολή του τέλους, η αρμόδια Δ.Ο.Υ. εκδίδει σχετικό αποδεικτικό καταβολής και προβαίνει στην θεώρηση της δήλωσης απογραφής που επισυνάπτονται στην εκδιδόμενη άδεια.

6. Το τέλος προκαταβάλλεται για το έτος της πρώτης ή της συμπληρωματικής άδειας και για έκαστο από τα επόμενα έτη, εντός του τελευταίου διμήνου του προηγούμενου έτους για το οποίο καταβάλλεται. Τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται ως ετήσιο τέλος θεωρούνται δαπάνη της επιχείρησης.

7. Σε περίπτωση εγκατάστασης ειδικά διασκευασμένων τραπεζιών για τη διενέργεια ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων με παιγνιόχαρτα, χωρίς την καταβολή του νομίμου τέλους, επιβάλλεται από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. πρόστιμο, το οποίο ανέρχεται στο πενταπλάσιο του κατά την παράγραφο 3 προβλεπόμενου τέλους.

8. Για την επιβολή του προστίμου της προηγούμενης παραγράφου, τη διοικητική επίλυση της διαφοράς, το δικαστικό συμβιβασμό, την παραγραφή του δικαιώματος του Δημοσίου και τη βεβαίωση και καταβολή αυτού, εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του άρθρου 9 του Ν. 2523/1997.

9. Για τα έτη 1998 και επόμενα, οι όροι και οι προϋποθέσεις, η διαδικασία, τα δικαιολογητικά, καθώς επίσης και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για τη χορήγηση και την ανάκληση των αδειών διενέργειας των ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων και για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου καθορίζονται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

10. Καταργούνται οι διατάξεις των παραγράφων 3 και 5 του άρθρου 1, το άρθρο 2 και διαγράφεται η φράση «ή δρασάντων αντε-

θνικώς» της παραγράφου 4 του άρθρου 5 του β.δ/τος 29/1971. Ομοίως καταργείται ολόκληρο το άρθρο 7 του ν. 2390/1996 και κάθε άλλη διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

11. Η ισχύς του παρόντος άρθρου αρχίζει από την 1 Ιανουαρίου 1997, εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις αυτού.

• §3γ -Π.Δ.338 της 12/20.11.1997 (ΦΕΚ 231, τ. Α'),
Γνωμοδοτική Επιτροπή Παιγνίων (Γ.Ε.Π.)⁽¹⁾

Έργο της Επιτροπής

Άρθρο 1 - Η Γνωμοδοτική Επιτροπή Παιγνίων (Γ.Ε.Π.), που συστήθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 8, παράγραφος 11 του Ν. 2515/1997 (ΦΕΚ Α' 154), και υπάγεται στον Υπουργό Οικονομικών, έχει ως έργο τον προσδιορισμό και την παρακολούθηση όλου του πλαισίου έγκρισης, λειτουργίας και ελέγχου των παντός είδους παιγνίων, τα οποία λειτουργούν ή θα λειτουργήσουν στην Επικράτεια, επί των παντός είδους ηλεκτρονικών, ηλεκτρικών ή μηχανικών παιγνιομηχανημάτων και επί των ειδικά διασκευασμένων τραπεζιών για παιγνιόχαρτα.

Αρμοδιότητες της Επιτροπής

Άρθρο 2 - Η Γνωμοδοτική Επιτροπή Παιγνίων (Γ.Ε.Π.) μελετά και εισηγείται στον Υπουργό Οικονομικών για τα εξής θέματα:

α. Τη διαμόρφωση ή αναπροσαρμογή των τελών εσόδων υπέρ του Δημοσίου από τη λειτουργία των παιγνίων, καθώς και για τους τρόπους και τις μεθόδους βεβαίωσης και είσπραξης αυτών.

β. Την έκδοση οδηγιών προς τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα, για τον τεχνικό και οικονομικό έλεγχο, καθώς και τον τρόπο βεβαίωσης και απόδειξης των παραβάσεων που τυχόν διενεργούνται κατά την εγκατάσταση, διενέργεια και λειτουργία των παντός είδους παιγνίων επί των ηλεκτρονικών, ηλεκτρικών ή μηχανικών παιγνιομηχανημάτων και επί των ειδικά διασκευασμένων τραπεζιών για παιγνιόχαρτα.

γ. Τις τεχνικές απαιτήσεις (προδιαγραφές) των ηλεκτρονικών, ηλεκτρικών και μηχανικών παιγνιομηχανημάτων, καθώς επίσης για το πρόγραμμα ελέγχου και δοκιμών πιστοποίησης της καταλληλότητας των παιγνιομηχανημάτων αυτών.

δ. Την έκδοση αδειών «κατασκευαστών», «προμηθευτών» και «διανομέων». «Κατασκευαστής», «προμηθευτής» ή «διανομέας», νοείται το φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο αντίστοιχα κατασκευάζει, παράγει, συναρμολογεί, προγραμματίζει, τροποποιεί ή προμηθεύει, πωλεί, μεταπωλεί, εκμισθώνει, προωθεί, προσφέρει ή διανέμει παιγνιομηχανήματα και τμήματα (ανταλλακτικά ή υποσυστήματα) αυτών.

⁽¹⁾Εκδόθηκε βάσει του άρθρου 8§11 του Ν. 2515/1997.

ε. Το σχηματισμό κάθε παιγνίου και την ένταξη αυτού στην αντίστοιχη κατηγορία, με βάση την υφιστάμενη νομοθεσία, είτε ο χαρακτηρισμός αυτός ζητείται από κατασκευαστή, προμηθευτή, διανομέα ή καταστηματαρχή εκμεταλλευτή, είτε ο χαρακτηρισμός αυτός ζητείται ως τεχνική πραγματογνωμοσύνη από αρμόδια δικαστική ή άλλη αρχή.

στ. Τη λήψη των απαιτούμενων διοικητικών μέτρων στα πλαίσια της υφιστάμενης νομοθεσίας ή τη λήψη νομοθετικών μέτρων με την προετοιμασία και τη σύνταξη σχετικών διατάξεων.

ζ. Την επιστημονική συνεργασία της με ερευνητικά και Πανεπιστημιακά ιδρύματα για θέματα τεχνικά και οικονομικά.

η. Την ανάθεση με σύμβαση έργου σε τεχνικούς, οικονομικούς ή άλλους συμβούλους ημεδαπούς ή αλλοδαπούς για τη συγκέντρωση απαραίτητων τεχνικών, οικονομικών ή άλλων πληροφοριών, που αφορούν στα παντός είδους παίγνια και

θ. Την έκδοση κανονισμών και αναλυτικών οδηγιών, για κάθε ζήτημα που αφορά στην εξειδίκευση και άσκηση όλων των πιο πάνω αρμοδιοτήτων, καθώς επίσης για τυχόν τροποποιήσεις, καταργήσεις, συμπληρώσεις και κωδικοποιήσεις των κανονισμών και οδηγιών αυτών.

Συγκρότηση Επιτροπής και αποδοχές μελών

Άρθρο 3 - 1. Η Γνωμοδοτική Επιτροπή Παιγνίων (Γ.Ε.Π.) συγκροτείται από επτά (7) μέλη, τα οποία ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ως εξής:

α. Ένα διατελέσαντα ή διατελούντα καθηγητή η αναπληρωτή ή επίκουρο καθηγητή Πληροφορικής Ανωτάτου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος, ως Πρόεδρο.

β. Ένα μέλος, με ειδικές γνώσεις στο αντικείμενο των παιγνίων, το οποίο αναπληρώνει τον Πρόεδρο σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματός του.

γ. Τον εκάστοτε Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Τελών και Ειδικών Φορολογιών ή τον Προϊστάμενο Τμήματος αυτής, ως μέλος.

δ. Έναν υπάλληλο του κλάδου Πληροφορικής Επιστήμης Η/Υ, ειδικότητας Software, του ΚΕΠΥΟ, ως μέλος.

ε. Έναν υπάλληλο του κλάδου Πληροφορικής Επιστήμης Η/Υ, ειδικότητας Hardware, του ΚΕΠΥΟ, ως μέλος.

στ. Έναν εκπρόσωπο της Ομοσπονδίας Συλλόγων Ηλεκτρονικών Παιχνιδιών Ελλάδος (Ο.Σ.Η.Π.Ε.), που υποδεικνύεται από το Δ.Σ. αυτής, ως μέλος.

ζ. Έναν υπάλληλο της Διεύθυνσης Τελών και Ειδικών Φορολογιών, ως μέλος, ο οποίος θα εκτελεί και χρέη Γραμματέα της Επιτροπής.

2. Η θητεία της Επιτροπής είναι τριετής και δύναται να ανανεώνεται για μια μόνο φορά. Σε περίπτωση αντικατάστασης ή πλήρωσης κενής θέσης μέλους της Επιτροπής, η θητεία του νέου μέλους ορίζεται για το υπόλοιπο διάστημα μέχρι τη λήξη της θητείας της Επιτροπής.

3. Η αποζημίωση των μελών της Επιτροπής είναι μηνιαία και το ύψος της καθορίζεται και αναπροσαρμόζεται με απόφαση του υπουργού Οικονομικών.

Προσόντα - Κωλύματα μελών της Επιτροπής

Ά ρ θ ρ ο 4 - 1. Τα διοριζόμενα μέλη της Επιτροπής πρέπει να διακρίνονται για το ήθος, τις ικανότητες και τη γνώση του αντικείμενου αυτής.

2. Ως μέλη της Επιτροπής δεν διορίζονται ή εκπίπτουν αυτοδικαία του αξιώματός τους, εφόσον:

α. Έχουν καταδικαστεί με τελεσίδικη καταδικαστική απόφαση για αδίκημα που αποτελεί κώλυμα διορισμού ή συνεπάγεται έκπτωση-δημόσιου-υπαλλήλου, σύμφωνα με τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας.

β. Οι ίδιοι ή οι σύζυγοι και τα τέκνα αυτών έχουν ενεργό συμμετοχή ή εξαρτούν συμφέρον από την κατασκευή, προμήθεια, διανομή ή εκμετάλλευση παιγνιομηχανημάτων ή παιγνίων με εξαίρεση το μέλος της Επιτροπής, υπό στοιχείο στ της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του παρόντος.

3. Τα μέλη της Επιτροπής κατά τη διάρκεια της θητείας τους δεν επιτρέπεται να συμμετέχουν σε καταστατικά όργανα πολιτικών κομμάτων.

Λειτουργία της Επιτροπής

Άρθρο 5 - 1. Η Επιτροπή βρίσκεται σε απαρτία όταν είναι παρών ο Πρόεδρος και τρία (3) τουλάχιστον μέλη της. Σε περίπτωση απουσίας του Γραμματέα, Γραμματέας ορίζεται από τον Πρόεδρο, ένα εκ των παρισταμένων μελών της Επιτροπής.

2. Οι αποφάσεις λαμβάνονται με απλή πλειοψηφία των παρόντων μελών. Σε περίπτωση ισοψηφίας, υπερισχύει η γνώμη με την οποία τάσσεται η ψήφος του Προέδρου.

3. Ο Πρόεδρος συγκαλεί και διευθύνει τις εργασίες της Επιτροπής. Η Επιτροπή συνεδριάζει στο Υπουργείο Οικονομικών σε χώρο και ώρες που ορίζονται από τον Πρόεδρο αυτής, τακτικά, μία φορά την εβδομάδα, και έκτακτα, κατά την κρίση του Προέδρου, ανάλογα με τις ειδικότερες ανάγκες και το έργο της Επιτροπής, εντός και εκτός του κανονικού ωραρίου εργασίας των Δημοσίων Υπηρεσιών, χωρίς περιορισμό ωρών και εξαιρέσιμων ημερών ή αργιών.

4. Για κάθε συνεδρίαση τηρούνται πρακτικά με ευθύνη του Προέδρου και του Γραμματέα της Επιτροπής.

5. Μέλος της Επιτροπής που απουσιάζει αδικαιολόγητα επί τρεις (3) συνεχόμενες συνεδριάσεις αντικαθίσταται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, ύστερα από πρόταση της Επιτροπής. Το νέο μέλος διορίζεται για το υπόλοιπο της θητείας του αντικαθιστώμενου μέλους.

6. Η Επιτροπή για την εκτέλεση του έργου της, όταν το κρίνει απαραίτητο, μπορεί να ζητά πληροφορίες και στοιχεία σχετικά με το έργο και την αποστολή της, από οποιεσδήποτε Υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών, οι οποίες υποχρεούνται στην παροχή αυτών, ή και από άλλες αρμόδιες Υπηρεσίες, ύστερα από σχετικό προφορικό ή γραπτό αίτημα. Η Επιτροπή μπορεί, όταν το κρίνει απαραίτητο, να καλεί στις συνεδριάσεις της οποιοδήποτε άτομο ή φορέα, ή κλιμάκιό της να επισκέπτεται αυτούς για την παροχή πληροφοριών ή στοιχείων που θεωρεί χρήσιμα, για την αποτελεσματικότερη διεξαγωγή του έργου της.

7. Η Επιτροπή με ευθύνη του Προέδρου και του Γραμματέα της υποβάλλει κατ' έτος προς τον Υπουργό Οικονομικών έκθεση των πεπραγμένων της.

Τελικές διατάξεις και έναρξη ισχύος

Άρθρο 6 - 1. Οι διατάξεις του παρόντος δεν εφαρμόζονται για τα παντός είδους παίγνια, τα οποία εγκαθίστανται επί των ηλεκτρονικών, ηλεκτρικών ή μηχανικών παιγνιομηχανημάτων και επί των ειδικά διασκευασμένων τραπεζιών και λειτουργούν στους χώρους των καζίνο του Ε.Ο.Τ. και στους χώρους των καζίνο του Ν. 2206/1994.

2. Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος Διατάγματος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

• §3δ - Απόφαση Υπουργ. Εσωτερικών, Δημ. Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομικών, υπ' αριθμ. 1125278/1435/Τ & ΕΦ της 3/12.12.1997 (ΦΕΚ 1103, τ. Β'), Καθορισμός των όρων, των προϋποθέσεων, της διαδικασίας, των δικαιολογητικών, καθώς επίσης και κάθε άλλης αναγκαίας λεπτομέρειας για την χορήγηση και την ανάκληση των αδειών διενέργειας των ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων και για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 8 του Ν. 2515/1997, για τα έτη 1998 και επόμενα. (1)

Όροι και προϋποθέσεις χορήγησης άδειας διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων.

Άρθρο 1 - Οι άδειες διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων της παραγράφου 2 του άρθρου 8 του Ν. 2515/1997 για τα έτη 1998 και επόμενα χορηγούνται από τους οικείους δήμους και κοινότητες, σε δημόσια εν γένει κέντρα (ξενοδοχεία, καφενεία, αίθουσες αναγνωρισμένων σωματείων πάσης φύσεως και σε κάθε χώρο προσιτό στο κοινό), εφόσον συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

1. Ο ενδιαφερόμενος:

α. Να έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του.

β. Να μην έχει καταδικαστεί τελεσίδικα για τα αδικήματα που προβλέπονται στο εδάφιο α' της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του Π.Δ/τος 180/1979 (Φ.Ε.Κ. Α 46).

(1) Εκδόθηκε βάσει: α) του τρίτου εδαφ. της §13 του άρθρ. 8 του Ν. 2515/1997, β) του άρθρ. 8 του Ν. 2523/1997, γ) του Π.Δ. 338/1997 και δ) του Β.Δ. 29/1971.

Προκειμένου περί Εταιρειών, Σωματείων, Συλλόγων, Ομίλων κ.λ.π., οι προϋποθέσεις των ανωτέρω εδαφίων αφορούν στο νόμιμο εκπρόσωπό τους. Η απαγόρευση του εδαφίου β' δεν ισχύει, εάν παρήλθε τριετία από την έκτιση ή την παραγραφή της ποινής ή τη διαχάριτος άφεση αυτής.

2. Ο χώρος για τον οποίο αιτείται η άδεια διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων πρέπει:

α. Εφόσον διαθέτει περισσότερες από μία αίθουσες, οι αίθουσες αυτές να μην απομονώνονται πλήρως, με οποιονδήποτε τρόπο μεταξύ τους.

β. Η κύρια είσοδος και έξοδος αυτού να βρίσκονται επί δημόσιας οδού και να μη διαθέτει και άλλη είσοδο ή έξοδο, που οδηγεί σε ιδιωτική κατοικία. Για πολύροφα κτίρια, ο περιορισμός για την κύρια είσοδο αφορά στο πολύροφο κτίριο.

γ. Η κύρια είσοδος και έξοδος αυτού να βρίσκεται σε απόσταση μεγαλύτερη των πενήντα μέτρων από την κύρια είσοδο σχολείων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

δ. Εφόσον πρόκειται για αμιγές κατάστημα ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων, να ανήκει σε περιοχή που δεν απαγορεύεται η συγκεκριμένη χρήση γης.

Διαδικασία χορήγησης αδειών διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων.

Άρθρο 2 -1. Η άδεια διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων χορηγείται από το δήμαρχο ή τον πρόεδρο της κοινότητας, μετά από απόφαση του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, που εκδίδεται μετά από προέλεγχο του σχετικού αιτήματος του ενδιαφερομένου, το αργότερο εντός τριάντα (30) ημερών από την υποβολή του.

2. Για την έκδοση της ανωτέρω απόφασης, ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει στον οικείο δήμο ή κοινότητα αίτηση, στην οποία αναφέρεται η ακριβής διεύθυνση, το είδος του καταστήματος ή του χώρου γενικά, στον οποίο θα εγκατασταθούν τα παιγνιομηχανήματα ή και τα ειδικά διασκευασμένα τραπέζια και ο προβλεπόμενος επιθυμητός αριθμός αυτών. Για τον προέλεγχο, το οικείο δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο λαμβάνει υπόψη του τις προϋποθέσεις της παραγράφου 2, του άρθρου 1 της παρούσας απόφασης.

3. Μετά την απόφαση του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, ο δήμαρχος ή ο πρόεδρος της κοινότητας εκδίδει την

άδεια διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων, εντός 10 ημερών από την υποβολή των κατά περίπτωση προβλεπόμενων δικαιολογητικών, του άρθρου 3 της παρούσας απόφασης.

4. Για καταστήματα ή αίθουσες σε χερσαίους χώρους των λιμενικών ζωνών, θα συνυποβάλλεται και έγγραφη σύμφωνη γνώμη της οικείας Λιμενικής αρχής.

5. Η άδεια διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων ισχύει επ' αόριστο, μέχρι την τυχόν ανάκλησή της, για τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 9 της παρούσας απόφασης.

Δικαιολογητικά χορήγησης άδειας διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων.

Ά ρ θ ρ ο 3 - 1. Για την έκδοση από το Δήμαρχο ή τον Πρόεδρο της κοινότητας της άδειας διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων σε καταστήματα, αίθουσες ή χώρους υγειονομικού ενδιαφέροντος, υποβάλλονται από τον αιτούντα (φυσικό πρόσωπο ή προκειμένου περί Εταιρειών, Σωματείων κ.λ.π., από το νόμιμο εκπρόσωπό τους), τα παρακάτω δικαιολογητικά:

α. Απλή αίτηση, στην οποία αναφέρεται ο προβλεπόμενος επιθυμητός αριθμός των παιγνιομηχανημάτων ή / και των ειδικά διασκευασμένων τραπεζιών που πρόκειται να εγκατασταθούν στο κατάστημα, αίθουσα ή χώρο, για τον οποίο ζητείται η άδεια.

β. Φωτοαντίγραφο δελτίου ταυτότητας ή άλλου εγγράφου, από τα προβλεπόμενα στο άρθρο 6 του Ν. 1599/86 (Φ.Ε.Κ. Α 75).

γ. Απόσπασμα Ποινικού Μητρώου.

δ. Δύο (2) πρόσφατες φωτογραφίες.

ε. Δήλωση απογραφής των παιγνιομηχανημάτων ή/ και των ειδικά διασκευασμένων τραπεζιών, θεωρημένη από την αρμόδια Δ.Ο.Υ.

στ. Επικυρωμένο αντίγραφο αποδεικτικού καταβολής του τέλους.

2. Για την έκδοση από το δήμαρχο ή τον πρόεδρο της κοινότητας της άδειας διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων σε αμιγή καταστήματα ή αίθουσες, υποβάλλονται από τον αιτούντα (φυσικό πρόσωπο ή προκειμένου περί Εταιρειών, Σωματείων κ.λ.π., από τον νόμιμο εκπρόσωπό τους), τα δικαιολογητικά της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, καθώς επίσης και τα ακόλουθα:

α. Οποιοδήποτε έγγραφο από το οποίο να αποδεικνύεται η κυριότητα ή μίσθωση του καταστήματος, της αίθουσας ή του χώρου,

από τον αιτούντα ή παραχώρηση στον αιτούντα.

β. Προκειμένου περί πολυκατοικίας, αντίγραφο του κανονισμού της από τον οποίο να προκύπτει ότι δεν απαγορεύεται η λειτουργία καταστήματος ή αίθουσας διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων. Εάν δεν υπάρχει κανονισμός της πολυκατοικίας, υπεύθυνη δήλωση του διαχειριστή ή της πλειοψηφίας των ιδιοκτητών του ακινήτου από την οποία να προκύπτει ότι επιτρέπεται η λειτουργία καταστήματος ή αίθουσας διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων.

Προκειμένου περί οικημάτων στα οποία στεγάζονται έως δύο κατοικίες κατατίθεται όμοια υπεύθυνη δήλωση, από τους ή τον ιδιοκτήτη των κατοικιών ανάλογα.

γ. Σχεδιάγραμμα κάτοψης του καταστήματος, της αίθουσας ή του χώρου, υπό κλίμακα 1:50, συνταχθέν από διπλωματούχο μηχανικό ή υπομηχανικό, σε δύο αντίτυπα.

δ. Βεβαίωση της αρμόδιας Υπηρεσίας Πολεοδομίας, από την οποία να προκύπτει, ότι το κατάστημα, η αίθουσα ή ο χώρος για τον οποίο πρόκειται να εκδοθεί η άδεια είναι χώρος κύριας χρήσεως, προοριζόμενος για κατάστημα.

ε. Πιστοποιητικό πυρασφάλειας:

στ. Βεβαίωση της αρμόδιας Δ.Ο.Υ., περί ενάρξεως ασκήσεως επιτηδεύματος.

ζ. Γνωμάτευση Υγειονομικής Υπηρεσίας ότι πληρούνται οι υγειονομικοί όροι λειτουργίας.

3. Για την έκδοση από το Δήμαρχο ή τον Πρόεδρο της κοινότητας της άδειας διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων, σε χώρους λειτουργίας ψυχαγωγικών παιδιών (Λούνα-Παρκ), υποβάλλονται τα δικαιολογητικά των εδαφίων α, δ, ε και στ της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου. Σε περιπτώσεις μετακίνησης και μετεγκατάστασης στη διοικητική περιφέρεια άλλου δήμου ή κοινότητας, για την οποία προβλέπεται μεγαλύτερο τέλος, καταβάλλεται μόνο η διαφορά του τέλους και δεν εκδίδεται νέα άδεια διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων.

4. Σε κάθε περίπτωση που για οποιονδήποτε λόγο (συνταξιοδότηση, θάνατο, πώληση κ.λπ.), γίνεται μεταβίβαση, σε άλλο πρόσωπο, επιχείρησης στην οποία έχει ήδη χορηγηθεί άδεια διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων, η άδεια αντικαθίσταται στο όνομα του νέου ιδιοκτήτη με απόφαση του δημάρχου ή του προέδρου

της κοινότητας, χωρίς άλλη διαδικασία, με την υποβολή μόνο των δικαιολογητικών των εδαφίων α έως δ της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου και αντιγράφου της προηγούμενης άδειας διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων.

5. Σε περίπτωση προσθήκης νέων παιγνιομηχανημάτων ή/και ειδικά διασκευασμένων τραπεζιών, ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει, στον οικείο δήμο ή την κοινότητα, συμπληρωματική δήλωση απογραφής θεωρημένη από την αρμόδια Δ.Ο.Υ., για τα νέα παιγνιομηχανήματα ή/ και ειδικά διασκευασμένα τραπέζια και επικυρωμένο αντίγραφο αποδεικτικού καταβολής του τέλους. Επίσης υποβάλλει γνωμάτευση της αρμόδιας υπηρεσίας υγείας, μόνο στην περίπτωση καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος που καταλαμβάνεται μεγαλύτερος χώρος από τον αρχικά προσδιοριζόμενο. Η άδεια αντικαθίσταται με νέα, με απόφαση του δημάρχου ή του προέδρου της κοινότητας, χωρίς άλλη διαδικασία.

6. Η έκδοση των αδειών διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων σε πλοία γραμμών εσωτερικού, επαγγελματικά πλοία τουριστικών πλόων, εσωτερικού, ή μόνιμα αγκυροβολημένα πλοία, γίνεται από τις αρμόδιες Λιμενικές Αρχές, σύμφωνα με τα καθοριζόμενα στην παρούσα απόφαση.

Για την έκδοση των αδειών αυτών σε πλοία γραμμών εσωτερικού, επαγγελματικά πλοία τουριστικών πλόων εσωτερικού ή μόνιμα αγκυροβολημένα πλοία, θα υποβάλλεται πλέον των δικαιολογητικών της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, επικυρωμένο αντίγραφο του εγγράφου εθνικότητας και του Πρωτοκόλλου Γενικής Επιθεώρησης (ΙΠΕ) του πλοίου ή του επαγγελματικού πλοίου.

Η έκδοση αδειών διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων εναπόκειται στην κρίση της οικείας Λιμενικής Αρχής, η οποία εξετάζει τα υποβληθέντα αιτήματα σε σχέση με την ανάλογη εφαρμογή των κριτηρίων που μνημονεύονται στην παρ. 3 του άρθρου 1 της αριθ. 3131/17/96/28.2.97 Κ.Υ.Α. (ΦΕΚ Β 178) (1).

Ο έλεγχος της εφαρμογής των οριζόμενων από τις διατάξεις του άρθρου 8 του Ν. 2515/1997 (2) και τις διατάξεις της παρούσας απόφασης ενεργείται στους χώρους αυτούς και στα καταστήματα των χερσαίων χώρων των λιμενικών ζωνών, από τις αρμόδιες Λιμενικές Αρχές και το Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος.

(1) Βλέπε τ. Α', σελ. 92κζ/1.

(2) Βλέπε παραπάνω, σελ. 148ε.

**Περιεχόμενο των αδειών διενέργειας ψυχαγωγικών
τεχνικών παιγνίων**

Άρθρο 4 – 1. Στις εκδιδόμενες άδειες διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων αναγράφονται τα στοιχεία ταυτότητας του αιτούντος, η διεύθυνση κατοικίας του, η επωνυμία της επιχείρησης ή Εταιρείας ή Σωματείου ή Συλλόγου ή Ομίλου, καθώς και η πλήρης διεύθυνση του χώρου για τον οποίο χορηγείται η άδεια.

Επίσης αναγράφονται, η ημερομηνία έκδοσης της άδειας, οι σχετικές με την έκδοση διατάξεις, η προβλεπόμενη από το άρθρο 2 απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου και τίθεται η σφραγίδα του δήμου ή της κοινότητας.

2. Σε κάθε άδεια επικολλάται μία φωτογραφία του αιτούντος, η οποία σφραγίζεται με την σφραγίδα του δήμου ή της κοινότητας, ενώ μια φωτογραφία με αντίγραφο της άδειας τηρείται στο αρχείο του δήμου ή της κοινότητας.

3. Στις άδειες επισυνάπτονται θεωρημένα αντίγραφα της δήλωσης απογραφής και του αποδεικτικού καταβολής τέλους.

4. Οι άδειες και τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά επιβαρύνονται με τα κατά περίπτωση οφειλόμενα τέλη χαρτοσήμου και λοιπά ένησημα.

5. Στο έντυπο της αδείας μνημονεύονται οι κύριες υποχρεώσεις του δικαιούχου που προκύπτουν από τις ισχύουσες διατάξεις και τις διατάξεις της παρούσας απόφασης.

6. Για όλα τα πιο πάνω, επισυνάπτεται σχετικό υπόδειγμα άδειας διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της παρούσας απόφασης.

Διαδικασία Ελέγχων - Κυρώσεις

• Άρθρο 5 – (Καταργήθηκε από το άρθρο 5 της υπ' αριθ. 1118069/1254/Γ.&Ε.Φ./1999 - ΦΕΚ 2182, τ.Β' – απόφ. Υπουργ. Οικονομικών).

Προσφυγή

Άρθρο 6—1. Κατά της αποφάσεως που απορρίπτει αίτημα για χορήγηση άδειας διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων, επιτρέπεται προσφυγή ενώπιον της Επιτροπής του άρθρου 177 του Π.Δ. 410/11955 (ΦΕΚ Α' 231)⁽¹⁾ με τη διαδικασία, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 178 του ιδίου Π. Δ/τος.

Τύπος, περιεχόμενο, υποβολή και θεώρηση της δήλωσης απογραφής

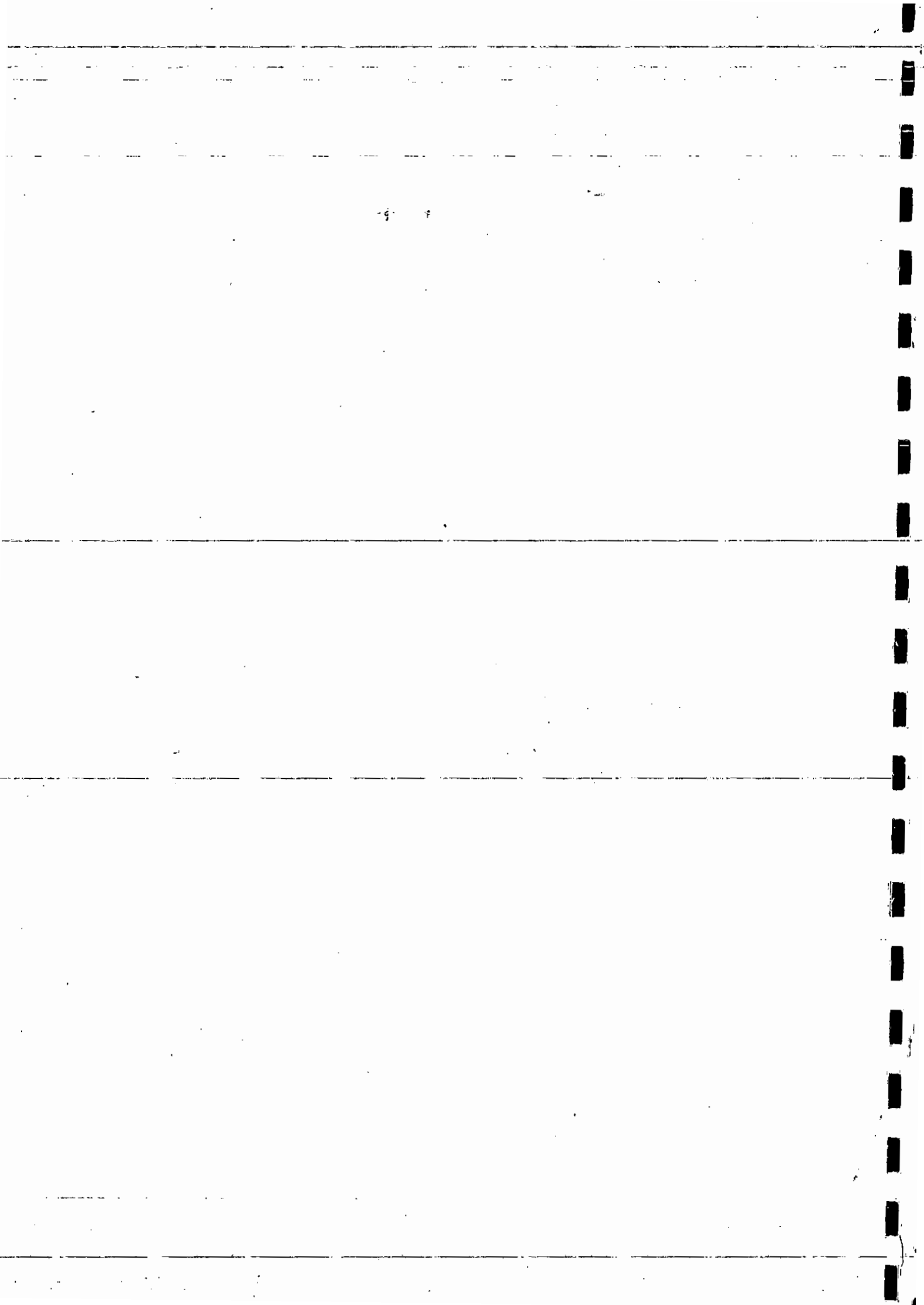
Άρθρο 7—1. Ο τύπος της δήλωσης απογραφής ορίζεται όπως το επισυναπτόμενο στην παρούσα υπόδειγμα (Α), το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της απόφασης αυτής. Μέχρι να τυπωθεί το έντυπο αυτό θα χρησιμοποιούνται φωτοτυπίες του επισυναπτόμενου υποδείγματος.

2. Η δήλωση απογραφής υποβάλλεται στην αρμόδια για την φορολογία του εισοδήματος του υπόχρεου Δ.Ο.Υ. σε τρία αντίτυπα.

Μαζί με τη δήλωση απογραφής υποβάλλεται στην κατά τα ανωτέρω αρμόδια Δ.Ο.Υ. και υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986, ότι: «στα παιγνιομηχανήματα ή/και στα ειδικά διασκευασμένα τραπέζια της συνυποβαλλόμενης δήλωσης απογραφής διεξάγονται και λειτουργούν, αποκλειστικά και μόνο ψυχαγωγικά τεχνικά παίγνια».

Ο αρμόδιος υπάλληλος του τμήματος Εμμέσων και Ειδικών Φόρων της Δ.Ο.Υ. προβαίνει στη θεώρηση της δήλωσης απογραφής και παραδίδει στον υπόχρεο δύο αντίτυπα αυτής (το ένα εκ των οποίων είναι το πρωτότυπο), ενώ ένα αντίτυπο μαζί με την υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986 παραμένει στη Δ.Ο.Υ.

(1) Βλέπε τ. Δ', σελ. 328ε.

Επιβολή προστίμου

Άρθρο 8 - Για την επιβολή του προβλεπόμενου από τις διατάξεις της παραγράφου 9 του άρθρου 8 του Ν. 2515/1997 προστίμου για εγκατάσταση ή λειτουργία ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων σε παιγνιομηχανήματα ή σε ειδικά διασκευασμένα τραπέζια, χωρίς την καταβολή του νόμιμου τέλους ή για μη επικόλληση του σήματος, θα εκδίδεται πράξη της αρμόδιας Δ.Ο.Υ.

Η πράξη αυτή θα εκδίδεται για τις ανωτέρω παραβάσεις που θα διαπιστώνονται για το έτος 1998 και επόμενα, ύστερα από σχετικό έγγραφο του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος ή της αρμόδιας Δημοτικής Αστυνομίας ή του εντεταλμένου για το σκοπό αυτό Οργάνου του οικείου ΟΤΑ.

Για τη σύνταξη του ως άνω εγγράφου θα χρησιμοποιείται έντυπο όπως το σχετικό υπόδειγμα (Β) που επισυνάπτεται στην απόφαση αυτή και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της. Μέχρι να τυπωθεί το έντυπο αυτό θα χρησιμοποιούνται φωτοτυπίες του επισυναπτόμενου υποδείγματος.

Η πράξη θα κοινοποιείται στον υπόχρεο κατά τις διατάξεις της φορολογικής δικονομίας, ο οποίος μπορεί, εάν αμφισβητεί την υποχρέωσή του, να προσφύγει στα Διοικητικά Δικαστήρια εντός είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση.

Αναφορικά με το πρόστιμο αυτό, δεν είναι δυνατός ο περιορισμός του, λόγω διοικητικής επίλυσης της διαφοράς, πλην της περίπτωσης που αυτό έχει προσδιορισθεί σε ύψος μεγαλύτερο του προβλεπόμενου.

Για την επιβολή του προστίμου θα χρησιμοποιείται έντυπο, όπως το σχετικό υπόδειγμα (Γ) που επισυνάπτεται στην απόφαση αυτή και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της. Μέχρι να τυπωθεί το έντυπο αυτό θα χρησιμοποιούνται φωτοτυπίες του επισυναπτόμενου υποδείγματος.

Διοικητικές Κυρώσεις

Άρθρο 9 - 1. Οι άδειες διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων ανακαλούνται από το δήμαρχο ή τον πρόεδρο της κοινότητας, στις πιο κάτω περιπτώσεις παράβασης των όρων και των υποχρεώσεων που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 8 του ν. 2515/97 και τις διατάξεις της παρούσας απόφασης, ως ακολούθως:

α. Για πέντε (5) ημέρες, σε περίπτωση βεβαίωσης για τρίτη φο-

ρά, αλλά και για κάθε επόμενη, εντός έτους, παράβαση του ωραρίου λειτουργίας, το οποίο είναι ίδιο με το ισχύουν ωράριο των λοιπών κέντρων διασκέδασης.

β. Για απεριόριστο χρόνο και μέχρι αποκατάστασης, σε περίπτωση πλήρους απομόνωσης αιθουσών μεταξύ τους, εφόσον ο χώρος διαθέτει περισσότερες από μία αίθουσες.

γ. Για απεριόριστο χρόνο και μέχρι αποκατάστασης, σε περίπτωση δημιουργίας και άλλης εισόδου ή εξόδου που οδηγεί σε ιδιωτική κατοικία.

δ. Για απεριόριστο χρόνο, σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης καταβολής του ετήσιου τέλους διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων των ετών 1999 και επόμενα και μέχρι την ημερομηνία καταβολής του τέλους.

ε. Για απεριόριστο χρόνο, σε περίπτωση προσθήκης νέων παιγνιομηχανημάτων ή/και ειδικά διασκευασμένων τραπεζιών σε κατάσταση υγειονομικού ενδιαφέροντος, εφόσον καταλαμβάνεται μεγαλύτερος χώρος από τον αρχικά προσδιοριζόμενο, χωρίς γνωμάτευση της αρμόδιας υπηρεσίας υγείας και μέχρι την προσκόμιση της γνωμάτευσης αυτής.

στ. οριστικά, σε περίπτωση τελεσίδικης καταδίκης του κατόχου της άδειας, για αδικήματα που προβλέπονται στο εδάφιο α' της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του Π.Δ/τος 180/1979⁽¹⁾.

ζ. Οριστικά, σε περίπτωση έκδοσης τριών (3) ανέκκλητων καταδικαστικών αποφάσεων, για διενέργεια μικτών ή τυχερών παιγνίων.

Η ανάκληση των αδειών από το δήμαρχο ή τον πρόεδρο της κοινότητας των πιο πάνω περιπτώσεων στ και ζ γίνεται μετά από απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου.

2. Σε όλες τις πιο πάνω περιπτώσεις ανάκλησης της άδειας διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων, οι αρμόδιες υπηρεσίες των ΟΤΑ προβαίνουν στη σφράγιση των παιγνιομηχανημάτων ή/και των ειδικά διασκευασμένων τραπεζιών, εάν πρόκειται για κατάσταση υγειονομικού ενδιαφέροντος και στη σφράγιση του καταστήματος, εάν πρόκειται για αμιγές κατάστημα διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων.

Η απόφαση ανάκλησης της άδειας κοινοποιείται στον ιδιοκτή-

(1) Βλέπε τ. Στ', σελ. 143.

τη του καταστήματος, στον οποίο δίδεται προθεσμία δέκα (10) ημερών, για την προετοιμασία υλοποίησης της απόφασης σφράγισης των μηχανημάτων ή του καταστήματος, ανάλογα.

Εντός της προθεσμίας αυτής ο ιδιοκτήτης του καταστήματος έχει δικαίωμα προσφυγής, ενώπιον της Επιτροπής που αναφέρεται στο άρθρο 6 της παρούσας απόφασης.

Η προσφυγή σε περιπτώσεις απορριπτικής απόφασης της Επιτροπής του άρθρου 6 της παρούσας (άρθρο 177, Π. Δ/τος 410/1995) ασκείται, για την ανάκληση των αδειών των περιπτώσεων α, β, γ, ε και στ της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, ενώπιον του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ενώ για την ανάκληση των αδειών των περιπτώσεων δ και ζ της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, ενώπιον του Υπουργού Οικονομικών, ο οποίος αποφασίζει μετά από εισήγηση της Γνωμοδοτικής Επιτροπής Παιγνίων (Γ.Ε.Π.)

Η άσκηση της κατά τα ανωτέρω προσφυγής αναστέλλει την εκτέλεση της απόφασης, μέχρι την οριστική εκδίκαση αυτής.

Σε περίπτωση παραβίασης της σφραγίσεως, ο υπαίτιος τιμωρείται με την ποινή που προβλέπεται από το άρθρο 178 του Ποινικού Κώδικα.

Εντός της ίδιας προθεσμίας των δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης ανάκλησης της άδειας και εφόσον ο ιδιοκτήτης του καταστήματος δεν έχει πρόθεση να ασκήσει το πιο πάνω δικαίωμα της προσφυγής, μπορεί εναλλακτικά να μεριμνήσει, για την εντός της προθεσμίας αυτής απομάκρυνση των παιγνιομηχανημάτων ή / και των ειδικά διασκευασμένων τραπεζιών από το κατάστημά του, για όσο χρόνο διαρκεί η ανάκληση της άδειας. Για την ενέργειά του αυτή, ενημερώνει εγγράφως με Υπεύθυνη Δήλωση του ν. 1599/1986 τις αρμόδιες δημοτικές ή κοινοτικές αρχές, οι υπηρεσίες των οποίων δεν προβαίνουν περαιτέρω στη σφράγιση.

3. Η για οποιοδήποτε λόγο ανάκληση της άδειας διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων, εκ των περιπτώσεων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, δεν αποτελεί κώλυμα μεταβίβασης επιχείρησης με τη διαδικασία της παραγράφου 4 του άρθρου 3 της παρούσας απόφασης εφόσον, στο πρόσωπο του νέου ιδιοκτήτη, συντρέχουν οι προβλεπόμενες προϋποθέσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 1 της παρούσας απόφασης.

Μεταβατική Διάταξη

Άρθρο 10 - Για την έκδοση αδειών διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων, σε καταστήματα, αίθουσες ή χώρους, για τα οποία κατά τα έτη 1995 ή 1996 ή 1997 είχε χορηγηθεί στο ίδιο πρόσωπο άδεια διενέργειας τεχνικών ή ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων με ηλεκτρονικά παίγνια ή μπιλιάρδα ή ειδικά διασκευασμένα τραπέζια, υποβάλλονται μόνο τα δικαιολογητικά της παραγράφου 1 του άρθρου 3 της παρούσας απόφασης και επικυρωμένο φωτοαντίγραφο της άδειας ενός εκ των πιο πάνω ετών. Οι νέες αυτές άδειες εκδίδονται υποχρεωτικά από το δήμαρχο ή τον πρόεδρο της κοινότητας χωρίς προηγούμενη απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου και χωρίς άλλη διαδικασία, εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την υποβολή των δικαιολογητικών. Μέχρι την έκδοση των νέων αυτών αδειών, τα καταστήματα ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων λειτουργούν νομίμως, εφόσον το ετήσιο τέλος καταβληθεί εμπρόθεσμα, (μέχρι και την 31η Δεκεμβρίου 1997) και τα δικαιολογητικά της παραγράφου 1 του άρθρου 3 της παρούσας απόφασης υποβληθούν στον οικείο δήμο ή στην κοινότητα, το αργότερο μέχρι και την 9η Ιανουαρίου 1998.

Έναρξη ισχύος

Άρθρο 11 Η παρούσα ισχύει για άδειες διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων που αφορούν τα έτη 1998 και επόμενα και για το τέλος διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων των ετών αυτών.

Με την έναρξη ισχύος της, παύει να ισχύει κάθε προηγούμενη με την οποία καθορίζονται με διαφορετικό τρόπο τα θέματα που ρυθμίζονται με την παρούσα, πλην της Κ.Υ.Α. Αρ. Πρωτ. 1090085/1005/Γ & Ε.Φ/3.9.1997 (ΦΕΚ Β' 818), η ισχύς της οποίας λήγει την 31.12. 1997.

Σημείωση: Ακολουθούν τα παραπάνω αναφερόμενα υποδείγματα Α, Β και Γ, τα οποία είναι έντυπα με σχετικές οδηγίες συμπλήρωσης, για τούτο και δεν καταχωρίζονται.

§3ε – Ν.2523 της 9/11.9.1997 (ΦΕΚ 179, τ. Α') Διοικητικές και ποινικές κυρώσεις στη φορολογική νομοθεσία και άλλες διατάξεις.

Πρόστιμα για παραβάσεις που αφορούν το τέλος διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων

Άρθρο 8. – 1. Σε περίπτωση εγκατάστασης ή λειτουργίας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων σε παιγνιομηχανήματα ή σε ειδικά διασκευασμένα τραπέζια, χωρίς την καταβολή του νόμιμου τέλους διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων, επιβάλλεται από την αρμόδια δημόσια οικονομική υπηρεσία πρόστιμο, το οποίο ανέρχεται στο πενταπλάσιο του κατά περίπτωση προβλεπόμενου ετήσιου τέλους.

Σε περίπτωση μη επικόλλησης του σήματος επιβάλλεται πρόστιμο που ισούται με το διπλάσιο του ετήσιου τέλους, που αντιστοιχεί στο συγκεκριμένο παιγνιομηχάνημα ή τραπέζι. Πρόστιμο που ισούται με το διπλάσιο του ετήσιου τέλους επιβάλλεται και σε περίπτωση μη επικόλλησης του σήματος σε παιγνιομηχάνημα που έχει υποστεί βλάβη και βρίσκεται εντός χώρου διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων.

2. Απαγορεύεται, με την επιφύλαξη των διατάξεων του ν. 2206/1994 (ΦΕΚ 62 Α'), η με οποιονδήποτε τρόπο εγκατάσταση και διενέργεια μικτών ή τυχερών παιγνίων. Απαγορεύεται επίσης η με οποιονδήποτε τρόπο μετατροπή των παιγνιομηχανημάτων ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων και η εγκατάσταση ή διενέργεια μικτών ή τυχερών παιγνίων επ' αυτών⁽¹⁾. Σε κάθε περίπτωση εγκατάστασης ή διενέργειας μικτών ή τυχερών παιγνίων εφαρμόζονται ως προς τις κυρώσεις οι σχετικές διατάξεις του β. δ/τος 29/1971 (ΦΕΚ 21 Α').

(1) Η κατηγορία των μικτών παιγνίων καταργήθηκε. Βλέπε αμέσως παρακάτω το άρθρ. 15§2 του Ν. 2753/1999.

§3στ – Γνωμοδότηση Εισαγγελέως του Αρχείου Πάγου υπ' αριθ. 3/4.2.1998 (Σχετική με την αρμοδιότητα της Αστυν. Αρχής στην εφαρμογή των περί παιγνίων διατάξεων).

(Ήδη το θέμα της αρμοδιότητας της Αστυνομικής Αρχής στην εφαρμογή των περί παιγνίων διατάξεων ρυθμίζει ο Ν. 3037/2002, παρακάτω, σελ.148με)

§3ζ – Ν. 2753 της 15/17.11.1999 ΦΕΚ 249, τ. Α'), Απλοποιήσεις και ελαφρύνσεις στη φορολογία εισοδήματος και άλλες διατάξεις.

Ρύθμιση θεμάτων παιγνίων

Άρθρο 15 – 1 (Αντικαθίσταται η παρ. 1 του άρθρ. 8 του Ν. 2515/1997).

2. Καταργούνται οι διατάξεις των παραγράφων 1, 2 και 4 του άρθρου 1 και του άρθρου 3 του β.δ. 29/1971. Όπου σε διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας χρησιμοποιείται ο όρος «μικτά παίγνια» αντικαθίσταται εφεξής με τον όρο «τυχερά παίγνια» ή, εφόσον χρησιμοποιείται συμπλεκτικά ή διαζευκτικά με τον όρο «τυχερά παίγνια», διαγράφεται.

• 3 – 7 (Καταργήθηκαν από το άρθρο 11 του Ν. 3037 της 29/30.7.2002 ΦΕΚ 174, τ.Α').

8. Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος άρθρου αρχίζει την πρώτη του μεθεπόμενου μήνα από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν διαφορετικά ορίζεται στις διατάξεις αυτού του άρθρου⁽¹⁾.

• §3 – Αποφ. Υπ. Οικονομικών υπ' αριθ. 1118069/ 1254/ Τ&Ε.Φ. της 15/20.12.1999 (ΦΕΚ 2182, τ. Β'), Ρύθμιση των λεπτομερειών εφαρμογής της παρ. 5 του άρθρου 15 του Ν. 2753/1999, της διαδικασίας ελέγχου των παιγνίων από τα ελεγκτικά Όργανα, της διαδικασίας εξέτασης από τις Επιτροπές Παιγνίων και άλλες διατάξεις⁽²⁾.

(1) Δηλαδή από 1.1.2000

(2) Εκδόθηκε βάσει του αρθρ. 15§6 του Ν. 2753/1999 (βλέπε αμέσως παραπάνω).

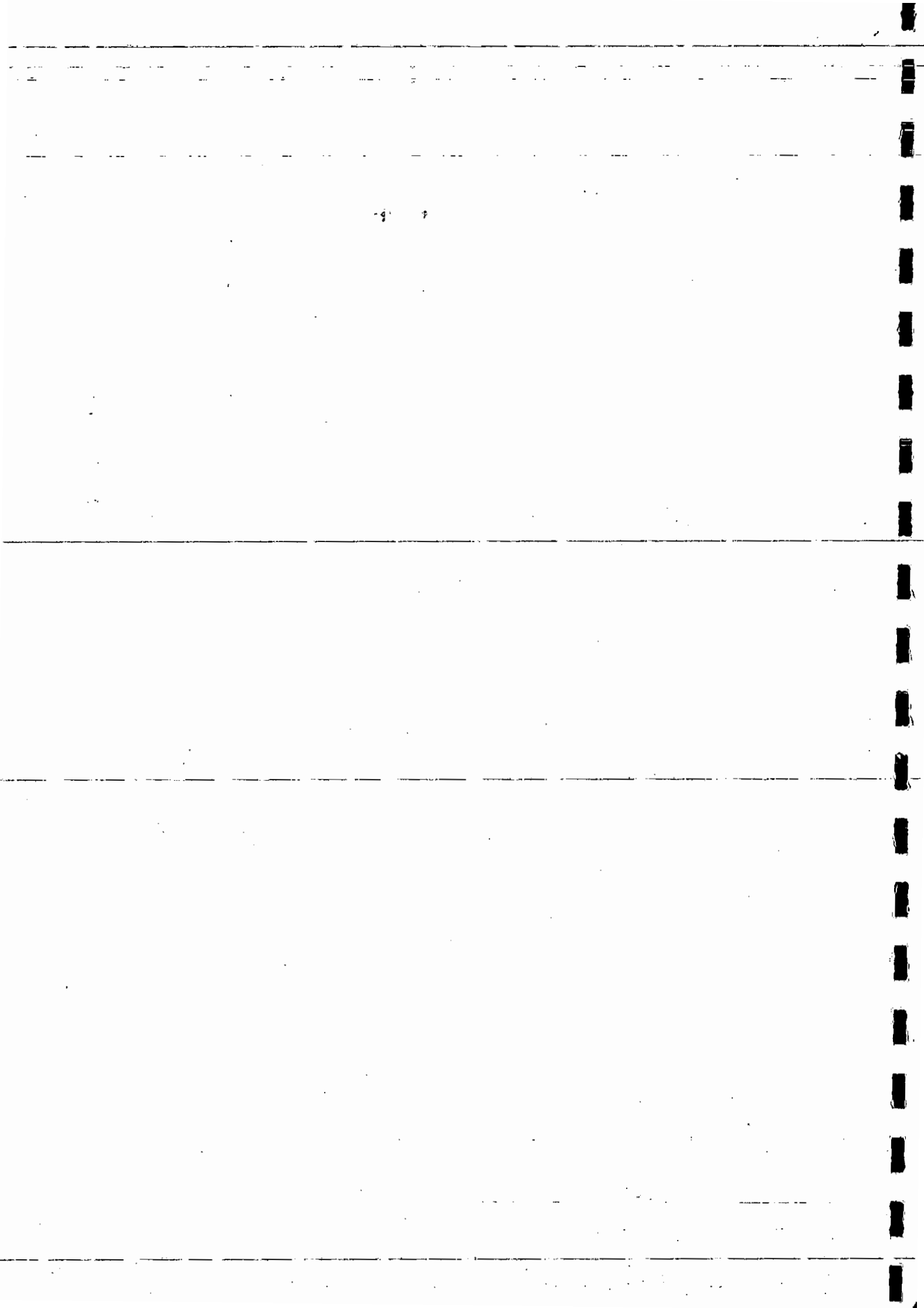
Ελεγκτικά Όργανα- Διαδικασία ελέγχου(1)

Άρθρο 1 – 1. Ο έλεγχος για τη διαπίστωση της εγκατάστασης ή διενέργειας τυχερών παιγνίων ενεργείται αποκλειστικά από τα Ελεγκτικά Όργανα που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 15 του Ν. 2753/1999 (Σ.Δ.Ο.Ε., Δημοτική Αστυνομία, Λιμενική Αρχή κατά περίπτωση).

Τα Ελεγκτικά Όργανα συντάσσουν επί τόπου εις τριπλούν σχετικό Σημείωμα Ελέγχου στο οποίο καταγράφονται:

- Η ημερομηνία και ώρα διενέργειας του ελέγχου.
- Η διεύθυνση της ελεγχόμενης επιχείρησης.
- Το ονοματεπώνυμο, η διεύθυνση κατοικίας, ο αριθμός Αστυνομικής Ταυτότητας και ο Α.Φ.Μ. του επιχειρηματία ή η επωνυμία και ο Α.Φ.Μ. της επιχείρησης.
- Το ονοματεπώνυμο, η διεύθυνση κατοικίας και ο αριθμός Αστυνομικής Ταυτότητας του τυχόν υπευθύνου.
- Τα κύρια χαρακτηριστικά του παιγνιομηχανήματος.
- Η ονομασία και η λεπτομερής περιγραφή του διεξαγόμενου παίγνιου, η οποία θα προκύπτει από τη διαπίστωση του τρόπου λειτουργίας του.

(1) Ως προς τα ελεγκτικά όργανα βλέπε παρακάτω και το Ν. 3037/2002.

- Το πλήθος των ηλεκτρονικών πλακετών σε κάθε παιγνιομηχάνημα κατά τη στιγμή του ελέγχου, καθώς και ο σειριακός αριθμός τους, εάν υπάρχει.

- Ο τρόπος επέμβασης με διάφορα μέσα (τηλεχειριστήριο κ.τ.λ.), σε περίπτωση που διαπιστώνεται τέτοια επέμβαση.

- Η περιγραφή του τυχόν συστήματος απόδοσης οικονομικού οφέλους του παιγνιομηχανήματος στον παίκτη και ο τρόπος λειτουργίας του.

- Η περιγραφή για τη συνομολόγηση στοιχήματος, όταν γίνεται τέτοια διαπίστωση.

- Ο αριθμός του επικολλημένου ειδικού σήματος ή σχετική μνεία μη υπάρξεως ειδικού σήματος.

- Οποιαδήποτε άλλη παρατήρηση κριθεί σημαντική.

Τα Ελεγκτικά Όργανα, εάν είναι δυνατόν, λαμβάνουν μια ή περισσότερες φωτογραφίες από τις οποίες θα προκύπτει η ονομασία και εικόνα ή εικόνες από τον τρόπο λειτουργίας του παιγνίου. Οι φωτογραφίες προσαρτώνται στο σχετικό Σημείωμα Ελέγχου.

Το πρωτότυπο του συντασσόμενου Σημειώματος Ελέγχου παραδίδεται στον ιδιοκτήτη (επιχειρηματία) ή τον υπεύθυνο του καταστήματος, ο οποίος υπογράφει για την παραλαβή, άλλως βεβαιώνεται η άρνηση υπογραφής. Πριν την παραλαβή τα Ελεγκτικά Όργανα εξηγούν σ' αυτούς ποιο παίγνιο διεξαγόταν και τους λόγους για τους οποίους αυτό είναι τυχερό.

Ο ιδιοκτήτης ή ο υπεύθυνος του καταστήματος έχει δικαίωμα να επιφυλαχθεί και να ζητήσει την παραπομπή του θέματος στην κατά τόπο αρμόδια Επιτροπή Παιγνίων για την εξέταση του παιγνιομηχανήματος και του εγκαταστημένου σ' αυτό παιγνίου και την έκδοση τεχνικής πραγματογνωμοσύνης.

Η επιφύλαξη επιτρέπεται μόνο ως προς το χαρακτηρισμό του παιγνίου, ενώ είναι απαράδεκτη:

α) Προκειμένου για παίγνια που χαρακτηρίστηκαν ως μικτά ή τυχερά ή χαρακτηρίζονται ως τυχερά από τη Γνωμοδοτική Επιτροπή Παιγνίων της παραγρ. 11 του άρθρου 8 του Ν. 2515/1997, με τη διαδικασία εξέτασης νέων παιγνίων, καθώς και για όσα χαρακτηρίστηκαν ως μικτά ή τυχερά με βάση τις διατάξεις του Β.Δ. 29/1971.

β) Αν αφορά τη συνομολόγηση στοιχήματος ή την παροχή οικονομικού οφέλους.

γ) Αν αφορά οποιοδήποτε άλλο στοιχείο που διαπιστώθηκε α-

πό-τα Ελεγκτικά Όργανα κατά την ώρα ελέγχου, εκτός από το χαρακτηρισμό του παιγνίου.

δ) Αν δεν διατυπωθεί εγγράφως και ενυπογράφως επί του Σημειώματος Ελέγχου. Η επιφύλαξη μπορεί να είναι προεκτυπωμένη επί του Σημειώματος Ελέγχου, θα αφορά, όμως, μόνο στο χαρακτηρισμό του παιγνίου και θα υπογράφεται από τον ιδιοκτήτη ή τον υπεύθυνο του καταστήματος.

2. Τα Ελεγκτικά Όργανα υποχρεούνται να εφαρμόζουν τις γνωμοδοτήσεις της Γνωμοδοτικής Επιτροπής Παιγνίων της παραγρ. 11 του άρθρου 8 του Ν. 2515/1997 που έχουν εκδοθεί με τη διαδικασία του χαρακτηρισμού νέων παιγνίων, καθώς και τις γνωμοδοτήσεις που έχουν εκδοθεί με την διαδικασία του Β.Δ. 29/1971 μέχρι τη δημοσίευση του Ν. 2515/1997, εφόσον διαπιστώνουν ότι πρόκειται για το ίδιο παίγνιο και η λειτουργία του είναι όπως περιγράφεται στις αντίστοιχες γνωμοδοτήσεις.

3. Εφόσον γίνει επιφύλαξη από τον ιδιοκτήτη ή τον υπεύθυνο του καταστήματος ως προς το χαρακτηρισμό του παιγνίου, τα Ελεγκτικά Όργανα προβαίνουν αμέσως σε κατάσχεση και σφράγιση του υπό κρίση παιγνιομηχανήματος, ορίζοντας ως μεσεγγυούχο το κατά την κρίση τους κατάλληλο πρόσωπο. Στη συνέχεια διαβιβάζουν αντίγραφο του Σημειώματος Ελέγχου στην αρμόδια Επιτροπή Παιγνίων της παραγρ. 4 του άρθρου 15 του Ν. 2753/1999.

Τρόπος σφράγισης

Άρθρο 2—1. Η σφράγιση του παιγνιομηχανήματος γίνεται με επίθεση μολυβδοσφραγίδων ή χρησιμοποίηση ειδικών σάκων σφράγισης ή με οποιοδήποτε άλλο πρόσφορο και ασφαλή τρόπο, έτσι ώστε να αποτρέπονται οι οποιοδήποτε επεμβάσεις, μετατροπές ή αλλοιώσεις των παιγνιομηχανημάτων.

2. Όσον αφορά τα ηλεκτρονικά εξαρτήματα (π.χ. πλακέτες, τηλεκοντρόλ, CD, VIDEO κ.λπ.), κλειδιά ή άλλα κινητά μέρη, είτε αφαιρούνται, είτε παραμένουν προσαρμοσμένα στο παιγνιομηχάνημα, αυτά σφραγίζονται με μολυβδοσφραγίδες και σπάγγο ή με ειδικούς σάκους σφράγισης, έτσι ώστε να αποτρέπεται η αφαίρεση, αλλοίωση ή αντικατάστασή τους. Στο σχετικό Σημείωμα Ελέγχου πρέπει να αναγράφεται ο τρόπος σφράγισης των παιγνιομηχανημάτων και των ηλεκτρονικών πλακετών, καθώς και το πλήθος και τα χαρακτηριστικά των μολυβδοσφραγίδων ή άλλου τρόπου σφρά-

γισης.

Διαδικασία εξέτασης από τις Επιτροπές Παιγνίων

Άρθρο 3¹ - 1. Ο ιδιοκτήτης ή ο υπεύθυνος του καταστήματος, μετά από προηγούμενη γραπτή ειδοποίηση της αρμόδιας Επιτροπής Παιγνίων, μεριμνά για την προσκόμιση του προς εξέταση παιγνιομηχανήματος στο χώρο που αυτή εδρεύει και λειτουργεί σε ημερομηνία και ώρα που έχει προσδιορισθεί από την Επιτροπή. Η προσκόμιση μπορεί να γίνεται και από άτομο στο οποίο έχει χορηγηθεί σχετική εξουσιοδότηση από τον ιδιοκτήτη ή τον υπεύθυνο του καταστήματος. Η εξουσιοδότηση αυτή παραμένει στο αρχείο της Επιτροπής.

2. Ο ίδιος ο εμφανιζόμενος ή συνεργάτης του πρέπει να μπορεί να θέσει σε λειτουργία το παιγνιομηχάνημα, να επιδείξει τον τρόπο λειτουργίας του παιγνίου που διεξάγεται σ' αυτό και να απαντήσει σε οποιεσδήποτε ερωτήσεις, τεχνικής ή άλλης φύσεως, που τυχόν υποβάλλονται από τα μέλη της Επιτροπής. Επίσης, πρέπει να προσκομίσει κείμενο με ακριβή περιγραφή του τρόπου λειτουργίας του παιγνίου.

3. Η Επιτροπή δεν προβαίνει σε εξέταση του παιγνιομηχανήματος, εάν δεν διαπιστώσει την καταβολή του οφειλόμενου τέλους εξέτασης της παραγρ. 7 του άρθρου 15 του Ν. 2753/1999. Το σχετικό αποδεικτικό καταβολής της Δ.Ο.Υ. παραμένει στην Επιτροπή.

4. Το παιγνιομηχάνημα αποσφραγίζεται ενώπιον του ενδιαφερομένου από τους υπαλλήλους του Σ.Δ.Ο.Ε., εξετάζεται από την Επιτροπή και αφού σφραγισθεί εκ νέου παραδίδεται στον ενδιαφερόμενο. Η Επιτροπή, εφόσον το κρίνει απαραίτητο, μπορεί να κρατήσει στην έδρα της το παιγνιομηχάνημα, την πλακέτα ή οποιαδήποτε άλλα μέρη αυτού για περαιτέρω έλεγχο.

5. Μετά την έκδοση της τεχνικής πραγματογνωμοσύνης, η Επιτροπή ενημερώνει τα αρμόδια Ελεγκτικά Όργανα και τον ενδιαφερόμενο. Εάν η εξέταση έχει ζητηθεί από δικαστική ή άλλη Αρχή, η ενημέρωση γίνεται προς την αιτούσα Αρχή. Για την ισχύ της τεχνικής πραγματογνωμοσύνης δεν απαιτείται αποδοχή του Υπουργού Οικονομικών.

6. Εάν το προσκομιζόμενο παιγνιομηχάνημα δεν λειτουργεί ή δεν ταυτίζεται με το αναγραφόμενο στο Σημείωμα Ελέγχου ή φέρει ίχνη παραβίασης της σφράγισης ή δεν είναι δυνατή ή εξέτασή του

για οποιοδήποτε άλλο λόγο, η Επιτροπή διαπιστώνει τα γεγονότα αυτά και απέχει από τον χαρακτηρισμό. Επίσης διαπιστώνει οποιοδήποτε άλλο αξιόλογο γεγονός υποπέσει στην αντίληψή της και ενημερώνει τα αρμόδια όργανα ή Αρχές και τον ενδιαφερόμενο.

7. Η μη προσκόμιση του παιγνιομηχανήματος στην αρμόδια Επιτροπή Παιγνίων, κατά την προσδιορισμένη ημερομηνία και ώρα, επιφέρει απόσβεση (απώλεια) του δικαιώματος εξέτασης. Το ίδιο αποτέλεσμα επιφέρει η μη καταβολή του οφειλόμενου τέλους εξέτασης. Αιτήματα ενδιαφερομένων για αναβολή εξέτασης παιγνιομηχανημάτων γίνονται δεκτά μόνο εάν αυτά υποβληθούν στην Επιτροπή εγγράφως μέχρι την αρχικά ορισμένη ημερομηνία εξέτασης και μόνο εφόσον διαπιστώνεται η ύπαρξη ανωτέρας βίας.

Κυρώσεις - Οδηγίες

Άρθρο 4 – 1. Οι κυρώσεις που προβλέπονται από την παραγρ. 10 του άρθρου 8 του Ν. 2515/1997 και τις σχετικές διατάξεις του β.δ. 29/1971⁽¹⁾ μπορούν να επιβληθούν εφόσον η αρμόδια Επιτροπή Παιγνίων αποφανθεί ότι το διεξαγόμενο παίγνιο είναι τυχερό ή αποσβεσθεί το δικαίωμα εξέτασης ή διαπιστωθεί η αδυναμία χαρακτηρισμού, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο προηγούμενο άρθρο της παρούσας.

2. Τα Ελεγκτικά Όργανα και οι Επιτροπές Παιγνίων εφαρμόζουν τις σχετικές οδηγίες της Γνωμοδοτικής Επιτροπής Παιγνίων της παραγρ. 11 του άρθρου 8 του Ν. 2515/1997 αναφορικά με τον τεχνικό και οικονομικό έλεγχο, τη βεβαίωση των τυχόν τελούμενων παραβάσεων και την εξέταση και χαρακτηρισμό των κάθε είδους παιγνιομηχανημάτων και παιγνίων.

Έναρξη ισχύος

Άρθρο 5 – Η ισχύς της παρούσας αρχίζει από 1.1.2000. Με την έναρξη ισχύος της παύει να ισχύει το άρθρο 5 της Κ.Υ.Α. 1125278/1435/Τ&Ε.Φ./3.12.11997 (ΦΕΚ 1103 Β/12.12.1997).

(1) Βλέπε παραπάνω σελ. 123 και 148ε.

• § — Ν. 3037 της 29/30.7.2002 (ΦΕΚ 174, τ. Α'), Απαγόρευση παιγνίων.

Κατηγορίες παιγνίων

Άρθρο 1 — Κατά την έννοια των διατάξεων του παρόντος νόμου:

α. Μηχανικά διεξαγόμενο παίγνιο είναι εκείνο, για τη λειτουργία του οποίου είναι αναγκαία και η συμβολή της μυϊκής δύναμης του παίκτη.

β. Ηλεκτρικά διεξαγόμενο παίγνιο είναι εκείνο για τη λειτουργία του οποίου απαιτείται η παρουσία ηλεκτρικών υποστηρικτικών μηχανισμών.

γ. Ηλεκτρομηχανικά διεξαγόμενο παίγνιο είναι εκείνο, για τη λειτουργία του οποίου απαιτείται τόσο η παρουσία ηλεκτρικών υποστηρικτικών μηχανισμών, όσο και η συμβολή της μυϊκής δύναμης του παίκτη.

δ. Ηλεκτρονικά διεξαγόμενο παίγνιο είναι εκείνο για τη λειτουργία του οποίου, εκτός των υποστηρικτικών ηλεκτρικών, ηλεκτρονικών και άλλων μηχανισμών, απαιτείται η ύπαρξη και εκτέλεση λογισμικού (προγράμματος).

ε. Ψυχαγωγικό τεχνικό παίγνιο είναι εκείνο του οποίου το αποτέλεσμα εξαρτάται αποκλειστικά από την τεχνική ή πνευματική ικανότητα του παίκτη και η διενέργειά του έχει αποκλειστικά ψυχαγωγικό σκοπό.

Στη κατηγορία των ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων εντάσσονται και όσα παίγνια με παιγνιοχάρτα χαρακτηρίστηκαν ως «τεχνικά παίγνια» με βάση τις διατάξεις του Β.Δ. 29/1971 (ΦΕΚ 21 Α').

Απαγόρευση διενεργείας ή εγκατάστασης παιγνίων

Άρθρο 2 — 1. Απαγορεύεται η διεξαγωγή των υπό στοιχεία β', γ', και δ' του άρθρου 1 παιγνίων περιλαμβανομένων και των υπολογιστών σε δημόσια γενικά κέντρα, όπως ξενοδοχεία, καφενεία, αίθουσες αναγνωρισμένων σωματείων, κάθε φύσης, και σε κάθε άλλο δημόσιο ή ιδιωτικό χώρο. Επίσης απαγορεύεται η εγκατάσταση των παιγνίων αυτών.

2. Στα μηχανικά διεξαγόμενα παίγνια επιτρέπεται μόνο η διενέργεια ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων, όπως ορίζονται στο προηγούμενο άρθρο. Στα παίγνια αυτά δεν επιτρέπεται να συνολογηθεί στοίχημα μεταξύ οποιωνδήποτε προσώπων ή να αποδοθεί οποιασδήποτε μορφής οικονομικό όφελος στον παίκτη. Η

συνομολόγηση στοιχήματος ή η απόδοση οικονομικού οφέλους στον παίκτη επιφέρει τις συνέπειες των άρθρων 4 και 5.

Επιχειρήσεις προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου

Άρθρο 3 — Δεν εμπίπτει στην απαγόρευση που ορίζεται στο άρθρο 2 η εγκατάσταση και λειτουργία ηλεκτρονικών υπολογιστών σε καταστήματα που λειτουργούν ως επιχειρήσεις προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου. Η διενέργεια, όμως, παιγνίου με τους υπολογιστές αυτούς, ανεξάρτητα από τον τρόπο διενέργειάς του, απαγορεύεται.

Για τη λειτουργία επιχείρησης προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου απαιτείται ειδική άδεια του δήμου ή της κοινότητας στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται το κατάστημα και αν λειτουργεί σε πλοίο της Λιμενικής Αρχής του αφετηρίου λιμένα. Κατά την πρώτη εφαρμογή του μέτρου η επιχείρηση πρέπει να εφοδιαστεί με την άδεια αυτή εντός τριών (3) μηνών από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού.

Ποινικές κύρωσεις

Άρθρο 4 — 1. Όσοι εκμεταλλεύονται ή διευθύνουν κέντρα ή άλλους χώρους της παραγράφου 1 του άρθρου 2, στα οποία διενεργούνται ή εγκαθίστανται παίγνια απαγορευμένα, κατά τις διατάξεις των προηγούμενων άρθρων, τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών και με χρηματική ποινή τουλάχιστον πέντε χιλιάδων ευρώ. Σε περίπτωση υποτροπής τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους και με χρηματική ποινή από είκοσι πέντε έως εβδομήντα πέντε χιλιάδων ευρώ. Το δικαστήριο διατάσσει και τη δήμευση των μηχανημάτων παιγνίων.

2. Οι διατάξεις της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1, η παράγραφος 3 και η παράγραφος 4 του άρθρου 7 του κωδικοποιημένου Β.Δ. 29/1971 εφαρμόζονται αναλόγως.

Διοικητικές κυρώσεις

Άρθρο 5 — 1. Πέρα από την επιβολή των προβλεπόμενων ποινικών κυρώσεων, αν διαπιστωθεί η διεξαγωγή ή εγκατάσταση απαγορευμένου, κατά τις διατάξεις των προηγούμενων άρθρων, παιγνίου, επιβάλλεται πρόστιμο δέκα χιλιάδων ευρώ για κάθε μηχανήμα παιγνίου και οριστική αφαίρεση της άδειας λειτουργίας της επιχείρησης, κατά τις διατάξεις του άρθρου 7.

2. Το πρόστιμο επιβάλλεται με απόφαση του προϊσταμένου της αρμοδίας αρχής, της παρ. 1 του άρθρου 6, που διαπιστώνει την πα-

ράβαση. Στην απόφαση αυτή γίνεται περιγραφή της παράβασης, αναγράφεται το πρόστιμο που επιβάλλεται, καθώς και η διάταξη που εφαρμόζεται. Μαζί με την απόφαση κοινοποιείται στον παραβάτη αντίγραφο της σχετικής έκθεσης ελέγχου.

Έκθεση βεβαίωσης παραβάσεων

Άρθρο 6—1. Για την τήρηση των διατάξεων του νόμου αυτού αρμόδιες είναι οι Αστυνομικές Αρχές. Στα πλοία γραμμών εσωτερικού, στα επαγγελματικά πλοία τουριστικών πλόων εσωτερικού, στα αγκυροβολημένα πλοία και στους χερσαίους χώρους των λιμενικών ζωνών αρμόδια είναι η Λιμενική Αρχή.

2. Αν τα όργανα του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος, κατά τον έλεγχο υποθέσεων των αρμοδιοτήτων τους, διαπιστώσουν παραβάσεις του νόμου για τα παίγνια, επιβάλλουν τις κυρώσεις και προβαίνουν στις ενέργειες που προβλέπονται στο προηγούμενο άρθρο.

Εξουσιοδότηση

Άρθρο 7—1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Δημόσιας Τάξης και Εμπορικής Ναυτιλίας καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις, η διαδικασία και τα δικαιολογητικά για τη χορήγηση αδειών λειτουργίας επιχειρήσεων προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου.

2. Με όμοια απόφαση καθορίζεται και το όργανο που επιβάλλει την αφαίρεση της αδειας λειτουργίας της επιχείρησης, ο τρόπος και η διαδικασία αφαίρεσης αυτής και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του νόμου αυτού.

Επιστροφή τέλους

Άρθρο 8— Σε όσους έχουν καταβάλει τέλος διενεργείας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων έτους 2002 για ηλεκτρονικά, ηλεκτρικά ή ηλεκτρομηχανικά μηχανήματα παιγνίων επιστρέφεται ποσό που αντιστοιχεί σε τόσα δωδέκατα του ετήσιου τέλους, όσοι ακέραιοι ημερολογιακοί μήνες απομένουν από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως μέχρι τη λήξη του έτους. Η επιστροφή πραγματοποιείται μόνο εφόσον δεν έχει διαπιστωθεί παράβαση των διατάξεων περί παιγνίων και δεν εκκρεμεί διαδικασία ενώπιον των Επιτροπών της παρ. 4 του άρθρου 15 του Ν. 2753/1999 (ΦΕΚ 249 Α').

Διατηρούμενες και μεταβατικές διατάξεις

Άρθρο 9 – 1. Με τις διατάξεις του νόμου αυτού δεν θίγονται οι διατάξεις του Ν. 2206/1994 (ΦΕΚ 62 Α'), καθώς και οι λοιπές διατάξεις περί καζίνο.

2. Από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, οι τριμελείς επιτροπές παιγνίων που προβλέπονται από τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 15 του Ν. 2753/1999 παύουν να λειτουργούν. Εξακολουθούν όμως να λειτουργούν μέχρι περατώσεως της εξέτασης των μηχανημάτων παιγνίων που δεσμεύτηκαν από τα ελεγκτικά όργανα και για τα οποία διατυπώθηκε επιφύλαξη.

Τροποποιούμενες διατάξεις

Άρθρο 10 – 1. Οι διατάξεις του άρθρου 6 εφαρμόζονται αναλόγως και για τα διεξαγόμενα με παιγνιόχαρτα παίγνια.

2. (Αντικαστάθηκαν οι παρ. 1-8 του άρθρ. 8 του Ν. 2515/1997)

3. (Καταργήθηκαν οι παρ. 9, 10, 11 και 12 του άρθρ. 8 του Ν. 2515/1997).

4. (Τα δύο πρώτα εδάφια της παρ. 13 του άρθρ. 8 του Ν. 2515/1997 καταργήθηκαν και το απομείναν τρίτο εδάφιο αριθμήθηκε ως παρ. 9).

5. (Η παρ. 14 του άρθρ. 8 του Ν. 2515/1997 καταργήθηκε και οι παρ. 15 και 16 έλαβαν αντιστοίχως του αριθμούς 10 και 11).

6. (Αντικ. ο τίτλος του άρθρ. 7 του κωδικοποιημένου Β.Δ. 29/1971).

7. (Αντικ. η παρ. 5 του άρθρ. 7 του β.δ. 29/1971).

Καταργούμενες διατάξεις

Άρθρο 11 – Καταργούνται το άρθρο 5 και η παράγραφος 3 του άρθρου 6 του κωδικοποιημένου Β.Δ. 29/1971, οι παράγραφοι 3, 4, 5, 6 και 7 του άρθρου 15 του Ν. 2753/1999, το άρθρο 30 του Ν. 2873/2000 (ΦΕΚ 285 Α') και το άρθρο 8 του Ν. 2954/2001 (ΦΕΚ 255 Α'), καθώς και κάθε άλλη διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του νόμου αυτού ή ρυθμίζει διαφορετικά τα θέματα που προβλέπονται από αυτόν.

Έναρξη ισχύος

Άρθρο 12 – Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στη Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στις διατάξεις αυτού.

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΚΑΖΙΝΩΝ

§4 – Ν. 2206 της 18/20.4.1994 (ΦΕΚ 62, τ. Α'), Ίδρυση, οργάνωση, λειτουργία, έλεγχος καζίνων και άλλες διατάξεις.

Χορήγηση αδειών λειτουργίας καζίνων

Ά ρ θ ρ ο 1 – 1. Επιτρέπεται η χορήγηση αδειών λειτουργίας δώδεκα (12) επιχειρήσεων καζίνων στη χώρα, που κατανέμονται στη χώρα ως ακολούθως:

α) Δύο (2) στο νομό Αττικής, από τις οποίες η πρώτη στη θέση του Μον Παρνές στην Πάρνηθα και η δεύτερη εκτός Δήμου Αθηναίων.

β) Μία (1) στο νομό Θεσσαλονίκης μέσα σε περιμετρική ζώνη δεκαπέντε (15) χιλιομέτρων από την πλατεία Αριστοτέλους της Θεσσαλονίκης.

γ) Μία (1) επιχείρηση στη Κρήτη, μία (1) στη Ρόδο, που θα λειτουργήσει στο ξενοδοχείο των Ρόδων, και μία (1) στην Κέρκυρα.

δ) Μία (1) στις εγκαταστάσεις του Πόρτο Καρράς του νομού Χαλκιδικής.

ε) Μία (1) στα όρια του Δήμου Λουτρακίου - Περαχώρας.

στ) Μία (1) στο νομό Αχαΐας.

η) Μία (1) στη νήσο Σύρο.

θ) Μία (1) στο νομό Φλωρίνης.

ι) Μία (1) στην περιοχή Δοϊράνης.

ια) Με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού επιτρέπεται η χορήγηση δύο (2) ακόμη αδειών καζίνων ανά μία στη Θράκη και στην Ήπειρο. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται τα τέλη και τα έσοδα του Δημοσίου από τη χορήγηση των αδειών αυτών.

2. Για χρονικό διάστημα δώδεκα (12) ετών δεν θα χορηγούνται άλλες άδειες λειτουργίας επιχειρήσεων καζίνων.

3. Απαγορεύεται η μεταφορά των επιχειρήσεων της παραγράφου 1 αυτού του άρθρου εκτός των ζωνών που ορίζονται στην ίδια παράγραφο, για όλη τη διάρκεια του χρόνου παραχώρησης της άδειας. Εξαιρετικά επιτρέπεται, μετά πάροδο τριετίας από τη χορήγηση της άδειας του άρθρου 1 παρ. 6, η μεταφορά της επιχειρήσεως του Μον Παρνές από την Πάρνηθα σε θέση εκτός των ορίων του Δήμου Αθηναίων.

4.

Λειτουργία των καζίνων

Άρθρο 3 – 1. Η λειτουργία των καζίνων υπόκειται στο έλεγχο του κράτους.

• 4(1) α) Ο διοικητικός έλεγχος ασκείται από το Υπουργείο Ανάπτυξης και περιλαμβάνει ενδεικτικά τον έλεγχο κτιρίων και εγκαταστάσεων, τη διεξαγωγή των τυχερών παιγνίων....

β) Ο οικονομικός έλεγχος, εκτός εκείνου της εφαρμογής των όρων αδειών ίδρυσης και λειτουργίας, ασκείται από το Υπουργείο Οικονομικών...

5. Σε περίπτωση παράβασης των όρων λειτουργίας, η Επιτροπή με αιτιολογημένη απόφασή της:

α) Επιβάλλει πρόστιμο από δρχ. 1.000.000 μέχρι δρχ. 500.000.000 για κάθε παράβαση και σε περίπτωση υποτροπής μέχρι το διπλάσιο των ποσών αυτών.

β) Ανακαλεί προσωρινά μέχρι τρεις (3) μήνες ή οριστικά την άδεια-λειτουργίας της επιχείρησης.

Οι αποφάσεις των περιπτώσεων (α) και (β) είναι αμέσως εκτελεστές και δεν υπόκεινται σε αναστολή.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Τουρισμού και Δημόσιας Τάξης και σύμφωνα με εισήγηση της Επιτροπής καθορίζονται τα δικαιολογητικά των προσλαμβανομένων για εργασία στα καζίνα, ως και κάθε άλλος αναγκαίος έλεγχος τηρήσεως της δημόσιας τάξης.

7. Τα παιχνίδια που επιτρέπεται να παίζονται στα καζίνα είναι τα ακόλουθα:

α. Μπλακ - Τζακ ή είκοσι ένα.

β. Γαλλική Ρουλέττα.

γ. Αμερικάνικη Ρουλέττα

δ. Μπακαράς.

ε. Μπάγκο - Πούντο.

στ. Ζάρια

ζ. Μηχανήματα με νομίσματα χωρίς οθόνη.

η. Μηχανήματα με νομίσματα με οθόνη

θ. Σεμέν - ντε - Φερ.

8. Τα παιχνίδια εντός των καζίνων διεξάγονται με μάρκες, πλάκες, κέρματα ή άλλα μέσα ή με τραπεζογραμμάτια της Ελληνικής

(1) Η παρ. 4 αντικ., ως άνω, από το άρθρ. 22§2 του Ν. 2919 της 19/25.6.2001 (ΦΕΚ 128, τ. Α').

Δημοκρατίας και κανονισμούς που καθορίζει υπουργική απόφαση. Με την ίδια υπουργική απόφαση ρυθμίζεται η λήψη φιλοδωρημάτων από το προσωπικό.

9. Ως προς τα παιχνίδια ή στοιχήματα που διεξάγονται εντός των καζίνων, σύμφωνα με τους κανόνες και τις προϋποθέσεις που έχει θεσπίσει απόφαση του Υπουργού Τουρισμού, δεν εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 844 του Αστικού Κώδικα.

10. Στο καζίνο επιτρέπεται η είσοδος ατόμων που έχουν συμπληρώσει το εικοστό τρίτο έτος της ηλικίας τους.

Η διεύθυνση του καζίνου υποχρεούται να καταχωρεί την ταυτότητα κάθε εισερχόμενου στο χώρο των παιχνιδιών σε ειδικά θεωρημένα βιβλία και δικαιούται να απαγορεύει την είσοδο ή να επιβάλλει την αποχώρηση οποιουδήποτε προσώπου κρίνει, χωρίς να έχει υποχρέωση να δικαιολογήσει την απόφασή της αυτή.

11. Με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού και κατόπιν εισηγήσεως επιτροπής καθορίζεται η διαδικασία ελέγχου των μηχανημάτων, των προμηθευτών, των κατασκευαστών ή διανομέων των μέσων και υλικών διεξαγωγής των παιχνιδιών περιλαμβανομένων των μηχανημάτων με νομίσματα.

Τις άδειες καταλληλότητας χορηγεί η επιτροπή κατόπιν ελέγχου των υποβαλλόμενων αιτήσεων. Επίσης επιτρέπεται να καθορίζονται, συμπληρώνονται, η-εθλοποιούνται οι προδιαγραφές των μηχανημάτων, τα επιτρεπόμενα παιχνίδια, οι ασκούμενοι έλεγχοι και οι επιθεωρήσεις των αρμόδιων οργάνων.

.....
21. Η λειτουργία της επιχειρήσεως καζίνου εξαιρείται από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις ωραρίων ομοειδών επιχειρήσεων.

Περιορισμοί και απαγορεύσεις, ποινικές κυρώσεις και καταργούμενες διατάξεις

Άρθρο 4-1. Απαγορεύεται σε κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο υπό οποιαδήποτε ιδιότητα, είτε έναντι ανταλλάγματος είτε όχι, μεμονωμένα ή σε συνεργασία με οποιοδήποτε άλλο, εκτός αν λάβει άδεια, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, να πράττει ο,τιδήποτε από τα ακόλουθα:

α) Να θέτει σε λειτουργία, διατηρεί ή εκθέτει προς διεξαγωγή παιχνιδιού οποιοδήποτε μέσο ή υλικό διεξαγωγής παιχνιδιού ή μηχανήμα με νομίσματα για την απόκτηση χρηματικού κέρδους.

β) Να εισπράττει άμεσα ή έμμεσα οποιαδήποτε αμοιβή, αντάλλαγμα, ποσοστό ή μερίδιο των χρημάτων ή αντικειμένων που διακυβεύονται κατά τη διάρκεια παιχνιδιού ή κατά τη λειτουργία μέσου ή υλικού διεξαγωγής παιχνιδιού ή μηχανήματος με νομίματα οποιουδήποτε είδους.

γ) Να επιτρέπει ή ανέχεται τη λειτουργία, διατήρηση ή έκθεση οποιουδήποτε μέσου ή υλικού διεξαγωγής παιχνιδιού ή μηχανήματος με νομίματα οποιουδήποτε είδους, έναντι χρημάτων ή περιουσιακών αντικειμένων, εντός της κατοικίας του ή καταστήματος εργασίας του ή κλειστού ή υπαίθριου χώρου, του οποίου έχει την κυριότητα, νομή ή κατοχή. Δεν απαγορεύεται η διατήρηση μέσου ή υλικού διεξαγωγής παιχνιδιού από οποιοδήποτε φυσικό πρόσωπο εντός της κατοικίας του αποκλειστικά για διακοσμητικούς σκοπούς.

δ) Να πωλεί, παραχωρεί, εκμισθώνει, διανέμει ή παραδίδει τη χρήση οποιουδήποτε μέσου ή υλικού διεξαγωγής παιχνιδιού, συμπεριλαμβανομένων των μηχανημάτων με νομίματα για την απόκτηση χρηματικού κέρδους.

2. Οι απαγορεύσεις των προηγούμενων παραγράφων του παρόντος άρθρου ισχύουν και προκειμένου για πλοία ή πλωτά ναυπηγήματα με ελληνική ή ξένη σημαία κάθε τύπου και χωρητικότητας, εφόσον αυτά βρίσκονται σε λιμάνια ή σε εσωτερικά ή χωρικά ύδατα της ελληνικής επικράτειας.

Σε επιβατηγά πλοία που εκτελούν διεθνείς πλόες διάρκειας άνω των δώδεκα (12) ωρών επιτρέπεται, μετά από άδεια του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας, η λειτουργία καζίνο κατά τη διάρκεια του εκτός των ελληνικών χωρικών υδάτων τμήματος του πλου, σύμφωνα με τους όρους, τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις που καθορίζονται κάθε φορά με απόφαση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας.

3. Απαγορεύεται σε οποιονδήποτε κάτοχο άδειας λειτουργίας καζίνο να προσλάβει οποιονδήποτε υπάλληλο παιχνιδιών πριν αυτός λάβει δελτίο καταλληλότητας, σύμφωνα με υπουργική απόφαση του άρθρου 3 παρ. 6. Οι υπάλληλοι παιχνιδιών οφείλουν να φέρουν το δελτίο καταλληλότητάς τους καθ' όλη τη διάρκεια της εργασίας τους.

4. Απαγορεύεται στους υπαλλήλους των κατόχων άδειας λειτουργίας καζίνο, καθώς επίσης και σε κάθε μέλος του διοικητικού

συμβουλίου, διευθύνοντα σύμβουλο ή μέτοχο των κατόχων αδειών λειτουργίας καζίνο, να μετέχουν σε παιχνίδια, στοιχήματα ή είσπραξη κερδών, είτε άμεσα, είτε έμμεσα δι' άλλων προσώπων εντός του καζίνο, με το οποίο τελούν σε οποιαδήποτε από τις παραπάνω σχέσεις.

• 4α⁽¹⁾ Απαγορεύεται η πρόσληψη στις επιχειρήσεις καζίνο της χώρας όσων έχουν υπηρετήσει στη Διεύθυνση Καζίνο του Υπουργείου Ανάπτυξης, με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, ως διοικητικό προσωπικό ή ως μέλη του ελεγκτικού μηχανισμού των Καζίνο του αυτού ή άλλου Υπουργείου ή έχουν διατελέσει μέλη της Επιτροπής Καζίνο. Η απαγόρευση ισχύει επί πέντε (5) έτη από την με οποιονδήποτε τρόπο διακοπή της σχέσεώς τους με τις υπηρεσίες αυτές.

Οι παραβάτες των ως άνω διατάξεων υπόκειται στις ποινές της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου».

5. Όποιος παραβιάζει τις διατάξεις των παραγράφων 1, 2 και 4 του παρόντος άρθρου τιμωρείται με χρηματική ποινή από διακόσιες χιλιάδες (200.000) δραχμές μέχρι πεντακόσια εκατομμύρια (500.000.000) δραχμές. Σε περίπτωση υποτροπής τα ποσά αυτά μπορούν να διπλασιαστούν.

6. Όποιος παραβιάζει τις διατάξεις της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου τιμωρείται με χρηματική ποινή από πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) δραχμές μέχρι πεντακόσια εκατομμύρια (500.000) δραχμές. Σε περίπτωση υποτροπής τα ποσά αυτά μπορούν να διπλασιαστούν.

7. Όποιος ανακοινώνει ή γνωστοποιεί ή καθιστά καθ' οιονδήποτε τρόπο προσιτά σε τρίτους πληροφορίες ή στοιχεία, που αφορούν τις οικονομικές και άλλες δραστηριότητες των αιτούντων ή κατόχων αδειών, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηνών. Η παραβίαση του απορρήτου τιμωρείται και αν τελέστηκε μετά τη λήξη της θητείας, αποχώρηση από την υπηρεσία ή τερματισμό της σχέσης του παραβάτη με την αρμόδια υπηρεσία.

8. Τα μέσα, υλικά και υλικοί φορείς πληροφοριών που χρησιμοποιήθηκαν για την τέλεση των παραπάνω αξιόποινων πράξεων ή τα προϊόντα απ' αυτές δημεύονται.

9. Κάθε διάταξη που θεσπίζει οποιοδήποτε προνόμιο ή προνομακή μεταχείριση υπέρ οποιουδήποτε φυσικού ή νομικού προσώ-

(1) Η παρ. 4α προστ. με το άρθρ. 24§5 του Ν. 2919 της 19/23.6.2001 (ΦΕΚ 128, τ.Α').

που σε σχέση με την ίδρυση και λειτουργία καζίνο καταργείται. Από της δημοσίευσής του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως καταργείται το Κεφάλαιο Β' του ν. 2160/1993, πλην του άρθρου 8 παρ. 1 και παρ. 2 εδάφ. α', β', γ', δ' (1).

Άρθρα 5-8 (Άσχετες με το παρόν αντικείμενο διατάξεις).

Άρθρο 9 — Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

(1) Οι διατηρούμενες σε ισχύ διατάξεις του άρθρου 8 του Ν. 2160/1993 ορίζουν τα εξής:

Άρθρο 8-1. Οι βασικές αρχές που διέπουν την ίδρυση, οργάνωση, λειτουργία και τον έλεγχο των καζίνων συνίστανται ιδίως:

α. Στην εντιμότητα και ανταγωνιστικότητα των φορέων λειτουργίας των καζίνων.

β. Στον αυστηρό έλεγχο όλων των προσώπων, χώρων, φορέων, δραστηριοτήτων και συνθηκών που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με τη λειτουργία των καζίνων, ώστε η λειτουργία αυτή να είναι απαλλαγμένη από ύποπτα, επικίνδυνα ή εγκληματικά στοιχεία.

γ. Στον αυστηρό έλεγχο των κατασκευαστών, προμηθευτών και διανομέων των διαφόρων μέσων και υλικών διεξαγωγής παιχνιδιού που προμηθεύονται τα καζίνα.

δ. Στην ελευθερία πρόσβασης του κοινού στα καζίνα με τη δυνατότητα επιβολής απαγορεύσεων ή περιορισμών για λόγους δημόσιου ή κοινωνικού συμφέροντος.

2. Κατά την έννοια του παρόντος νόμου:

α. «καζίνο» νοείται ο χώρος εντός του οποίου διεξάγονται τυχερά ή μη παιχνίδια μετά από χορήγηση άδειας δυνάμει των διατάξεων του παρόντος νόμου.

β. «παιχνίδι» νοείται οποιοδήποτε επιτρεπόμενο κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου παιχνίδι.

γ. «μέσο ή υλικό διεξαγωγής παιχνιδιού» νοείται οποιοδήποτε μηχάνημα, υλικό ή μέσο ηλεκτρονικό, μηχανικό ή ηλεκτρομηχανικό που χρησιμοποιείται άμεσα ή έμμεσα για τη διεξαγωγή παιχνιδιού που επηρεάζει ή καθορίζει την έκβασή του.

δ. «μηχάνημα με νομίματα» νοείται οποιαδήποτε μηχανική, ηλεκτρονική ή άλλη συσκευή ή εγκατάσταση, είτε διαθέτει οθόνη είτε όχι, η οποία λειτουργεί με την εισαγωγή νομίσματος, μάρκας ή παρεμφερούς αντικειμένου, ή με την καταβολή οποιουδήποτε χρηματικού ποσού και το αποτέλεσμα της λειτουργίας της, είτε εξαιτίας επιδεξιότητας του παίκτη είτε εξαιτίας της τύχης είτε εξαιτίας συνδυασμού των στοιχείων αυτών, μπορεί να αποδώσει στον παίκτη χρηματικό ποσό, μάρκες, αγαθά ή άλλη αξία, ανεξάρτητα αν η καταβολή γίνεται αυτόματα από το ίδιο το μηχάνημα είτε με άλλο τρόπο.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο 115 ο

ΠΑΙΓΝΙΟΧΑΡΤΑ

§ 1. — Νόμος ΑΡΕΖ' της 22 Μαρτίου / 22 Μαΐου 1884, «Περί αποκλειστικού δικαιώματος κατασκευής, εισαγωγής και πωλήσεως των παιγνιοχάρτων εις το Κράτος».

(Καταργήθηκε από το άρθρ. 2 Π.Δ. 604/1985 — ΦΕΚ 215, τ.Α').

§ 2 — Ν.Δ. 99 της 13/15 Φεβρ. 1969 (Φ.Ε.Κ. 25, τ.Α'), «Περί τροποποιήσεως διατάξεων τινών αφορωσών το μονοπώλιον φωτιστικού πετρελαίου και των παιγνιοχάρτων».

(Καταργήθηκε από το άρθρ. 2 του Π.Δ. 604/1985 — ΦΕΚ 215, τ.Α').

§ 3 — Α.Ν. 390 της 22/28 Δεκ. 1936, «περί λειτουργίας τεχνικών παιγνίων».

Άρθρο 1 — (Μεταβατικά διατάξεις)

• Άρθρο 2 — (Καταργήθηκε από το άρθρο 2 του Π.Δ. 604/1985 — ΦΕΚ 215, τ.Α').

Άρθρο 3 — (Τροποποιείται το άρθρ. 3 του Α.Ν. 258/1936).

Άρθρο 4 — 1. Η ισχύς του παρόντος Νόμου άρχεται από της δημοσιεύσεώς του εις την Ε.Κ.

ΠΡΟΤΥΠΟΝ: INTRACOM-NOMOS

Νόμος για τα παιχνίδια (Βλ. άρθρο 1 διευκρινιστική ανακοίνωση)

ΥΠ.ΟΙΚ.

Μέγεθος Γραμμάτων Κλείσιμο

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3037 (ΦΕΚ Α' 174/30-7-2002)

Απαγορευση παιγνίων.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο 1

Κατηγορίες παιγνίων

Κατά την έννοια των διατάξεων του παρόντος νομού:

α. Μηχανικά διεξαγόμενο παίγνιο είναι εκείνο, για τη λειτουργία του οποίου είναι αναγκαία και η συμβολή της μυϊκής δύναμης του παίκτη.

β. Ηλεκτρικά διεξαγόμενο παίγνιο είναι εκείνο για τη λειτουργία του οποίου απαιτείται η παρουσία ηλεκτρικών υποστηρικτικών μηχανισμών.

γ. Ηλεκτρομηχανικά διεξαγόμενο παίγνιο είναι εκείνο, για τη λειτουργία του οποίου απαιτείται τόσο η παρουσία ηλεκτρικών υποστηρικτικών μηχανισμών όσο και η συμβολή της μυϊκής δύναμης του παίκτη.

δ. Ηλεκτρονικά διεξαγόμενο παίγνιο είναι εκείνο για τη λειτουργία του οποίου, εκτός των υποστηρικτικών ηλεκτρικών, ηλεκτρονικών και άλλων μηχανισμών, απαιτείται η ύπαρξη και εκτέλεση λογισμικού (προγράμματος).

ε. Ψυχαγωγικό τεχνικό παίγνιο είναι εκείνο του οποίου το αποτέλεσμα εξαρτάται αποκλειστικά από την τεχνική ή πνευματική ικανότητα του παίκτη και η διενέργειά του έχει αποκλειστικά ψυχαγωγικό σκοπό.

Την κατηγορία των ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων εντάσσονται και όσα παιχνίδια με παιγνιοχάρτα χαρακτηρίστηκαν ως "τεχνικά παιχνίδια" με βάση τις διατάξεις του Β.Δ. 29/1971 (ΦΕΚ21 Α').

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ

Διευκρινιστική Ανακοίνωση του Υπουργείου Οικονομικών για τον Ν3037 περί παιγνίων της 23.09.2002 ληφθείσα από τον ημερήσιο τύπο και το flash. gr

Αναλυτικά η ανακοίνωση του υπουργείου Οικονομικών

Σκοπός του νόμου 3037/2002 είναι ο αποτελεσματικός αποκλεισμός του παράνομου τζόγου και των παράνομων εσόδων που αυτός αποφέρει και να ανακόλυθα, η επίλυση των μεγάλων κοινωνικών προβλημάτων που ο τζόγος αυτός δημιουργεί. Οχι όμως και ο χαρακτηρισμός ως παρανόμων αυτών καθ' εαυτών των υλικών φορέων ή/και των μηχανισμών ή και των προγραμμάτων με τα οποία διεξάγονται παιχνίδια ή ο κολασμός όσων επιδίδονται σε τέτοια παιχνίδια και μάλιστα χωρίς να προκύπτει οικονομικό όφελος οποιασδήποτε μορφής υπέρ είτε των επιδιδομένων είτε οποιωνδήποτε τρίτων.

Συμπερασματικά προκύπτουν τα εξής:

α. Επιτρέπεται η κατασκευή, εισαγωγή, διάθεση και εμπορία των υλικών φορέων ή/και των μηχανισμών ή/και των προγραμμάτων με τα οποία

Διεξάγονται παίγνια.

β. Δεν απειλούνται κυρώσεις κατά όσων επιδίδονται σε τέτοια παίγνια.

γ. Οι ιδιοκτήτες ή κάτοχοι χώρων που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά ως χώροι κατοικίας ή διαβίωσης δεν συγκαταλέγονται στα πρόσωπα του άρθρου 4 τα οποία " ασκούν εκμετάλλευση ή διευθύνουν χώρους " καθόσον δεν νοείται μορφή " εκμετάλλευσης " ή " διεύθυνσης " σε χώρους όπου δεν διεξάγεται επαγγελματική ή επιχειρηματική δραστηριότητα.

δ. Επιτρέπεται η εγκατάσταση και διεξαγωγή παιγνίων στους χώρους εκείνους που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά ως χώροι κατοικίας ή διαβίωσης, εφόσον από τη διεξαγωγή δεν προκύπτει οικονομικό όφελος οποιασδήποτε μορφής υπέρ είτε των επιδιδομένων στα παίγνια είτε οποιωνδήποτε τρίτων.

ε. Κατ' αναλογική ερμηνεία επιτρέπεται η εγκατάσταση και διεξαγωγή παιγνίων στους δημόσιους ή ιδιωτικούς εκείνους χώρους στους οποίους διεξάγεται δραστηριότητα εντελώς άσχετη προς αυτήν της παροχής υπηρεσιών διεξαγωγής παιγνίων (όπως ενδεικτικώς, δημόσιες υπηρεσίες, ιδιωτικοί επαγγελματικοί χώροι, καταστήματα πώλησης παιγνίων που διατίθενται νόμιμα στην αγορά κλπ) εφόσον από τη διεξαγωγή δεν προκύπτει οικονομικό όφελος οποιασδήποτε μορφής υπέρ είτε των επιδιδομένων στα παίγνια είτε οποιωνδήποτε τρίτων. Διευκρινίζεται τέλος, ότι δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα για οποιοδήποτε ιδιώτη και για του τουρίστες που επισκέπτονται την Ελλάδα και χρησιμοποιούν ιδιόκτητα ηλεκτρονικά ή άλλα παιχνίδια.

Άρθρο 2

Απαγόρευση διενέργειας η εγκατάστασης παιγνίων

α. Απαγορεύεται η διεξαγωγή των υπό στοιχεία β, γ και δ. του άρθρου 1 παιγνίων περιλαμβανομένων και των υπολογιστών σε δημόσια γενικά κέντρα όπως ξενодоχεία,

καφενεία, αίθουσες αναγνωρισμένων σωματείων κάθε φύσης, και σε κάθε άλλο δημόσιο ή ιδιωτικό χώρο. Επίσης απαγορεύεται η εγκατάσταση των παιγνίων αυτών.

β. Στα μηχανικά διεξαγόμενα παίγνια επιτρέπεται μόνο τη διενέργεια μηχανοκίνητων παιχνιδιών όπως ορίζονται στο προηγούμενο άρθρο. Στα παίγνια αυτά δεν επιτρέπεται να συνομολογηθεί στοιχείο μεταξύ οποιωνδήποτε προσώπων ή να αποδοθεί οποιασδήποτε μορφής οικονομικό όφελος στον παίκτη. Η συνομολόγηση στοιχείου ή η απόδοση οικονομικού οφέλους στον παίκτη επιφέρει τις συνέπειες των άρθρων 4 και 5.

Άρθρο 3

Επιχειρήσεις προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου

Δεν εμπίπτει στην απαγόρευση που ορίζεται στο άρθρο 2 η εγκατάσταση και λειτουργία ηλεκτρονικών υπολογιστών σε καταστήματα που λειτουργούν ως επιχειρήσεις προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου. Η διενέργεια, όμως, παιγνίου με τους υπολογιστές αυτούς, ανεξάρτητα από τον τρόπο διενέργειάς του, απαγορεύεται.

Για τη λειτουργία επιχείρησης προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου απαιτείται ειδική άδεια του δήμου ή της κοινότητας στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται το κατάστημα και αν λειτουργεί σε πλοίο της Λιμενικής Αρχής του αφετηρίου λιμένα. Κατά την πρώτη εφαρμογή του μέτρου η επιχείρηση πρέπει να εφοδιαστεί με την άδεια αυτή εντός τριών (3) μηνών από την έναρξη ισχύος (του νόμου αυτού) της κοινής υπουργικής απόφασης του

άρθρου 7 του παρόντος".

* Οι λέξεις "του νόμου αυτού" αντικαταστάθηκαν από τις λέξεις της κοινής υπουργικής απόφασης του άρθρου 7 του παρόντος" με το άρθρο 25 Ν.3148/2003,ΦΕΚ Α 136/5.6.2003.

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Με το άρθρο 24 Ν.3091/2002,ΦΕΚ Α 330/24.12.2002,ορίζεται ότι: "Η προθεσμία του τελευταίου εδαφίου του άρθρου 3 του Ν. 3037/2002 (ΦΕΚ 174/Α/) παρατείνεται αφότου έληξε μέχρι 31 Μαρτίου 2003.

Άρθρο 4

Ποινικές κυρώσεις

1. Όσοι εκμεταλλεύονται ή διευθύνουν κέντρα ή άλλους χώρους της παραγράφου 1 του άρθρου 2 στα οποία διενεργούνται η εγκαθίστανται παιγνία απαγορευμένα κατά τις διατάξεις των προηγούμενων άρθρων, τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών και με χρηματική ποινή τουλάχιστον πέντε χιλιάδων ευρώ. Σε περίπτωση υποτροπής τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους και με χρηματική ποινή από είκοσι πέντε έως εβδομήντα πέντε χιλιάδων ευρώ. Το δικαστήριο διατάσσει και τη δήμευση των μηχανημάτων παιγνίων.

2. Οι διατάξεις της περίπτωσης γ της παραγράφου 1, η παράγραφος 3 και η παράγραφος 4 του άρθρου 7 του κωδικοποιημένου Β.Δ. 29/1971 εφαρμόζονται αναλόγως.

Άρθρο 5

Διοικητικές κυρώσεις

1. Πέρα από την επιβολή των προβλεπομένων ποινικών κυρώσεων, αν διαπιστωθεί η διεξαγωγή ή εγκατάσταση απαγορευμένου, κατά τις διατάξεις των προηγούμενων άρθρων παιγνίου, επιβάλλεται πρόστιμο δέκα χιλιάδων ευρώ για κάθε μηχανήμα παιγνίου και οριστική αφαίρεση της αδείας λειτουργίας της επιχείρησης, κατά τις διατάξεις του άρθρου 7.

2. Το πρόστιμο επιβάλλεται με απόφαση του προϊσταμένου της αρμοδίας αρχής, της παρ. 1 του άρθρου 6, που διαπιστώνει την παράβαση.

Στην απόφαση αυτή γίνεται περιγραφή της παράβασης, αναγράφεται το πρόστιμο που επιβάλλεται, καθώς και η διάταξη που εφαρμόζεται. Μαζί με την απόφαση κοινοποιείται στον παραβάτη αντίγραφο της σχετικής έκθεσης ελέγχου.

Άρθρο 6

Έκθεση βεβαίωσης παραβάσεων

1. Για την τήρηση των διατάξεων του νόμου αυτού αρμόδιες είναι οι Αστυνομικές Αρχές. Στα πλοία γραμμών εσωτερικού, στα επαγγελματικά πλοία τουριστικών πλοίων εσωτερικού, στα αγκυροβολημένα πλοία και στους χερσαίους χώρους των λιμενικών ζωνών αρμόδια είναι η Λιμενική Αρχή.

2. Αν τα όργανα του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος κατά τον

ελεγκο υποθέσεων των αρμοδιοτήτων τους, διαπιστώσουν παραβάσεις του νομού για τα παίγνια, επιβάλλουν τις κυρώσεις και προβαίνουν στις ενέργειες που προβλέπονται στο προηγούμενο άρθρο.

Άρθρο 7

Εξουσιοδότηση

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών, Δημοσίας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Δημόσιας Τάξης και Ευρωπαϊκής Ναυτιλίας καθορίζονται οι οροί, οι προϋποθέσεις, η διαδικασία και τα δικαιολογητικά για τη χορήγηση αδειών λειτουργίας επιχειρήσεων προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου.

2. Με όμοια απόφαση καθορίζεται και το όργανο που επιβάλλει την αφαίρεση της αδειας λειτουργίας της επιχείρησης, ο τρόπος και η διαδικασία αφαίρεσης αυτής και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του νομού αυτού.

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ ΙΝΤΡΑΚΟΜ-ΝΟΜΟΣ

Παράρτημα παιγνίων (Βλ. άρθρο 1 διευκρινιστική ανακοίνωση)

ΥΠ.ΟΙΚ. 1

+ Μέγεθος Γραμμάτων Κλείσιμο

Άρθρο 8

Επιστροφή τέλους

Σε όσους έχουν καταβάλει τέλος διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων ετους 2002 για ηλεκτρονικά, ηλεκτρικά ή ηλεκτρομηχανικά μηχανήματα παιγνίων επιστρέφεται ποσό που αντιστοιχεί σε τόσα δωδέκατα του ετήσιου τέλους, όσοι ακέραιοι ημερολογιακοί μήνες απομένουν από τη δημοσίευση του παρόντος νομού στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως μέχρι τη λήξη του ετους. Η επιστροφή πραγματοποιείται μόνο εφόσον δεν έχει διαπιστωθεί παράβαση των διατάξεων περί παιγνίων και δεν εκκρεμεί διαδικασία ενώπιον των Επιτροπών της παρ. 4 του άρθρου 15 του Ν. 2753/1999 (ΦΕΚ 249 Α').

Άρθρο 9

Διατηρούμενες και μεταβατικές διατάξεις

1. Με τις διατάξεις του νόμου αυτού δεν θίγονται οι διατάξεις του Ν. 2206/1994 (ΦΕΚ 62 Α'), καθώς και οι λοιπές διατάξεις περί καζίνο.
2. Από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, οι τριμελείς επιτροπές παιγνίων που προβλέπονται από τις διατάξεις της παρ.4 του άρθρου 15 του Ν. 2753/1999 παύουν να λειτουργούν. Εξακολουθούν όμως να λειτουργούν μέχρι περατώσεως της εξέτασης των μηχανημάτων παιγνίων που δεσμεύτηκαν από τα ελεγκτικά όργανα και για τα οποία διατυπώθηκε επιφύλαξη.

Άρθρο 10

Υπονοούμενες διατάξεις

1. Οι διατάξεις του άρθρου 6 εφαρμόζονται αναλόγως και για τα διεξαγόμενα με παιγνιόχαρτα παίγνια.
2. Οι παράγραφοι 1 έως 8 του άρθρου 8 του Ν. 2515/ 1997 (ΦΕΚ 154 Α') αντικαθίστανται ως εξής:
 1. Τα ψυχαγωγικά τεχνικά παίγνια με παιγνιόχαρτα διενεργούνται ελεύθερα. Όταν διενεργούνται σε ειδικό διασκευασμένα τραπέζια, απαιτείται άδεια διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων και καταβολή ετήσιου τέλους. Η άδεια χορηγείται από το δήμο ή την κοινότητα, στην περιφέρεια των οποίων εγκαθίστανται ή λειτουργούν και ισχύει μέχρι την τυχόν ανάκλησή της. Η άδεια εκδίδεται εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία υποβολής της σχετικής αίτησης συνοδευομένης από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.
 2. Για τη χορήγηση της άδειας, καθώς και τη διατήρησή της σε ισχύ κατά ετος, επιβάλλεται στους ιδιοκτήτες των καταστημάτων ετήσιο τέλος με την ονομασία "τέλος διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων με παιγνιόχαρτα", το οποίο επιμερίζεται σε ποσοστό 90% υπέρ του Δημοσίου και σε ποσοστό 10% υπέρ του δήμου ή της κοινότητας στην περιοχή των οποίων εγκαθίστανται και λειτουργούν τα παίγνια αυτά.

3. Το ετήσιο τέλος επιβάλλεται σε κάθε τραπέζι που είναι ειδικά διασκευασμένο για τη διενέργεια ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων με παιγνιόχαρτα στους ανωτέρω χώρους και υπολογίζεται από 1.1.2003 ως εξής:

α. Για δήμους και κοινότητες με πληθυσμό μέχρι 2.000 κατοίκους σε τριάντα ευρώ, με εξαίρεση τους δήμους και κοινότητες που εμπίπτουν στην επομένη περίπτωση.

β. Για δήμους και κοινότητες με πληθυσμό μέχρι 2.000 κατοίκους που έχουν περιοχές χαρακτηρισμένες ως τουριστικές ή αρχαιολογικές ή με ιαματικά λουτρά, καθώς και σε πλοία των γραμμών εσωτερικού, σε διακόσια ευρώ.

γ. Για δήμους και κοινότητες με πληθυσμό από 2.001 μέχρι 10.000 κατοίκους σε τριακόσια ευρώ.

δ. Για δήμους με πληθυσμό από 10.001 μέχρι 50.000 κατοίκους σε τετρακόσια ευρώ.

ε. Για δήμους με πληθυσμό πάνω από 50.000 κατοίκους σε επτακόσια ευρώ.

στ. Για εντευκτήρια σωματείων, συλλόγων και ομίλων σε χίλια ευρώ.

4. Για τον υπολογισμό του πληθυσμού κάθε δήμου ή κοινότητας λαμβάνεται υπόψη η τελευταία απογραφή. Για τον υπολογισμό του τέλους λαμβάνεται υπόψη ο πληθυσμός του δήμου ή της κοινότητας πριν από τη συνένωση που έγινε κατά τις διατάξεις του Ν. 2539/1997 (ΦΕΚ 244 Α') ή κατά τις διατάξεις των Νόμων 1416/1984 (ΦΕΚ 18 Α') και 1622/1986 (ΦΕΚ 92 Α'). Η περιοχή της τζέως διοικήσεως πρωτεύουσας και τα πολεοδομικά συγκρότημα Θεσσαλονίκης θεωρούνται, για την εφαρμογή του άρθρου αυτού, το καθένα ως ένας δήμος.

Για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού, ειδικά διασκευασμένα τραπέζια για τη διενέργεια ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων με παιγνιόχαρτα είναι αυτά τα οποία φέρουν σταθερή ή μη επικάλυψη ειδικού υφάσματος (σάχα) ή αλλού πρόσφορου μέσου.

5. Το ετήσιο τέλος καταβάλλεται από τον ιδιοκτήτη του καταστήματος στις αρμόδιες για τη φορολογία του εισοδήματός τους Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.) με την υποβολή:

α. Δήλωσης απογραφής, στην οποία αναγράφεται ο αριθμός των ειδικά διασκευασμένων τραπέζιων και

β. Υπεύθυνης δήλωσης του Ν. 1599/1986 (ΦΕΚ 75 Α), ότι στα ειδικά διασκευασμένα τραπέζια της συνυποβαλλόμενης δήλωσης απογραφής διεξάγονται μόνο ψυχαγωγικά τεχνικά παίγνια.

Με την καταβολή του τέλους, η αρμοδία Δ.Ο.Υ. εκδίδει σχετικό αποδεικτικό καταβολής και προβαίνει στη θεώρηση της δήλωσης απογραφής που επισυνάπτονται στην εκδιδόμενη άδεια.

6. Το τέλος προκαταβάλλεται για το έτος της πρώτης ή της συμπληρωματικής άδειας και για έκαστο από τα επόμενα έτη, εντός του τελευταίου διμήνου του προηγούμενου έτους για το οποίο καταβάλλεται. Τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται ως ετήσιο τέλος θεωρούνται δαπάνη της επιχείρησης.

7. Σε περίπτωση εγκατάστασης ειδικά διασκευασμένων τραπέζιων για τη διενέργεια ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων με παιγνιόχαρτα, χωρίς την καταβολή του νομίμου τέλους, επιβάλλεται από την αρμοδία Δ.Ο.Υ. προστίμο, το οποίο ανέρχεται στο πενταπλάσιο του κατά την παράγραφο 3 προβλεπόμενου τέλους.

8. Για την επιβολή του προστίμου της προηγούμενης παραγράφου, τη διοικητική επίλυση της διαφοράς, το δικαστικό συμβιβασμό, την παραγραφή του δικαιώματος του Δημοσίου και τη βεβαίωση και καταβολή αυτού, εφαρμόζονται ανόλογα οι διατάξεις του άρθρου 9 του Ν. 2523/1997".

9. Οι παράγραφοι 9, 10, 11 και 12 του άρθρου 8 του Ν. 2515/1997 καταργούνται.

10. Τα δυο πρώτα εδάφια της παραγράφου 13 του άρθρου 8 του Ν. 2515/1997

καταργούνται και το απομένον τρίτο εδάφιο αριθμείται ως παράγραφος 9.

Η παράγραφος 14 του άρθρου 8 του Ν. 2515/1997 καταργείται και οι παράγραφοι 15 και 16 λαμβάνουν τον αριθμό 10 και 11 αντιστοίχως.

Ο τίτλος του άρθρου 7 του κωδικοποιημένου Β.Δ. 29/1971 αντικαθίσταται ως εξής "Ποινικές διατάξεις για τη διενέργεια τυχερών παιγνίων με παιγνιόχαρτα,"

Η παράγραφος 5 του άρθρου 7 του κωδικοποιημένου Β.Δ. 29/1971 αντικαθίσταται ως εξής:

Είς τους κατά το άρθρον 6 αναπήρους τους εκμεταλλεούμενους αλλά των εν αυτώ καθοριζομένων παιγνίων επιβάλλονται οι ποιναι της παρ. 1 εδαφ. δ του παρόντος άρθρου".

Άρθρο 11

Καταργούμενες διατάξεις

Καταργούνται το άρθρο 5 και η παράγραφος 3 του άρθρου 6 του κωδικοποιημένου Β.Δ. 29/1971, οι παράγραφοι 3, 4, 5, 6 και 7 του άρθρου 15 του Ν. 2753/1999, το άρθρο 30 του Ν. 2873/2000 (ΦΕΚ285 Α) και το άρθρο 8 του Ν. 2954/2001 (ΦΕΚ 255 Α) καθώς και κάθε άλλη διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του νόμου αυτού ή ρυθμίζει διαφορετικά τα θέματα που προβλέπονται από αυτόν.

Άρθρο 12

Εναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στις διατάξεις αυτού.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεση του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 29 Ιουλίου 2002

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
Φ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ Κ. ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ
Φ. ΠΕΤΣΑΛΝΙΚΟΣ Μ. ΧΡΥΣΟΧΟΙΔΗΣ

ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ
ΑΝΩΜΕΡΙΤΗΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους

Αθήνα, 29 Ιουλίου 2002

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
Φ. ΠΕΤΣΑΛΝΙΚΟΣ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ: INTRACOM-ΝΟΜΟΣ

N 2206/1994 / A-62 +Ιδρυση,οργάνωση,λειτουργία,έλεγχος καζίνων κλπ.

+ Μέγεθος Γραμμάτων - Κλείσιμο

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο 1

Χορήγηση αδειών λειτουργίας καζίνων

1. Επιτρέπεται η χορήγηση αδειών λειτουργίας δώδεκα (12) επιχειρήσεων καζίνων στην χώρα, που κατανέμονται στη χώρα ως ακολούθως:

α) Δύο (2) στο νομό Αττικής, από τις οποίες η πρώτη στη θέση του Μον Παρνές στην Πάρνηθα και η δεύτερη εκτός δήμου Αθηναίων.

β) Μία (1) στο νομό Θεσσαλονίκης μέσα σε περιμετρική ζώνη δεκαπέντε (15) χιλιομέτρων από την πλατεία Αριστοτέλους της Θεσσαλονίκης.

γ) Μία (1) επιχείρηση στην Κρήτη, μια (1) στη Ρόδο, που θα λειτουργήσει στο ξενοδοχείο των Ρόδων, και μια (1) στην Κέρκυρα.

δ) Μία (1) στις εγκαταστάσεις του Πόρτο Καρράς του νομού Χαλκιδικής.

ε) Μία (1) στα όρια του δήμου Λουτρακίου-Περαχώρας.

στ) Μία (1) στο νομό Αχαΐας.

η) Μία (1) στη νήσο Σύρο.

θ) Μία (1) στο νομό Φλωρίνης.

ι) Μία (1) στην περιοχή Δοϊράνης.

ια) Με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού επιτρέπεται η χορήγηση δύο (2) ακόμη αδειών καζίνων ανά μια στη Θράκη και στην Ήπειρο. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται τα τέλη και τα έσοδα του Δημοσίου από τη χορήγηση των αδειών αυτών.

*****ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:** Με το άρθρο 1 παρ.3 Ν.3139/2003 ορίζεται ότι:

3. α) Η προβλεπόμενη στο εδάφιο γ της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του Ν. 2206/1994 (ΦΕΚ 62 Α) άδεια λειτουργίας καζίνο στην Κέρκυρα χορηγείται αυτοδικαίως, από τη δημοσίευση του νόμου αυτού στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, στην "ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ", προκειμένου να εισφερθεί στη θυγατρική της εταιρία "ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΑΖΙΝΟ ΚΕΡΚΥΡΑΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ". Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται οι χώροι εντός των οποίων επιτρέπεται να λειτουργεί το καζίνο, το είδος και ο αριθμός των τυχερών παιχνιδιών, που θα παίζονται μέσα στο καζίνο, οι υποχρεώσεις του κατόχου της άδειας λειτουργίας και το εισιτήριο στο καζίνο.

β) Η συμμετοχή του Ελληνικού Δημοσίου στα μικτά κέρδη των παιχνιδιών του καζίνο Κέρκυρας ορίζεται σε ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%)."

2. Για χρονικό διάστημα δώδεκα (12) ετών δεν θα χορηγούνται άλλες άδειες λειτουργίας επιχειρήσεων καζίνων.

3. Απαγορεύεται η μεταφορά των επιχειρήσεων της παραγράφου 1 αυτού του άρθρου εκτός των ζωνών που ορίζονται στην ίδια παράγραφο, για όλη τη διάρκεια του χρόνου παραχώρησης της άδειας.
(Εξαιρετικά επι-

τρέπεται, μετά πάροδο τριετίας από τη χορήγηση της άδειας του άρθρου 1 παρ. 6, η μεταφορά της επιχειρήσεως του Μον Παρνές από την Πάρνηθα σε θέση εκτός των ορίων του Δήμου Αθηναίων).

*** Το δεύτερο εδάφιο της παρ.3 και η παρ.6 ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΑΝ με το άρθρο 2 Ν.3139/2003,ΦΕΚ Α 100/30.4.2003.

4. Η ακριβής θέση κάθε καζίνου, μέσα στα όρια των ανωτέρω περιοχών, η έγκριση των κτιριακών εγκαταστάσεων, καθώς και η ημερομηνία έναρξης λειτουργίας τους καθορίζονται με την υπουργική απόφαση για τη χορήγηση της άδειας. Οι χορηγούμενες άδειες είναι οριστικές και δεν επιτρέπεται η χορήγηση προσωρινών αδειών ή οποιαδήποτε λειτουργία της επιχείρησης κατά παρέκκλιση από τους όρους που καθορίζονται στην άδεια.

5. Σε περίπτωση που ο κάτοχος άδειας λειτουργίας καζίνου πρόκειται να αναπτύξει το καζίνο και τις συνοδευτικές αυτού πάσης φύσεως εγκαταστάσεις σε εκτός σχεδίου πόλεως έκταση, ισχύουν οι όροι και οι περιορισμοί δόμησης που αφορούν στην ανέγερση ξενοδοχειακών μονάδων σε εκτός σχεδίου περιοχή.

6. Οι επιχειρήσεις του Ε.Ο.Τ., Καζίνο - Ξενοδοχείο και Τελεφερίκ Πάρνηθας, Καζίνο Ρόδου και Καζίνο Κέρκυρας, μεταβιβάζονται, ξεχωριστά, όπως λειτουργούν στον πλειοδότη του διεθνούς διαγωνισμού με το σύνολο του ενεργητικού και του παθητικού τους. Στο παθητικό των επιχειρήσεων περιλαμβάνονται το σύνολο των συμβάσεων των εργαζομένων στις άνω επιχειρήσεις και τμήματα επιχειρήσεων οι οποίες από της μεταβίβασης θα συνεχίζονται και θα διέπονται από τον ν.2112/1920, το β.δ. 16/18/7/1920 και το π.δ. 527/1988, ως συμβάσεις αορίστου χρόνου αναγνωριζόμενου του συνολικού χρόνου προϋπηρεσίας τόσο στον Ε.Ο.Τ. όσο και στον προηγούμενο ανάδοχο. Από την παραπάνω ρύθμιση εξαιρούνται: α) Οι μόνιμοι υπάλληλοι και όσοι έχουν θεμελιώσει δικαίωμα μονιμοποίησης σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2190/1994, β) Όσοι υποβάλλουν αίτηση για μετάταξη σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 1943/1991 όπως ισχύουν σήμερα. Οι αιτήσεις μετάταξης πρέπει να υποβληθούν στην υπηρεσία από την έκδοση της υπουργικής απόφασης για την προκήρυξη του διαγωνισμού μέχρι την ημερομηνία εγκατάστασης των αναδόχων και έναρξης της λειτουργίας των επιχειρήσεων. Μέχρι την ημερομηνία εγκατάστασης του αναδόχου διατηρείται η εργασιακή σχέση των εργαζομένων με τον Ε.Ο.Τ.. Οι μετατάξεις γίνονται εντός των ορίων της τέως διοικήσεως πρωτεύουσας όσον αφορά τους εργαζομένους στο συγκρότημα της Πάρνηθας, για δε τους εργαζομένους στις επιχειρήσεις Καζίνων Κέρκυρας και Ρόδου γίνονται στα όρια των αντίστοιχων νομών εκτός των περιπτώσεων που οι εργαζόμενοι ζητούν με την αιτήσή τους να μεταταγούν σε άλλη περιοχή. Μέχρι να ολοκληρωθεί η διαδικασία των μετατάξεων οι εργαζόμενοι παραμένουν στην υπηρεσία του Ε.Ο.Τ. και υποχρεωτικά εντός των ορίων του νομού. Οι παραπάνω διατάξεις των μετατάξεων θα ισχύουν και αν δεν εκδηλωθεί ενδιαφέρον για την μεταβίβαση της επιχείρησης και για χρονικό διάστημα δώδεκα (12) μηνών από την ημέρα δημοσίευσης του παρόντος νόμου.

*** Το δεύτερο εδάφιο της παρ.3 και η παρ.6 ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΑΝ με το άρθρο 2 Ν.3139/2003,ΦΕΚ Α 100/30.4.2003.

7. Οι άδειες λειτουργίας των επιχειρήσεων καζίνων παραχωρούνται με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού μετά από διεθνή πλειοδοτικό διαγωνισμό που διενεργείται από επταμελή Επιτροπή.

8. Η Επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού και αποτελείται:

α) Από έναν αντιπρόεδρο του Συμβουλίου της Επικρατείας, ως Πρόεδρο.

"β. Από έναν διευθυντή του Υπουργείου Ανάπτυξης".

*** Το εδάφιο β' αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 52 Ν.3105/2003, ΦΕΚ Α 29/10.2.2003.

γ) Από ένα διευθυντή ή ειδικό σύμβουλο ή ειδικό συνεργάτη της Τράπεζας της Ελλάδος, που ορίζεται με απόφαση του Διοικητή της Τράπεζας.

δ) Από ένα μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Οικονομικού

Επιμελητηρίου της Ελλάδος, που ορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο του Επιμελητηρίου.

ε) Από έναν ορκωτό εκτιμητή του Δημοσίου.

στ) Από ένα διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών που ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

ζ) Από τον πρόεδρο της Ενώσεως Δήμων και Κοινοτήτων του νομού για τον οποίο χορηγείται η άδεια. Το μέλος αυτό συμμετέχει στις εργασίες της Επιτροπής μόνο για τη χορήγηση της άδειας του νομού τον οποίο εκπροσωπεί.

"η. Η συγκρότηση της Επιτροπής πρέπει να γίνει μέσα στην προθεσμία για την υποβολή των προσφορών".

*** Το εδάφιο η' προστέθηκε από την παρ. β' του άρθρου 57 του Ν. 2224/1994 (Α 112).

" Σε περίπτωση άπρακτης παρέλευσης προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από την έγγραφη πρόσκληση του Υπουργού Τουρισμού προς τον Πρόεδρο του Σ.τ.Ε. για ορισμό Αντιπροέδρου του Σ.τ.Ε. ως Προέδρου της Επιτροπής, ο Υπουργός Τουρισμού, με απόφασή του, ορίζει ως Πρόεδρο της Επιτροπής ανώτατο δικαστή των πολιτικών ή διοικητικών δικαστηρίων εν ενεργεία ή μη. Για το διορισμό εν ενεργεία δικαστή απαιτείται προηγούμενη απόφαση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου του οικείου κλάδου".

*** Η εντός " " ανωτέρω διάταξη προστέθηκε από την παρ. α' του άρθρου 57 του Ν. 2224/1994 (Α 112).

Στις εργασίες της Επιτροπής παρίσταται χωρίς δικαίωμα ψήφου ο νομικός σύμβουλος του Υπουργείου Τουρισμού.

9. Τα μέλη της Επιτροπής υπό στοιχεία γ', δ' και στ' ορίζονται μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την αποστολή της σχετικής πρόσκλησης, άλλως η Επιτροπή συγκροτείται και λειτουργεί νόμιμα χωρίς αυτά τα μέλη.

10. Για τη διεξαγωγή του διαγωνισμού η Επιτροπή επικουρείται από Γραμματεία. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Τουρισμού, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Προέδρου της Επιτροπής, συνιστώνται οι αναγκαίες θέσεις σε οποιαδήποτε κατηγορία και βαθμό και ρυθμίζεται κάθε θέμα σχετικό με την οργάνωση, τη σύνθεση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες της Γραμματείας. Οι συνιστώμενες θέσεις καλύπτονται είτε με απόσπαση υπαλλήλων είτε με πρόσληψη προσωπικού με σύμβαση έργου ή σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου, ίσου με τη διάρκεια του διαγωνισμού.

11. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Τουρισμού ορίζεται το ύψος της μηνιαίας αμοιβής των μελών της Επιτροπής κατά παρέκκλιση από τις κείμενες διατάξεις, καθώς και η αμοιβή του προσωπικού Γραμματείας.

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Βλ. την υπ' αριθμ. 2064722/6796/0022/1994 απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Τουρισμού (ΦΕΚ Β' 774), με την οποία καθορίζεται η αμοιβή του προσωπικού της Γραμματείας Καζίνων.

12. Στο διαγωνισμό δικαιούνται να μετέχουν ανώνυμες εταιρείες ή κοινοπραξίες ανωνύμων εταιρειών που υπογράφουν για το σκοπό αυτόν καταστατικά που κατατίθεται στην Επιτροπή. Οι μετοχές των εταιρειών αυτών είναι ονομαστικές. Αν υπάρχει μέτοχος ελληνική ή αλλοδαπή ανώνυμη εταιρεία με ανώνυμες μετοχές, δηλώνεται υπευθύνως ο τελικός κύριος - κάτοχος των μετοχών.

13. Το μετοχικό κεφάλαιο των ανωνύμων εταιρειών που μετέχουν στο διαγωνισμό ή το συνολικό μετοχικό κεφάλαιο των εταιρειών που μετέχουν σε κοινοπραξίες δεν μπορεί να είναι κατώτερο των δύο δις εκατομμυρίων (2.000.000.000) δραχμών που θα έχει καταβληθεί ολόκληρο πριν από τη χορήγηση της άδειας "με σκοπό να εισφερθούν στις εταιρείες της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 10 του Ν. 2837/2000 (ΦΕΚ 178 Α)".

*** Οι εντός " " λέξεις προστέθηκαν με την παρ.5 άρθρ.12 Ν.2941/2001,ΦΕΚ Α 201/12.9.2001.

14. Ο διαγωνισμός προκηρύσσεται με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με την απόφαση καθορίζονται:

α) Η ημερομηνία και ο τόπος υποβολής των προτάσεων των υποψήφιων επενδυτών.

β) Το περιεχόμενο των προτάσεων.

γ) Τα έγγραφα, τα στοιχεία και γενικά οι πληροφορίες που πρέπει να τεθούν υπόψη της Επιτροπής.

δ) Οι προθεσμίες εντός των οποίων θα γίνει η αξιολόγηση των προτάσεων από την Επιτροπή.

ε) Η διαδικασία αξιολόγησης της κάθε πρότασης και η πρόσκληση των υποψηφίων για την προφορική ανάπτυξη των προτάσεών τους, που γίνεται σε δημόσια συνεδρίαση της Επιτροπής.

στ) Η προθεσμία διάσκεψης και έκδοσης αποφάσεως της Επιτροπής και εν γένει κάθε άλλη αναγκαία ρύθμιση για την απρόσκοπτη λειτουργία της.

15. Από τη ματαίωση του διαγωνισμού για οποιονδήποτε λόγο δεν προκύπτει δικαίωμα αποζημίωσης όσων έλαβαν μέρος.

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:Βλέπε σχετική Υπουργική απόφαση προκήρυξης διαγωνισμού, προυποθέσεις, κριτήρια αξιολόγησης κλπ. (ΦΕΚ 422/6-6-1994)

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:Κατά την παρ.5 του άρθρου 30 του Ν.2160/1993, όπως αυτή συμπληρώθηκε από την παρ.δ του άρθρου 57 του Ν.2224/1994 (Α 112): " Σε περίπτωση κατά την οποία στη χερσαία ζώνη χωροθετημένου τουριστικού λιμένα προτείνεται η εγκατάσταση επιχείρησης καζίνο, κατά της διατάξεις του ν. 2206/1994 (ΦΕΚ 62 Α) η παραχώρηση της χρήσης και εκμετάλλευσης του τουριστικού λιμένα, συμπεριλαμβανομένης και της χερσαίας ζώνης διενεργείται από την Επιτροπή των διατάξεων των παραγράφων 7 και 8 και τη Γραμματεία της παράγραφου 10 του άρθρου 1 του ν.2206/1994,μετά από προηγούμενη γνώμη της Επιτροπής του άρθρου 30 του ν.2160/1993. Η παραχώρηση διενεργείται σύμφωνα με τη διαδικασία, που προβλέπεται στις διατάξεις των παραγράφων 7, 12, 13, 14, 15 του άρθρου 1 και του άρθρου 2 του ν. 2206/1994, σε συνδυασμό με την παρ. 7 του άρθρου 31 του ν. 2160/1993".

"16. Επιτρέπεται η μεταβίβαση, με ιδιωτικό συμφωνητικό και χωρίς άλλες διατυπώσεις, της χορηγηθείσας με την 2096/9.12.1994 απόφαση του Υπουργού Τουρισμού (ΦΕΚ 994 Β) άδειας λειτουργίας και εκμετάλλευσης του Καζίνο ΠΟΡΤΟ ΚΑΡΡΑΣ, με τα σχετικά μέσα και υλικά διεξαγωγής παιχνιδιών, από την κάτοχο της άδειας αυτής εταιρεία "ΚΑΖΙΝΟ ΠΟΡΤΟ ΚΑΡΡΑΣ Α.Ε." προς την εταιρεία "ΣΙΘΟΝΙΑ BEACH PORTO CARRAS S.A.". Η μεταβίβαση αυτή ολοκληρώνεται με την κοινοποίηση της σχετικής σύμβασης στην Επιτροπή εποπτείας της λειτουργίας των καζίνων.

Από τη μεταβίβαση της άδειας η εταιρεία που θα αποκτήσει την άδεια καθίσταται εις ολόκληρο και αλληλεγγύως υπεύθυνη με την παλαιά κάτοχο για τις βεβαιωμένες μέχρι 2.9.2002 οφειλές της παλαιάς κατόχου της άδειας προς το Ελληνικό Δημόσιο, το Ι.Κ.Α., το Τ.Α.Ξ.Υ. και το Δήμο Σιθωνίας, με τους όρους των τυχόν υφιστάμενων ρυθμίσεων.

Μετά τη μεταβίβαση της άδειας τόσο η προηγούμενη όσο και η νέα κάτοχος ουδεμία αξίωση έχει ή διατηρεί έναντι του Ελληνικού Δημοσίου από τη λειτουργία ή μη λειτουργία του ΚΑΖΙΝΟ ΠΟΡΤΟ ΚΑΡΡΑΣ μέχρι τη μεταβίβαση της άδειας και οι σχετικές δίκες καταργούνται.

Στην παραπάνω σύμβαση δεν εφαρμόζεται το άρθρο 479 του Α.Κ. ή άλλη διάταξη που προβλέπει ευθύνη της αποκτώντας για κάθε είδους υποχρεώσεις της μεταβιβάζουσας εταιρείας, πλην των ανωτέρω. Στη νέα κάτοχο της άδειας δεν μπορεί να επιβληθεί κύρωση από τις προβλεπόμενες στο νόμο και στην υπουργική απόφαση για τυχόν παραβάσεις που ανάγονται σε χρόνο προγενέστερο της μεταβίβασης. Η νέα κάτοχος της άδειας δεν μπορεί να θεωρηθεί υπότροπος από παραβάσεις, που ανάγονται σε προηγούμενο της μεταβίβασης της άδειας χρόνο.

Μέχρι 31.8.2014 δεν θα χορηγηθεί άλλη άδεια λειτουργίας καζίνο στο Νομό Χαλκιδικής και σε περιμετρική απόσταση τριάντα χιλιομέτρων από τα όρια του νομού. Για το χρονικό διάστημα που δεν λειτουργούσε το καζίνο ΠΟρτο ΚαρράΣ λόγω έξωσής του από το ξενοδοχείο "SITHONIA BEACH" δεν οφείλεται το ειδικό ετήσιο τέλος κατοχής της άδειας λειτουργίας του καζίνο, τυχόν όμως καταβληθέντα ποσά δεν αναζητούνται. Η νέα κάτοχος της άδειας υποχρεούται να λειτουργήσει το καζίνο εντός προθεσμίας τεσσάρων μηνών από την ολοκλήρωση της μεταβίβασης.

Η νέα κάτοχος της άδειας υποχρεούται σταδιακά και εντός τεσσάρων μηνών από την έναρξη λειτουργίας του καζίνο να προσλάβει το σύνολο του προσωπικού που απασχολούνταν στην παλαιά κάτοχο της άδειας κατά την 31.8.1999 στην ίδια ή παρεμφερή ειδικότητα με συμβάσεις τουλάχιστον οκτάμηνης διάρκειας σε ετήσια βάση, πέραν των εποχιακών. Οι προσλήψεις αυτές δεν αποτελούν διαδοχή εργοδότη. Παράβαση της υποχρέωσης αυτής συνιστά λόγο ανάκλησης της άδειας λειτουργίας.

*** Η παρ.16 προστέθηκε με το άρθρο 43 Ν.3105/2002, ΦΕΚ Α 29/10.2.2003.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ: INTRACOM-ΝΟΜΟΣ

Ν 2206/1994 / Α-62 + Ίδρυση,οργάνωση,λειτουργία,έλεγχος καζίνων κλπ.

+ Μέγεθος Γραμμάτων - Κλείσιμο

Άρθρο 2

Διεξαγωγή του Διαγωνισμού - Τέλη και έσοδα του Δημοσίου

1. Όσοι συμμετέχουν στο διαγωνισμό πρέπει να καταθέσουν εγγυητική επιστολή ελληνικής ή αλλοδαπής τράπεζας ύψους διακοσίων εκατομμυρίων (200.000.000) δραχμών.

2. Η επιλογή των υποψηφίων θα γίνει σε δύο στάδια:

A. Κατά το πρώτο στάδιο θα επιλεγούν όσοι από τους υποψήφιους επενδυτές πληρούν κατά την αποιολογημένη κρίση της Επιτροπής τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Οι μέτοχοι, οι εκπρόσωποι, οι διευθυντές και συνεργάτες της εταιρείας ή κοινοπραξίας εταιρειών διαθέτουν ήθος και εντιμότητα.

β) Διακρίνονται για την επαγγελματική τους ικανότητα και την εμπειρία τους σε τουριστικές επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις καζίνων ή συναφείς δραστηριότητες.

γ) Η προτεινόμενη χρηματοδότηση των υποψήφιων επενδυτών είναι επαρκής και προέρχεται από αδιάβλητη πηγή.

Η Επιτροπή δύναται να απαιτήσει από τον προτεινόμενο χρηματοδότη συμπληρωματικές πληροφορίες ή διασφαλίσεις σε σχέση με την προτεινόμενη χρηματοδότηση, όπως επίσης κάθε συμπληρωματική πληροφορία για τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που κρίνει απαραίτητη για τη διαμόρφωση της κρίσης της.

B. Στο δεύτερο στάδιο της επιλογής μετέχουν όσοι κρίθηκαν ότι συγκεντρώνουν τις παραπάνω προϋποθέσεις και υπό τον όρο προηγούμενης καταθέσεως της εγγυητικής επιστολής της παραγράφου 3 αυτού του άρθρου. Οι προσφορές τους βαθμολογούνται από 0-5 στα ακόλουθα θέματα:

α) Άμεσο δημόσιονομική όφελος.

β) Επωφελείς επιπτώσεις στην Εθνική Οικονομία, - ιδιαίτερα δε νέες επενδύσεις, εισαγωγή κεφαλαίου από το εξωτερικό, συμβολή στη γενικότερη ανάπτυξη της περιοχής λειτουργίας της επιχειρήσεως.

γ) Συμβολή στην τουριστική ανάπτυξη.

δ) Διατήρηση των θέσεων εργασίας των επιχειρήσεων που λειτουργούν.

ε) Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

στ) Ελάχιστη κοινωνική όχληση.

ζ) Πληρότητα και σαφήνεια της σχετικής προτάσεως και παροχή πρόσθετων εγγυήσεων (επιπλέον της εγγυητικής επιστολής) για την εκπλήρωση του συνόλου των υποχρεώσεων.

Για όλες τις θέσεις των επιχειρήσεων ο βαθμός του άμεσου δημοσιονομικού οφέλους, των γενικότερων επιπτώσεων στην Εθνική Οικονομία, (δηλαδή του κριτηρίου (α) και (β)) πολλαπλασιάζεται με συντελεστή 5. Για τις επιχειρήσεις καζίνων στις θέσεις Μον Παρνές, Κερκύρας και Ρόδου ο βαθμός στο θέμα διατήρησης θέσεων του τομέα (δηλαδή του κριτηρίου (δ)) πολλαπλασιάζεται με συντελεστή 5.

Σε όλες τις θέσεις ο βαθμός στο θέμα συμβολή στην τουριστική ανάπτυξη (δηλαδή του κριτηρίου (γ)) πολλαπλασιάζεται με συντελεστή 3.

3. Οι υποψήφιοι που θα συμμετέχουν στο Β' στάδιο θα πρέπει να καταθέσουν εγγυητική επιστολή που να καλύπτει το σύνολο της οικονομικής αξίας των υποχρεώσεών τους σε μετρητά για τη χορήγηση της άδειας.

4. Η βαθμολόγηση γίνεται σε μια μόνη συγκενή αμειωμένη και δεν αναθεωρείται. Στο πρακτικό της Επιτροπής καταχωρούνται οι απόψεις όλων των μελών της η αιτιολογία της βαθμολογίας από κάθε μέλος και υπογράφεται από όλα τα μέλη. Κατά τη χορήγηση της άδειας, ο Υπουργός, ασκεί έλεγχο νομιμότητας των αποφάσεων της Επιτροπής.

5. Το Υπουργικό Συμβούλιο κατόπιν εισηγήσεως του Υπουργού Τουρισμού δικαιούται να κρίνει άγνοιο το διαγωνισμό για μια ή περισσότερες θέσεις επιχειρήσεων και να αναθέσει στον Υπουργό Τουρισμού να προκηρύξει νέο διαγωνισμό.

6. Τα τέλη και έσοδα του Δημοσίου από τις επιχειρήσεις των καζίνων είναι τα ακόλουθα:

- α) Παράβολο για την υποβολή αίτησης δραχμών 2.000.000.
- β) Χρηματική προσφορά για την παραχώρηση της άδειας λειτουργίας.
- γ) Συμμετοχή στα μικτά κέρδη παιχνιδιών.
- δ) Ειδικά ετήσιο τέλος για την κατοχή άδειας λειτουργίας καζίνο.
- ε) Φόροι, τέλη και δικαιώματα που προβλέπονται από τους νόμους που αφορούν τη λειτουργία και τη δραστηριότητα ανωνύμων εταιρειών στην Ελλάδα.

7. Για την παραχώρηση της άδειας λειτουργίας θα προκαταβάλλεται χρηματική προσφορά που δεν μπορεί να είναι κατώτερη από τα ακόλουθα για κάθε θέση ποσά:

- α) Σε δρχ. 5.500.000.000 για τη χορήγηση της άδειας λειτουργίας στη θέση του Μον Παρνές.
- β) Σε δρχ. 10.000.000.000 για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας στη θέση εκτός περιμετρικής ζώνης του Δήμου Αθηναίων.
- γ) Σε δρχ. 7.500.000.000 για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας στον νομό Θεσσαλονίκης και Κρήτη.
- δ) Σε δρχ. 1.500.000.000 για καθεμιά από τις άδειες λειτουργίας στις νήσους Ρόδο, Κέρκυρα, στον νομό Αχαΐας και σε δρχ. 1.000.000.000 στο Λουτράκι Περαχώρας.
- ε) Σε δρχ. 1.000.000.00 για την άδεια στο Πάρτο Καρράς Χαλκιδικής και
- στ) Σε δρχ. 250.000.000 για την άδεια λειτουργίας στο νομό Φλωρίνης, στην νήσο Σύρο και στην περιοχή Δοϊράνης.

Η χρηματική προσφορά για τις άδειες λειτουργίας του Μον Παρνές Πάρνηθας, Κέρκυρας και Ρόδου προστίθεται στο ποσό της προσφοράς για την εξαγορά των επιχειρήσεων που ήδη λειτουργούν.

8. Η συμμετοχή του Ελληνικού Δημοσίου στα μικτά κέρδη παιχνιδιών δεν μπορεί να είναι κατώτερη από:

- α) Τριάντα τοις εκατό (30%) για τις επιχειρήσεις καζίνων των νομών Αττικής, Θεσσαλονίκης, των νήσων Κρήτης, Κέρκυρας, Ρόδου και του νομού Αχαΐας.
- β) Είκοσι τοις εκατό (20%) στις υπόλοιπες επιχειρήσεις. Καταβάλλεται μηνιαία και εισπράττει κατά τις διατάξεις για το φόρο προστιθέμενης αξίας.

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Με το άρθρο 7 Ν.2954/2001, ΦΕΚ Α 255/2.11.2001

"Οι διατάξεις των άρθρων 1 και 2 του Ν.2523/1997 εφαρμόζονται ανάλογα και για το δικαίωμα του Δημοσίου από τη συμμετοχή του στα μικτά κέρδη των καζίνων, που προβλέπεται από τη διάταξη της παραγράφου 8 του άρθρου 2 του Ν. 2206/1994 (ΦΕΚ 62 Α). Δεν θίγονται οι κυρώσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις του Ν. 2206/1994".

9. Το ειδικό ετήσιο τέλος υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου καθορίζεται σε δρχ. 1.200.000.000 για καθένα από τα καζίνα των νομών Αθηνών, Θεσσαλονίκης και Κρήτης και σε δρχ. 200.000.000 για καθένα από τα καζίνα των νήσων Ρόδου, Κέρκυρας και νομού Αχαΐας και σε δρχ. 50.000.000 για καθένα από τα υπόλοιπα, τα οποία ποσά αποδίδονται στον Ε.Ο.Τ..

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Βλ. σχ. με καζίνο Πάρνηθας άρθρο 1 Ν.3139/2003 με το εδ' στ παρ.1 του οποίου ορίζεται ότι: Το ειδικό ετήσιο τέλος υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου που προβλέπεται στην παράγραφο 9 του άρθρου 2 του Ν. 2206/1994 (ΦΕΚ 62/Α) ανέρχεται σε 730.000 ευρώ.

10. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ορίζεται εισιτήριο εισόδου στα καζίνα ορισμένων περιοχών. Με την ίδια απόφαση ορίζεται η τιμή εισιτηρίου και το ποσοστό που θα αποδίδεται στο Δημόσιο.

11. Οι επιχειρήσεις καζίνων εξομοιώνονται ως προς την καταβολή τελών και δικαιωμάτων υπέρ της τοπικής αυτοδιοίκησης με τις επιχειρήσεις ξενοδοχείων πολυτελείας.

12. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Τουρισμού καθορίζονται όλα τα έγγραφα και μηχανικά μέσα για τη βεβαίωση κάθε φύσης εσόδων του Δημοσίου επιπλέον εκείνων που προβλέπονται από τις γενικές διατάξεις.

"13. α) Οι προβλεπόμενες στην παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 2206/1994 άδειες Καζίνο στη θέση Μοντ Παρνές στην Πάρνηθα και στην Κέρκυρα χορηγούνται στην Α.Ε. "Ελληνικά Τουριστικά Ακίνητα".
"με σκοπό να εισφερθούν στις εταιρείες της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 10 του Ν. 2837/2000 (ΦΕΚ 178 Α')."

Για τη χορήγηση των εν λόγω αδειών εκδίδεται απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης με την οποία ρυθμίζονται και τα θέματα της παρ. 4 του άρθρου 1 του ν.2206/1994.

Πριν από την έκδοση της υπουργικής απόφασης η Α. Ε, "Ελληνικά Τουριστικά Ακίνητα" θα καταβάλλει τα ποσά που προβλέπονται στην παρ. 7 του άρθρου 2 του ν. 2206/1994 για τα Καζίνο Πάρνηθας και Κέρκυρας αντίστοιχα. Τα εν λόγω χρηματικά ποσά αποδίδονται στον Ε.Ο.Τ..

*** Οι εντός " " λέξεις προστέθηκαν στο τέλος του πρώτου εδαφίου της περίπτωσης α' με την παρ.5 άρθρ.12 Ν.2941/2001, ΦΕΚ Α 201/12.9.2001.

β) Τα προβλεπόμενα στην παρ. 8 του άρθρου 2 του ν. 2206/1994 ποσά από τη συμμετοχή του Ελληνικού Δημοσίου επί των μικτών κερδών για τα Καζίνο Κέρκυρας και Πάρνηθας διατίθενται στον Ε.Ο.Τ. σε ποσοστό 70% του συνολικού ποσού αποκλειστικά για τη διαφήμιση και προβολή του Ελληνικού Τουρισμού και σε ποσοστό 30% ως επιχορήγηση του τακτικού προϋπολογισμού του Ε.Ο.Τ., του Ελληνικού Φεστιβάλ και της Σχολής Τουριστικής Εκπαίδευσης, που κατανέμεται μεταξύ αυτών με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης.

Ειδικά για τις χρήσεις των ετών 2000 - 2001 στα ανωτέρω ποσά συμψηφίζονται τυχόν καταβολές που έγιναν υπέρ Ε.Ο.Τ. κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 16 του ν. 2636/1998, όπως τροποποιήθηκαν με τις διατάξεις της παρ. 10 του άρθρου 9 του ν. 2837/2000.

*** Η παρ.13 προστέθηκε με την παρ.2 άρθρ.24 Ν.2919/2001, ΦΕΚ Α 128/25.6.2001.

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Με το άρθρο 1 παρ.3 Ν.3139/2003 ορίζεται ότι:

"4. α) Το ύψος της χρηματικής προσφοράς για την παραχώρηση της άδειας λειτουργίας του καζίνο Πάρνηθας, σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης α

της παραγράφου 7 και του τελευταίου εδαφίου της περίπτωσης α της παραγράφου 13 του άρθρου 2 του Ν. 2206/1994 (ΦΕΚ 62 Α), ορίζεται σε 16.140.865,74 ευρώ. Η "ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ" έχει ήδη καταβάλλει στον Ε.Ο.Τ. το ποσό αυτό σε πλήρη και ολοσχερή εξόφληση αυτής της υποχρέωσης.

β) Το ύψος της χρηματικής προσφοράς για την παραχώρηση της άδειας λειτουργίας του καζίνο Κέρκυρας, σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης α της παραγράφου 7 και του τελευταίου εδαφίου της περίπτωσης α της παραγράφου 13 του άρθρου 2 του Ν. 2206/1994 (ΦΕΚ 62 Α), ορίζεται σε 4.402.054,29 ευρώ. Η "ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ" έχει ήδη καταβάλλει στον Ε.Ο.Τ. το ποσό αυτό σε πλήρη και ολοσχερή εξόφληση αυτής της υποχρέωσης".

ΤΡΑΠΕΖΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ: INTRACOM-NΟΜΟΣ

N 2206/1994 / A-62 +Ιδρυση,οργάνωση,λειτουργία,έλεγχος καζίνων κλπ.

+ Μέγεθος Γραμμάτων - Κλείσιμο

Άρθρο 3

Λειτουργία των καζίνων

1. Η λειτουργία των καζίνων υπόκειται στον έλεγχο του κράτους.
2. Η Επιτροπή διεξαγωγής του διαγωνισμού παραμένει και λειτουργεί ως Επιτροπή εποπτείας της λειτουργίας των καζίνων.

3. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από κοινή πρόταση των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης Οικονομικών και Τουρισμού, δημιουργείται στο Υπουργείο Τουρισμού διεύθυνση καζίνων που έχει σκοπό την επικουρία της επιτροπής και του Υπουργού Τουρισμού στην άσκηση των αρμοδιοτήτων τους. Με το ίδιο ή όμοιο προεδρικό διάταγμα συνιστώνται οι αναγκαίες θέσεις σε οποιαδήποτε κατηγορία ή βαθμό και ρυθμίζεται κάθε θέμα σχετικό με την οργάνωση, τη σύνθεση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες της διεύθυνσης καζίνων. Με το ίδιο ή όμοιο προεδρικό διάταγμα, υφιστάμενες οργανικές μόνιμες θέσεις του Υπουργείου Τουρισμού, καθώς και οι υπάλληλοι που υπηρετούν σε αυτές, μπορούν να μεταφέρονται στη διεύθυνση καζίνων.

4. α) Ο διοικητικός έλεγχος ασκείται από το Υπουργείο Ανάπτυξης και περιλαμβάνει ενδεικτικά τον έλεγχο κτιρίων και εγκαταστάσεων, τη διεξαγωγή των τυχερών παιχνίτων, τα υλικά και τα μηχανήματα διεξαγωγής των παιχνίτων και τη διαδικασία προμήθειάς τους, καθώς και την τήρηση των όρων χορήγησης της άδειας. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζεται ο τρόπος, η διαδικασία και τα όρια του διοικητικού ελέγχου.

Με προκήρυξη διεθνούς διαγωνισμού είναι δυνατή η ανάθεση τεχνικής υποστήριξης του συστήματος ελέγχου σε φορείς του ιδιωτικού τομέα που έχουν διεθνή εμπειρία σε ανάλογες εργασίες υψηλής τεχνολογίας και εξειδίκευσης στον έλεγχο καζίνο.

β) Ο οικονομικός έλεγχος, εκτός εκείνου της εφαρμογής των όρων αδειών ίδρυσης και λειτουργίας, ασκείται από το Υπουργείο Οικονομικών. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζεται ο τρόπος και η διαδικασία του οικονομικού ελέγχου, καθώς και οι λεπτομέρειες κάθε απαιτούμενης συνεργασίας των Υπουργείων Οικονομικών και Ανάπτυξης.

γ) Μέχρι την έκδοση των προβλεπόμενων στα προηγούμενα εδάφια υπουργικών αποφάσεων ισχύουν οι κανονισμοί ελέγχου που έχουν εκδοθεί και εφαρμόζονται"

*** Η παρ.4 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.2 άρπρ.22 Ν.2919/2001,ΦΕΚ Α 128/25.6.2001.

5. Σε περίπτωση παράβασης των όρων λειτουργίας, η Επιτροπή με αιτιολογημένη απόφασή της:

α) Επιβάλλει πρόστιμο από δρχ. 1.000.000 μέχρι δρχ. 1.000.000 για κάθε παράβαση και σε περίπτωση υποτροπής μέχρι το διπλάσιο των ποσών αυτών.

β) Ανακαλεί προσωρινά μέχρι τρεις (3) μήνες ή οριστικά την άδεια λειτουργίας της επιχείρησης.

Οι αποφάσεις των περιπτώσεων (α) και (β) είναι αμέσως εκτελεστές και δεν υπόκεινται σε αναστολή.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Τουρισμού και Δημόσιας Τάξης και σύμφωνα με εισήγηση της Επιτροπής καθορίζονται τα δικαιολογητικά των προσλαμβανομένων για εργασία στα καζίνα, ως και κάθε άλλος αναγκαίος έλεγχος τήρησης της δημόσιας τάξης.

7. Τα παιχνίδια που επιτρέπεται να παίζονται στα καζίνα είναι τα ακόλουθα:

- α. Μπλάκ-Τζακ ή είκοσι ένα.
- β. Γαλλική Ρουλέτα.
- γ. Αμερικάνικη Ρουλέττα.
- δ. Μπακαράς.
- ε. Μπάγκο-Πούντο.
- στ. Ζάρια.
- ζ. Μηχανήματα με νομίσματα χωρίς οθόνη.
- η. Μηχανήματα με νομίσματα με οθόνη.
- θ. Σεμέν-ντε-Φερ.

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Σχετ. με την επιβολή ΦΠΑ στα έσοδα από τα παιχνίδια της άνω παρ.7 βλ.περ.λε'παρ.1 άρθρ.18 Ν.1642/1986,όπως αυτή προστέθηκε από την παρ.1 άρθρ.59 Ν.2324/1995 (Α 146).

"Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μετά από σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής Εποπτείας της Λειτουργίας των Καζίνων, στα καζίνα της χώρας επιτρέπεται να παίζονται και άλλα παιχνίδια, εκτός των παραπάνω, εφόσον αυτά λειτουργούν νόμιμα σε τουλάχιστον ένα κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται και ο κανονισμός διεξαγωγής του κάθε παιχνιδιού."

*** Το δεύτερο εδάφιο της παρ.7 προστέθηκε με το άρθρο 1 παρ.3 Ν.3139/2003 ΦΕΚ Α 100/30.4.2003.

8. Τα παιχνίδια εντός των καζίνων διεξάγονται με μάρκες, πλάκες, κέρματα ή άλλα μέσα ή με τραπεζογραμμάτια της ελληνικής Δημοκρατίας και κανονισμούς που καθορίζει υπουργική απόφαση. Με την ίδια υπουργική απόφαση ρυθμίζεται η λήψη φιλοδωρημάτων από το προσωπικό.

9. Ως προς τα παιχνίδια ή στοιχήματά που διεξάγονται εντός των καζίνων, σύμφωνα με τους κανόνες και τις προϋποθέσεις που έχει θεσπίσει απόφαση του Υπουργού Τουρισμού δεν εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 844 του Αστικού Κώδικα.

10. Στο καζίνο επιτρέπεται η είσοδος ατόμων που έχουν συμπληρώσει το εικοστό τρίτο έτος της ηλικίας τους.

Η διεύθυνση του καζίνου υποχρεούται να καταχωρεί την ταυτότητα κάθε εισερχομένου στο χώρο των παιχνιδιών σε ειδικά θεωρημένα βιβλία και δικαιούται να απαγορεύει την είσοδο ή να επιβάλει την αποχώρηση οποιουδήποτε προσώπου κρίνει, χωρίς να έχει υποχρέωση να δικαιολογήσει την απόφασή του αυτή.

11. Με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού και κατόπιν εισηγήσεως επιτροπής καθορίζεται η διαδικασία ελέγχου των μηχανημάτων, των προμηθευτών, των κατασκευαστών ή διανομέων των μέσων και υλικών διεξαγωγής των παιχνιδιών περιλαμβανομένων των μηχανημάτων με νομίσματα.

Τις άδειες καταλληλότητας χορηγεί η επιτροπή κατόπιν ελέγχου των υποβαλλόμενων αιτήσεων. Επίσης επιτρέπεται να καθορίζονται, συμπληρώνονται ή τροποποιούνται οι προδιαγραφές των μηχανημάτων, τα επιτρεπόμενα παιχνίδια, οι ασκούμενοι έλεγχοι και οι επιθεωρήσεις των αρμόδιων οργάνων.

12. Σε κάθε περίπτωση μεταβίβασης, σύστασης ενεχύρου, σύστασης επικαρπίας ή άλλης πράξης διαθέσεως εν ζωή μετοχών κατόχου άδειας λειτουργίας καζίνο, ο αποκτών έχει υποχρέωση να υποβάλλει - αίτηση για χορήγηση σχετικής άδειας σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Η μεταβίβαση, σύσταση ενεχύρου, σύσταση επικαρπίας ή άλλη πράξη διαθέσεως εν ζωή θα θεωρείται έγκυρη και θα παράγει έννομες συνέπειες μόνο μετά τη χορήγηση της σχετικής άδειας.

13. Αν στην περίπτωση της προηγούμενης παραγράφου ο αποκτών είναι ανήλικος, τελεί υπό επιτροπεία, δικαστική ή νόμιμη απαγόρευση ή δικαστική αντίληψη, την υποχρέωση της προηγούμενης παραγράφου έχουν οι ασκούντες τη γονική μέριμνα ή ο επίτροπος ή ο δικαστικός αντιλήπτορας κατά περίπτωση.

14. Σε περίπτωση μεταβίβασης μετοχών κατόχου άδειας λειτουργίας καζίνο λόγω κληρονομικής διαδοχής, οι κληρονόμοι ή ασκούντες τη γονική μέριμνα ανήλικου κληρονόμου ή ο επίτροπος ή ο δικαστικός αντιλήπτορας του τελούντος υπό επιτροπεία, δικαστική ή νόμιμη απαγόρευση ή δικαστική αντίληψη κληρονόμου έχουν υποχρέωση να υποβάλουν αίτηση για τη χορήγηση άδειας σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

15. Οι διατάξεις των παραγράφων 12, 13 και 14 του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται στην περίπτωση κατόχου άδειας λειτουργίας καζίνο, του οποίου οι μετοχές είναι εισηγμένες σε χρηματιστήριο στην ημεδαπή ή την αλλοδαπή.

16. Κάθε συγχώνευση κατόχου άδειας λειτουργίας καζίνο με άλλο νομικό πρόσωπο οποιουδήποτε τύπου ή απορρόφηση του κατόχου άδειας λειτουργίας καζίνο από άλλο νομικό πρόσωπο οποιουδήποτε τύπου ή απορρόφηση αυτού από τον κάτοχο άδειας λειτουργίας καζίνο σε περισσότερα νομικά πρόσωπα εξαρτάται ως προς το κύρος από τη χορήγηση γραπτής άδειας. Η χορήγηση άδειας μπορεί να εξαρτηθεί από οποιουδήποτε όρους συμπεριλαμβανομένης και της δυνατότητας να απαιτηθεί από κάθε ως άνω νομικό πρόσωπο να υποβάλει αίτηση για χορήγηση άδειας σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

17. Η συγχώνευση, απορρόφηση ή διάσπαση είναι έγκυρη και παράγει έννομες συνέπειες μόνο μετά τη λήψη της γραπτής άδειας και εφόσον έχουν επιβληθεί όροι, μετά την εκκλήρωση των όρων αυτών.

18. Εφόσον στις περιπτώσεις των προηγούμενων παραγράφων του παρόντος άρθρου ο αποκτών ή ασκών γονική μέριμνα ανήλικου ή επίτροπος ή δικαστικός αντιλήπτορας ή κληρονόμος είναι μέτοχος κατόχου άδειας λειτουργίας καζίνο ή στην περίπτωση της παρ. 16 του παρόντος άρθρου το αποκτών ή απορροφούν νομικό πρόσωπο καζίνο, υποχρεούται να υποβάλει αίτηση για έγκριση της μεταβίβασης ή της συγχώνευσης ή της απορρόφησης ή της διάσπασης και όχι για έκδοση νέας άδειας λειτουργίας καζίνο.

19. Σε κάθε περίπτωση υποβολής αίτησης για χορήγηση άδειας κατά τις διατάξεις του παρόντος, η Επιτροπή μπορεί να αναβάλλει την έκδοση απόφασης για το λόγο ότι ένας ή περισσότεροι μέτοχοι ή έταιροι ή μέλη του διοικητικού συμβουλίου ή διαχειριστές ή διευθύνοντες σύμβουλοι ή ανώτερα στελέχη ή υπάλληλοι του αιτούντος δεν έχουν τα νόμιμα προσόντα και να τάξει προθεσμία στον αιτούντα, εντός της οποίας είτε να μεταβληθεί η μετοχική ή εταιρική της σύνθεση είτε να προβεί στην καταγγελία της συμβατικής σχέσης που συνδέει τον αιτούντα με τα εν λόγω μέλη του διοικητικού συμβουλίου ή διαχειριστές ή διευθύνοντες συμβούλους ή ανώτερα στελέχη ή υπάλληλους. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης του αιτούντος απορρίπτεται η αίτηση.

20. Όλες οι αιτήσεις για τη χορήγηση των αδειών που αναφέρονται στο παρόν άρθρο υποβάλλονται στην Επιτροπή που ασκεί εποπτεία. Οι άδειες χορηγούνται, με απόφασή της, που εγκρίνεται από τον Υπουργό Τουρισμού.

21. Η λειτουργία της επιχειρήσεως καζίνο εξαιρείται από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις ωραρίων ομοειδών επιχειρήσεων.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ: INTRACOM-ΝΟΜΟΣ**Ν 2206/1994 / Α-62 + Ίδρυση,οργάνωση,λειτουργία,έλεγχος καζίνων κλπ.**

+ Μέγεθος Γραμμάτων - Κλείσιμο

Άρθρο 4

Περιορισμοί και απαγορεύσεις, ποινικές κυρώσεις και καταργούμενες διατάξεις

1. Απαγορεύεται σε κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο υπό οποιαδήποτε ιδιότητα, είτε έναντι ανταλλάγματος είτε όχι, μεμονωμένα ή σε συνεργασία με οποιοδήποτε άλλο, εκτός αν λάβει άδεια, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, να πράττει ο,τιδήποτε από τα ακόλουθα:

α) Να θέτει σε λειτουργία, διατηρεί ή εκθέτει προς διεξαγωγή παιχνιδιού οποιοδήποτε μέσο ή υλικό διεξαγωγής παιχνιδιού ή μηχανήμα με νομίσματα για την απόκτηση χρηματικού κέρδους.

β) Να εισπράτει άμεσα ή έμμεσα οποιαδήποτε αμοιβή, αντάλλαγμα, ποσοστό ή μερίδιο των χρημάτων ή αντικειμένων που διακυβεύονται κατά τη διάρκεια παιχνιδιού ή κατά τη λειτουργία μέσου ή υλικού διεξαγωγής παιχνιδιού ή μηχανήματος με νομίσματα οποιουδήποτε είδους.

γ) Να επιτρέπει ή ανέχεται τη λειτουργία, διατήρηση ή έκθεση οποιουδήποτε μέσου ή υλικού διεξαγωγής παιχνιδιού ή μηχανήματος με νομίσματα οποιουδήποτε είδους, έναντι χρημάτων ή περιουσιακών αντικειμένων, εντός της κατοικίας του ή καταστήματος εργασίας του ή κλειστού ή υπαίθριου χώρου, του οποίου έχει την κυριότητα, νομή ή κατοχή. Δεν απαγορεύεται η διατήρηση μέσου ή υλικού διεξαγωγής παιχνιδιού από οποιοδήποτε φυσικό πρόσωπο εντός της κατοικίας του αποκλειστικά για διακοσμητικούς σκοπούς.

δ) Να πωλεί, παραχωρεί, εκμισθώνει, διανέμει ή παραδίδει τη χρήση οποιουδήποτε μέσου ή υλικού διεξαγωγής παιχνιδιού, συμπεριλαμβανομένων των μηχανημάτων με νομίσματα για την απόκτηση χρηματικού κέρδους.

2. Οι απαγορεύσεις των προηγούμενων παραγράφων του παρόντος άρθρου ισχύουν και προκειμένου για πλοία ή πλωτά ναυπηγήματα με ελληνική ή ξένη σημαία κάθε τύπου και χωρητικότητας, εφόσον αυτά βρίσκονται σε λιμάνια ή σε εσωτερικά ή χωρικά ύδατα της ελληνικής επικράτειας.

Σε επιβατηγά πλοία που εκτελούν διεθνείς πλόες διάρκειας άνω των δώδεκα (12) ωρών επιτρέπεται, μετά από άδεια του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας η λειτουργία καζίνο κατά τη διάρκειά του εκτός των ελληνικών χωρικών υδάτων τμήματος του πλου, σύμφωνα με τους όρους, τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις που καθορίζονται κάθε φορά με απόφαση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας.

3. Απαγορεύεται σε οποιονδήποτε κάτοχο άδειας λειτουργίας καζίνο να προσλάβει οποιονδήποτε υπάλληλο παιχνιδιών πριν αυτός λάβει δελτίο καταλληλότητας, σύμφωνα με υπουργική απόφαση του άρθρου 3 παρ. 6. Οι υπάλληλοι παιχνιδιών οφείλουν να φέρουν το δελτίο καταλληλότητάς τους καθ' όλη τη διάρκεια της εργασίας τους.

4. Απαγορεύεται στους υπαλλήλους των κατόχων άδειας λειτουργίας καζίνο, καθώς επίσης και σε κάθε μέλος διοικητικού συμβουλίου, διευθύνοντα σύμβουλο ή μέτοχο των κατόχων αδειών λειτουργίας καζίνο, να μετέχουν σε παιχνίδια, στοιχήματα ή είσπραξη κερδών, είτε άμεσα είτε έμμεσα δι' άλλων προσώπων εντός του καζίνο, με το οποίο τελούν σε οποιαδήποτε από τις παραπάνω σχέσεις.

"4.α) Απαγορεύεται η πρόσληψη στις επιχειρήσεις καζίνο της χώρας όσων έχουν υπηρετήσει στη Διεύθυνση Καζίνο του Υπουργείου Ανάπτυξης, με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, ως διοικητικό προσωπικό ή ως μέλη του

ελεγκτικού μηχανισμού των Καζίνο του αυτού ή άλλου Υπουργείου ή έχουν διατελέσει μέλη της Επιτροπής Καζίνο. Η απαγόρευση ισχύει επί πέντε (5) έτη από την με οποιονδήποτε τρόπο διακοπή της σχέσεώς τους με τις υπηρεσίες αυτές.

Οι παραβάτες των ως άνω διατάξεων υπόκεινται στις ποινές της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου."

*** Η παρ.4α προστέθηκε με την παρ.5 άρθρ.24 Ν.2919/2001.

5. Όποιος παραβιάζει τις διατάξεις των παραγράφων 1, 2 και 4 του παρόντος άρθρου τιμωρείται με χρηματική ποινή από διακόσιες χιλιάδες (200.000) δραχμές μέχρι πεντακάσια εκατομμύρια (500.000.000) δραχμές. Σε περίπτωση υποτροπής τα ποσά αυτά μπορούν να διπλασιαστούν.

6. Όποιος παραβιάζει τις διατάξεις της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου τιμωρείται με χρηματική ποινή από πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) δραχμές μέχρι πεντακάσια εκατομμύρια (500.000.000) δραχμές. Σε περίπτωση υποτροπής τα ποσά αυτά μπορούν να διπλασιαστούν.

7. Όποιος ανακοινώνει ή γνωστοποιεί ή καθιστά καθ' οιονδήποτε τρόπο προσιτά σε τρίτους πληροφορίες ή στοιχεία, που αφορούν τις οικονομικές και άλλες δραστηριότητες των αιτούντων ή κατόχων αδειών, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηνών. Η παραβίαση του απορρήτου τιμωρείται και αν τελέστηκε μετά τη λήξη της θητείας, αποχώρηση από την υπηρεσία ή τερματισμό της σχέσης του παραβάτη με την αρμόδια υπηρεσία.

8. Τα μέσα, υλικά και υλικοί φορείς πληροφοριών που χρησιμοποιήθηκαν για την τέλεση των παραπάνω αξιόποινων πράξεων ή τα προϊόντα από αυτές δημεύονται.

9. Κάθε διάταξη που θεσπίζει οποιοδήποτε προνόμιο ή προνομιακή μεταχείριση υπέρ οποιουδήποτε φυσικού ή νομικού προσώπου σε σχέση με την ίδρυση και λειτουργία καζίνο καταργείται. Από της δημοσίευσής του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως καταργείται το Κεφάλαιο θ' του ν. 2160/1993, πλήν του άρθρου 8 παρ. 1 και παρ. 2 εδάφ. α', β', γ', δ'.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ: INTRACOM-ΝΟΜΟΣ

Ν 2206/1994 / Α-62 + Ιδρυση,οργάνωση,λειτουργία,έλεγχος καζίνων κλπ.

+ Μέγεθος Γραμμάτων - Κλείσιμο

Άρθρο 5

1. Όπου στην παρ. 4 του άρθρου 1 του ν. 2160/1993 (ΦΕΚ 118 Α') αναφέρεται ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας αντικαθίσταται από τον Υπουργό Τουρισμού.

2. Όπου στην παρ. 5 εδ. δ', ε', στ', ζ', θ', ι', ια' και παρ. 6 εδ. η', του ίδιου άρθρου του ίδιου νόμου αναγράφεται το ποσό των εκατόν είκοσι εκατομμυρίων (120.000.000) δραχμών αντικαθίσταται από το ποσό των πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) δραχμών.

3. Όπου στην παρ. 2 και 3 του άρθρου 30 του ίδιου νόμου αναφέρεται ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας αντικαθίσταται από τον Υπουργό Τουρισμού. Όπου αναφέρεται Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας αντικαθίσταται από το Γενικό Γραμματέα ή τον Ειδικό Γραμματέα του Υπουργείου Τουρισμού.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ: INTRACOM-ΝΟΜΟΣ

N 2206/1994 / A-62 + Ίδρυση,οργάνωση,λειτουργία,έλεγχος καζίνων κλπ.

+ Μέγεθος Γραμμάτων - Κλείσιμο

Άρθρο 6

Οι παρατάσεις μισθώσεων ακινήτων ιδιοκτησίας του Ε.Ο.Τ. που άποφασίσθηκαν και υπεγράφησαν από τα αρμόδια όργανα του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού κατά τους μήνες Αύγουστο, Σεπτέμβριο, Οκτώβριο και Νοέμβριο 1993, χωρίς να έχει λήξει η συμβατική διάρκεια των αρχικών μισθώσεων, είναι άκυρες και οι διοικητικές πράξεις που εκδόθηκαν για την έγκριση και τη σύναψή τους ανακαλούνται αυτοδικαίως με απόφαση του εκδόντος οργάνου.

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Κατά την παρ.6 του άρθρου 2 του Ν. 2235/1994 (Α 145) :
 " Η αληθής έννοια του άρθρου 6 του ν. 2206/1994 είναι ότι στη διάρκεια των μισθώσεων που ρυθμίζει, περιλαμβάνεται και η αναγκαστική παράταση του συμβατικού χρόνου".

ΤΡΑΠΕΖΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ: INTRACOM-ΝΟΜΟΣ

Ν 2206/1994 / Α-62 +Ιδρυση,οργάνωση,λειτουργία,έλεγχος καζίνων κλπ.

+ Μέγεθος Γραμμάτων - Κλείσιμο

Άρθρο 7

Στο τέλος της παρ. 4 του άρθρου 24 του ν. 1746/1988 προστίθεται το εξής εδάφιο:

"Εάν οι μετοχές είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο, η μεταβίβασή τους μπορεί να γίνεται και με τη διαδικασία μεταβίβασης ονομαστικών μετοχών ανωνύμων εταιρειών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο, των άρθρων 33 και επόμενα του ν. 1806/1988 "Τροποποίηση της Νομοθεσίας για τα Χρηματιστήρια Αξιών" και της λοιπής χρηματιστηριακής νομοθεσίας, όπως αυτή ισχύει κάθε φορά. Η Εταιρεία Αποθετηρίων υποχρεούται να θέτει στη διάθεση εκπροσώπων του Υπουργείου Εμπορίου, της Γενικής Γραμματείας Τύπου και Πληροφοριών, της Ενώσεως Ιδιοκτητών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών και οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον, το Αρχείο Μετόχων, Αποθετηρίων Εγγράφων και Τίτλων Αποθετηρίων, που κατά νόμο τηρεί, ώστε να καθίσταται δυνατός ο έλεγχος και η παρακολούθηση της διακίνησης των μετοχών αυτών, καθώς και να παρέχει στους παραπάνω κάθε σχετική πληροφορία. Η υποχρέωση ονομαστικοποίησης μέχρι φυσικού προσώπου των μετοχών ανωνύμων εταιρειών που είναι ιδιοκτήτριες εφημερίδων ή περιοδικών ή ραδιοφωνικών ή τηλεοπτικών σταθμών, καθώς και οι περιορισμοί στη συγκέντρωση μετοχών ανωνύμων εταιρειών που είναι ιδιοκτήτες τηλεοπτικών σταθμών, εξακολουθούν σε κάθε περίπτωση να ισχύουν, η δε παράβασή τους επιφέρει τις προβλεπόμενες διοικητικές και άλλες κυρώσεις. Ειδικά ως προς τις εταιρείες που είναι ιδιοκτήτριες τηλεοπτικών σταθμών, όποιος αποκτά μετοχές που αντιπροσωπεύουν ποσοστό μεγαλύτερο του είκοσι πέντε (25%) του μετοχικού κεφαλαίου τους, στερείται του δικαιώματος παράστασης και ψήφου στις γενικές συνελεύσεις μετόχων καθώς και οποιωνδήποτε άλλων δικαιωμάτων της πλειοψηφίας ή της μειοψηφίας ως προς τις μετοχές που υπερβαίνουν το πιο πάνω ποσοστό. Το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης επιβάλλει πράσιμο ίσο με το πενήνταπλάσιο της χρηματιστηριακής αξίας των μετοχών που υπερβαίνουν το παραπάνω όριο ανεξάρτητα από οποιαδήποτε άλλη διοικητική κύρωση".

ΤΡΑΠΕΖΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ: INTRACOM-ΝΟΜΟΣ

Ν 2206/1994 / Α-62 +Ιδρυση,οργάνωση,λειτουργία,έλεγχος καζίνων κλπ.

+ Μέγεθος Γραμμάτων - Κλείσιμο

Άρθρο 8

Στην παρ. 4 του άρθρου 26 του ν. 2190/1994 (ΦΕΚ 28 Α') προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο:

"Σε περίπτωση κατά την οποία η Α.Δ.Ε.Δ.Υ. ή το δευτεροβάθμιο ή πρωτοβάθμιο συνδικαλιστικό όργανο δεν υποδείξει μέλος για τις επιτροπές της παρούσας παραγράφου και της παραγράφου 3 του άρθρου 25, μέσα σε προθεσμία δώδεκα (12) ημερών από την αποστολή της σχετικής πρόσκλησης, το αντίστοιχο μέλος ορίζεται από τον κατά περίπτωση αρμόδιο υπουργό ή με απόφαση του μονομελούς οργάνου διοίκησης στα ν.π.δ.δ και του διοικητικού συμβουλίου στα ν.π.ι.δ."

ΤΡΑΠΕΖΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ: INTRACOM-ΝΟΜΟΣ

N 2206/1994 / Α-62 +Ιδρυση,οργάνωση,λειτουργία,έλεγχος καζινων κλπ.

Μέγεθος Γραμμάτων - Κλείσιμο

Άρθρο 9

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 18 Απριλίου 1994

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΑΝ. ΠΕΠΟΝΗΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
Γ. ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
Δ. ΛΙΒΑΝΟΣ

ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

Γ. ΚΑΤΣΙΦΑΡΑΣ

ΟΙ ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΕΥΑΓ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

ΕΜΠΟΡΙΟΥ
Α. ΜΠΑΛΤΑΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους

Αθήνα, 19 Απριλίου 1994

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΝ

ΤΟΝ ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟ

ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Δ. ΦΑΤΟΥΡΟΣ